

NÁVRH
STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU
ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2008

C.

Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu

O b s a h

Strana

I. SOUHRNNÉ HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU	1
1. Cíle rozpočtové politiky v roce 2008, rozpočtové priority	1
2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku	4
3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	7
II. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	12
1. Celkové příjmy státního rozpočtu	12
2. Daňové příjmy	14
2.1. Celostátní daňové příjmy	14
2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu	18
2.2.1. Daň z příjmů fyzických osob	18
2.2.2. Daň z příjmů právnických osob	21
2.2.3. Daň z přidané hodnoty	25
2.2.4. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotř. daně)	27
2.3. Poplatky z vybraných činností	29
2.4. Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí	30
2.5. Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)	31
3. Daňové nedoplatky	34
4. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	45
5. Nedaňové a ostatní příjmy	50
5.1. Nedaňové příjmy	51
5.2. Kapitálové příjmy	57
5.3. Přijaté transfery	57
III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	60
1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu	60
2. Běžné výdaje státního rozpočtu	69
2.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti	70
2.1.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu	71
2.1.2. Služby zaměstnanosti	83
2.2. Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům	87

2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu	99
2.3.1. Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	99
2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje	101
2.3.3. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	104
2.3.4. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	112
2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	117
2.3.6. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	119
2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu	123
3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře	131
4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu	141
4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění	141
4.2. Výdaje realizované prostřednictvím programového financování	149
5. Mandatorní výdaje	151
6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje	153
7. Výdaje na státní správu	156
8. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění	158
IV. ZHODNOCENÍ VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH K ODSTRAŇOVÁNÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD, K ÚHRADĚ RESTITUČNÍCH VÝDAJŮ A K ŘEŠENÍ DŮSLEDKŮ KOSOVSKE KRIZE	170
V. ROZDÍL MEZI PŘÍJMY Z POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝDAJI SPOJENÝMI S VÝBĚREM POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A S VÝPLATOU DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ ZA ROK 2008	177
VI. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA FINANCOVÁNÍ SPOLEČNÝCH PROGRAMŮ EU A ČR A PROJEKTŮ FINANČNÍHO MECHANISMU EHP/NORSKO	180
PŘÍLOHY	
A) Zpráva o výsledcích cenové a daňové kontroly za rok 2008	
B) Zpráva o činnosti celních orgánů Ministerstva financí za rok 2008	
C) Zpráva o opatřeních v oblasti cen za rok 2008	

I. SOUHRNNÉ HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Cíle rozpočtové politiky v roce 2008, rozpočtové priority

Východiska přípravy státního rozpočtu na rok 2008 byla následující:

- Programové prohlášení vlády, ve kterém byly definovány základní úkoly z oblasti veřejných rozpočtů:
 - a) fiskální cíle pro saldo veřejných rozpočtů
 - pro rok 2008 ve výši -3,0 % HDP
 - pro rok 2009 ve výši -2,6 % HDP
 - pro rok 2010 ve výši -2,3 % HDP
 - b) v případě vyššího reálného růstu HDP je nepřekročitelným indikátorem výše výdajů, v případě nižšího růstu HDP je nepřekročitelným indikátorem výše deficitu
 - c) respektování principů fiskálního cílení a střednědobých výdajových rámců
 - d) uvalení moratoria na přijímání zákonů zvyšujících mandatorní výdaje
 - e) snížení podílu stávajících mandatorních výdajů státního rozpočtu na celkových výdajích státního rozpočtu do roku 2010 pod 50 % (z 54,7 % rozpočtovaných na rok 2007)
 - f) snížení počtu zaměstnanců státní správy do roku 2010 nejméně o 3 % ročně (základnou bude stav k 31.12. 2006)
 - g) zapojování příjmů z privatizace do výdajů státního rozpočtu a státních fondů skončí nejpozději rozpočtem na rok 2009
 - h) pokles složené daňové kvóty (podíl daní a pojistného na HDP) do roku 2009 pod 34 % HDP;
- Konvergenční program ČR, kterým česká vláda jasně deklarovala snahu ukončit současnou situaci nadměrného deficitu a jeho postupného snižování;
- výdajové rámce na léta 2008 a 2009 stanovené usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 161/2006;
- střednědobý výhled státního rozpočtu ČR na léta 2008 a 2009 schválený usnesením vlády č. 1090/2006 a předložený PSP ČR na vědomí;

- priority vlády:
 - a) zpomalit tempo růstu zadlužování státu a snížit schodek veřejných financí
 - b) zvrátit nepříznivý trend nárůstu mandatorních výdajů státního rozpočtu
 - c) na základě ozdravení veřejných financí dosáhnout toho, aby státní rozpočet nebyl brzdou úspěšného ekonomického rozvoje, ale naopak jeho oporou pomocí vhodného nastavení daňových sazeb
 - d) podporovat rodiny s dětmi
 - e) přistupovat sociálně citlivým způsobem k ekonomicky neaktivní populaci (důchodci, studující, zdravotně postižení)
 - f) dodržovat závazky vůči Evropské unii, maximálně využít prostředky z fondů Evropské unie

Rozpočet vycházel z predikce makroekonomických indikátorů pro rok 2008, které tvoří jedno z podstatných východisek pro odhady rozpočtových čísel jak na straně příjmů, tak na straně výdajů. **Návrh rozpočtu počítal s meziročním přírůstkem hrubého domácího produktu o 5,0 %, s prognózou meziroční míry inflace 3,8 % a průměrné míry nezaměstnanosti 4,8 %.** Schválený rozpočet daňových příjmů vycházel z rozpočtového určení daní před novelizací zákona č. 243/2000 Sb. Novelizací došlo k posílení podílů obcí z celostátního výnosu daní na úkor podílu pro státní rozpočet (více v části II.2. sešitu C). Z tohoto hlediska je vypovídací schopnost ukazatelů plnění sdílených daňových příjmů mírně zkreslena v neprospěch inkasa pro státní rozpočet a ve prospěch inkasa pro obce.

Státní rozpočet České republiky na rok 2008 byl schválen **zákonem č. 360 ze dne 5. prosince 2007**. Jeho **příjmy** byly stanoveny částkou **1 036,5 mld. Kč**, **výdaje** částkou **1 107,3 mld. Kč** a **schodek** částkou **70,8 mld. Kč**.

Současně bylo rozhodnuto, že schodek bude vypořádán těmito financujícími položkami:

- zvýšením stavu státních dluhopisů do výše 60 032 364 tis. Kč,
- zvýšením stavu přijatých dlouhodobých úvěrů do výše 10 195 527 tis. Kč,
- snížením stavu na účtech státních finančních aktiv o 572 109 tis. Kč.

Tabulka č. 1

mld. Kč

	2007 Schválený rozpočet	2008 Schválený rozpočet	rozdíl	index
	1	2	2-1	2:1
Celkové příjmy	949,48	1 036,51	87,03	109,2
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>516,90</i>	<i>551,30</i>	<i>34,40</i>	<i>106,7</i>
DPH	163,60	191,90	28,30	117,3
Spotřební daně (vč. ekolog. daní)	131,30	134,80	3,50	102,7
DPPO	107,50	117,90	10,40	109,7
DPFO	98,10	90,20	-7,90	91,9
ostatní daňové příjmy	16,40	16,50	0,10	100,6
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>354,95</i>	<i>387,05</i>	<i>32,10</i>	<i>109,0</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>77,63</i>	<i>98,16</i>	<i>20,53</i>	<i>126,5</i>
Celkové výdaje	1 040,78	1 107,31	66,53	106,4
<i>Běžné výdaje</i>	<i>951,36</i>	<i>978,94</i>	<i>27,58</i>	<i>102,9</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>89,42</i>	<i>128,37</i>	<i>38,95</i>	<i>143,6</i>
Saldo SR	-91,30	-70,80	20,50	77,5

Ve schváleném rozpočtu byl v porovnání s rozpočtem na rok 2007 patrný růst jak jeho příjmů tak i výdajů.

Celkové rozpočtované příjmy se měly zvýšit o 87,0 mld. Kč, tj. o 9,2 %. Růst se týkal především příjmů z daní a poplatků, které měly vzrůst o 34,4 mld. Kč (o 6,7 %) a pojistného na sociální zabezpečení (o 32,1 mld. Kč, tj. o 9,0 %). Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů počítal s růstem o 20,5 mld. Kč (o 26,5 %).

U daňových příjmů se největší nárůst inkasa očekával u DPH (o 28,3 mld. Kč) a u daní z příjmů právnických osob (o 10,4 mld. Kč). U nedaňových a ostatních příjmů počítal rozpočet na rok 2008 především s rostoucími příjmy z EU (transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu), a to o 14,5 mld. Kč proti rozpočtu 2007.

Celkové rozpočtované výdaje proti rozpočtu na rok 2007 vzrostly o 66,5 mld. Kč (o 6,4 %). Běžné výdaje měly růst o 27,6 mld. Kč, tj. o 2,9 %, a kapitálové výdaje o 39,0 mld. Kč, tj. o 43,6 %.

V rámci běžných výdajů vzrostl meziročně rozpočet vlastních úroků (o 7,3 mld. Kč) a také rozpočet sociálních dávek (o 6,3 mld. Kč). Z toho výdaje na důchody měly růst o 18,2 mld. Kč, zatímco dávky státní sociální podpory měly poklesnout o 8,7 mld. Kč a ostatní sociální dávky o 2,9 mld. Kč (vliv legislativních opatření přijatých s účinností od 1.1.2008 v rámci zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů).

Z kapitálových výdajů meziročně vzrostl především rozpočet transferů státním fondům (SFDI), a to o 41,5 mld. Kč.

Rozpočet mandatorních výdajů na rok 2008 neznamenal tak vysoký meziroční růst jako v letech minulých. Plán ve výši 581,4 mld. Kč znamenal růst proti rozpočtu 2007 o 11,6 mld. Kč, tj. o 2,0 %, což představovalo pokles podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích o 2,2 procentního bodu na 52,5 %. Z toho objem mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona (především sociální výdaje) měl vzrůst o 15,1 mld. Kč, tj. o 2,9 %.

Schodek schváleného rozpočtu se proti schodku rozpočtu roku 2007 snížil (o 20,5 mld. Kč, tj. o 22,5 %). Jeho výše 70,8 mld. Kč představovala 1,9 % výše HDP (3 706 mld. Kč). V roce 2007 to bylo 2,6 % HDP (3 530 mld. Kč; použity hodnoty známé k březnu 2009).

2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku

V průběhu roku 2008 došlo k poměrně výrazným změnám schváleného rozpočtu. Rozpočet příjmů státního rozpočtu v průběhu roku vzrostl o 7,6 mld. Kč na 1 044,1 mld. Kč a rozpočet výdajů o 8,1 mld. Kč na 1 115,5 mld. Kč. Došlo tedy i ke změně rozpočtovaného schodku státního rozpočtu z 70,8 mld. Kč na 71,4 mld. Kč.

Následující změny znamenaly zvýšení rozpočtu příjmů i výdajů ve stejné výši (v objemu 7,6 mld. Kč):

- nejvýraznější změnu v rozpočtu přinesla řada usnesení, kterými vláda rozhodla o převodu prostředků rezervních fondů organizačních složek státu ve výši celkem 8 046 mil. Kč do příjmů kapitoly VPS a o použití těchto prostředků na jiný účel. Například usnesením vlády č. 683/2008 došlo k převedení 4,3 mld. Kč z rezervních fondů z vybraných kapitol do příjmů kapitoly VPS. Tyto prostředky byly následně použity na mimořádné zvýšení důchodů v srpnu 2008,
- v jednotlivých kapitolách došlo k souvztažnému zvyšování a snižování příjmů a výdajů na společné programy EU a ČR, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU. Za všechny kapitoly státního rozpočtu došlo ke snížení rozpočtu příjmů i výdajů v této oblasti o 637 mil. Kč,
- usnesení vlády č. 238/2008 znamenalo zvýšení rozpočtu příjmů i výdajů kapitoly Ministerstvo zemědělství o 180 mil. Kč. Šlo o povolení použití prostředků rezervního fondu na jiný účel a změn závazných ukazatelů v této kapitole,

Na výdajové straně došlo navíc k **navýšení rozpočtu o 552 mil. Kč** v kapitole Operace státních finančních aktiv (OSFA). Jednalo se o prostředky, které mohly být na základě zmocnění ministra financí (podle § 2 odst. 2 zákona č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008) v roce 2008 **použity na řešení povodňových škod a na nová protipovodňová opatření** (z prostředků nevyčerpaných do 31.12.2007 na stejný účel; zvýšení rozpočtu o 515 mil. Kč). Dále došlo ke zvýšení rozpočtu výdajů u ukazatele **Transfery na programy vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku** (o 37 mil. Kč).

V průběhu roku 2008 dále došlo k řadě rozpočtových opatření, která znamenala pouze přesuny mezi jednotlivými kapitolami či položkami v rámci jedné kapitoly (bez vlivu na rozpočtovaný schodek). Jednalo se například o následující přesuny:

- **z rozpočtu kapitoly VPS bylo rozpočtovými opatřeními uvolněno do jiných kapitol celkem 14,9 mld. Kč.** Z toho bylo 7,9 mld. Kč uvolněno kapitolám v návaznosti na výše uvedený převod prostředků z RF do příjmů kapitoly VPS. Další 2,8 mld. Kč představovalo přesuny z vládní rozpočtové rezervy. **K rozpočtovému pokrytí rozhodnutí v arbitrážním sporu se společností Nomura byl o částku 3,6 mld. Kč navýšen ukazatel „Výdaje vzniklé v průběhu roku, které nelze věcně zařadit do ostatních specifických ukazatelů“.** Rozpočtovým opatřením byly sníženy tyto položky výdajů: „Realizace státních záruk“ (1,0 mld. Kč), „Investiční pobídky – dotace na daňovou povinnost“ (35 mil. Kč), „Platby mezinárodním finančním organizacím“ (0,2 mld. Kč), „Výdaje na financování programů EU“ (0,5 mld. Kč), „Odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU“ (0,85 mld. Kč), snížení výdajů kapitoly Státní dluh (1,0 mld. Kč). **V návaznosti na změnu rozpočtových pravidel, kterou byl zrušen fond státních záruk, byla snížena pol. „Převod do fondu státních záruk“ o částku 8,5 mld. Kč** a zvýšeny příslušné položky týkající se financování státních záruk, a to „Realizace státních záruk“ (5,2 mld. Kč), „Úhrada závazků státní organizaci Správa železniční dopravní cesty podle z.č. 77/2002 Sb.“ (0,4 mld. Kč) a „Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB“ (2,9 mld. Kč),

- **z rozpočtu výdajů kapitoly OSFA byly v roce 2008 navýšeny výdaje jiných kapitol o 10,5 mld. Kč.** Z toho více jak **9,9 mld. Kč** směřovalo **na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky.** Jednalo se např. o **5,3 mld. Kč** na spolufinancování operačního programu Doprava či o **2,9 mld. Kč** na jihozápadní

část **silničního okruhu Prahy** (transfery kapitole Ministerstvo dopravy). Do kapitoly Ministerstvo zemědělství bylo uvolněno téměř **1,2 mld. Kč na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací** a **0,3 mld. Kč na prevenci před povodněmi**. Do kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bylo uvolněno **0,3 mld. Kč na rozvoj Masarykovy univerzity v Brně**,

- například v rámci kapitoly **Ministerstvo dopravy** došlo ke změně závazných ukazatelů, a to k posílení ukazatele „Drážní doprava“ o **12 mld. Kč** a snížení ukazatele „Dotace pro SFDI“ ve stejné výši (usnesení vlády č. 476/2008). Změna závazných ukazatelů státního rozpočtu souvisela s připravovanou restrukturalizací akciové společnosti České dráhy a převodem funkce provozovatele celostátní železniční dráhy a regionálních drah ve vlastnictví státu a převodu výkonu některých činností, které jsou obsahem provozování dráhy, ze společnosti České dráhy, a. s., na státní organizaci Správa železniční dopravní cesty.

Celkem bylo v roce 2008 provedeno 756 rozpočtových opatření, což je o 108 méně než v roce 2007. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (108), Ministerstvo práce a sociálních věcí (62), Ministerstvo zemědělství (57), Ministerstvo spravedlnosti (57), Ministerstvo financí (41) atd.

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly (39,3 %). Na druhém místě byly přesuny mezi jednotlivými kapitolami (32,5 %). Třetí skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (20,0 %). Nižším počtem rozpočtových opatření byly uvolňovány jednotlivým kapitolám prostředky z kapitoly Operace státních finančních aktiv (6,1 %) a z kapitoly Státní dluh (0,3 %). Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů se týkalo 1,9 % rozpočtových opatření.

3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

V roce 2008 dosáhly celkové příjmy státního rozpočtu 1 063,9 mld. Kč, celkové výdaje 1 083,9 mld. Kč a výsledný schodek činil 20,0 mld. Kč.

Tabulka č. 2

	mld. Kč						
	2007	2008				rozdíl skutečností	index 2008/2007
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění		
1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1	
Celkové příjmy	1 025,88	1 036,51	1 044,10	1 063,94	101,9	38,06	103,7
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>533,51</i>	<i>551,30</i>	<i>551,30</i>	<i>544,39</i>	<i>98,7</i>	<i>10,88</i>	<i>102,0</i>
DPH	166,63	191,90	191,90	177,82	92,7	11,19	106,7
Spotřební daně (vč. ekolog. daní)	131,59	134,80	134,80	125,54	93,1	-6,05	95,4
DPPO	114,75	117,90	117,90	127,17	107,9	12,42	110,8
DPFO	102,14	90,20	90,20	94,96	105,3	-7,18	93,0
ostatní daňové příjmy	18,40	16,50	16,50	18,91	114,6	0,51	102,8
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>367,14</i>	<i>387,05</i>	<i>387,05</i>	<i>385,50</i>	<i>99,6</i>	<i>18,36</i>	<i>105,0</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>125,23</i>	<i>98,16</i>	<i>105,75</i>	<i>134,05</i>	<i>126,8</i>	<i>8,81</i>	<i>107,0</i>
Celkové výdaje	1 092,27	1 107,31	1 115,45	1 083,94	97,2	-8,33	99,2
<i>Běžné výdaje</i>	<i>976,75</i>	<i>978,94</i>	<i>996,07</i>	<i>978,91</i>	<i>98,3</i>	<i>2,16</i>	<i>100,2</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>115,53</i>	<i>128,37</i>	<i>119,39</i>	<i>105,03</i>	<i>88,0</i>	<i>-10,49</i>	<i>90,9</i>
Saldo SR	-66,39	-70,80	-71,35	-20,00	28,0	46,39	30,1

Celkové příjmy ve výši 1 063,9 mld. Kč byly plněny na 101,9 % rozpočtu po změnách (překročení o 19,8 mld. Kč) a dosáhly meziroční růst o 38,1 mld. Kč, tj. o 3,7 %.

Příjmy z daní a poplatků dosáhly 544,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na 98,7 % (nedosažení o 6,9 mld. Kč) a meziročním růstu o 10,9 mld. Kč, tj. o 2,0 %. Na tomto meziročním růstu se podílelo především inkaso daní z příjmů právnických osob (o 12,4 mld. Kč, tj. o 10,8 %) a inkaso DPH (o 11,2 mld. Kč, tj. o 6,7 %). Meziročně kleslo inkaso daní z příjmů fyzických osob (o 7,2 mld. Kč, tj. o 7,0 %) a inkaso spotřebních daní (o 6,1 mld. Kč, tj. o 4,6 %). Nesplnění rozpočtu daňových příjmů ovlivnilo především inkaso DPH (o 14,1 mld. Kč) a spotřebních daní (o 9,3 mld. Kč). Podíl nepřímých daní na daňových příjmech státního rozpočtu tak za poslední rok klesl z 55,9 % na 55,7 % (rozpočet plánoval 59,3 %). Komentáře k vývoji inkasa daňových příjmů jsou uvedeny v části II.2. sešitu C.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši 385,5 mld. Kč nedosáhly rozpočtované výše o 1,5 mld. Kč, tj. o 0,4 %, a meziročně vzrostly o 18,4 mld. Kč, tj. o 5,0 %. Z toho pojistné na důchodové pojištění dosáhlo výše 319,9 mld. Kč, tj. 99,6 % rozpočtu, a meziročního růstu o 15,1 mld. Kč, tj. o 4,9 %.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery svou výší **134,0 mld. Kč** překročily rozpočet o **28,3 mld. Kč**, tj. o 26,8 %, při meziročním růstu o 8,8 mld. Kč, tj. o 7,0 %. **Vysoké překročení** rozpočtované hodnoty **souvisí s převodem prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol** ve výši **47,5 mld. Kč** (v roce 2007 to bylo 37,8 mld. Kč) a také s **převody prostředků z fondu státních záruk do příjmů kapitoly VPS** ve výši **4,9 mld. Kč** (v roce 2007 to bylo 8,4 mld. Kč). V prosinci roku 2008 došlo k **převodu kladného rozdílu hospodaření systému důchodového pojištění** ve výši **9,9 mld. Kč** z kapitoly VPS prostřednictvím kapitoly OSFA **na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu**. Součástí těchto příjmů byl i nerozpočtovaný **odvod likvidačního zůstatku České inkasní, s.r.o.** ve výši téměř **2,0 mld. Kč**. Tyto položky nebyly rozpočtovány. Na druhou stranu došlo k **nízkému plnění přijatých transferů od EU** (vč. převodů z Národního fondu), jejichž výše dosáhla **34,5 mld. Kč** při plnění rozpočtu po změnách na **45,7 %**.

Celkové výdaje byly čerpány ve výši **1 083,9 mld. Kč** a **proti rozpočtu po změnách byly nižší o 31,5 mld. Kč**, tj. o 2,8 %, a představují **meziroční pokles o 8,3 mld. Kč**, tj. o 0,8 %. **Podíl celkových výdajů na HDP** (3 706 mld. Kč) v roce 2008 dosáhl **29,2 %**, zatímco v roce 2007 to bylo 30,9 % (k 3 530 mld. Kč).

Běžné výdaje dosáhly výše **978,9 mld. Kč**, tj. **98,3 % rozpočtu**, a představují tak **meziroční růst o 2,2 mld. Kč**, tj. o 0,2 %. Z nich tradičně nejvíce představovaly **sociální dávky** ve výši **400,9 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 14,5 mld. Kč, tj. o 3,8 %.

Kapitálové výdaje ve výši **105,0 mld. Kč** představují **88,0 % rozpočtu** a meziroční pokles o 10,5 mld. Kč, tj. o 9,1 %.

Mandatorní výdaje dosáhly výše **581,8 mld. Kč**, což je o 27,3 mld. Kč, tj. o 4,9 % více než v roce 2007. **Jejich podíl na celkových výdajích se zvýšil z 50,8 % v roce 2007 na 53,7 % v roce 2008** (v roce 2008 nižší základna celkových výdajů související se zrušením možnosti převádět nespotřebované prostředky do rezervních fondů organizačních složek státu). Na meziročním růstu se podílely především dávky důchodového pojištění (růst o 22,7 mld. Kč) a výdaje na dluhovou službu (růst o 10,6 mld. Kč). Výdaje na státní sociální podporu naopak klesly o 6,6 mld. Kč.

Skutečná výše výdajů byla z hlediska meziročního srovnání výrazně ovlivněna novelou zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, podle které organizační složky státu (OSS) od roku 2008 již nepřevádějí nevyčerpané prostředky rozpočtovaných výdajů do rezervních fondů (převody do rezervních fondů se již nevykazují jako uskutečněný výdaj). Podle § 47 tohoto zákona mohou OSS nespotřebované výdaje minulého roku nárokovat v běžném roce a překročit tak rozpočet výdajů běžného roku. V roce 2007 činily převody do rezervních fondů OSS 79,2 mld. Kč, v roce 2008 byly nulové. Stav nároků OSS z nespotřebovaných výdajů roku 2008 byl správci kapitol státního rozpočtu vyčíslen ve výši cca 72,0 mld. Kč.

Hospodaření státního rozpočtu v roce 2008 skončilo schodkem 20,0 mld. Kč. Tento výsledek je o 51,3 mld. Kč, tj. o 72,0 % lepší, než byla jeho rozpočtovaná výše a o 46,4 mld. Kč, tj. o 69,9 %, lepší než jeho vykázaná skutečnost roku 2007 (-66,4 mld. Kč). Po odečtení převodů prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol ve výši 47,5 mld. Kč (snížení celkových příjmů) a převodů prostředků do rezervních fondů za rok 2008 v nulové výši (od roku 2008 nelze převádět do RF), by celkový schodek byl vyšší o 47,5 mld. Kč a dosáhl by 67,5 mld. Kč (tato operace je v metodice ESA 95 vyčíslována).

Relativně příznivý výsledek hospodaření státního rozpočtu vychází především z již výše uvedené novely rozpočtových pravidel, podle které kapitoly v roce 2008 nepřeváděly nevyčerpané prostředky rozpočtovaných výdajů do rezervních fondů.

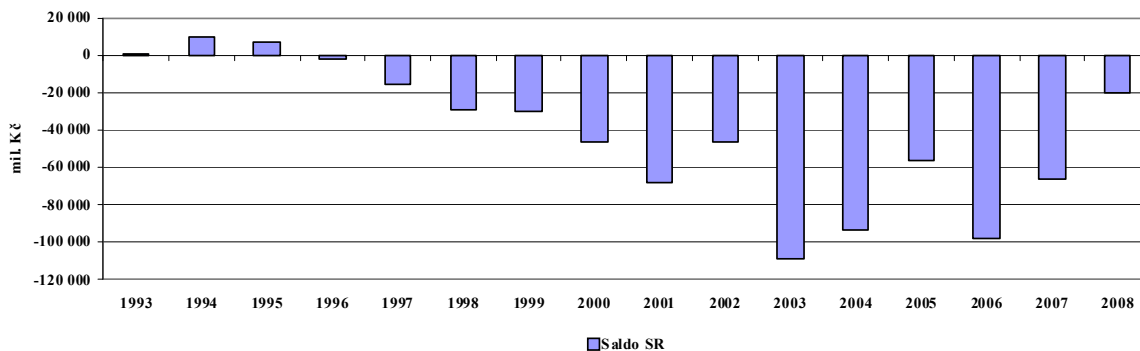
Podíl vykázaného schodku státního rozpočtu (20,0 mld. Kč) na HDP v roce 2008 činil 0,5 %, což je o 1,3 procentního bodu méně než v roce 2007.

Následující graf ukazuje vývoj salda státního rozpočtu od roku 1993 do roku 2008 (v mil. Kč):

Graf č. 1

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Saldo SR	1 080	10 450	7 230	-1 562	-15 717	-29 331	-29 634	-46 061	-67 705	-45 716	-109 053	-93 684	-56 338	-97 580	-66 392	-20 003

Vývoj salda SR (1993-2008)

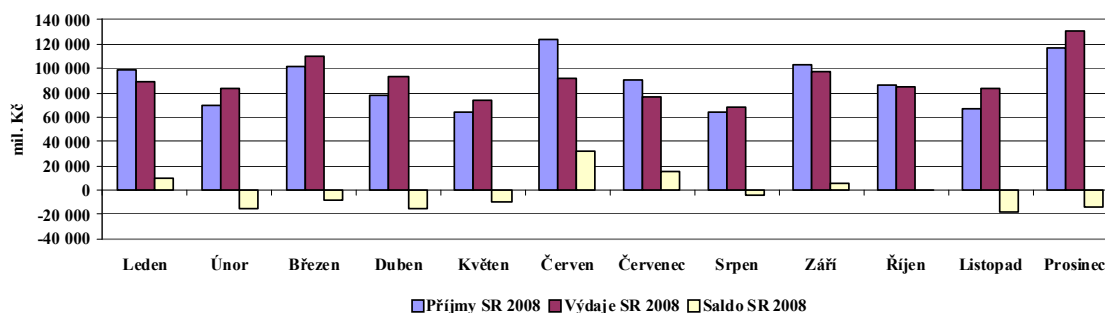

Měsíční vývoj příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu v roce 2008 ilustruje následující graf:

Graf č. 2

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Příjmy SR 2008	98 872	69 247	102 024	78 494	63 836	124 098	91 204	63 625	103 057	86 020	66 500	116 964
Výdaje SR 2008	89 138	83 951	110 401	93 236	74 066	91 431	76 277	67 582	97 902	85 551	83 958	130 450
Saldo SR 2008	9 734	-14 704	-8 376	-14 742	-10 231	32 667	14 927	-3 956	5 154	468	-17 458	-13 486

Vývoj příjmů, výdajů a salda SR v jednotlivých měsících v roce 2008

Dosažený schodek státního rozpočtu (vykázaný ČNB) ve výši 20 002 612 tis. Kč se navrhuje vypořádat financujícími položkami takto:

- vydanými státními dluhopisy ve výši 20 545 526 tis. Kč
- přijatými dlouhodobými úvěry ve výši 12 568 241 tis. Kč
- změnou stavů na účtech státních finančních aktiv – zvýšením o 13 111 155 tis. Kč

Hospodaření systému **důchodového pojištění za rok 2008 vykázalo přebytek ve výši 2,6 mld. Kč. Příjmy** státního rozpočtu z pojistného na důchodové pojištění včetně příslušenství a příjmů z dobrovolného důchodového pojištění byly vykázány ve výši **320,0 mld. Kč, výdaje** na dávky důchodového pojištění (včetně správních výdajů připadajících na výběr pojistného a na výplatu příslušných dávek ve výši 4,9 mld. Kč) činily **317,4 mld. Kč.**

Podle § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, **budou prostředky vyčíslené jako kladný rozdíl příjmů pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění, včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatu dávek důchodového pojištění, převáděny na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu ve státních finančních aktivech.**

Během roku 2008 byl na tento účet převeden kladný přebytek hospodaření systému důchodového pojištění za rok 2007 ve výši 9,9 mld. Kč. **Jeho stav tak dosáhl výše cca 16,9 mld. Kč.** V roce 2009 lze očekávat navýšení tohoto účtu o přebytek roku 2008 (2,6 mld. Kč).

Podrobnější vyhodnocení inkasa a čerpání jednotlivých složek příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2008 je provedeno v dalších částech zprávy.

II. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Celkové příjmy státního rozpočtu

Celkový objem příjmů, schválený zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2008, byl stanoven ve výši **1 036,5 mld. Kč**.

Proti schválenému rozpočtu na rok 2007 byly celkové rozpočtované příjmy na rok 2008 vyšší o **87 mld. Kč**, tj. o 9,2 %. Na jejich zvýšení se měly podílet zejména příjmy z daní a poplatků, které měly vzrůst o **34,4 mld. Kč**, tj. o 6,7 %. Největší růst se předpokládal u DPH (o 28,3 mld. Kč, tj. 17,3 %), daní s příjmů právnických osob (o 10,4 mld. Kč, tj. o 9,7 %), spotřebních daní (o 3,5 mld. Kč, tj. o 2,7 %), u daní z příjmů fyzických osob mělo dojít naopak k poklesu (o 7,9 mld. Kč, tj. o 8,1 %). Pojistné na sociální zabezpečení mělo vzrůst o **32,1 mld. Kč**, tj. o 9,0 %. U nedaňových a ostatních příjmů se předpokládal nárůst o **20,5 mld. Kč** (tj. o 26,5 %).

V průběhu roku 2008 došlo k některým rozpočtovým změnám, které znamenaly navýšení celkového rozpočtu příjmů na **1 044,1 mld. Kč** (o 7,6 mld. Kč). Tyto změny jsou blíže popsány v části I.2. této zprávy. Změny se však netýkaly rozpočtu daňových příjmů a ani příjmů z pojistného na sociální zabezpečení.

Celkové skutečné příjmy státního rozpočtu dosáhly za rok 2008 výše **1 063,9 mld. Kč**, tj. **101,9 % rozpočtu**, což je o 4,3 procentního bodu méně než bylo procento plnění v roce 2007. V absolutním vyjádření došlo k překročení rozpočtu po změnách o **19,8 mld. Kč**.

Meziročně vzrostly celkové příjmy o **38,1 mld. Kč**, tj. o 3,7 % (v roce 2007 to bylo o 11,1 %). Na jejich růstu se podílely především příjmy z daní a poplatků ve výši **10,9 mld. Kč**, tj. dynamika růstu o 2,0 %. Na tomto zvýšení se podílelo především inkaso daní právnických osob ve výši **12,4 mld. Kč**, tj. dynamika růstu o 10,8 % a dále inkaso DPH o 11,2 mld. Kč (nárůst o 6,7 %). Naopak pokles oproti roku 2007 zaznamenalo inkaso daní z příjmů fyzických osob o 7,2 mld. Kč (pokles o 7 %) a inkaso spotřebních daní o 6,1 mld. Kč (pokles o 4,6 %). Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení vzrostly o **18,4 mld. Kč**, tj. o 5,0 %.

Celkové příjmy, jejich plnění a meziroční srovnání ilustruje následující tabulka:

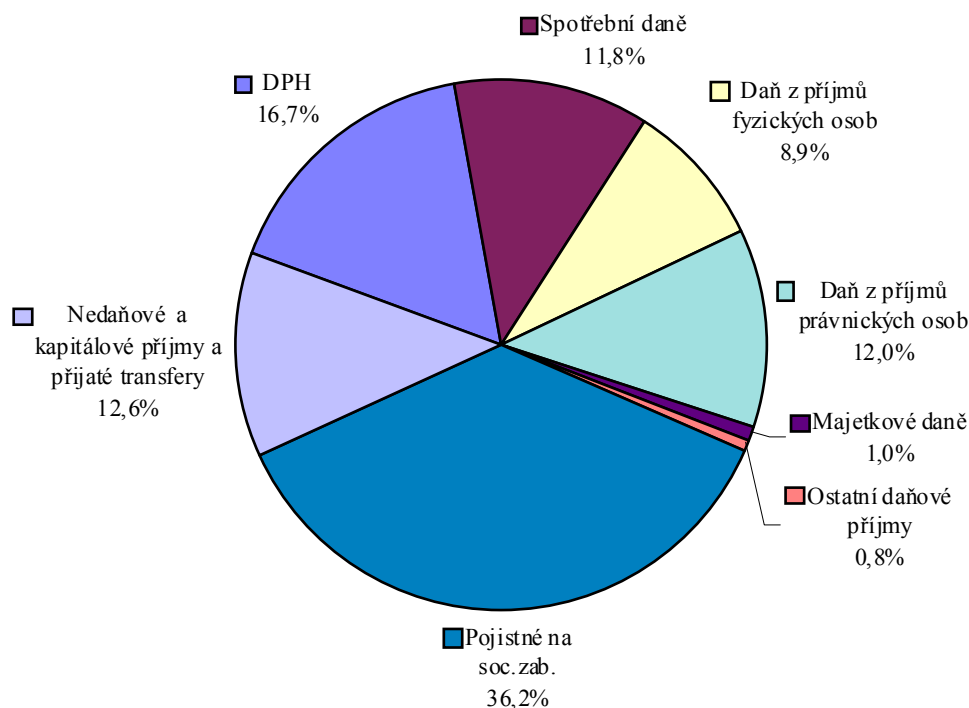
Tabulka č. 3

UKAZATEL	v mld. Kč						
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% Plnění (4:3)	Rozdíl (4-3)	Index 2008/2007 (4:1)
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	900,65	938,35	938,35	929,89	99,1	-8,5	103,2
<i>Příjmy z daní a poplatků</i>	<i>533,51</i>	<i>551,30</i>	<i>551,30</i>	<i>544,39</i>	<i>98,7</i>	<i>-6,9</i>	<i>102,0</i>
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	102,14	90,20	90,20	94,96	105,3	4,8	93,0
v tom: DPFO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	87,20	78,00	78,00	78,53	100,7	0,5	90,1
DPFO ze samostatné výdělečné činnosti	8,89	8,30	8,30	9,20	110,8	0,9	103,4
DPFO z kapitálových výnosů	6,05	3,90	3,90	7,23	185,4	3,3	119,5
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	114,75	117,90	117,90	127,17	107,9	9,3	110,8
Obecné vnitř. daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	166,63	191,90	191,90	177,82	92,7	-14,1	106,7
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku *)	131,59	134,80	134,80	125,54	93,1	-9,3	95,4
Poplatky za znečištění životního prostředí	1,31	1,30	1,30	1,34	103,2	0,0	102,4
Správní poplatky	4,12	4,60	4,60	4,11	89,5	-0,5	99,9
Daně z mezinár. obchodu a transakcí (clo)	1,44	1,30	1,30	2,20	169,5	0,9	153,5
Daně z majetkových a kapitál. převodů	10,58	8,80	8,80	10,41	118,3	1,6	98,4
Ostatní daňové příjmy	0,96	0,50	0,50	0,84	167,3	0,3	87,2
<i>Pojistné na soc. zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdrav.pojištění</i>	<i>367,14</i>	<i>387,05</i>	<i>387,05</i>	<i>385,50</i>	<i>99,6</i>	<i>-1,5</i>	<i>105,0</i>
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	304,86	321,29	321,29	319,95	99,6	-1,3	104,9
Nedaňové příjmy celkem	23,28	16,61	16,87	27,16	160,9	10,3	116,6
<i>Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků</i>	<i>10,79</i>	<i>8,41</i>	<i>8,40</i>	<i>16,13</i>	<i>192,0</i>	<i>7,7</i>	<i>149,5</i>
z toho: Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1,80	1,20	1,20	2,42	202,0	1,2	134,7
Příjmy z vlastní činnosti	2,97	3,31	3,29	2,87	87,2	-0,4	96,7
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	4,45	2,78	2,77	9,19	331,9	6,4	206,6
Soudní poplatky	0,94	0,70	0,70	0,97	138,1	0,3	102,7
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů</i>	<i>5,09</i>	<i>2,46</i>	<i>2,46</i>	<i>2,76</i>	<i>112,2</i>	<i>0,3</i>	<i>54,3</i>
<i>Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost nedaň. příjmy</i>	<i>3,97</i>	<i>2,62</i>	<i>2,89</i>	<i>5,87</i>	<i>203,1</i>	<i>3,0</i>	<i>147,9</i>
z toho: Dobrovolné pojistné	0,97	0,96	0,96	0,92	95,8	0,0	94,5
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>3,44</i>	<i>3,12</i>	<i>3,12</i>	<i>2,39</i>	<i>76,7</i>	<i>-0,7</i>	<i>69,6</i>
z toho: Splátky půjčených prostředků od podnikatel.subjektů	0,41	2,19	2,19	1,67	76,4	-0,5	403,3
Splátky půjčených prostř. ze zahraničí (z vládních úvěrů)	0,25	0,69	0,69	0,52	75,6	-0,2	208,6
Splátky půjčených prostř. od veř. rozpočtů územ. úrovně	0,30	0,23	0,23	0,19	81,6	0,0	63,6
Kapitálové příjmy celkem	1,24	2,27	2,01	1,17	58,3	-0,8	94,2
Přijaté transfery celkem	100,71	79,28	86,87	105,72	121,7	18,8	105,0
v tom: Neinvestiční přijaté transfery	85,99	33,51	45,65	93,16	204,1	47,5	108,3
z toho: Neinvestiční transfery přijaté od EU	20,01	24,63	24,61	16,50	67,0	-8,1	82,4
Neinv. přijaté transfery od veř. rozp. ústř. úrovně	19,70	8,58	20,56	24,09	117,2	3,5	122,3
Převody z vlastních fondů	46,24	0,00	0,18	52,51	29 169,0	52,3	113,6
Investiční přijaté transfery	14,72	45,77	41,22	12,56	30,5	-28,7	85,3
z toho: Investiční převody z Národního fondu	13,48	44,51	39,95	11,83	29,6	-28,1	87,8
PRÍJMY STÁTNIHO ROZPOČTU CELKEM	1025,88	1036,51	1044,10	1063,94	101,9	19,8	103,7

*) spotřební daně od r. 2008 včetně tzv. ekologických daní na základě zákona č. 261/2007 Sb.

Struktura celkových příjmů dosažených v roce 2008 je zřejmá z následujícího grafu:

Graf č. 3

2. Daňové příjmy

2.1. Celostátní daňové příjmy

Rozpočet celostátních daňových příjmů počítal pro rok 2008 s objemem **770,7 mld. Kč**, tj. s meziročním růstem o 7,5 %, tj. o 54,0 mld. Kč (měřeno k rozpočtu 2007). Zákonem č. 377/2007 Sb., kterým se měnil zákon č. 243/2000 Sb., zákon o rozpočtovém určení daní, došlo ke změnám rozpočtového určení daní. Změna ovlivnila výši příjmu obcí a státního rozpočtu. Státní rozpočet roku 2008 vycházel z předchozího rozpočtového určení daní.

Skutečné celostátní inkaso dosáhlo ke konci roku 2008 výše **764,9 mld. Kč**, což představuje **99,2 %** celoročně rozpočtovaného objemu a **meziroční nárůst o 28,3 mld. Kč, tj. o 3,8 %** (měřeno ke skutečnosti roku 2007). Z toho **nejvyšší absolutní nárůst** vykázaly **daně z příjmu právnických osob (21,2 mld. Kč, nárůst o 12,7 %)** a **DPH (19,8 mld. Kč, nárůst o 8,4 %)**. Naopak **největší pokles** zaznamenaly **daně z příjmů fyzických osob (o 8,1 mld. Kč, pokles o 5,4 %) a spotřební daně (o 5,9 mld. Kč, pokles o 4,3 %)**.

Ze skutečného celostátního výnosu daní **případlo na státní rozpočet 71,2 % (544,4 mld. Kč)**. Podíl **rozpočtů územně samosprávných celků činil 26,7 % (204,2 mld. Kč**, z toho na daňové příjmy **obcí** připadlo **154,4 mld. Kč**, kraje získaly do svých rozpočtů **49,8 mld. Kč**). **Státnímu fondu dopravní infrastruktury** bylo z celostátního daňového inkasa převedeno **16,3 mld. Kč**, tj. **2,1 %** (z daně z minerálních olejů 7,5 mld. Kč, ze silniční daně 6,0 mld. Kč a dálničních poplatků 2,8 mld. Kč).

Přehled o celostátních daňových příjmech ve srovnání roku 2008 a 2007 podává následující tabulka.

Tabulka č. 4

Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů

v mld. Kč

UKAZATEL	Celkem 2007			Celkem 2008			Meziroční rozdíl skutečností		Meziroční index skutečností	
	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	2007/2006	2008/2007	2007/2006	2008/2007
DAŇOVÉ PŘÍJMY	716,70	736,62	102,8	770,70	764,87	99,2	78,80	28,25	112,0	103,8
z toho:										
- daň z přidané hodnoty (DPH)	232,10	235,04	101,3	274,50	254,79	92,8	16,92	19,75	107,8	108,4
- spotřební daně ¹⁾	138,70	138,93	100,2	142,30	133,02	93,5	19,38	-5,91	116,2	95,7
- clo	1,20	1,44	119,6	1,30	2,20	169,5	0,22	0,77	117,7	153,5
- daně z příjmů PO celkem	158,70	166,42	104,9	175,50	187,62	106,9	24,65	21,20	117,4	112,7
v tom - daně z příjmů PO	152,50	159,97	104,9	168,60	181,04	107,4	24,40	21,07	118,0	113,2
- daně z příjmů PO za obce	5,80	6,18	106,6	6,50	6,03	92,7	0,24	-0,15	104,0	97,5
- daně z příjmů PO za kraje	0,40	0,27	67,5	0,40	0,55	138,1	0,01	0,28	103,8	204,6
- daně z příjmů FO celkem	146,60	151,46	103,3	135,40	143,31	105,8	14,67	-8,14	110,7	94,6
v tom: - ze záv. činn. a z funkč. požitků	121,20	125,94	103,9	114,00	114,95	100,8	14,35	-10,99	112,9	91,3
- z přiznání	18,30	17,00	92,9	15,80	18,05	114,2	-0,82	1,05	95,4	106,2
- z kapitálových výnosů	7,10	8,52	120,0	5,60	10,31	184,1	1,14	1,79	115,4	121,0
- silniční daň	5,70	5,91	103,7	6,10	6,00	98,3	0,48	0,09	108,8	101,5
- daň z nemovitosti	5,40	4,96	91,9	5,50	5,10	92,7	-0,01	0,14	99,8	102,8
- majetkové daně	9,00	10,58	117,5	8,80	10,41	118,3	2,06	-0,17	124,1	98,4
- dálniční poplatek	2,00	2,43	121,5	2,30	2,76	120,2	-0,86	0,33	73,9	113,7
- ostatní daně a poplatky	17,30	19,45	112,4	19,00	19,65	103,4	1,29	0,19	107,1	101,0

¹⁾ od r. 2008 včetně tzv. ekologických daní na základě zákona č. 261/2007 Sb.

Pozn.: údaje jsou v metodice jednotlivých let

Strukturu celostátních daňových příjmů za rok 2008 ilustruje následující tabulka.

Tabulka č. 5

Struktura celostátních daňových příjmů v roce 2008

v mld. Kč

UKAZATEL	Celkem		Státní rozpočet		Obce		Kraje		SFDI	
	Rozpočet 2008	Skutečnost 2008	Rozpočet 2008	Skutečnost 2008	Rozpočet 2008	Skutečnost 2008	Rozpočet 2008	Skutečnost 2008	Rozpočet 2008	Skutečnost 2008
DAŇOVÉ PŘÍJMY	770,70	764,87	551,30	544,39	154,10	154,42	49,40	49,82	15,90	16,25
z toho:										
- daň z přidané hodnoty (DPH)	274,50	254,79	191,90	177,82	59,10	54,77	23,50	22,20	x	x
- spotřební daně ¹⁾	142,30	133,02	134,80	125,54	x	x	x	x	7,50	7,49
- clo	1,30	2,20	1,30	2,20	x	x	x	x	x	x
- daně z příjmů PO vč. obcí a krajů	175,50	187,62	117,90	127,17	42,80	44,55	14,80	15,90	x	x
v tom - daně z příjmů PO	168,60	181,04	117,90	127,17	36,30	38,52	14,40	15,35	x	x
- daně z příjmů PO za obce a kraje	6,90	6,58	x	x	6,50	6,03	0,40	0,55	x	x
- daně z příjmů FO	135,40	143,31	90,20	94,96	34,10	36,67	11,10	11,69	x	x
v tom: - z kapitálových výnosů	5,60	10,31	3,90	7,23	1,20	2,19	0,50	0,89	x	x
- záv. činnosti a funkč. požitky	114,00	114,95	78,00	78,53	26,20	26,51	9,80	9,91	x	x
- z přiznání	15,80	18,05	8,30	9,20	6,70	7,96	0,80	0,90	x	x
- silniční daň	6,10	6,00	x	x	x	x	x	x	6,10	6,00
- daň z nemovitosti	5,50	5,10	x	x	5,50	5,10	x	x	x	x
- majetkové daně	8,80	10,41	8,80	10,41	x	x	x	x	x	x
- dálniční poplatek	2,30	2,76	x	x	x	x	x	x	2,30	2,76
- ostatní daně a poplatky	19,00	19,65	6,40	6,29	12,60	13,33	x	0,02	x	x

¹⁾ od r. 2008 včetně tzv. ekologických daní na základě zákona č. 261/2007 Sb.

Celostátní výnos DPH za rok 2008 **dosáhl 254,8 mld. Kč**, což je 92,8 % celoročního rozpočtu. Proti skutečnosti roku 2007 se jedná o nárůst o 19,8 mld. Kč, tj. o 8,4 %. **Do příjmů obcí** bylo převedeno **54,8 mld. Kč**, kraje získaly **22,2 mld. Kč** a **státní rozpočet 177,8 mld. Kč**.

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl **133,0 mld. Kč**, tj. 93,5 % rozpočtu, a je o 5,9 mld. Kč, tj. o 4,3 % pod úrovní předchozího roku. Z této inkasované částky bylo **7,5 mld. Kč převedeno do příjmů SFDI**.

Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob dosáhl **143,3 mld. Kč** a byl proti stejnému období roku 2007 **nižší o 8,1 mld. Kč, tj. o 5,4 %**. Z celkového inkasa **státnímu rozpočtu zůstalo 95,0 mld. Kč**, **do rozpočtu obcí** bylo převedeno **36,7 mld. Kč** a **do rozpočtů krajů 11,7 mld. Kč**. Rozhodující část této daně tvoří **daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků**. Její **celostátní inkaso** za hodnocený rok dosáhlo **115,0 mld. Kč**, tj. plnění rozpočtu na 100,8 %.

Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob včetně DPPO za obce a kraje **dosáhlo výše 187,6 mld. Kč**, tj. meziročně vzrostlo o 21,2 mld. Kč (tj. o 12,7 %). Do rozpočtu **obcí** bylo převedeno **44,6 mld. Kč**, do rozpočtů **krajů** celkem **15,9 mld. Kč**. **Státní rozpočet** na těchto příjmech participoval částkou **127,2 mld. Kč**.

Inkaso daňových příjmů částečně ovlivňuje i výše **poskytovaných úlev na daních**. Obecný legislativní rámec pro poskytování daňových úlev je vymezen v § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto právního předpisu je Ministerstvo financí oprávněno prominout daň z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Příslušenství daně lze prominout i z důvodu odstranění tvrdosti.

Pro řízení ve věci povolování úlev platí interní předpisy Ministerstva financí. O částkách do 1 mil. Kč rozhoduje příslušný ředitel odboru. Požadavky na úlevy přesahující částku 1 mil. Kč posuzuje zvláštní komise ministerstva zřízená k tomuto účelu. O požadavcích v rozmezí:

- a) nad 1 mil. Kč do 4 mil. Kč rozhoduje vrchní ředitel skupiny,
- b) nad 4 mil. Kč do 7 mil. Kč rozhoduje náměstek ministra,
- c) o žádostech na úlevy vyšší než 7 mil. Kč rozhoduje ministr financí.

Ve srovnání s rokem 2007 bylo v roce 2008 prominuto o 127,1 mil. Kč více daní včetně příslušenství. Přehled o **poskytnutých úlevách** podle jednotlivých daní za rok 2008 podává následující tabulka.

Tabulka č. 6

DRUH DANĚ	Rok 2007			Rok 2008			mil. Kč	
	Prominutá daň	Prominuté přísluš. daně	Celkem prominuto	Prominutá daň	Prominuté přísluš. daně	Celkem prominuto	Rozdíl 2008-2007	Index
								2008/2007 v %
Daň z příjmů právnických osob	2,1	119,6	121,7	51,0	315,3	366,3	244,6	301,0
Daň z příjmu fyzických osob	9,6	73,1	82,7	4,9	82,8	87,7	5,0	106,0
Spotřební daně	51,6	9,8	61,4	8,1	12,1	20,2	-41,2	32,9
DPH	5	419,0	424,0	14	357,7	371,7	-52,3	87,7
Majetkové daně celkem	32,0	42,0	74,0	35,0	24,5	59,5	-14,5	80,4
v tom: - daň dědická	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	x
- daň darovací	2,0	2,0	4,0	3,0	1,0	4,0	0,0	100,0
- daň z převodu nem.	30,0	40,0	70,0	32,0	23,3	55,3	-14,7	79,0
CELKEM	132,3	705,5	837,8	148,0	816,9	964,9	127,1	115,2

Z 26 žádostí na **prominutí daně z příjmu právnických osob** v celkové částce 80,2 mil. Kč, které v roce 2008 vyřizovalo Ministerstvo financí, byla daň prominuta ve třech případech, a to ve výši 51,0 mil. Kč. U ostatních 23 podaných žádostí nebyly shledány zákonné důvody pro vyhovění, jimiž jsou v případě prominutí daně nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů. V případě prominutí **příslušenství daně z příjmu právnických osob** vyřizovalo Ministerstvo financí celkem 150 žádostí v celkové částce 538,1 mil. Kč. V 17 případech bylo žádostem plně vyhověno a prominutá částka činila 21,1 mil. Kč, v dalších 113 případech (požadavek 464,2 mil. Kč) bylo příslušenství daně prominuto částečně, a to ve výši 294,2 mil. Kč. Ve zbývajících 20 případech nebyly k požadovanému prominutí příslušenství ve výši 52,8 mil. Kč shledány zákonné důvody.

V žádném z případů prominutého příslušenství daně nebyla jeho součástí veřejná podpora v režimu „de minimis“ (jedná se o dodržení podmínek hospodářské soutěže v EU).

Na **dani z příjmů fyzických osob** bylo prominuto celkem 4,9 mil. Kč (vše daň ze samostatné výdělečné činnosti) z důvodu zjištění nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušenství daně z příjmů fyzických osob bylo prominuto celkem 82,8 mil. Kč.

Na **spotřebních daních** bylo v roce 2008 prominuto celkem 20,2 mil. Kč, z toho na samotné dani 8,1 mil. Kč a na příslušenství 12,1 mil. Kč.

V roce 2008 bylo na **dani z přidané hodnoty** prominuto podle § 55a zákona o správě daní a poplatků 14,0 mil. Kč daně a 371,7 mil. Kč na příslušenství daně.

K úlevě došlo v případech, kdy byly v daňovém řízení shledány nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů. Příslušenství daně bylo prominuto také z důvodu odstranění tvrdosti zákona. Do částky 600 tis. Kč o prominutí příslušenství rozhodují správci daně.

Na majetkových daních bylo v roce 2008 celkově prominuto 59,5 mil. Kč, což je o 14,5 mil. Kč méně než v roce 2007. Prominutí daně bylo poskytováno především v případech zániků či neplatností kupních smluv, u nichž zákonná úprava majetkových daní poskytuje při splnění stanovených podmínek nárok na daňovou úlevu.

2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu

2.2.1. Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) zahrnuje DPFO ze závislé činnosti, DPFO ze samostatné výdělečné činnosti (z příznání) a DPFO z kapitálových výnosů sráženou podle zvláštní sazby. Podle platného znění zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, náleželo pro rok 2008 státnímu rozpočtu 69,68 % výnosu DPFO srážené podle zvláštní sazby, 68,18 % výnosu DPFO ze závislé činnosti a 51,81 % DPFO placené poplatníky podávajícími daňová příznání (SVČ).

Rozpočet DPFO a jeho skutečné plnění za rok 2008 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 7

Ukazatel	Rozpočet 2008			Skutečnost 2008			% plnění 2008			Index 2008/2007		
	Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom	
		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty
Daň z příjmů fyzických osob celkem	135,4	90,2	45,2	143,3	95,0	48,4	105,8	105,3	107,0	94,6	93,0	98,1
v tom:												
- ze závislé činnosti a z funkč. požitků	114,0	78,0	36,0	115,0	78,5	36,4	100,8	100,7	101,2	91,3	90,1	94,0
- z příznání	15,8	8,3	7,5	18,1	9,2	8,9	114,3	110,8	118,1	106,3	103,5	109,3
- z kapitálových výnosů	5,6	3,9	1,7	10,3	7,2	3,1	184,1	185,4	181,2	120,6	119,5	123,2

Schválený státní rozpočet počítal, že inkaso z těchto třech daní bude činit **90,2 mld. Kč**. Dosažená skutečnost **95,0 mld. Kč** jej naplnila na **105,3 %**, což představuje **meziroční pokles o 7,18 mld. Kč**, tj. o 7,0 %. Snížení meziročního celkového výnosu DPFO je odrazem daňových změn, které vstoupily v účinnost od 1. ledna 2008. Jedná se zejména o zavedené jednotné daňové sazby ve výši 15 %.

a) Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Objem daňových příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků, náležící státnímu rozpočtu, dosáhl výše **78,5 mld. Kč** (tj. rozhodující podíl na celkovém inkasu DPFO 82,7 %) při naplnění rozpočtu na 100,7 %. **Meziročně** pak tyto příjmy **klesly o 8,7 mld. Kč**, tj. o 9,9 % (rozpočet počítal s poklesem o 9,2 mld. Kč, tj. o 10,5 % proti skutečnosti 2007).

Vzhledem k legislativním úpravám, které přinesla novela zákona o daních z příjmů, provedená zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (tj. zejména zavedení jednotné 15 % sazby daně a vyšších slev na dani), část společností kvůli očekávanému výhodnějšímu zdanění zaměstnanců s vyššími příjmy vyplatila odměny za rok 2007 až se mzdou za leden 2008.

Management obchodních společností také kalkuloval s tzv. „zastropováním“ základu daně, kdy po dosažení příjmů ve výši maximálního vyměřovacího základu pro pojistné, již zaměstnanci v dalším období roku nebyli zdaňováni ze „superhrubé mzdy“, ale stejně jako v minulých letech již jen z hrubé mzdy.

Podle předběžných údajů Českého statistického úřadu v roce 2008 rostla průměrná hrubá měsíční nominální mzda a klesala nezaměstnanost. Přesto byly **měsíční výnosy této daně v průběhu roku 2008 (s výjimkou měsíce ledna) nižší než měsíční výnosy za srovnatelné období předchozího roku.**

Jednou z příčin uvedeného vývoje byla skutečnost, že v roce 2008 významné skupině zaměstnanců s nižšími příjmy vznikl nárok na daňové zvýhodnění za vyživované dítě v domácnosti ve výši, která překročila jejich daňovou povinnost. Zaměstnavatelé proto z příjmů těchto zaměstnanců neodváděli žádné zálohy na daň, ale naopak žádali správce daně o poskytnutí nárokované částky daňové úlevy ve formě daňového bonusu (§ 35d), což v konečném důsledku snížilo výsledné inkaso daně.

V závěru roku 2008 se také začaly negativně projevovat dopady celosvětové finanční krize, kdy některá odvětví průmyslu podstatně snižovala objem výroby a počty zaměstnanců, případně zaměstnancům vyplácela pouze 60 % mzdy. Rostl také počet subjektů, které se dostaly do úpadku a přestaly plnit své daňové povinnosti.

Podle správců daně byla vyšší zaměstnanost v roce 2008 pravděpodobně ovlivněna brigádnickou činností nebo zaměstnáváním na dohodu s výdělkem do 5 000 Kč měsíčně. Takový příjem byl zdaňován srážkou podle zvláštní sazby a inkaso daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti neovlivnil.

Naopak mírné zvýšení daňového zatížení u některých zaměstnanců s nižšími příjmy při uplatňování nového systému zdanění ze superhrubé mzdy mělo na inkaso daně pozitivní vliv.

Dalším faktorem, který působil ve směru posílení inkasa byl pokračující **nárůst počtu poplatníků - zaměstnanců, kteří využili** poslední možnost získat **výhody institutu společného zdanění manželů** (§ 13a) a podáním daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2007 (v roce 2008) přesunuli vypořádání své daňové povinnosti z plátců daně (zaměstnavatelů) na sebe. Opakovala se tak situace

z předchozích dvou let, kdy tato skupina fyzických osob „ponechala“ odvedené zálohy na daň na účtu **DPFO** ze závislé činnosti a čerpala přeplatky, vzniklé uplatněním společného zdanění manželů (dále jen „SZM“) z účtu **DPFO** ze samostatné výdělečné činnosti. Důvody k tomuto chování, narušujícímu principy stanovené zákonem o rozpočtovém určení daní, pominuly zrušením společného zdanění manželů.

b) Daň z příjmů fyzických osob z příznání

Na dani z příjmů placené na základě daňového příznání inkasoval státní rozpočet **9,2 mld. Kč (tj. podíl na DPFO 9,7 %)**, což představovalo 110,8 % rozpočtu. Proti skutečnosti roku 2007 (celkem 8,9 mld. Kč) bylo inkaso vyšší o 0,3 mld. Kč. Tento pozitivní **vývoj ovlivnily především příznivé ekonomické výsledky podnikatelů v letech 2006 a 2007**, které přinesly vyšší částky odvedené daně za toto období a také vyšší placené zálohy v roce 2008. Ze stejného důvodu ve sledovaném období poklesl počet fyzických osob vykazujících daňovou ztrátu a těch, které by podle dříve platné úpravy měly povinnost hradit daň pouze z částky tzv. minimálního základu daně (§ 7c).

Pozitivní vliv na inkaso měla také ta skutečnost, že oproti zaměstnancům byl u osob samostatně výdělečně činných nižší počet takových, které čerpaly daňové zvýhodnění na vyživované dítě v domácnosti formou daňového bonusu (zjednodušeně se dá říci, že bylo méně podnikatelů - rodičů s nízkými příjmy).

Naopak nižší výnos daně ovlivnila skutečnost, že opět vzrostl počet osob, které využily výhodu nižšího daňového zatížení při společném zdanění manželů (SZM). **V roce 2008 byl zaznamenán dosud nejvyšší objem vrácených přeplatků na dani vzniklých v přímé souvislosti se SZM.**

Kromě shora uvedeného bylo zaznamenáno zvýšení celkového objemu nezdanitelných částí základu daně dle § 15 zákona o daních z příjmů (zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění, penzijní připojištění a zaplacené úroky ze stavebního spoření či hypotečních úvěrů), což se projevilo dalším snížením daňové povinnosti a celkového inkasa daně za rok 2008. **V daňových příznáních k DPFO ze samostatné výdělečné činnosti za zdaňovací období 2007** (podaných v roce 2008) **bylo uplatněno o 3,4 mld. Kč více jako nezdanitelná část základu daně než v daňových příznáních za předchozí zdaňovací období (2006)**. To svědčí o tom, že fyzické osoby v období růstu ekonomiky více investovaly do produktů zajišťujících vyšší životní standard v pozdějším věku.

Podle údajů Českého statistického úřadu patří Česká republika již dlouhodobě mezi země s nadprůměrným podílem podnikatelů na celkové zaměstnanosti. Podíl inkasa daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti na celkové hodnotě inkasa DPFO však tomuto stavu neodpovídá. Příjmy veřejných rozpočtů za položku DPFO tak již mnoho let „naplňují“ zaměstnanci, kteří nemají srovnatelné podmínky zdanění jako podnikatelé, t.j. např. možnost uplatňování daňových výdajů ke zdanitelným příjmům, možnost vykázat daňovou ztrátu nebo možnost odečtu ztráty od základu daně v pěti následujících zdaňovacích obdobích.

c) Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů

Na dani z kapitálových výnosů srážené podle zvláštní sazby inkasoval **státní rozpočet 7,2 mld. Kč (podíl na DPFO 7,6 %)**, tj. o 3,3 mld. Kč víc, než předpokládal rozpočet (plnění rozpočtových příjmu na 185,4 %). Ve srovnání s rokem 2007 bylo toto inkaso vyšší o 1,18 mld. Kč.

Oproti DPFO ze závislé činnosti zde naopak **ve všech kalendářních měsících roku 2008** bylo **překročeno inkaso** dosažené ve srovnatelném období **předchozího roku** (2007), přičemž v měsících červenci a říjnu 2008 činil meziroční přírůstek inkasa téměř 20 %.

Vývoj inkasa tohoto druhu příjmu odpovídá růstu ekonomiky v předchozích letech, který přinesl vyšší zisky společností a z toho plynoucí vyšší objem vyplácených dividend a podílů na zisku. Vliv legislativních změn v této oblasti nebyl zaznamenán.

2.2.2. Daň z příjmů právnických osob

Inkaso daně z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“) je tvořeno dvěma složkami, daní sráženou podle zvláštní sazby plátců daně a daní ze zisku odváděnou samotnými daňovými poplatníky ve formě běžných záloh a ročního vyrovnání daně.

DPPO patří do kategorie tzv. sdílených příjmů, tzn. její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. V roce **2008** bylo z jejího celkového výnosu určeno **státnímu rozpočtu 69,68 %**, rozpočtům obcí **21,40 %** a rozpočtům krajů **8,92 %**.

Vývoj celostátního výnosu daně z příjmů právnických osob (státní rozpočet a územní rozpočty bez DPPO za obce a kraje) je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 8

Ukazatel	v mld. Kč					
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008	Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl sk. 2008-2007
DPPO celkem ^{*)} :	162,79	169,20	182,51	107,9	112,1	19,72
- v tom: ^{**)}						
- daň vybíraná srážkou	7,12	x	8,92	x	125,3	1,80
- daň z příznání	155,67	x	173,59	x	111,5	17,92
- z toho:						
- DPPO státní rozpočet	114,75	117,90	127,17	107,9	110,8	12,42

^{*)} bez DPPO vybírané obcemi a kraji

^{**)} rozdělení na daň vybíranou srážkou a daň z příznání je orientační

Celkový celostátní výnos DPPO, vybraný finančními úřady v České republice za rok 2008, činil **182,5 mld. Kč**, t.j. 107,9 % rozpočtu, s meziročním zvýšením o **19,7 mld. Kč** (o 12,1 %). Z celkového inkasa **případlo na státní rozpočet 127,2 mld. Kč**, což je o **12,4 mld. Kč**, t.j. o 10,8 %, více než za rok 2007, a současně o **9,3 mld. Kč** (o 7,9 %) více než bylo rozpočtováno.

Přitom se v roce 2008 v porovnání s rokem 2007 projevil dopad legislativní změny provedené zákonem č. 377/2007 Sb., v jejímž důsledku se podíl státního rozpočtu na celkovém inkasu DPPO snížil ze 70,49 % na 69,68 %, což v absolutním vyjádření znamenalo snížení příjmu státního rozpočtu ve prospěch obcí o **1,5 mld. Kč**, u nichž se podíl na celkovém inkasu DPPO zvýšil z 20,59 % na 21,40 %. U krajů zůstal uvedený podíl beze změny na 8,92 %.

Celkový objem inkasa DPPO a jeho rozložení v průběhu roku 2008 byl v rozhodující míře ovlivněn zákonnými lhůtami pro podání daňových příznání a zákonnou úpravou pro stanovení **výše a periodicity záloh na daň**, neboť zejména výše záloh **zprostředkovaně odráží daňovou povinnost dosaženou za dvě bezprostředně předcházející zdaňovací období**.

U převážně uplatňovaného typu zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok, **platili poplatníci** nepodléhající účetnímu auditu nebo jimž nezpracovával příznání daňový poradce v prvním čtvrtletí 2008 zálohy podle daňové povinnosti přiznané v předchozím roce, stanovené podle výsledku hospodaření předminulého roku, t.j. za rok 2006, stanovené **s použitím sazby 24 %**, ostatní poplatníci platili takto stanovené zálohy ještě ve 2. čtvrtletí 2008. Od druhého či třetího čtvrtletí 2008 (jestliže příznání zpracovával daňový poradce nebo byl poplatník účetní jednotkou

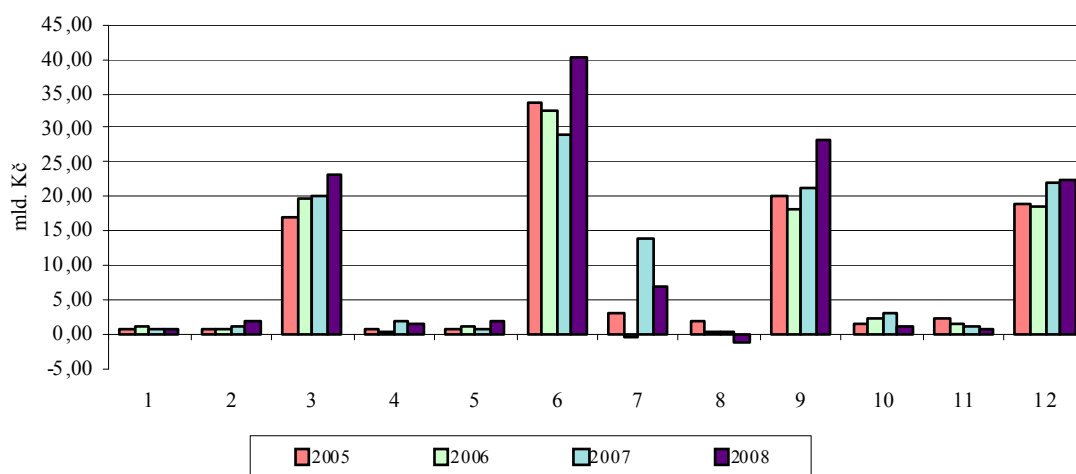
podléhající auditu) vycházela výše záloh z daňové povinnosti uvedené v přiznání vycházející z výsledku hospodaření předchozího roku 2007, stanovené rovněž s použitím sazby 24 %.

Daňová povinnost za rok 2008, stanovená s použitím sazby 21 % z výsledku hospodaření, na který již ve 4. čtvrtletí 2008 začala nepříznivě působit počínající hospodářská recese, **ovlivní inkaso DPPO až v roce 2009** a prostřednictvím záloh částečně ještě v roce 2010.

V časovém rozložení inkasa DPPO se i v průběhu roku 2008 projevovaly výrazné výkyvy mezi jednotlivými měsíci, a to v závislosti na zákonných lhůtách splatnosti záloh na daň a vyúčtování daně, přičemž výnosově nejsilnější byly poslední měsíce čtvrtletí. Tento trend s dlouhodobě nejvýnosnějším druhým čtvrtletím kalendářního roku trvá již od roku 2002, kdy byly nově vymezeny zákonné podmínky pro stanovení výše a periodicity placení záloh. Tato skutečnost je dána též legislativní úpravou lhůt pro podávání daňových přiznání za předchozí zdaňovací období, které jsou současně lhůtami splatnosti případných nedoplatků na DPPO, přičemž u skupiny poplatníků s rozhodujícím podílem na celkovém objemu inkasa připadly tyto lhůty právě na červen 2008.

Průběh měsíčního inkasa DPPO do SR během roku ilustruje následující graf.

Graf č. 4

Jak již bylo uvedeno v předchozím textu, výnos **daně z příjmů právnických osob tvoří dvě složky**, a to daně z příjmů právnických osob na základě daňových příznání a daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Celkové inkaso - **Daň z příjmů právnických osob z příznání**

Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Rozdíl 2008-2007	Index 2008/2007
155,7 mld. Kč	173,6 mld. Kč	+ 17,9 mld. Kč	+11,5 %

Výše inkasa výnosově rozhodující složky, tj. **DPPO z příznání, nebyla v hodnoceném období legislativními změnami ovlivněna**, neboť s účinností pro zdaňovací období započatá v roce 2007 nebyla přijata žádná významná novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, která by ovlivňovala způsob stanovení daňového základu a výši daně z příjmů právnických osob, jejíž splatnost spadala do roku 2008.

Pro stanovení daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2006, která ovlivnila výši záloh splatných začátkem roku 2008, i daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2007, splatné v roce 2008, byla uplatňována sazba daně ve výši 24 %, účinná od 1. ledna 2006. Dopad novely zákona o daních z příjmů, provedené zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, se s ohledem na její účinnost pro zdaňovací období započatá v roce 2008 projeví v inkasu **DPPO** až v roce 2009.

Na růstu inkasa DPPO z příznání v roce 2008 se tudíž rozhodující měrou podílela rostoucí výkonnost české ekonomiky v předchozích dvou letech, především v odvětvích energetiky, spojů, bankovníctví, strojírenství a pojišťovnictví.

Příznivé výsledky hospodaření v letech 2006 a 2007 přispěly v roce 2008 k mírnému meziročnímu nárůstu daňových povinností u většiny poplatníků s dlouhodobě nadprůměrnou roční sumou odvedené DPPO.

Kromě toho se na zvýšení inkasa **DPPO** podílel další nárůst počtu podaných daňových příznání (z 307 986 za zdaňovací období započatá v roce 2006, na 320 059 za zdaňovací období započatá v roce 2007, tj. o 12 073 příznání), společně se zvýšením počtu poplatníků, kteří v daňových příznáních za zdaňovací období započatá v roce 2007 vykážali daňovou povinnost (oproti zdaňovacím obdobím započatým v roce 2006 se jednalo navíc o 9 385 poplatníků), zakládající povinné placení zákonných záloh na daň.

Významnější měrou se na zvýšení inkasa **DPPO** v roce 2008 podílel výrazný pokles uplatněného odečtu daňových ztrát vzniklých a vyměřených v předchozích zdaňovacích obdobích za zdaňovací období započatá v roce 2007. Oproti příznáním za zdaňovací období započatá v roce 2006 došlo k poklesu uplatněného odečtu o 12,5 mld. Kč, v jehož důsledku vzrostla daňová povinnost splatná v roce 2008, ovlivňující výši záloh splatných ve 2. čtvrtletí a ve 2. pololetí 2008, o 3,0 mld. Kč.

Celkové inkaso - **Daň z příjmů právnických osob vybíraná srážkou**

Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Rozdíl 2008-2007	Index 2008/2007
7,1 mld. Kč	8,9 mld. Kč	+ 1,8 mld. Kč	+ 25,3 %

Nárůst inkasa **DPPO vybírané srážkou** za rok 2008 o **1,8 mld. Kč** v porovnání s rokem 2007 ovlivnilo především zvýšení sazby srážkové daně z nájemného u finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci, hrazeného do zahraničí, z 1 % na 5 %, s účinností od 1. ledna 2008, a také rostoucí objem výplat dividend a podílů na zisku, nepodléhajících osvobození od daně, jejichž příjemci jsou m.j. subjekty kolektivního investování, penzijní fondy nebo stát z titulu své majetkové účasti na obchodních společnostech, který odráží příznivý hospodářský vývoj v předchozích letech.

2.2.3. Daň z přidané hodnoty

Výběr daně z přidané hodnoty je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí, a to finančními úřady a celními orgány. **Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do republiky.** DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

Finanční úřady (FÚ) a celní úřady (CÚ) se podílely na celostátním inkasu DPH v letech 2006 až 2008 takto:

Tabulka č. 9

Daň z přidané hodnoty

v mld. Kč

	2006			2007			2008		
	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ
Inkaso DPH	428,50	428,11	0,39	476,28	475,74	0,54	516,81	516,56	0,25
Nadměrné odpočty	-210,71	-210,71	0,00	-239,90	-239,90	0,00	-261,62	-261,62	0,00
Čisté inkaso^{*)}	217,78	217,39	0,39	236,38	235,84	0,54	255,19	254,94	0,25
meziroční index inkasa v %	112,8	113,7	11,2	111,2	111,1	138,5	108,51	108,58	46,30
meziroční index čistého inkasa v %	104,5	106,1	11,2	108,5	108,5	138,5	107,96	108,10	46,30

*) údaje nesouhlasí s údajem za celostátní daň vykázané v účetnictví o peníze na cestě

V roce 2008 představoval celkový celostátní výnos této fiskálně nejvýznamnější daně **254,8 mld. Kč**, tj. meziroční nárůst o 8,4 % (absolutně o 19,8 mld. Kč). Proti celostátně rozpočtované částce bylo dosažené inkaso nižší o 19,7 mld. Kč, tj. o 7,2 %.

Na celostátních příjmech DPH participují, v souladu se zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, vedle státního rozpočtu i obce a kraje. Z celkového celostátního výnosu DPH náleží 21,4 % rozpočtům obcí, 8,92 % rozpočtům krajů a 69,68 % státnímu rozpočtu. Za celý rok 2008 byly **do rozpočtů obcí** převedeny příjmy z DPH ve výši **54,8 mld. Kč** a do **rozpočtů krajů** ve výši **22,2 mld. Kč**.

Příjem státního rozpočtu z DPH dosáhl **177,8 mld. Kč**, což představuje **92,7 % rozpočtu**; skutečnost však meziročně vzrostla o 11,2 mld. Kč, tj. o 6,7 %.

Inkaso DPH bylo pozitivně ovlivněno zvýšením snížené sazby z 5 % na 9 % od 1. ledna 2008. Nižší než očekávaný výnos lze vysvětlit předzásobením či předfakturací, kdy se firmy snažily uskutečnit zdanitelná plnění ještě v závěru roku 2007 s 5 % sazbou. K tomuto jevu docházelo zejména u stavebních prací a u léků.

Určitý neočekávaný výpadek inkasa byl dále způsoben výrazně silnějším kurzem koruny, který měl za následek, že zboží prodávané v zahraničí bylo často výrazně levnější než stejné zboží nabízené v tuzemsku. Výsledkem byl pokles domácí poptávky a její realizace na zahraničních trzích.

V závěru roku se pak na výši spotřeby začala projevovat i finanční krize spojená s nastupující ekonomickou recesí.

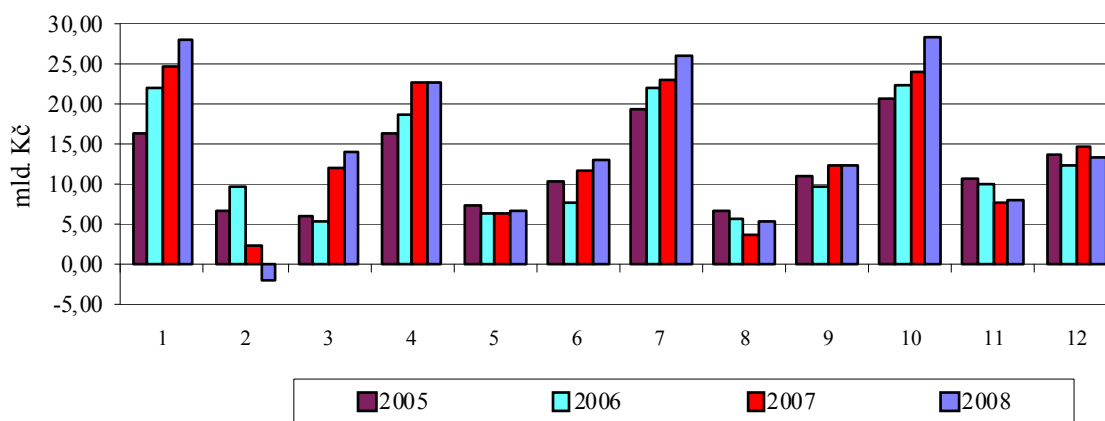
V roce 2008 nedošlo u daně z přidané hodnoty k výrazným legislativním změnám, které by zásadně ovlivnily výši inkasa. Naopak je pravděpodobné, že institut skupinové registrace zahrnutý do zákona o DPH od 1.1.2009 ovlivnil inkaso pozitivně, protože lze očekávat, že plátce vstupující do skupiny, kterému by byl odpočet daně v roce 2008 významně krácen koeficientem, odloží uplatnění odpočtů daně až na rok 2009, kdy bude koeficient celé skupiny příznivější.

U všech finančních ředitelství došlo k nárůstu inkasa, ale například u FŘ pro Hlavní město Prahu pouze o 3,4 %, a tím došlo ke snížení jeho podílu na celkovém inkasu z hodnoty 56,6 % v roce 2007 na 54,2 %. I když jde stále o podstatný podíl, vývoj na tomto FŘ negativně ovlivnil celkové inkaso DPH. Nárůst odpovídající předpokladům (16,1 %) dosáhla pouze 4 finanční ředitelství, která vzhledem ke svému podílu na celkovém inkasu nemohla nepříznivý vývoj zvrátit.

Zvláštní pozornost zasluhují plátcí registrovaní na Finančním úřadě pro Prahu 1 podle § 94 odst. 11 zákona o DPH (tj. osoby registrované k dani v jiném členském státě, které nemají v tuzemsku sídlo, místo podnikání nebo provozovnu) - v roce 2005 odvod 7 mld. Kč, v roce 2006 odpočty ve výši 5,8 mld. Kč, v roce 2007 odpočty ve výši 2,3 mld. Kč a v roce 2008 převýšila hodnota předepsaných nadměrných odpočtů vlastní daňovou povinností o 6,1 mld. Kč (33,8 – 27,7). **Další vývoj inkasa této skupiny plátců nelze odhadnout.**

Rozložení inkasa v průběhu roku dle jednotlivých měsíců:

Graf č. 5

2.2.4. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů byly od 1.1.2008 nově zavedeny tzv. ekologické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Zavedení těchto nových daní bude mírně zkreslovat meziroční porovnání celkového inkasa spotřebních daní.

S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos spotřebních daní určen výhradně do státního rozpočtu. Pokud jde o daň z minerálních olejů, podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně státnímu rozpočtu a 9,1 % náleží Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Celostátní výnos spotřebních daní v roce 2008 představoval **133,0 mld. Kč**, což bylo o 5,9 mld. Kč méně, než v roce 2007. Jedná se o meziroční pokles o 4,3 %. Na **státní rozpočet** připadlo z celkového výnosu spotřebních daní **125,5 mld. Kč**, což je o 9,3 mld. Kč méně, než předpokládal rozpočet. Do příjmů Státního fondu dopravní infrastruktury bylo z celkového čistého výnosu daně z minerálních olejů převedeno 7,5 mld. Kč.

Výnos spotřebních daní podle jednotlivých komodit a srovnání s předchozími roky ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 10

Zvláštní daň a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	v mil. Kč							
	2005		2006		2007		2008	
	Skutečnost	Index 2005/2004	Skutečnost	Index 2006/2005	Skutečnost	Index 2007/2006	Skutečnost	Index 2008/2007
CELKEM	103 584	125,1	112 561	108,7	131 591	116,9	125 538	95,4
v tom:								
spotřební daně								
- z minerálních olejů	77 690	115,6	78 836	101,5	82 901	105,2	84 224	101,6
vratky SD - zelená nafta	-1 499	106,9	-1 477	98,5	-1 504	101,8	-1 517	100,9
vratky SD - pro výrobu tepla	-738	120,4	-702	95,1	-539	76,8	-598	111,0
vratky SD osobám jiných států	-14	102,1	-15	106,3	-12	77,6	-13	113,6
vratky SD z ostat. benzínů dle § 56a	-3	x	-21	x	-20	x	-13	65,8
- převod SD z minerálních olejů do SFDI	-6 865	52,6	-6 974	101,6	-7 337	105,2	-7 486	102,0
- z tabáku a tabák. výrobků	25 428	118,1	32 241	126,8	46 998	145,8	37 507	79,8
- z vína	308	130,6	318	103,1	336	105,8	336	99,9
- z piva	3 503	97,0	3 548	101,3	3 657	103,1	3 564	97,4
- z lihu a lihovin	5 774	108,8	6 806	117,9	7 122	104,6	7 082	99,4
ekologické daně* (od r. 2008)								
- ze zemního plynu a někt. dalších plynů	x	x	x	x	x	x	1 003	x
- z pevných paliv	x	x	x	x	x	x	432	x
- z elektřiny	x	x	x	x	x	x	1 019	x

*tzv. ekologické daně na základě zákona č. 261/2007 Sb. nově od r. 2008

Rozpočtovaná částka byla naplněna u spotřební daně u minerálních olejů, téměř naplněna u SD z olejů, piva a vína. K výraznému propadu daňových příjmů došlo u SD z tabákových výrobků.

Fiskálně nejvýznamnější spotřební daní je SD z minerálních olejů; jako jediná je daní sdílenou státním rozpočtem a SFDI. Na státní rozpočet v roce 2008 připadlo z celkového výnosu spotřební daně z minerálních olejů 74,6 mld. Kč a 7,5 mld. Kč plynulo do SFDI. Je zřejmé, že poptávka po pohonných hmotách příliš nezávisí na jejich ceně, neboť vývoj inkasa během roku příliš neovlivnily ani rekordně vysoké ceny pohonných hmot v létě, ani významný pokles cen v závěru roku. Rozpočtovaná částka, jak již bylo uvedeno výše, byla naplněna.

Odvedená spotřební daň z tabákových výrobků ve sledovaném období meziročně poklesla, a to o 9,5 mld. Kč, t.j. o 20,2 %; celkové inkaso činilo 37,5 mld. Kč. Pokles lze přičíst především vlivu předzásobení se tabákovými výrobky s nižší sazbou daně ve druhém pololetí roku 2007. Zásoby cigaret zdaněných nižší sazbou se objevovaly na trhu ještě v září roku 2008, a to přes zákonnou regulaci předzásobení, která je firmami zjevně obcházena.

V případě výnosu spotřební daně uvalené na líh, pivo a víno nedošlo k výrazné meziroční změně inkasa, naplněn byl i rozpočet na rok 2008, vyjma SD z piva.

V případě nově zavedených ekologických daní (daň z elektřiny, pevných paliv, zemního plynu a některých dalších plynů) činil rozpočtovaný příjem 4,3 mld. Kč, skutečný výnos činil 2,45 mld. Kč. Rozpočet byl přibližně naplněn pouze v případě spotřební daně z elektřiny. Významně nižší skutečnost daně z pevných paliv (0,43 mld. Kč) než rozpočtované inkaso (1,7 mld. Kč) lze přisoudit předzásobení se subjekty pevnými palivy již v roce 2007, tedy nezdaněnými.

Problém při predikci příjmů z nových daní tkví především ve skutečnosti, že nejsou k dispozici údaje o inkasu daně z minulých let a je nutné se spoléhat především na statistické údaje o spotřebě zdaněných komodit ve všech odvětvích, které mohou vykazovat jistou odchylku od skutečnosti. Toto bylo dalším důvodem pro nenaplnění rozpočtované částky.

Vybrané inkaso spotřebních daní bylo též ovlivněno výší vrácené daně z titulu nároku na vrácení daně u tzv. „zelené nafty“, technických benzinů, u osob požívajících výsady a imunitu a dále u ozbrojených sil cizích států.

2.3. Poplatky z vybraných činností

2.3.1. Správní poplatky

Položka správní poplatky zahrnuje poplatky stanovené zákonem o správních poplatcích č. 634/2004 Sb., v platném znění, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony.

V roce 2008 **inkasoval státní rozpočet na správních poplatcích 4,1 mld. Kč**, z toho **formou kolkové známky bylo vybráno 1,7 mld. Kč**. Předpokládaný výnos ve státním rozpočtu ve výši 4,6 mld. Kč nebyl splněn o 0,5 mld. Kč, což představuje

plnění pouze na 89,5 %. **Proti roku 2007** bylo na správních poplatcích **vybráno o 3,7 mil. Kč méně.**

Rozpočtový výnos ze správních poplatků lze pro státní rozpočet jen kvalifikovaně odhadnout podle minulých let. Inkasované příjmy závisí na skutečně podaných návrzích na správní řízení, která jsou předmětem správního poplatku. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

2.3.2. Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Z pohledu státního rozpočtu je rozhodující odvod za ukládání radioaktivního odpadu, který se řídí zákonem č. 18/1997 Sb., atomový zákon.

Vykázaná skutečnost v **odvodech za ukládání radioaktivních odpadů** od původců těchto odpadů (především od ČEZ, a.s.) na tzv. jaderný účet **za rok 2008 činila 1,34 mld. Kč.** Předpokládaná rozpočtovaná výše 1,30 mld. Kč tak byla naplněna na 103,2 %.

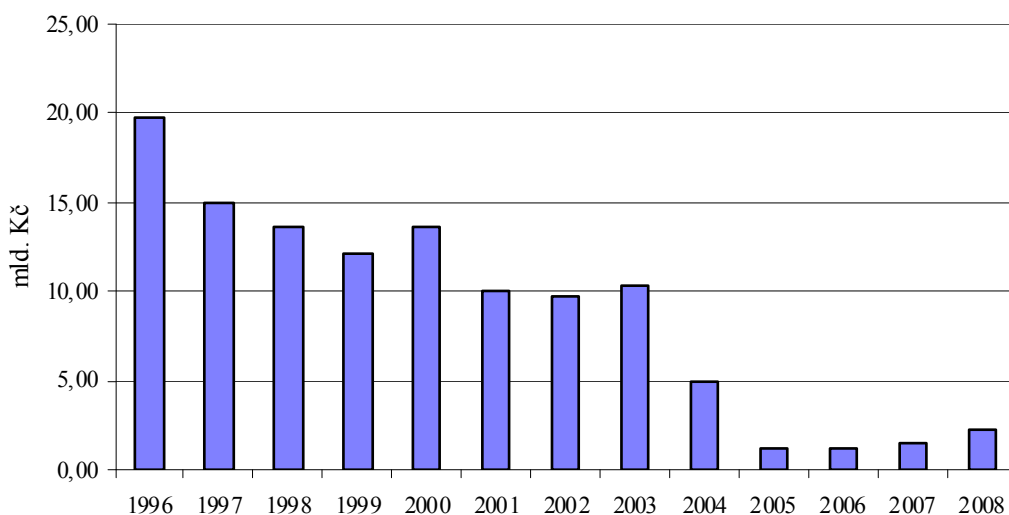
2.4. Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí

Do příjmů státního rozpočtu (po vstupu do EU) plyne z předepsaného cla 25 %. Tato částka slouží ke krytí nákladů spojených s jeho výběrem.

Předpokládaný výnos státního rozpočtu pro rok 2008 z výběru cla byl stanoven na 1,3 mld. Kč. **Skutečný příjem dosáhl částky 2,2 mld. Kč,** což představuje plnění na 169,5 %. Neočekávané překročení rozpočtového předpokladu bylo způsobeno především převodem nárokového podílu ČR ve výši cca 0,6 mld. Kč z vybraného cla za období 2004-2007, kdy byly zálohové odvody do státního rozpočtu nižší než činil nárokový podíl. Toto dodatečné navýšení by se již nemělo v příštích rozpočtových obdobích opakovat. Celkové vybrané clo za rok 2008 činilo 7,9 mld. Kč.

Vývoj cla od roku 1996, kdy dosáhl maxima - téměř 20 mld. Kč, má trvale klesající tendenci, což je vidět z následujícího grafu:

Graf č.6

2.5. Daň z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)

V rozpočtu na rok 2008 byly zapracovány příjmy z majetkových daní, tj. daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí, ve výši **8 800 mil. Kč**. **Skutečně dosažené příjmy** z těchto daní k 31.12.2008 činily **10 410 mil. Kč**, což představuje plnění na 118,3 % rozpočtované částky. Ve srovnání se skutečností za stejné období roku 2007 kleslo inkaso z majetkových daní o 165 mil. Kč, na daně dědické bylo vybráno o 6 mil. Kč více, inkaso daně darovací pokleslo o 347 mil. Kč a inkaso daně z převodu nemovitostí bylo vyšší o 176 mil. Kč. Údaje o plnění jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 11

Majetkové daně

Ukazatel	Rok 2007				Rok 2008				
	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 2007/2006	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl sk. 2008-2007
Majetkové daně celkem	9 000	10 576	117,5	124,2	8 800	10 410	118,3	98,4	-165
v tom:									
- daň dědická	100	109	109,1	88,0	50	115	230,1	105,5	6
- daň darovací	600	692	115,4	114,6	350	345	98,6	49,8	-347
- daň z převodu nemovitostí	8 300	9 774	117,8	125,5	8 400	9 950	118,5	101,8	176

2.5.1. Daň dědická

Výnos daně dědické při 230 % plnění rozpočtované částky byl oproti roku 2007 o 6 mil. Kč vyšší. Inkaso u této daně dosáhlo v roce 2008 výše 115 mil. Kč. Dlouhodobě je výnos této daně stabilní a je ovlivněn hodnotou majetku nabývaného děděním, ale také počtem bezúplatných přechodů.

Dne 1.1.2008 nabyt účinnosti zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, kterým došlo k rozšíření osvobození veškerého bezúplatně nabytého majetku děděním, neboť nově jsou od daně dědické osvobozeni nejen příbuzní v řadě přímé a manželé, ale také příbuzní v řadě pobočné, dále manželé dětí (zeťové a snachy), děti manžela, rodiče manžela, manželé rodičů a osoby, které se zůstavitelem žily nejméně po dobu jednoho roku před smrtí zůstavitele ve společné domácnosti a které z tohoto důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byly odkázány výživou na zůstavitele. Projevy dopadů na roční výši výnosu daně dědické v důsledku této nové úpravy se očekávají v průběhu následujícího roku.

2.5.2. Daň darovací

Celkové inkaso daně darovací dosáhlo v roce 2008 částky 345 mil. Kč, což představuje plnění rozpočtu na 98,6 % a ve srovnání s rokem 2007 se jedná **o pokles 347 mil. Kč,** tj. o 50,2 %.

U daně darovací jsou zakotvena poměrně rozsáhlá osvobození bezúplatných nabytí majetku. Nově došlo obdobně jako u daně dědické s účinností od dne 1.1.2008 k zakotvení osvobození bezúplatných nabytí majetku darováním mezi osobami zařazenými v I. a II. skupině poplatníků. Tato nová právní úprava přijatá zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ovlivnila výrazný pokles výše inkasa daně darovací. Uvedený propad příjmů lze očekávat i v roce 2009.

2.5.3. Daň z převodu nemovitostí

Výnos daně z převodu nemovitostí je každoročně z celkového inkasa majetkových daní příznivý a nejvýznamnější. V roce 2008 **představuje řádově 96 % z celkového úhrnu majetkových daní.**

Příjmy daně z převodu nemovitostí dosáhly v roce 2008 částky 9 950 mil. Kč, což je **o 176 mil. Kč více oproti inkasu této daně v roce 2007** a současně o 1 550 mil. Kč více, než byla stanovena rozpočtovaná částka, a představuje tak plnění na 118,5 %.

Na **vzestupném vývoji výběru daně z převodu nemovitostí se nadále pozitivně podílí i změna režimu splatnosti této daně**, tj. placení ve lhůtě pro podání daňového přiznání, účinná ode dne 1. ledna 2004., ale také změna režimu splatnosti daně v případech zániku účasti společníka v obchodní společnosti nebo zániku členství člena v družstvu do 5 let ode dne vložení nemovitosti jako vkladu do základního kapitálu obchodní společnosti nebo družstva. S účinností ode dne 1.1.2008 je předmětem daně z převodu nemovitostí rovněž převod vlastnictví k nemovitostem na základě smlouvy o zajišťovacím převodu práva.

V souvislosti s novelou insolvenčního zákona č. 296/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byl nově koncipován základ daně z převodu nemovitostí v případě prodeje nemovitosti mimo dražbu v rámci insolvenčního řízení při zpeněžení majetkové podstaty v konkurzu nebo při oddlužení. Základem daně je v těchto případech cena dosažená prodejem nemovitosti.

Výše inkasa daně z převodu nemovitostí je ovlivněna zejména hodnotou převáděných nemovitostí, počtem uskutečněných úplatných převodů či přechodů vlastnického práva k nemovitostem, ale také rozsahem osvobození od této daně. Nově jsou s účinností od 1.1.2008 osvobozeny od této daně převody a přechody vlastnictví k nemovitostem při provádění reorganizace v rámci insolvenčního řízení, jde-li o vydání části dlužnickových aktiv věřitelům nebo o převod dlužnickových aktiv na nově založenou právnickou osobu, ve které mají věřitelé majetkovou účast.

Lze předpokládat, že vývoj daňových příjmů v oblasti úplatných převodů a přechodů k nemovitostem bude v dalším období ovlivněn především prostředím na trhu s nemovitostmi a celkovou hospodářskou situací.

3. Daňové nedoplatky

Daňové nedoplatky **představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou.** Daní, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně a příslušenství daně (penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.). Daňové nedoplatky se týkají jak daňových příjmů státního rozpočtu, tak i daňových příjmů územních samosprávných celků a státních fondů.

Nedoplatky všech daňových příjmů dosáhly ke konci roku 2008 celkové výše 164,9 mld. Kč a proti roku 2007 klesly o 2,2 mld. Kč, tj. o 1,3 %.

Daňové nedoplatky jsou spravovány třemi subjekty – územními finančními orgány, Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ) a celními orgány. Největší objem nedoplatků (61,0 %) za rok 2008 evidovaly ve výši 100,5 mld. Kč územní finanční orgány. Ty spravují nedoplatky všech daňových příjmů, vyjma nedoplatků pojistného spravovaných ČSSZ a vyjma cla a části nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní, které spravují celní orgány.

Druhý největší objem (33,8 %) daňových nedoplatků za rok 2008 ve výši 55,8 mld. Kč evidovala Česká správa sociálního zabezpečení. Ta spravuje nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti. Podrobněji jsou nedoplatky v působnosti ČSSZ uvedeny v části II. 4. této zprávy.

Třetím subjektem, spravujícím daňové nedoplatky, jsou **celní orgány.** Jimi sledované nedoplatky dosáhly v roce 2008 výše **8,6 mld. Kč**, což z celkového objemu všech daňových nedoplatků znamená **5,2 %**. Podrobný vývoj nedoplatků v působnosti celních orgánů je součástí zprávy o činnosti celních orgánů (viz příloha B sešitu C).

Daňové nedoplatky v evidenci územních finančních orgánů

Územní finanční orgány v postavení správce daně evidují u všech daňových subjektů jejich daňové a platební povinnosti, úhrady nebo zániky daňových a platebních povinností a z toho vyplývající přeplatky a nedoplatky. Daňovým dlužníkem je každý, kdo je povinen podle zvláštního zákona daň platit nebo vybranou daň odvádět. Jestliže dlužník neuhradí splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti, stane se jeho neuhrazená daňová povinnost daňovým nedoplatkem. Daňové nedoplatky tedy **představují souhrnnou částku daňovým subjektem včas neuhrazené splatné daně** a po dni splatnosti daně také částku naběhlého příslušenství daně k určitému dni sledování.

Daňová pohledávka a její výše je stanovena správcem daně ve vyměřovacím řízení, kde je též určena lhůta její splatnosti. Podle délky časové prodlevy mezi splatností a úhradou daně a podle stanovené sazby je souhrnná částka daňového nedoplatku zvyšována o vyměřenou výši penále.

Do daňových nedoplatků **není zahrnuta tzv. posečkaná daň** (posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách podle § 60 zákona č. 337/1992 Sb.), jejíž vymáhání je správcem daně v mnoha případech odloženo. Z evidence daní vyplývá, že celkový objem posečkané daně v průběhu roku 2008 dosáhl 31,8 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že celková splatná povinnost v průběhu roku činila 27,1 mld. Kč, **objem posečkávané daně na konci roku 2008 dosáhl výše 4,7 mld. Kč.**

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31.12.2008 **dosáhl 100,5 mld. Kč.** Z toho nedoplatky na daních **nové daňové soustavy** platné od 1.1.1993 (dále jen „nové daně“) činily **97,85 mld. Kč** (tj. 97,3 % k celkovému objemu nedoplatků) a **nedoplatky daní staré daňové soustavy** platné do 31.12.1992 (dále jen „staré daně“) **dosáhly 2,68 mld. Kč** (tj. 2,7 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány). **Proti roku 2007 klesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků o 0,57 mld. Kč, tj. o 0,6 % - u nových daní vzrostla o 0,36 mld. Kč a u starých daní klesla o 0,93 mld. Kč.**

Vývoj daňových nedoplatků v roce 2008 není tak příznivý jako v roce předchozím. Došlo sice k mírnému poklesu daňových nedoplatků (o 0,6 mld. Kč), avšak pouze díky poklesu nedoplatků na daních staré daňové soustavy. Navíc objem nedoplatků odepsaných pro nedobytnost v roce 2008 vzrostl o 2,5 mld. Kč (v roce 2008 bylo odepsáno 16,2 mld. Kč proti 13,7 mld. Kč v roce 2007).

Tabulka č. 12

	2003	index 2003/2002 v %	2004	index 2004/2003 v %	2005	index 2005/2004 v %	2006	index 2006/2005 v %	2007	index 2007/2006 v %	2008	index 2008/2007 v %
Daňové nedoplatky evid. územ. fin. orgány	99,8	96,2	103,3	103,5	101,7	98,5	105,4	103,6	101,1	96,0	100,53	99,4
z toho:												
staré daně	6,3	95,5	5,6	88,7	4,4	78,7	4,0	91,6	3,6	89,4	2,68	74,3
nové daně	93,5	96,3	97,7	104,5	97,3	99,6	101,3	104,1	97,5	96,2	97,85	100,4

Největší objem splatných daňových nedoplatků byl evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (32,2 mld. Kč, tj. 32,1 % z celkového objemu daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (21,2 mld. Kč, tj. 21,1 %) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (15,6 mld. Kč, tj. 15,5 %). Naopak nejnižší objem vykazovaly finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých

Budějovicích (2,5 mld. Kč), Finančního ředitelství v Hradci Králové (5,4 mld. Kč), Finančního ředitelství v Plzni (6,2 mld. Kč), Finančního ředitelství v Ostravě (8,0 mld. Kč) a Finančního ředitelství v Praze (9,3 mld. Kč).

Údaje za rok 2008 dokládají, že větší objem daňových **nedoplatků nových daní** je vykazován **u přímých daní**. Jejich výše dosáhla **50,2 mld. Kč**, což znamená 51,3 % z celkového objemu daňových nedoplatků nových daní evidovaných územními finančními orgány v České republice. **V porovnání s rokem 2007 klesl jejich objem o 0,7 mld. Kč**, jejich podíl se na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní také snížil, a to o 0,9 procentního bodu. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní byla evidována **na daních z příjmů**. Jejich výše dosáhla za rok 2008 částku **37,4 mld. Kč**, tj. 38,2 % z celkového objemu nedoplatků nových daní a meziročně klesla o 1,1 mld. Kč, tj. o 2,9 %. **U ostatních přímých daní** (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2008 částky **12,8 mld. Kč** (z toho 5,0 mld. Kč připadlo na majetkové daně a z nich nejvíce na daň z převodu nemovitostí ve výši 3,8 mld. Kč), **což je o 0,4 mld. Kč více** než v předchozím roce. Jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní činil 13,0 %.

U nepřímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za rok 2008 výše **47,7 mld. Kč** a proti předchozímu roku došlo k růstu o 1,1 mld. Kč. Jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní (48,7 %) se proti předchozímu roku zvýšil o 0,9 procentního bodu. Rozhodující objem zde představovaly **nedoplatky na dani z přidané hodnoty**, jejichž hodnota dosáhla **45,6 mld. Kč**, tj. 46,6 % celkového objemu daňových nedoplatků nových daní a meziročně vzrostla o 1,6 mld. Kč. **Nedoplatky spotřebních daní se meziročně snížily z 2,6 mld. Kč na 2,1 mld. Kč.**

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v procesním postavení správce daně podle § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Podle ustanovení § 62 ZSDP zajišťují územní finanční orgány evidenci daňových a platebních povinností, jejich úhrad nebo zániků a z toho vyplývajících daňových přeplatků a nedoplatků.

Agregované údaje, které umožňují z dlouhodobějšího pohledu (období let 1995 až 2008) posoudit vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 13

Rok	Nedoplatky vymáhané (stav)		Nedoplatky vymožené (v daném roce)		% úspěšnosti	
	počet případů	částka v mld. Kč	počet případů	částka v mld. Kč	počet případů	objem
1995	30 633	17,284	24 714	2,648	80,7	15,3
1996	49 954	22,649	35 973	2,895	72,0	12,8
1997	80 558	29,006	51 226	4,240	63,6	14,6
1998	100 743	31,375	72 371	3,957	71,8	12,6
1999	127 278	33,131	92 710	4,235	72,8	12,8
2000	138 919	40,860	96 365	4,482	69,4	11,0
2001	195 548	46,219	134 622	6,716	68,8	14,5
2002	223 015	48,489	169 054	3,827	75,8	7,9
2003	1 234 535 ^{*)}	54,164	349 375 ^{*)}	3,960	28,3	7,3
2004	1 434 436 ^{*)}	64,385	376 258 ^{*)}	4,073	26,2	6,3
2005	1 608 868 ^{*)}	68,205	412 234 ^{*)}	5,111	25,6	7,5
2006	1 751 207 ^{*)}	68,505	443 009 ^{*)}	5,203	25,3	7,6
2007	1 811 163 ^{*)}	68,477	471 228 ^{*)}	6,054	26,0	8,8
2008	2 237 389 ^{*)}	67,382	521 621 ^{*)}	6,334	23,3	9,4

Pozn.: Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31.12.1992 a nové daňové soustavy platné od 1.1.1993

^{*)} Od r. 2003 je v evidenci nedoplatků ve vymáhání uplatňována nová metodika vykazování - podle ní je počet případů u evidovaných nedoplatků ve vymáhání dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v příslušném roce k jejich úhradě.

Údaje v tabulce potvrzují dlouhodobý trend **meziročního nárůstu objemu vymáhaných i vymožených daňových pohledávek** evidovaných územními finančními orgány ČR. V roce 2008 dosáhl objem vymáhaných daňových nedoplatků **67,4 mld. Kč** a ve srovnání s rokem 2007 se snížil o **1,1 mld. Kč** na (tj. o 1,6 %). Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány tak oproti roku 2007 poklesl o **0,7 procentního bodu** na **67,0 %**. Vývoj v roce 2008 byl ovlivněn zejména zvýšeným odpisem daňových nedoplatků pro nedobytnost podle § 66 ZSDP (ve srovnání s rokem 2007 jejich objem vzrostl téměř o **2,5 mld. Kč** na **16,2 mld. Kč**). Vývoj růstu objemu vymáhaných daňových nedoplatků v předchozích letech vyplývá rovněž z ukazatele podílu vymáhaných daňových pohledávek na celkovém objemu evidovaných daňových nedoplatků v jednotlivých letech (v roce 2003 - 54,3 %; v roce 2004 - 62,3 %; v roce 2005 - 67,1 %; v roce 2006 - 65,1 %; v roce 2007 - 67,7 % a v roce 2008 - 67 %).

Obdobný trend byl zaznamenán také u ukazatele **objemu vymožených daňových nedoplatků**. Meziroční růst objemu vymožených daňových nedoplatků pokračoval i v roce 2008, kdy tento činil **6,3 mld. Kč**, tj. o **0,3 mld. Kč** více než v roce 2007 (tj. o 4,6 %). Pozitivní vývoj potvrzují i údaje vyplývající z porovnání ukazatele podílu vymožených nedoplatků k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků za uplynulá období (v roce 2004 - 6,3 %; v roce 2005 - 7,5 %; v roce 2006 - 7,6 %; v roce 2007 - 8,8 % a v roce 2008 - 9,4 %).

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních **nové daňové soustavy** platné od 1.1.1993. U této kategorie daní bylo územními finančními orgány vymáháno k 31.12.2008 téměř **66 mld. Kč, tj. 97,9 %** z celkové sumy daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. V roce 2008 (od 1.1.2008 do 31.12.2008) bylo na daních nové daňové soustavy **vymoženo 6,3 mld. Kč**. Na daních **staré daňové soustavy** platné do 31.12.1992 jsou vykazované hodnoty vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků výrazně nižší. K 31.12.2008 bylo na těchto daních **vymáháno 1,4 mld. Kč**, tj. pouze **2,1 %** z celkové sumy daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání a v průběhu roku 2008 bylo **vymoženo 6,9 mil. Kč**, tj. pouze **0,1 %** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených za sledované období. Tento stav je dlouhodobě ovlivněn postupným snižováním celkové částky daňových nedoplatků evidovaných na daních staré daňové soustavy v uplynulých letech (k 31.12.2008 se jejich objem snížil na 2,7 mld. Kč, tj. téměř o 1 mld. Kč proti stavu v předchozím roce).

Největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních nové daňové soustavy je vykazován u **daně z přidané hodnoty**. K 31.12.2008 bylo na této dani vymáháno **31,8 mld. Kč** a v roce 2008 vymoženo **3,9 mld. Kč**, což je o 0,3 mld. Kč více než v předcházejícím roce. Vyšší objem vymáhaných daňových nedoplatků byl evidován rovněž u **daní z příjmů**. Jejich souhrnná výše činila k 31.12.2008 částku **25,3 mld. Kč**, tj. o 1,3 mld. Kč méně než v roce 2007. V průběhu roku 2008 bylo na daních z příjmů vymoženo přes **1,7 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. o 0,2 mld. Kč více než v roce 2007. Na **dani z nemovitostí a na daních dědické, darovací a z převodu nemovitostí** bylo k 31.12.2008 vymáháno přes **3,2 mld. Kč** a v roce 2008 bylo vymoženo necelých **0,4 mld. Kč** daňových nedoplatků a tento vývoj v podstatě kopíruje stav v předchozích letech.

Porovnání **poměru mezi vymáhanými daněmi a vymáhaným příslušenstvím daní** je srovnatelné s vývojem v předchozích letech. Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků (67,4 mld. Kč) jich bylo k 31.12.2008 vymáháno **na daních 45,3 mld. Kč, tj. 67,3 %**. Téměř jedna třetina objemu nedoplatků je evidována na **příslušenství daní**, kde bylo za sledované období vykázáno přes **22 mld. Kč, tj. 32,7 %** (dle § 58 ZSDP se příslušenstvím daní rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Územní finanční orgány jsou dlouhodoběji úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje v řádu do 1 mil. Kč nebo od 1 mil. Kč do 10 mil. Kč. Již dřívější analýzy ukázaly, že nedoplatky nad 10 mil. Kč a výše jsou vymahatelné jen

z části nebo jsou v mnoha případech zcela nedobytné. Přehled o nedobytných daňových nedoplatcích za Českou republiku zpracovaný podle údajů územních finančních orgánů ukazuje, že kvalifikovaný odhad **nedobytných daňových nedoplatků** k 31.12.2008 představuje částku **49,3 mld. Kč**, tj. 49,1 % z celkové kumulované částky daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány k 31.12.2008 (100,5 mld. Kč). Z toho **na daních** ve výši **31,3 mld. Kč**, tj. 63,4 % a **na příslušenství daní** více než **18 mld. Kč**, tj. 36,6 %. Na daních staré daňové soustavy je podíl nedobytných daňových nedoplatků výrazně vyšší a již dřívější analýzy potvrzují, že se pohybuje nad 90 %.

V roce 2008 (obdobně jako v předchozích letech) byl rozhodující objem vymožených daňových nedoplatků (tj. **42,9 % - 2,7 mld. Kč**) vybrán územními finančními orgány úkony v daňové exekuci. Přibližně stejná částka daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání (tj. necelých **2,7 mld. Kč**) byla uhrazena daňovými dlužníky na základě výzvy správce daně k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě a dalších **0,8 mld. Kč** bylo vybráno přímo pracovníky finančních úřadů ještě před zahájením vymáhání.

Nejefektivnějším a finančními úřady stále nejvíce využívaným exekučním prostředkem je **daňová exekuce na příkazání pohledávky** na peněžní prostředky dlužníků na účtech vedených u bank nebo jiné pohledávky. Tímto způsobem bylo v roce 2008 vymáháno **14,2 mld. Kč**, tj. **34,5 %** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období a vymoženy byly téměř **2 mld. Kč** (tj. **31,5 %** celkového objemu daňových nedoplatků vymožených za sledované období). **Prodejem movitých věcí** bylo v roce 2008 vymáháno necelých **0,6 mld. Kč**, tj. pouze **1,4 %** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období a vymoženy necelé **0,3 mld. Kč**. Ještě nižší částka daňových nedoplatků byla finančními úřady vymáhána **prodejem nemovitostí**. V roce 2008 bylo tímto exekučním prostředkem vymáháno **0,5 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. pouze **1,2 %** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období, přičemž vymoženy byly necelé **0,2 mld. Kč**. Nízká výslednost těchto exekucí je v případě movitých věcí ovlivněna zejména platnou právní úpravou dražeb movitých věcí, sociální situací potencionálních zájemců o nabízené věci v místech dražeb a v některých případech se negativně projevuje i samotná povaha věcí, které jsou správci daní draženy. Jedná se o dlouhodobý trend, který se projevuje i při exekucích prodejem nemovitostí. Nicméně exekuce prodejem nemovitostí se ukazuje jako perspektivní způsob vymáhání, neboť řada dlužníků uhradí nedoplatky již po vydání tohoto exekučního příkazu a k finalizaci prodeje nemovitosti v rámci dražby nedochází.

K vymáhání daňových nedoplatků využívají finanční úřady ve větším rozsahu také **exekuce na srážku ze mzdy**, jiné odměny za závislou činnost nebo náhrady za pracovní příjem, důchody, sociální a nemocenské dávky, stipendia apod. V roce 2008 bylo takto vymáháno téměř **1,9 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. **4,6 %** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období, vymoženo však bylo jen necelých **0,3 mld. Kč**. Efektivita těchto exekucí je dlouhodoběji negativně ovlivňována omezenými možnostmi správce daně zjistit a případně dále sledovat změnu zaměstnavatele dlužníka, který se snaží vyhýbat exekuci vykonáváním prací na krátkodobé pracovní poměry s častou změnou zaměstnavatele. Dále je patrný i vliv „praxe“ některých zaměstnavatelů, kteří vyplácejí sjednanou odměnu zaměstnanci (dlužníkovi) rozloženě, tj. ve vykazované minimální výši a v zůstatku na hotovosti přímo zaměstnanci (dlužníkovi), případně pouze na hotovosti bez evidence odměňované osoby jako zaměstnance. V posledním období se jako poměrně problematická jeví i spolupráce s Českou správou sociálního zabezpečení v Praze, jako poddlužníkem při výkonu exekuce srážkami z vyplácených důchodů. Z její strany je opožděně reagováno na exekuční příkazy správců daně, v řadě případů s několikaměsíčním zpožděním a nebo až na základě urgencye správce daně. Opožděně je ČSSZ rovněž reagováno na následná rozhodnutí správce daně o zastavení exekučního řízení a dochází k situacím, kdy ČSSZ provádí srážky dva až tři měsíce po doručení rozhodnutí a správce daně je pak nucen vysvětlovat dlužníkům chybný postup ČSSZ nebo případné neoprávněné srážky vracet zpět.

Z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání jich finanční úřady přihlásily k 31.12.2008 **do insolvenčních řízení** celkem **15,8 mld. Kč**, tj. **23,4 %**. Za rok 2008, tj. od 1.1.2008 do 31.12.2008, jich bylo přihlášeno téměř **2,8 mld. Kč**. V roce 2008 bylo v rámci insolvenčních řízení uspokojeno **160 mil. Kč** daňových pohledávek, tj. **5,7 %**. Efektivita těchto řízení je z hlediska vynaložených nákladů, kapacit finančních úřadů a i z hlediska míry uspokojení daňových pohledávek, stále na velmi nízké úrovni. Finanční úřady také evidují vysokou částku nedoplatků dlužníků, na jejichž majetek byl prohlášen konkurs před pěti a i více lety a jsou dosud neuhrazeny. To má negativní vliv i z pohledu výtěžku takových řízení, kdy možný výtěžek takových konkursních řízení bude krácen o náklady spojené se správou a udržováním konkursní podstaty. V roce 2008 se u insolvenčních řízení zvýšila časová pracnost zpracovávání přihlášek do těchto řízení a vyřizování agendy těchto mnohdy komplikovaných soudních řízení pak odčerpává nemalou část fondu pracovní doby pracovníků finančních úřadů. Tento problém byl zčásti vyřešen formulářem přihlášek v novém formátu (Ministerstvem spravedlnosti byl zveřejněn počátkem roku 2009), který akceptuje potřeby a požadavky správců daně (zejména přihlašování pohledávek za plátcí DPH). V souvislosti s aplikací nařízení Rady EU č.

1346/2000, o konkursních řízeních, lze očekávat nárůst agendy související s konkursními řízeními, které probíhají u úpadců se sídlem v členských zemích EU. Ke zlepšení činnosti v této oblasti by přispělo přijetí systémových opatření k řešení vznikajících problémů – zejména k řešení otázky právního zakotvení oprávnění správce daně příslušné členské země EU zastupovat v těchto řízeních správce daně jiného členského státu EU, resp. i správce daně z České republiky, pokud je zastupování požadováno.

Na výsledcích činnosti finančních úřadů v oblasti vymáhání daňových nedoplatků se vedle konkursních a insolvenčních řízení negativně projevují i zdlouhavé a málo výtěžné výkony rozhodnutí vedené soudy. V roce 2008 byly **soudy** požádány finančními úřady o vymáhání daňových nedoplatků v rozsahu necelých **0,4 mld. Kč**. Z této částky pak bylo ve sledovaném období vymoženo **0,02 mld. Kč**, resp. **23 mil. Kč**, tj. **4,8 %** takto vymáhaných nedoplatků. Finanční úřady opakovaně upozorňují na zdlouhavost těchto soudních řízení, zejména při realizaci návrhů na výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí a na nepřiměřeně dlouhé lhůty od podání návrhu na výkon rozhodnutí do doby provedení prvních úkonů dražby. Obdobně je na tento problém poukazováno i v případech, kdy správci daně podávají příslušným soudům odpůřčí či určovací žaloby, při nichž rovněž dochází k průtahům soudního řízení a dlužníkům se tím vytváří další prostor k tomu, aby se zbavili i zbylého majetku, který pak již ve většině případů nelze exekucí postihnout.

Finanční úřady žádají o výkon exekuce též **soudního exekutora**. Celková částka daňových nedoplatků předaných finančními úřady soudním exekutorům k vymáhání je zanedbatelná (k 31.12.2008 - **545 mil. Kč**). Za rok 2008 se již jednalo o **289 mil. Kč** a z této částky jich bylo za sledované období vymoženo necelých **30 mil. Kč**, tj. **10,4 %**. Finanční úřady znovu upozorňují na problémy, které se vyskytují při poskytování součinnosti soudním exekutorům podle exekučního řádu (zákon č. 120/2001 Sb.). Vedle **narůstajícího rozsahu požadavků soudních exekutorů** na sdělení řady údajů, v mnoha případech se opakujících, jejichž vyřizování odvádí pracovníky finančních úřadů od výkonu správy daní, přetrvával také v roce 2008 problém spočívající v **nepřiměřenosti exekucí prováděných soudními exekutory**. Stále častěji se ukazuje, že exekuce na prodej nemovitostí vedené některými exekutorskými úřady slouží, zpravidla po dohodě s dlužníkem, spíše k zajištění pohledávky na dobu, než je nedoplatek v plném rozsahu exekutorskému úřadu uhrazen formou splátek. Správce daně přihlášený do zahájeného exekučního řízení je nucen pasivně vyčkávat, zda exekutorský úřad dražbu vůbec provede a zda, nebo v jaké výši budou přihlášené daňové pohledávky následně uspokojeny. Zásada přiměřenosti podle občanského soudního řádu je soudními exekutory porušována tím, že často vydávají exekuční příkazy nejen na prodej

nemovitostí, ale i na prodej podniku podle § 70 a § 71 exekučního řádu, čímž dochází k zablokování majetku dlužníků, a to přesto, že **výše dluhu je podstatně nižší než hodnota exekucí postiženého majetku**. Správci daně jsou v těchto případech nuceni přerušit již probíhající daňovou exekuci, nebo odložit nařízená dražební jednání na prodej movitých věcí či nemovitostí dlužníka, i když soudní exekutor po nařízení exekuce již další exekuční úkony nečiní. Praxe ukazuje, že tyto exekuční prostředky jsou soudními exekutory využívány s cílem vynucení si úhrady dlužných částek. V těchto případech však správce daně nemůže efektivně vymáhat daňové nedoplatky až do doby ukončení exekuce nařízené soudním exekutorem. Problém nečinnosti soudních exekutorů, u exekucí nařízených jako první v pořadí, by bylo možné řešit úpravou především v zákoně č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, zejména v ustanoveních § 11 a § 14, kde by byla stanovena maximální lhůta od sepsání věci do soupisu a po její zpeněžení u movitých věcí a lhůta od doručení exekučního příkazu na katastrální úřad do konání dražby u nemovitostí pod sankcí, že pokud nebude věc (movitá i nemovitá) v této lhůtě zpeněžena, bude moci v exekuci pokračovat další oprávněný (dle pořadí). Jako problematické se pro vymáhání daňových nedoplatků cestou soudních exekutorů jeví oprávnění soudního exekutora požadovat od oprávněného, resp. správce daně, přiměřenou zálohu na náklady exekuce a zejména také ustanovení exekučního řádu, podle něhož lze v případech zastavení exekuce pro nemajetnost povinného (dlužníka) uložit oprávněnému (tj. i správci daně) povinnost úhrady paušálně určených či účelně vynaložených výdajů soudního exekutora (exekuční náklady).

Efektivita výběru daní a vymáhání daňových pohledávek byla nejen v roce 2008 negativně ovlivňována i dalšími faktory. K nejzávažnějším patří:

➤ Daňové nedoplatky jsou v rámci finančních úřadů předávány k vymáhání zpravidla v relativně krátké době od naplnění podmínek pro vymáhání, avšak v řadě případů jsou již prakticky nevymahatelné, neboť nemalá část daňových dlužníků (fyzických i právnických osob) jsou **subjekty předlužené, mající závazky i vůči dalším podnikatelským subjektům, občanům či institucím**. U fyzických osob se jedná mnohdy o osoby nemajetné s obtížně zjistitelným nebo nepostižitelným příjmem. U právnických osob se v postavení největších dlužníků **často nacházejí obchodní společnosti, za něž jako statutární orgány vystupují osoby nekontaktní**, které na sebe formálně přebírají účasti v obchodních společnostech, aniž by byly informovány o jejich skutečném stavu, o jejich pohledávkách a závazcích, často deklarují nemožnost přístupu do účetnictví s odůvodněním, že ho nemají k dispozici.

➤ Zjišťovány jsou případy, kdy **daňoví dlužníci** (zejména obchodní společnosti) **utlumí, resp. ukončí podnikatelské aktivity, aniž by byly z jejich strany uhrazeny**

platební povinnosti vůči státu. Přesto nadále pokračují v podnikatelských aktivitách, např. v nově zřízených firmách se stejným předmětem činnosti. Dosud platná právní úprava umožňuje jednatelům a společníkům, často v jedné osobě, jednoduchým způsobem opustit společnost prostou majetku, zatíženou závazky a založit si společnost novou. Vymožení daňového nedoplatku je pak v těchto případech téměř nemožné. V této záležitosti je již delší dobu požadována novela příslušných ustanovení obchodního zákoníku, která by vedla k posílení odpovědnosti zakladatelů, společníků za závazky založených obchodních společností, včetně zvýšení trestní odpovědnosti a omezení dalších podnikatelských aktivit, pokud úmyslně ponechávají závazky vůči věřitelům bez úhrad.

➤ Jednou z prohlubujících se příčin nedobytnosti daňových pohledávek je **druhotná platební neschopnost** celé řady subjektů. Také na úseku vymáhání daňových nedoplatků byly již v roce 2008 zaznamenány zřetelné známky nastupujícího útlumu hospodářství a krize ve finančním sektoru. Narůstá počet daňových subjektů, kteří se dostávají do problémů se zajištěním financování a žádají správce daně o posečkání či odložení plateb na daňové povinnosti. I když jsou posečkané částky daňových nedoplatků finančními úřady zajišťovány zástavními právy, existuje důvodná obava z toho, že daňové subjekty, u nichž se hospodářská recese projeví menším odbytem, nebudou schopny dostát v průběhu roku 2009 plnění daňových povinností.

➤ Nadále existují **problémy s doručováním písemností v daňovém řízení** do vlastních rukou. Daňoví dlužníci jsou si vědomi svých závazků (většinou dluží i dalším věřitelům) a písemnosti doručované do vlastních rukou úmyslně nevyzvedávají. Následné doručování nepřevzatých písemností veřejnou vyhláškou pak celé řízení prodlužuje. Takto způsobené prodlevy se odráží nejen do rychlosti řízení, ale i efektivnosti vymáhání.

➤ Obdobným problémem je vzrůstající počet daňových dlužníků, kteří mají nahlášeno trvalé bydliště na příslušném obecním úřadu (tzv. úřední adresa). Tito dlužníci písemnosti zasílané jim finančními úřady nepřebírají a samozřejmě se na tomto místě ani nezdržují. Provedená místní šetření potvrzují, že se v mnoha případech jedná o účelové jednání dlužníků, kteří se tak snaží „skrýt“ před věřiteli. Institut tzv. úřední adresy se tak v praxi ukazuje jako problematický a oslabuje se tím i účel jeho zavedení.

K efektivnějšímu vymáhání pohledávek státu, ke zrychlení řízení a snížení jeho administrativní náročnosti pro správce daně i další orgány státní správy, je dlouhodobě požadováno vytvoření legislativních a organizačně technických opatření pro zajištění přímého přístupu do veřejnoprávních registrů, resp. do jichž existujících

databází bank, pojišťoven a správních úřadů pro účely zajištění a vymáhání daňových nedoplatků. Ke zlepšení stávajícího stavu již byla přijata některá legislativní opatření, např. k zajištění přímého přístupu správních orgánů do čtyř základních registrů (viz zákon o základních registrech). Dosud je však správcům daně umožněn přístup pouze do Centrální evidence obyvatel, Registru daňových subjektů a plátců DPH, Geografického a informačního systému MISYS a některých dalších informačních systémů MF, např. do databáze KSP (kontrola státní podpory stavebního spoření), ARES (registr ekonomických s

4. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 14

Povinné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení

v mil. Kč

Pojistné na sociální zabezpečení	2007 Skutečnost	2008		% plnění (skut/rozp. po změn.)	Index v % 2008/2007	Rozdíl skutečnosti 2008-2007	
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách				Skutečnost
MPSV	356 227	375 521	375 521	374 427	99,7	105,1	18 200
Min. obrany	2 523	2 668	2 668	2 649	99,3	105,0	126
Min. vnitra	7 004	7 427	7 427	7 023	94,6	100,3	20
Min. sprav.	750	763	763	752	98,7	100,3	2
Min. financí (GR cel)	645	668	668	649	97,1	100,6	4
Celkem	367 148	387 046	387 046	385 500	99,6	105,0	18 352
Dobrovolné pojistné	974			921		94,5	-53
Celkem povinné a dobrovolné pojistné	368 123			386 421		105,0	18 298

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené povinně plátcí podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, bylo inkasováno ve výši **385,5 mld. Kč**. Proti roku 2007 vzrostl výběr pojistného o 18,4 mld. Kč, což představuje zvýšení o 5 %. **Rozpočet roku 2008 byl splněn na 99,6 %**. Obecně je vývoj příjmů z pojistného ovlivňován především vývojem počtu plátců pojistného a jejich složením, vývojem mezd, který je závislý na vývoji ekonomiky, a na úspěšnosti výběru pojistného.

Kromě povinného pojistného placeného ze zákona bylo vybráno v rámci nedaňových příjmů **dobrovolné pojistné ve výši 921 mil. Kč**. Z této částky činilo nemocenské **pojištění osob samostatně výdělečně činných 840 mil. Kč** a **dobrovolné důchodové pojištění 80,6 mil. Kč**. Ve srovnání s rokem 2007, ve kterém bylo vybráno na dobrovolném pojistném 974 mil. Kč, se snížilo inkaso tohoto pojistného na 94,5 %.

Po zahrnutí částky vybrané na dobrovolném pojistném k povinnému pojistnému dosáhlo **celkové vybrané pojistné** na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti **386,4 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2007 se zvýšilo celkové vybrané pojistné, tj. povinné i dobrovolné, o 5 %.

Pojistné na důchodové pojištění, které je sledováno ve státním rozpočtu jako závazný ukazatel, bylo inkasováno ve výši **319,9 mld. Kč**. Schválený rozpočet, u kterého nedošlo v průběhu roku k úpravám, byl splněn na 99,6 %. Ve srovnání

s rokem 2007 bylo na důchodovém pojištění vybráno více o 15,1 mld. Kč, což je více o 5 %. V úhrnu bylo na důchodovém pojištění povinném a dobrovolném získáno celkem **320 mld. Kč**.

Z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraného v roce 2008 představovaly **příjmy z vlastního pojistného 385,5 mld. Kč**. Příslušenství pojistného činilo 25,1 mil. Kč, z toho penále 9,4 mil. Kč, pokuty 18,8 mil. Kč, přírážky k pojistnému 0,5 mil. Kč. V příslušenství pojistného je započtena vratka nerozúčtovaných a neidentifikovaných daňových příjmů vykázaná Českou správou sociálního zabezpečení ve výši 3,5 mil. Kč.

Z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraného v roce 2008 představovalo **pojistné na důchodové pojištění 319,9 mld. Kč, pojistné na nemocenské pojištění 47,3 mld. Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 18,3 mld. Kč** (údaje jsou uváděny včetně příslušenství).

Na **povinném pojistném** na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraném v roce 2008 **zaplatili zaměstnavatelé 279,3 mld. Kč, 85,9 mld. Kč zaměstnanci a 20,2 mld. Kč osoby samostatně výdělečně činné**. Výše podílu plateb jednotlivých skupin plátců vyplývá ze sazeb pojistného daných právním předpisem.

Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti jsou podle zákona příjmem státního rozpočtu. Převážná část pojistného, 97,1 %, byla vybírána Českou správou sociálního zabezpečení, v jejíž působnosti je výběr pojistného v civilním sektoru. Další orgány sociálního zabezpečení vybírají pojistné za ozbrojené složky zaměstnanců státu (za vojáky z povolání, příslušníky Sboru nápravné výchovy, policisty a celníky). Českou správou sociálního zabezpečení bylo vybíráno povinné pojistné celkem od 266 674 organizací, v tom bylo 30 079 velkých organizací (nad 25 zaměstnanců), které zaměstnávaly 3 250 136 zaměstnanců, a 236 595 malých organizací (do 25 zaměstnanců), které zaměstnávaly 999 450 zaměstnanců. Proti roku 2007 se počet velkých organizací zvýšil o 186 a počet zaměstnanců v nich vzrostl o 76 633 osob. Počet malých organizací se zvýšil o 2 152, počet jejich zaměstnanců vzrostl o 11 302 osob. K 31. prosinci 2008 bylo evidováno 727 063 osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění a 196 225 osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných. Proti stejnému období roku 2007 došlo ke zvýšení počtu osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění o 10 760 osob a ke snížení počtu osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných o 14 315 osob.

Nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jsou evidovány pouze v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí. V ostatních kapitolách státního rozpočtu jsou plátcí pojistného organizace státní správy a pojistné je hrazeno v rámci schváleného rozpočtu těchto organizací, takže k nedoplatkům nedochází. Nedoplatky na pojistném (včetně pokut a penále) činily k 31. prosinci 2008 55,8 mld. Kč. Jedná se o nedoplatky vzniklé od roku 1993, kdy začalo být vybíráno v souladu se zákonem pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Proti roku 2007, kdy nedoplatky činily na konci roku 57,5 mld. Kč, se nedoplatky snížily o 1,7 mld. Kč.

Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v časové řadě za celé období výběru pojistného je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 15

ROK	v mil. Kč	
	Celková výše nedoplatků k 31.12.	Přírůstek proti předchozímu roku
1993	3 145	
1994	7 049	3 904
1995	13 762	6 713
1996	21 985	8 223
1997	32 564	10 579
1998	39 854	7 290
1999	49 127	9 273
2000	55 850	6 723
2001	60 638	4 788
2002	61 749	1 111
2003	63 754	2 005
2004	61 977	-1 777
2005	62 180	203
2006	59 721	-2 459
2007	57 488	-2 233
2008	55 797	-1 691

Vývoj nedoplatků je ovlivňován mnoha faktory, které mají vliv na platební kázeň plátců pojistného. Mimo ekonomické situace a z toho vyplývajících vlivů, je vývoj nedoplatků v časové řadě ovlivněn i právní úpravou, která v minulosti doznala některé změny. Např. podle úpravy platné v roce 1994 a 1995 se při úhradách nedoplatků pojistného a příslušenství přednostně hradily dluhy na pokutách a penále, a pak teprve dluh na pojistném, což zvyšovalo celkový objem nedoplatků. Vliv na zvyšování dluhů na pojistném měla i legislativa platná do konce roku 1997, kdy se penalizovalo dlužné pojistné i u odhlášených organizací. Naopak pozitivní vliv na pokles růstu nedoplatků měla nová právní úprava trestního zákona od roku 1998, podle které je neplacení pojistného trestným činem.

Vývoj celkového objemu nedoplatků je ovlivněn i objemem odpisů nedobytných pohledávek a prominutých penále, které je prováděno v souladu s platnou právní úpravou. V roce 2008 byly odepsány nedobytné pohledávky v částce 1,3 mld. Kč, tj. o 1,1 mld. Kč méně než v předchozím roce. Penále bylo prominuto v částce 224,8 mil. Kč, což je o 65,2 mil. Kč méně než v roce 2007.

Z celkové výše nedoplatků pojistného a příslušenství k **31. prosinci 2008 činily nedoplatky na pojistném 27,8 mld. Kč** (49,8 % z celkových nedoplatků), což představuje proti roku 2007 zvýšení o 325,5 mil. Kč. Nedoplatky **na příslušenství dosáhly výše 28 mld. Kč** (50,2 % z celkových nedoplatků), což představuje proti roku 2007 snížení o 2 mld. Kč.

V roce 2008 činily nedoplatky pojistného a příslušenství u velkých organizací 11,5 mld. Kč (v roce 2007 11,8 mld. Kč), nejvíce, 34,2 mld. Kč, dlužily pojistné a příslušenství malé organizace, osoby samostatně výdělečně činné měly dluh na pojistném a příslušenství 10,2 mld. Kč (v roce 2007 9,3 mld. Kč). V delší časové řadě (od roku 2001) klesají dlužné částky pojistného a příslušenství u velkých organizací a vzrůstá dluh u osob samostatně výdělečně činných.

Nedoplatky odhlášených plátců pojistného, které vykazovaly po několik let vzestupnou tendenci, v porovnání s rokem 2007 poklesly o 1,4 mld. Kč. V roce 2008 tyto nedoplatky činily 33,9 mld. Kč, představovaly tak 60,7 % celkových nedoplatků.

Struktura dlužníků podle výše dluhu na pojistném a příslušenství byla následující: k 31. prosinci 2008 bylo evidováno 167 dlužníků s pohledávkou na pojistném a příslušenství vyšší než 30 mil. Kč, tj. o 8 dlužníků méně než v roce 2007. Z tohoto počtu bylo v konkurzu 137 dlužníků a 43 dlužníků v likvidaci. S pohledávkou vyšší než 300 mil. Kč byli 2 dlužníci, oba v konkurzu, tj. o 1 dlužníka méně než v roce 2007. S pohledávkou vyšší než 700 mil. Kč byl evidován 1 dlužník v konkurzu, stejně jako v roce 2007.

K 31. prosinci 2008 bylo evidováno celkem 10 549 splátkových režimů, z toho 8 908 u osob samostatně výdělečně činných, 1 361 u malých organizací a 280 u velkých organizací. Ve srovnání s rokem 2007, kdy bylo ke stejnému dni evidováno 11 883 splátkových režimů, to představuje snížení o 1 334 splátkových režimů.

Nedoplatky na pojistném (včetně pokut a penále) v územním členění uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 16

v tis. Kč

Region	Nedoplatky na pojistném a příslušenství k 31. 12. 2007	Nedoplatky na pojistném a příslušenství k 31. 12. 2008
Praha	12 872 552	12 675 047
Středočeský kraj	4 102 043	3 811 181
Jihočeský kraj	1 097 369	1 069 304
Plzeňský kraj	2 296 573	2 233 097
Karlovarský kraj	1 362 049	1 347 038
Ústecký kraj	4 636 477	4 604 791
Liberecký kraj	3 000 484	2 859 420
Královéhradecký kraj	2 233 859	2 145 761
Pardubický kraj	2 433 325	1 973 246
kraj Vysočina	1 326 028	1 391 062
Jihomoravský kraj	3 627 735	3 587 520
Zlínský kraj	4 027 336	3 985 847
Olomoucký kraj	4 304 263	4 307 162
Moravskoslezský kraj	6 977 683	6 864 534
MSSZ Brno	3 190 593	2 942 440
CELKEM	57 488 369	55 797 451

Výše nedoplatků v jednotlivých regionech závisí na počtu, struktuře, velikosti a ekonomické situaci zaměstnavatelských subjektů. Výše nedoplatků záleží i na objemu inkasovaného pojistného. V územním členění byly ke konci roku 2008 nejvyšší nedoplatky v oblasti obhospodařované Pražskou správou sociálního zabezpečení. Dalšími regiony, kde byly v minulém roce vysoké nedoplatky, jsou kraje Moravskoslezský, Ústecký, Olomoucký, Zlínský, Středočeský a Jihomoravský. Nejnižší nedoplatky byly vykázány v kraji Jihočeském.

Celkové vyměřovací základy zaměstnanců organizací a malých organizací, za které bylo placeno pojistné České správě sociálního zabezpečení, činily 1 045 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2007 vzrostly o 60,7 mld. Kč. Meziroční index růstu vyměřovacího základu dosáhl 106,2 %.

5. Nedaňové a ostatní příjmy

Kromě daňových příjmů, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti tvoří příjmy státního rozpočtu též **nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery**. Do této kategorie patří především veškeré příjmy z vlastní činnosti organizačních složek státu, příjmy z úroků, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje investičního a neinvestičního majetku, pronájmu majetku, převody z vlastních fondů a též investiční a neinvestiční transfery přijaté z Evropské unie (či převody z Národního fondu), jiných veřejných rozpočtů a institucí.

Podíl těchto příjmů na celkových příjmech státního rozpočtu je relativně malý, nicméně v posledních letech vykazuje spíše stoupající tendenci. V roce 2004 činil tento podíl 6,7 %, v roce 2005 pak 10,9 %, v roce 2006 13,0 %, v roce 2007 klesl na 12,2 % a v roce 2008 opět stoupl na 12,6 %.

Tabulka č. 17

U K A Z A T E L	v mil. Kč						
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v % (4:3)	Rozdíl (4-3)	Index v % 2007/2006 (4:1)
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	125 235	98 165	105 754	134 046	126,8	28 292	107,0
v tom:							
Nedaňové příjmy celkem	23 285	16 610	16 873	27 156	160,9	10 282	116,6
v tom:							
<i>Příjmy z vlast.činnosti a odvody přebyt.organiz.s přímým vztahem</i>	<i>10 791</i>	<i>8 409</i>	<i>8 400</i>	<i>16 132</i>	<i>192,0</i>	<i>7 732</i>	<i>149,5</i>
v tom:							
Příjmy z vlastní činnosti	2 966	3 308	3 287	2 867	87,2	-419	96,7
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1 798	1 197	1 199	2 422	202,0	1 223	134,7
Příjmy z pronájmu majetku	638	429	445	685	153,9	240	107,3
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	4 448	2 775	2 770	9 191	331,9	6 422	206,6
Soudní poplatky	941	700	700	967	138,1	267	102,7
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů</i>	<i>5 085</i>	<i>2 457</i>	<i>2 462</i>	<i>2 762</i>	<i>112,2</i>	<i>300</i>	<i>54,3</i>
v tom:							
Přijaté sankční platby	2 358	1 432	1 433	806	56,2	-627	34,2
Přijaté vratky transferů a ost.příjmy z finanč.vyřadění předchoz.let	2 727	1 025	1 029	1 957	190,1	927	71,8
<i>Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy</i>	<i>3 967</i>	<i>2 618</i>	<i>2 889</i>	<i>5 866</i>	<i>203,1</i>	<i>2 977</i>	<i>147,9</i>
z toho:							
Dobrovolné pojistné	974	961	961	921	95,8	-40	94,5
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>3 441</i>	<i>3 125</i>	<i>3 122</i>	<i>2 395</i>	<i>76,7</i>	<i>-727</i>	<i>69,6</i>
z toho:							
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	414	2 188	2 186	1 669	76,4	-516	403,3
Splátky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně	295	230	230	188	81,6	-42	63,6
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí	251	693	693	524	75,6	-169	208,6
Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek	2 374	14	14	14	101,1	0	0,6
Kapitálové příjmy celkem	1 243	2 272	2 008	1 171	58,3	-838	94,2
Přijaté transfery	100 707	79 283	86 872	105 720	121,7	18 848	105,0
v tom:							
<i>Neinvestiční přijaté transfery</i>	<i>85 987</i>	<i>33 509</i>	<i>45 652</i>	<i>93 163</i>	<i>204,1</i>	<i>47 511</i>	<i>108,3</i>
v tom:							
Neinvest.přij.transfery od veř.rozp.ústřed.úrovně	19 697	8 576	20 556	24 092	117,2	3 535	122,3
Převody z vlastních fondů	46 238	0	180	52 513	29169,0	52 333	113,6
Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí	20 052	24 933	24 915	16 558	66,5	-8 357	82,6
<i>Investiční přijaté transfery</i>	<i>14 720</i>	<i>45 774</i>	<i>41 220</i>	<i>12 557</i>	<i>30,5</i>	<i>-28 663</i>	<i>85,3</i>

Zákon č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu na rok 2008, stanovil nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v celkové výši 98,2 mld. Kč (v roce 2007 to bylo 77,6 mld. Kč). Rozpočtovými úpravami byla provedena řada změn rozpočtu (podrobněji byly popsány v části I.2. této části). Ty vedly k navýšení rozpočtu těchto příjmů (výhradně vlivem zvýšení rozpočtu přijatých transferů) na 105,8 mld. Kč (o 7,6 mld. Kč).

Vykázaná skutečnost nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za rok 2008 ve výši 134,0 mld. Kč představovalo 126,8 % (v roce 2007 to bylo 133,1 %) upraveného rozpočtu a meziroční růst o 8,8 mld. Kč, tj. o 7,0 %.

5.1. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy státního rozpočtu **dosáhly celkem 27,2 mld. Kč** a byly tak nad úrovní rozpočtu po změnách o 10,3 mld. Kč, tj. o 60,9 %, a nad úrovní roku 2007, a to o 3,9 mld. Kč (tj. o 16,6 %).

Na nedaňových příjmech se nejvíce podílelo seskupení položek „příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem“ ve výši 16,1 mld. Kč, což znamená překročení upraveného rozpočtu o 7,7 mld. Kč, tj. o 92,0 %. V rámci tohoto seskupení dosáhly příjmy z úroků a realizace finančního majetku 9,2 mld. Kč, příjmy z vlastní činnosti 2,9 mld. Kč, odvody přebytků organizací s přímým vztahem 2,4 mld. Kč, soudní poplatky 1,0 mld. Kč a příjmy z pronájmu majetku 0,7 mld. Kč.

Příjmy z úroků a realizace finančního majetku byly rozpočtovány ve výši 2,8 mld. Kč, skutečné inkaso dosáhlo 9,2 mld. Kč, tj. 331,9 % rozpočtu. **Oproti roku 2007 byly vyšší o 4,7 mld. Kč.** K meziročnímu růstu přispěla i **metodická změna** ve vykazování – v roce 2007 byly příjmy související se správou státního dluhu (tj. alikvótní úrokové výnosy emisí SDD a prémie z emisí SDD) součástí podseskupení položek 514 (úroky a ostatní finanční výdaje), kde snižovaly úrokové výdaje na střednědobé a dlouhodobé dluhopisy (SDD). **V roce 2008 byly tyto nedaňové příjmy vykazovány v podseskupení položek „Příjmy z úroků a realizace finančního majetku“.** Z hlediska kontinuity jsou však ve skutečnosti roku 2007 též uváděny (odlišné druhové vykazování se týkalo pouze r. 2007). V následující tabulce je z důvodu meziroční srovnatelnosti tento vliv očištěn (rok 2007 je uveden v metodice roku 2008, což představuje meziroční růst o 2,8 mld. Kč), a proto se údaje ve srovnání s tabulkou č. 17 liší.

Tabulka č. 18

v tis. Kč

	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index v %
		schválený	po změnách			
		1	2			
1. Kreditní úroky vyúčtované na souhrnném účtu státní pokladny	1 748	0	0	1 703	x	97,4
2. Úrokové výnosy z finančního investování státních prostředků	3 250 900	1 915 000	1 915 000	4 204 556	219,6	129,3
v tom : z investování při řízení likvidity státní pokladny	2 934 286	1 460 000	1 460 000	3 683 386	252,3	125,5
z investování na jaderném a důchodovém účtu	316 614	455 000	455 000	521 170	114,5	164,6
3. Ostatní příjmy	3 083 893	860 102	854 706	4 985 230	583,3	161,7
v tom : prémie z emisí SDD *)	66 895	0	0	41 803	x	62,5
alikvótní úrokové výnosy emisí SDD *)	1 821 783	0	0	2 315 842	x	127,1
příjmy související s vnějším státním dluhem	0	0	0	979 698	x	x
vratky nevyplacených kuponů SDD	0	0	0	2 912	x	x
dividendy celkem	1 042 794	770 150	770 520	1 146 849	148,8	110,0
zbývající úrokové výnosy **)	152 421	89 952	84 186	498 126	591,7	326,8
C e l k e m p ř í j m y (metodika r.2008 tj. zahrnutí příjmů i z pods.pol.514)	6 336 541	2 775 102	2 769 706	9 191 489	331,9	145,1
v tom : příjmy vykazované v pods.položek 514 (kapitola SD) *)	1 888 678	0	0	0	x	0
příjmy z kreditních úroků a realizace finančního majetku celkem (metodika r.2007)	4 447 863	2 775 102	2 769 706	9 191 489	331,9	206,6

*) v celkové částce 1 888,7 mil. Kč se jedná o příjmy, které byly ve skutečnosti roku 2007 součástí kapitoly Státní dluh a byly vykazovány v podsek.

položek 514, v roce 2008 se jedná rovněž o příjmy kapitoly SD (2 357,6 mil. Kč), které však byly zahrnuty do podsek. položek 214;

**) ve skutečnosti roku 2007 v částce 31,6 mil. Kč a roku 2008 v částce 0,9 mil. Kč (kapitola VPS) se jedná o úroky splacené Trineckými železárkami z nečerpané schválené veřejné podpory.

Většina příjmů (92,4 %) je inkasována v kapitolách v působnosti Ministerstva financí (Státní dluh 77,1 % a Operace státních finančních aktiv 15,3 %). V rámci kapitoly Státní dluh (SD) jsou vykazovány především **výnosy z investování při řízení likvidity státní pokladny, alikvótní úrokové výnosy emisí SDD, příjmy související s vnějším státním dluhem a příjmy z prémie z emisí SDD.** V kapitole OSFA se jedná o **příjmy z dividend** a o **výnosy z investování na jaderném a důchodovém účtu.** V příjmech ostatních resortů jsou zahrnuty dividendy a úroky z vkladů. V kapitole VPS se pak jedná o úrokové výnosy.

Diskontní sazba byla v průběhu roku čtyřikrát upravena, a to 8.2. z 2,50 % p.a. na 2,75 % p.a., dále 8.8. na 2,5 % p.a., následně 7.11. na 1,75 % p.a. a 18.12. na 1,25 % p.a. Výše diskontní sazby ovlivňuje výnosy z úročení prostředků na souhrnném účtu státní pokladny (denní zůstatek do 30 mil. Kč se úročí diskontní sazba +0,90 %, nad 30 mil. Kč je pak úročení diskont -2,1 %).

Výnosy z investování prostředků souhrnného účtu řízení likvidity byly dosaženy krátkodobými repo operacemi, kde jako zástava sloužily především poukázky ČNB. Těmito operacemi bylo dosaženo **3,7 mld. Kč**, tj. o 0,7 mld. Kč vyššího výnosu oproti roku 2007, a rozpočet tak byl překročen o 2,2 mld Kč. Dočasně **volné prostředky na jaderném a důchodovém účtu SFA byly investovány převážně do nákupu státních pokladničních poukázek a poukázek ČNB.**

Ostatní příjmy inkasované v kapitole SD se týkají v částce **2,3 mld Kč alikvótních úrokových výnosů** spojených převážně s emisemi SDD na primárním trhu, dále pak u příjmů ze zahraničních emisí dluhopisů se jednalo o **příjmy swapových operací**, jež byly realizovány pro zajištění těchto emisí dluhopisů proti měnovému a úrokovému riziku. Rozbor těchto příjmů vč. premií z emisí SDD je součástí sešitu F - Zpráva o řízení státního dluhu.

Příjmy z dividend byly ve výši **884,1 mil. Kč** inkasovány v kapitole OSFA a byly jednak z titulu správcovství majetkových účastí (**524,1 mil. Kč od společnosti ČEPS** určených na úhradu nákupu těchto akcií od a.s. ČEZ a **128,9 mil. Kč** vyplácené Ministerstvu financí jako správci **majetkové účasti státu u ČMZRB a.s.**). Dále se jednalo o **dividendy z podnikání elektroenergetické distribuční společnosti ČEPS (231,2 mil. Kč)**, které byly dle usnesení vlády č. 797/2004 převedeny do státních finančních aktiv s určením **pro důchodovou reformu**. Rovněž byly vyplaceny **dividendy od ČMZRB**, a to v částce **131,3 mil. Kč** pro Ministerstvo průmyslu a obchodu a **131,1 mil. Kč** pro Ministerstvo pro místní rozvoj.

U **zbývajících úrokových výnosů** se jedná především o příjmy z termínovaných vkladů (cca 69 %) a v menší míře pak o příjmy z fixního úročení ve výši 0,5 % mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu.

Příjmy z vlastní činnosti, zahrnující především příjmy z poskytování služeb a výrobků, byly jako součást nedaňových příjmů rozpočtovány ve výši 3,3 mld. Kč; ve skutečnosti **dosáhly 2,9 mld. Kč** (plnění na 87,2 %) a meziročně klesly o 0,1 mld. Kč, tj. o 3,3 %. **Z toho 2,2 mld. Kč tvořily příjmy z poskytování služeb a výrobků**, z čehož **1,3 mld. Kč tvořily příjmy Českého telekomunikačního úřadu** (splátka poplatku za licenci UMTS od mobilního operátora Vodafone Czech Republic, a.s. ve výši 250 mil. Kč, dále příjmy z poplatků za využívání radiových kmitočtů operátory sítí mobilních telefonů ve výši 897 mil. Kč a z poplatků za přidělená čísla ve výši 114 mil. Kč).

Z ostatních kapitol nejvíce příjmů z poskytování služeb a výrobků vykázaly Ministerstvo zemědělství (285 mil. Kč), Český úřad zeměměřický a katastrální (192 mil. Kč) a Ministerstvo obrany (103 mil. Kč).

Příjmy z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem dosáhly 2,4 mld. Kč a převýšily tak upravený rozpočet o 1,2 mld. Kč. **Příznivé plnění ovlivnily příjmy z přebytku zákonného pojištění dle Zákoníku práce v částce téměř 1,9 mld. Kč**. V roce 2008 byl z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání převeden do státního rozpočtu celkový přebytek za rok 2007 ve výši 1 856 mil. Kč, který se v porovnání s přebytkem z roku 2006 zvýšil o 299 mil. Kč (rozpočet 2008 byl

překročen o 856 mil. Kč). Přebytku dosáhly obě pověřené pojišťovny (Česká pojišťovna, a.s. i Kooperativa, a.s.). Dle zákoníku práce zúčtovávají pojišťovny každoročně vztahy se státním rozpočtem, přičemž přebytky z hospodaření z předchozího roku převádějí do státního rozpočtu a naopak je jim ze státního rozpočtu uhrazována případná újma. Tím, že v současném systému jsou přebytky z hospodaření za běžný rok odváděny do státního rozpočtu, nevytvářejí pojišťovny žádné pojistné rezervy na závazky splatné v následujících letech, které jim z tohoto pojištění vznikají.

Soudní poplatky byly inkasovány ve výši téměř **1,0 mld. Kč** při rozpočtu 0,7 mld. Kč. Meziročně došlo k nepatrnému růstu o 17 mil. Kč. Z celkové částky bylo formou kolkových známek vybráno 0,3 mld. Kč. Výnos soudních poplatků je přímo úměrný počtu podaných návrhů (žalob) v občanskoprávních řízeních soudů, jakož i počtu podaných návrhů u obchodních soudů. V plnění se promítá i úspěšnost soudů při vymáhání nedoplatků na soudních poplatcích.

Příjmy z pronájmu majetku dosáhly **685 mil. Kč**, což představuje meziroční růst o 47 mil. Kč při plnění upraveného rozpočtu na 153,9 %.

Přijaté sankční platby a vratky transferů představují další seskupení položek nedaňových příjmů. Jejich výše činila **2,8 mld. Kč** a překročila tak upravený rozpočet o 0,3 mld. Kč při meziročním poklesu o 2,3 mld. Kč. Z toho přijaté sankční platby činily 0,8 mld. Kč a přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let 2,0 mld. Kč.

Z celkové výše **0,8 mld. Kč přijatých sankčních plateb** připadlo kapitole VPS téměř 95 % prostředků. Rozpočet u této kapitoly nebyl naplněn o téměř 0,7 mld. Kč, což bylo ovlivněno příjmy z pokut. Na základě příslušných rozsudků Krajského soudu v Brně byly v průběhu roku 2008 Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže **vráceny pokuty inkasované v minulých letech v celkové výši 1,0 mld. Kč**.

Přijaté vratky transferů ve výši **2,0 mld. Kč** převýšily rozpočet o 0,9 mld. Kč. Z nich **1,5 mld. Kč** se týkalo **kapitoly VPS**. Zde se jednalo o odvody provedené při finančním vypořádání správci kapitol, územními samosprávnými celky a příp. dalšími subjekty. Z prostředků odvedených při finančním vypořádání připadl největší podíl na odvody provedené jednotlivými kapitolami a dalšími subjekty (1 310 mil. Kč) a územními samosprávnými celky (55 mil. Kč). Dalších 0,4 mld. Kč přijala kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (především vratky sociálních dávek).

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy dosáhly **5,9 mld. Kč** při meziročním růstu o 1,9 mld. Kč. Jejich rozpočet po změnách byl naplněn na 203,1 %.

Převýšení rozpočtu ovlivnily především **ostatní nedaňové příjmy** ve výši **4,6 mld. Kč** (upravený rozpočet činil 1,7 mld. Kč). Z nich **2,8 mld. Kč** se týkalo kapitoly VPS, kde součástí těchto příjmů jsou odvody příspěvků na penzijní připojištění, odvody příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání, dále odvody nařízené finančními úřady (0,4 mld. Kč) a odvody kaucí z voleb podle vyhlášky č. 396/2003 Sb. Součástí těchto příjmů byl i **nerozpočtovaný odvod likvidačního zůstatku České inkasní, s.r.o.** ve výši téměř **2,0 mld. Kč**.

Součástí těchto příjmů státního rozpočtu jsou (od roku 2003) rovněž **příjmy z dobrovolného pojištění** (dříve byly součástí daňových příjmů v širším pojetí), které zahrnuje nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných a dobrovolné důchodové pojištění. Tyto příjmy **dosáhly přes 0,9 mld. Kč** a jejich rozpočet byl naplněn na 95,8 %.

Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům dosáhly necelých 0,2 mld. Kč.

Přijaté splátky půjčených prostředků dosáhly výše **2,4 mld. Kč**, což představovalo 76,7 % upraveného rozpočtu a meziroční pokles o 1,0 mld. Kč.

Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů dosáhly výše **1,7 mld. Kč**, tj. 76,4 % rozpočtu po změnách. Nižší plnění souviselo s **nerealizací plateb souvisejících s plynárenskými VIA**. Plnění těchto příjmů bylo vázáno zejména na poskytnutí státní půjčky k úhradě daňových nedoplatků za stavby realizované na území Ruské federace a reciproční úhradu dodávkou zemního plynu odpovídající hodnotě 1,8 mld. Kč (což odpovídá hodnotě rozpočtované na výdajové straně kapitoly VPS). Protože ruská strana nebyla schopna konkretizovat své požadavky, nepodařilo se tyto platby realizovat (stejně jako v roce 2007).

Z této částky (1,7 mld. Kč) tvořilo **1,3 mld. Kč příjem kapitoly Ministerstvo financí v souvislosti s převzetím agendy po ČKA**, která zanikla k 31.12.2007. Jednalo se například o splátku pohledávky společností Galileo Real (0,4 mld. Kč) či o splátky úvěrů z titulu převodu bytů do vlastnictví členů družstev za rok 2007 (0,4 mld. Kč) a za rok 2008 (0,4 mld. Kč) a další. Dalšíh **0,3 mld. Kč byly příjmem kapitoly VPS**. Jednalo se zejména o úhrady splátek na výstavbu vodovodů, kanalizací

a ČOV a dále splátky menšího rozsahu od ostatních právnických osob; vedle toho byly prostřednictvím příslušných finančních úřadů realizovány splátky v úhrnné výši 67 mil. Kč od subjektů agropotravinářského komplexu, které obdržely návratné finanční výpomoci na vybrané dotační tituly v letech 1991 až 1995.

Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 0,5 mld. Kč. Jejich rozpočet nebyl splněn o 0,2 mld. Kč a meziročně vzrostly o téměř 0,3 mld. Kč (ovlivněno zejména nerealizací inkas z pohledávek za deblokátory Indie a debetními kursovými rozdíly).

Tabulka č. 19

v tis.Kč

	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v % (4:3)	Index v % (4:1)
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5	6
1. Příjmy ze splátek vládních úvěrů	187 828	138 886	138 886	166 329	119,8	88,6
v tom : splátky jistiny	108 705	59 936	59 936	60 703	101,3	55,8
splátky úroků	13 649	7 525	7 525	6 673	88,7	48,9
splátky v rámci deblokací	65 474	71 425	71 425	98 953	138,5	151,1
2. Příjmy ze splátek pohledávek převzatých od ČSOB	63 206	553 814	553 814	357 421	64,5	565,5
v tom : splátky jistiny	22 093	24 322	24 322	19 928	81,9	90,2
splátky úroků	0	0	0	2 350	x	x
splátky v rámci deblokací bez RF	28 924	222 741	222 741	26 562	11,9	91,8
splátky v rámci deblokací - RF	12 189	306 751	306 751	308 581	100,6	2 531,6
Příjmy ze splátek půjček ze zahraničí celkem	251 034	692 700	692 700	523 750	75,6	208,6
v tom : splátky v konvertibilních měnách	233 229	173 949	173 949	215 169	123,7	92,3
z toho : deblokátoři - RF	12 189	306 751	306 751	308 581	100,6	2 531,6
splátky v nekonvertibilních měnách	5 616	212 000	212 000	0	0,0	0,0

Pozn.: RF = Ruská federace

Celkem představují nerealizované příjmy z deblokace Indie 212 mil. Kč, přičemž v objemu 200 mil. Kč se jedná o skluz ve splátkách, což je důsledkem pozdějšího uzavírání příslušných smluv se společností FID Group, a.s. oproti původním předpokladům. Dále pak jde ve výši 12 mil. Kč o neplnění závazku společnosti Lanatex, vyplývajícího ze splátkového kalendáře. Posilování kursu české koruny vůči USD znamenalo snížení rozpočtovaných příjmů o 71,7 mil. Kč.

Oba tyto snižující dopady byly ve výsledném saldu částečně eliminovány u rozpočtovaných inkas **vyššími splátkami z Alžírsko** (o 17,1 mil. Kč), **Barmy** (o 39,4 mil. Kč) a **od a.s. ALTA (deblokátor Ruské federace)** o 8,5 mil. Kč a dále nerozpočtovanými příjmy v celkové výši 49,8 mil. Kč (40,2 mil. Kč od Ministerstva zahraničních věcí za postoupenou pohledávku vůči RF a 9,6 mil. Kč ze Sýrie).

Příjmy ze splátek půjčených prostředků od obcí v roce 2008 dosáhly **188 mil. Kč**. Šlo především o splátek návratných finančních výpomocí poskytnutých na výstavbu vodovodů, kanalizací a čističek odpadních vod.

5.2. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného), ostatní kapitálové příjmy (např. příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí, hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku) a dále příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.

Upravený rozpočet počítal s částkou 2,0 mld. Kč, **skutečné plnění** dosáhlo **1,2 mld. Kč** (58,3 % rozpočtu) při meziročním poklesu 5,8 %. Plnění se týkalo především inkasa za **příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí** (položky 3111 a 3112), které dosáhly **0,9 mld. Kč**. Na této částce se podílely především Ministerstvo financí (0,7 mld. Kč) a Ministerstvo vnitra (0,1 mld. Kč).

5.3. Přijaté transfery

Kromě výše uvedených patří k příjmům státního rozpočtu rovněž transfery získané převodem z vlastních fondů organizačních složek státu a transfery přijaté od EU (či převody z Národního fondu), popř. od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. Přitom jsou zvlášť rozlišovány neinvestiční a investiční přijaté transfery.

Upravený rozpočet přijatých transferů ve výši 86,9 mld. Kč (schválený rozpočet v průběhu roku zvýšen o 7,6 mld. Kč) byl ke konci roku 2008 **naplněn v celkovém objemu 105,7 mld. Kč**, tj. na 121,7 %. Meziročně se tyto příjmy zvýšily o 5,0 mld. Kč, tj. o 5,0 %.

Vyšší plnění rozpočtu ovlivnily některé skutečnosti v rámci **neinvestičních přijatých transferů**, které dosáhly **93,2 mld. Kč**, což představuje **překročení rozpočtu po změnách o 47,5 mld. Kč**.

Jednalo se především o **převod prostředků rezervních fondů organizačních složek do příjmů kapitol ve výši 47,5 mld. Kč**, které nebyly rozpočtovány. Tyto prostředky měly být použity i na straně výdajů. Z této částky připadlo nejvíce na kapitoly Ministerstvo zemědělství (12,0 mld. Kč), Ministerstvo dopravy (7,6 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (5,4 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (4,5 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (4,3 mld. Kč), Ministerstvo

životního prostředí (3,5 mld. Kč), Ministerstvo obrany (2,8 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2,6 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,5 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (1,1 mld. Kč) atd.

Dále se jednalo o **převod prostředků z fondu státních záruk do kapitoly VPS ve výši 4,9 mld. Kč**, který také nebyl rozpočtován. Z toho téměř **1,1 mld. Kč souviselo s realizací státních záruk** a zbytek ve výši **3,8 mld. Kč činil převod související se zánikem fondu státních záruk** (po nabytí účinnosti novely rozpočtových pravidel v březnu 2008).

Nad rámec rozpočtu došlo také k **převodu kladného rozdílu hospodaření systému důchodového pojištění ve výši 9,9 mld. Kč** z kapitoly VPS prostřednictvím kapitoly OSFA **na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu**. K převedení této částky došlo v souladu se zmocněním ministra financí podle § 2, odst. 3 zákona 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008. Tato operace neměla vliv na saldo hospodaření státního rozpočtu.

V rámci neinvestičních přijatých transferů došlo na základě řady usnesení vlády (v souladu s rozpočtovými pravidly) k **převodu 8,0 mld. Kč z rezervních fondů OSS do příjmů kapitoly VPS** (došlo k navýšení rozpočtu příjmů kapitoly VPS). Vláda současně rozhodla o jejich použití k jiným účelům ve stejné výši. O tyto částky byl souvztažně zvýšen i rozpočet výdajů kapitoly VPS. Jedno z těchto usnesení (**usn. vlády č. 683/2008**) znamenalo převedení prostředků ve výši **4,3 mld. Kč** z rezervních fondů vybraných kapitol k zajištění finančních prostředků na mimořádné zvýšení důchodů od 1. srpna 2008.

Neinvestiční přijaté transfery od EU ve výši 16,5 mld. Kč znamenaly plnění rozpočtu na 67,0 % a meziročně klesly o 3,7 mld. Kč. Z této částky připadlo kapitole **Ministerstvo zemědělství 16,3 mld. Kč (na financování společné zemědělské politiky - přímé platby 10,3 mld. Kč, podpora a rozvoj venkova 5,3 mld. Kč, Společná organizace trhu 0,7 mld. Kč)**.

Neinvestiční převody z Národního fondu dosáhly 6,1 mld. Kč, což představuje 56,7 % rozpočtu po změnách. Největšími příjemci těchto prostředků byly kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,7 mld. Kč)**, Ministerstvo zemědělství (1,3 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (1,1 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (0,6 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (0,4 mld. Kč) a další.

Investiční přijaté transfery dosáhly **12,6 mld. Kč**, což představuje 30,5 % rozpočtu po změnách a **meziroční pokles o 2,2 mld. Kč**.

Z této částky připadlo na **investiční převody z Národního fondu 11,8 mld. Kč**, (plnění na 29,6 % rozpočtu po změnách) a meziročně klesly o 1,6 mld. Kč. Příjemci těchto prostředků byly kapitoly **Ministerstvo dopravy (3,4 mld. Kč)**, **Ministerstvo životního prostředí (3,1 mld. Kč)**, **Ministerstvo pro místní rozvoj (2,9 mld. Kč)** a **Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,4 mld. Kč)**.

Dalším příjemcem investičního transferu byla kapitola **OSFA**. Jednalo se o převod výnosů z privatizovaného majetku v rozsahu **377,0 mil. Kč** do státních finančních aktiv určených jednak ve výši 217,9 mil. Kč k úhradě části 4. splátky za odkup akcií ČEPS, a.s. od společnosti ČEZ, a.s. do majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvu financí dle usnesení vlády č. 1427/2006 a jednak o 159,1 mil. Kč určených na spolufinancování protipovodňových opatření podle zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení FNM.

V rámci kapitoly Ministerstvo obrany byly přijaty prostředky ze zahraničí (NATO) ve výši 0,3 mld. Kč.

Celkové transfery přijaté od EU (včetně převodů z Národního fondu), které se staly příjmem státního rozpočtu v roce 2008, dosáhly **34,5 mld. Kč**, což je o **4,4 mld. Kč méně než v roce 2007**. Další informace o finančních tocích ve vazbě na EU jsou uvedeny v části VI. tohoto sešitu.

III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Státní rozpočet výdajů na rok 2008 byl Poslaneckou sněmovnou Parlamentu schválen zákonem č. 360/2007 Sb. ve výši **1 107,3 mld. Kč**, z toho 76,4 mld. Kč představovaly výdaje kryté předpokládanými příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů EHP. Proti schválenému rozpočtu roku 2007 byly celkové plánované výdaje pro rok 2008 vyšší o 6,4 % (o 66,5 mld. Kč). Z celku **běžné výdaje** činily **978,9 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 2,9 % (o 27,6 mld. Kč), ke zvýšení došlo zejména u výdajů na dávky důchodového pojištění o 18,2 mld. Kč, na úroky státního dluhu o 7,3 mld. Kč, na transfery státním fondům o 8,6 mld. Kč, na nákup služeb o 6,9 mld. Kč, u výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné o 2,5 mld. Kč, atd.; naopak ke snížení rozpočtu došlo u dávek státní sociální podpory o 8,7 mld. Kč, dávek nemocenského pojištění o 3,6 mld. Kč a u neinvestičních transferů podnikatelským subjektům o 6,1 mld. Kč. **Kapitálové výdaje** dosáhly ve schváleném rozpočtu téměř **128,4 mld. Kč** při meziročním plánovaném růstu o 43,6 % (o 39,0 mld. Kč); zvýšil se zejména rozpočet investičních transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury (na 45,9 mld. Kč proti 4,4 mld. Kč rozpočtovaným v roce 2007).

Ve srovnání se skutečností roku 2007 byly celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2008 vyšší o 1,4 % (o 15,0 mld. Kč), běžné výdaje o 0,2 % (o 2,2 mld. Kč) a kapitálové výdaje o 11,1 % (o 12,8 mld. Kč).

Z celkových rozpočtovaných výdajů bylo vyčleněno **581,4 mld. Kč** (52,5 %) na tzv. **mandatorní výdaje**, které stát musí uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv. Předpokládaný meziroční růst těchto výdajů proti schválenému rozpočtu 2007 činil 2,0 % (11,6 mld. Kč), proti skutečnosti roku 2007, kdy se mandatorní výdaje na celkových výdajích státního rozpočtu podílely 50,8 %, pak 4,9 % (27,0 mld. Kč). **Mandatorní sociální výdaje** byly ve státním rozpočtu 2008 zahrnuty ve výši **475,8 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 1,4 % (o 6,6 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům státního rozpočtu roku 2007. Z nich na dávky důchodového pojištění připadlo 305,6 mld. Kč, na dávky státní sociální podpory 45,7 mld. Kč, na dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým 12,1 mld. Kč, na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 12,1 mld. Kč, na dávky nemocenského pojištění 29,0 mld. Kč, na podpory v nezaměstnanosti 7,0 mld. Kč, na platbu státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybranou skupinu obyvatel 47,7 mld. Kč, na státní příspěvek k penzijnímu připojištění 5,1 mld. Kč, atd. I když byla s účinností od 1.1.2008 přijata

řada opatření, která měla brzdít dynamiku růstu mandatorních sociálních výdajů, přesto měly odčerpat 49,5 % celkových příjmů státního rozpočtu a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2008 se podílet 46,2 % (bez příjmů z EU/EHP). Z ostatních mandatorních výdajů byly objemově největší výdaje na dluhovou službu (45,5 mld. Kč), příspěvek státu na podporu stavebního spoření 15,0 mld. Kč, odvody a příspěvky do rozpočtu EU (30,2 mld. Kč), výdaje na státní záruky a negarantované úvěry SŽDC podle zákona č. 77/2002 Sb. (5,6 mld. Kč), atd.

Ostatní tzv. **quasi mandatorní výdaje**, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, byly rozpočtovány ve výši **218,3 mld. Kč** (vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací). Další prostředky nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu - **neinvestiční nákupy a související výdaje** - byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši **73,8 mld. Kč**.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (bez sociálních transferů obcím) byly rozpočtem stanoveny ve výši **117,8 mld. Kč**, **dotace státním fondům** ve výši **81,9 mld. Kč**, z toho neinvestiční dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 36,0 mld. Kč (bez správních výdajů) a investiční dotace 45,9 mld. Kč Státnímu fondu dopravní infrastruktury, atd.

V průběhu roku byl schválený **státní rozpočet výdajů navýšen** téměř na 1 115,5 mld. Kč, tj. **o 8,1 mld. Kč**. Z toho výdaje v objemu **7,6 mld. Kč nezvyšují schodek státního rozpočtu**, neboť se jedná o současné navýšení jeho příjmů. Podle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění zákona č. 174/2007 Sb. k zajištění finančních prostředků na mimořádnou valorizaci důchodů od srpna 2008 vláda svým usnesením č. 683/2008 rozhodla o převodu prostředků rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů státního rozpočtu (kapitoly Všeobecná pokladní správa) v částce 4,3 mld. Kč, z toho do rozpočtu výdajů kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo převedeno přes 4,2 mld. Kč, na kapitoly Ministerstvo vnitra (12 mil. Kč a Ministerstvo obrany (34 mil. Kč) prostředky čerpány nebyly; dále v souvislosti s dalšími převody finančních prostředků z rezervních fondů z důvodu změny účelovosti prostředků nebo k zajištění jejich přísné účelovosti v příjmech státního rozpočtu (kapitola Všeobecná pokladní správa), byly posíleny výdaje dotčených kapitol podle příslušných usnesení vlády*) v celkové výši 3,7 mld. Kč (mimo 100 mil. Kč z rezervního fondu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které byly převedeny na program 298220 v kapitole Všeobecná pokladní správa s určením na programové financování bytové výstavby pro uspořádání Mistrovství

*) Usnesení vlády z roku 2008 č. 238, č. 364, č. 436, č. 600, č. 607, č. 751, č. 929, č. 983, č. 984, č. 1011, č. 1254, č. 1267, č. 1310, č. 1400, č. 1458, č. 1509, č. 1510.

světa v klasickém lyžování). Na základě usnesení vlády č. 238/2008 byly na žádost Ministerstva zemědělství zapojeny prostředky rezervního fondu této kapitoly v objemu 180 mil. Kč s použitím na podporu agropotravinářské komplexu (80 mil. Kč), na dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu na marketingovou podporu (80 mil. Kč) a na podporu vodního hospodářství (20 mil. Kč). Dále se jednalo o souvztažné zvýšení a snížení příjmů a výdajů na společné programy EU a ČR, které jsou kryty příjmy z rozpočtu Evropské unie, a u ostatních zahraničních programů, např. v kapitole Ministerstvo dopravy došlo ke snížení rozpočtu o 9,1 mld. Kč u OP Doprava, naopak ke zvýšení rozpočtu došlo v kapitolách Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 3,4 mld. Kč) a Ministerstvo životního prostředí (o 4,5 mld. Kč), atd. – celkem za všechny kapitoly státního rozpočtu došlo ke snížení rozpočtu těchto výdajů o 457 mil. Kč. Výdaje, které **zvyšují plánovaný schodek státního rozpočtu o 552,4 mil. Kč na 71,4 mld. Kč**, jsou určeny podle § 2, odst. 2 zákona č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008, na zvýšení ukazatelů Transfery na programy vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku (37,3 mil. Kč) a Transfery na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření (515,0 mil. Kč).

V roce 2008 bylo provedeno celkem **756 rozpočtových opatření**, tj. o 108 méně než v roce 2007. Nejvíce se jich realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (108), Ministerstvo práce a sociálních věcí (62), Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo spravedlnosti (po 57) a Ministerstvo financí (41), atd.

Nejvýznamnější skupinu přijatých rozpočtových opatření (297, tj. 39,3 %) představovaly **přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly** na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb (např. z běžných výdajů do kapitálových výdajů a opačně, přesuny mezi jednotlivými specifickými či průřezovými ukazateli apod.). Např. v kapitole Ministerstvo vnitra se jedná mj. o přesuny prostředků z oblasti mzdových a souvisejících výdajů u Policie ČR do specifikovaných běžných výdajů, výdajů na financování reprodukce majetku a ostatních sociálních dávek, v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byl proveden přesun prostředků dávek státní sociální podpory a prostředků transferu územním rozpočtům na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky pro osoby se zdravotním postižením ve prospěch transferu územním rozpočtům na příspěvek na péči. U Ministerstva spravedlnosti došlo k úpravě ukazatele v rámci „Výdajový blok - Výdaje justiční části“ ve prospěch ostatních věcných výdajů za účelem posílení poštovního a mandatorních výdajů. V kapitole Ministerstvo dopravy byl, s ohledem na průběh čerpání finančních prostředků v rámci Operačního programu Doprava v roce 2008, snížen závazný ukazatel „Dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury“ prostředky byly převedeny

na ukazatel „Drážní doprava“. V souvislosti se zrušením fondu státních záruk došlo v kapitole Všeobecná pokladní správa ke snížení ukazatele „Převod do fondu státních záruk“ a současnému převodu prostředků ve stejné výši na položky „Realizace státních záruk“, „Úhrada závazků s. o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb.“ a „Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB“, atd.

Druhou největší skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny finančních prostředků **mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu** (246 rozpočtových opatření, tj. 32,5 %), které byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu nebo projektu byl jeden resort, v rámci jehož výdajů byly prostředky rozpočtovány v celkovém objemu a který rozhodl na základě soutěží a schválených projektů o jejich rozdělení. Nemalou část činily převody účelových prostředků mezi kapitolami Ministerstvo obrany, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Akademie věd ČR a Grantová agentura ČR na zabezpečení výzkumu a vývoje. Dále např. z kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu byly delimitovány prostředky do kapitoly Ministerstvo zahraničních věcí k zajištění činnosti obchodně ekonomických úseků zastupitelských úřadů v roce 2008, do rozpočtu kapitol Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra byly převedeny prostředky z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na zajištění sportovních reprezentací, z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví do kapitol Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany prostředky na zajištění provozu letecké záchranné služby, atd.

Další skupinu rozpočtových opatření (151, tj. 20,0 %) tvořily přesuny prostředků **mezi kapitolou Všeobecná pokladní správa a ostatními kapitolami státního rozpočtu**. Šlo jednak o přesuny z položek účelově rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa, jednak o přesuny z vládní rozpočtové rezervy. Jednalo se např. o výdaje na zajištění bezpečnostních opatření v rámci předsednictví ČR v Radě EU a na zabezpečení voleb do 1/3 Senátu Parlamentu ČR a do zastupitelství krajů ve dnech 17. a 18. října 2008 v kapitole Ministerstvo vnitra, na posílení výdajů na dávky důchodového pojištění, na úhradu příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a na posílení ČSSZ na dávky nemocenského pojištění v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí, výdaje na posílení platů pedagogických pracovníků v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, atd. Na základě převodů prostředků rezervních fondů z jednotlivých kapitol do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa podle konkrétních usnesení vlády byly posíleny výdaje dotčených kapitol.

Skupinu s nižším počtem rozpočtových opatření představovalo uvolňování prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu **z kapitoly Operace státních finančních aktiv** (6,1 %). Šlo zejména o převod prostředků na financování národních

podílů (dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury) u projektů spolufinancovaných z OP Doprava z úvěrových prostředků EIB a na výstavbu silničního okruhu kolem hl. m. Prahy, část jihozápadní, do kapitoly Ministerstvo dopravy, do kapitoly Ministerstvo zemědělství byly uvolněny např. prostředky na vodohospodářské programy a na protipovodňová opatření, do kapitoly Ministerstvo kultury prostředky na restituce, do kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy prostředky na rozvoj a obnovu Masarykovy univerzity v Brně. V závěru roku byly zpětnými rozpočtovými opatřeními do kapitoly Operace státních finančních aktiv vráceny nevyčerpané prostředky např. Státního fondu dopravní infrastruktury uvolněné na financování projektů spolufinancovaných z OP Doprava, které poskytla EIB, prostředky Ministerstva dopravy z programu Výstavba silničního okruhu kolem hl. m. Prahy, část jihozápadní, a prostředky Ministerstva zemědělství z podprogramu Odstranění povodní roku 2006 a z programu Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží za účelem zajištění možnosti jejich případného využití na stejný účel v následujícím roce.

Z kapitoly Státní dluh (0,3 % všech rozpočtových opatření), byly do kapitoly Ministerstvo financí převedeny prostředky na zajištění celkové rekonstrukce elektrorozvodů v budově Letenská 9 a do kapitoly Všeobecná pokladní správa na úhradu náhrad škod společnosti Nomura. Naopak z kapitoly Všeobecná pokladní správa do kapitoly Státní dluh byly převedeny prostředky ve prospěch ukazatele Úroky státního dluhu v návaznosti na očekávané skutečné úrokové výdaje této kapitoly.

Souvztažným zvýšením příjmů a výdajů bylo provedeno 1,9 % rozpočtových opatření, např. v návaznosti na zajištění prostředků předfinancování Evropského sociálního fondu u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, u Ministerstva životního prostředí na financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU v rámci OP Životní prostředí (podíl EU) a u Ministerstva kultury v souvislosti s rozpočtovými prostředky nad rámec reálných potřeb na Technickou pomoc (IOP 6.1. a 6.2.).

Schválený rozpočet výdajů, rozpočet po změnách a jeho čerpání v roce 2008, vč. srovnání s rokem 2007, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 20

	vml. Kč						
	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
V Ý D A J E celkem	1 092 275	1 107 311	1 115 452	1 083 944	97,2	99,2	-8 331
BĚŽNÉ VÝDAJE	976 748	978 937	996 066	978 910	98,3	100,2	2 162
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	95 087	98 494	97 576	97 390	99,8	102,4	2 303
z toho: platy	65 716	67 803	67 243	67 107	99,8	102,1	1 391
ostatní platby za provedenou práci	5 003	5 435	5 318	5 478	103,0	109,5	475
povinné pojistné placené zaměstnavatelem	24 349	25 230	24 979	24 783	99,2	101,8	434
Neinvestiční nákupy a související výdaje	103 016	119 324	126 889	119 591	94,2	116,1	16 575
v tom: nákup materiálu	9 995	9 500	11 918	11 058	92,8	110,6	1 063
úroky a ostatní finanční výdaje	34 193	45 471	44 923	44 768	99,7	130,9	10 575
nákup vody, paliv a energie	5 785	6 360	5 844	5 946	101,7	102,8	161
nákup služeb	29 148	36 233	36 360	32 114	88,3	110,2	2 966
ostatní nákupy	10 295	12 169	10 972	10 492	95,6	101,9	197
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	4 996	38	4 637	3 241	69,9	64,9	-1 755
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	8 604	9 553	12 235	11 972	97,9	139,1	3 368
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	33 882	29 047	39 601	38 517	97,3	113,7	4 635
z toho: neinv. transfery podnikatelským subjektům	23 696	21 135	25 739	26 108	101,4	110,2	2 412
neinv. transfery neziskovým apod. org.	7 993	6 091	11 489	10 119	88,1	126,6	2 126
z toho: občanským sdružením	3 393	2 673	5 666	4 401	77,7	129,7	1 008
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	78 279	84 899	90 916	91 896	101,1	117,4	13 617
z toho: státním fondům	30 649	36 992	43 358	34 619	79,8	113,0	3 970
fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění	47 476	47 749	47 268	47 268	100,0	99,6	-208
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	120 441	123 856	122 361	119 263	97,5	99,0	-1 178
z toho: obcím	43 040	44 233	46 959	45 887	97,7	106,6	2 847
krajům	77 218	79 623	73 921	72 839	98,5	94,3	-4 379
regionálním radám soudržnosti	171	0	1 402	468	33,4	273,7	297
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org.	46 671	46 542	54 367	53 866	99,1	115,4	7 195
Převody vlastním fondům	60 029	9 895	1 420	1 418	99,9	2,4	-58 611
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	407 391	415 880	421 399	421 562	100,0	103,5	14 171
z toho: sociální dávky	386 375	393 972	400 537	400 917	100,1	103,8	14 542
z toho: důchody	289 855	305 596	312 493	312 532	100,0	107,8	22 677
dávky státní sociální podpory	48 617	45 702	41 349	41 970	101,5	86,3	-6 647
dávky nemocenského pojištění	34 870	29 023	32 275	32 072	99,4	92,0	-2 798
podpory v nezaměstnanosti	7 015	7 000	7 045	7 085	100,6	101,0	70
Neinvestiční transfery do zahraničí	31 106	34 889	34 223	34 333	100,3	110,4	3 227
z toho: odvody a příspěvky do rozpočtu EU	27 375	30 193	30 591	30 591	100,0	111,7	3 216
Neinvestiční půjčené prostředky	0	1 802	1 828	27	1,5		27
Ostatní neinvestiční výdaje *)	846	14 309	5 486	1 047	19,1	123,8	201
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	115 527	128 374	119 386	105 034	88,0	90,9	-10 493
z toho: investiční nákupy a související výdaje	24 619	21 683	23 556	20 418	86,7	82,9	-4 201
inv. transfery podnikatelským subjektům	10 210	6 178	21 018	22 340	106,3	218,8	12 130
inv. transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	10 688	45 943	22 348	27 564	123,3	257,9	16 876
z toho státním fondům	10 640	45 898	22 238	27 475	123,5	258,2	16 835
inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	18 123	16 442	20 482	14 683	71,7	81,0	-3 440
inv. transfery příspěvkovým organizacím	15 680	17 560	19 211	17 075	88,9	108,9	1 395

*) včetně neinvestičních prostředků jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

Výdaje státního rozpočtu byly v roce 2008 **čerpány** v celkové výši **1 083,9 mld. Kč**, tj. o 2,8 % (o 31,5 mld. Kč) méně než předpokládal rozpočet po změnách; meziročně došlo k poklesu o 0,8 % (o 8,3 mld. Kč). **Běžné výdaje** byly čerpány v objemu **978,9 mld. Kč** a byly o 1,7 % (o 17,2 mld. Kč) nižší než rozpočet po změnách; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 0,2 % (o 2,2 mld. Kč). **Kapitálové výdaje** ve výši **105,0 mld. Kč** byly plněny na 88,0 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,8 % (o 10,5 mld. Kč); jejich podíl na celkových výdajích se proti roku 2007 snížil o 0,7 procentního bodu na 9,7 %. Na výši výdajů v roce 2008 mělo mj. vliv čerpání 43,5 mld. Kč převedených před 1.1.2008 do rezervních fondů kapitol podle tehdy platného § 47 zákona

č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění zákona č. 482/2004 Sb. Tento paragraf byl zákonem č. 26/2008 Sb. novelizován a zdrojem rezervních fondů kapitol jsou od roku 2008 pouze prostředky dané § 48 rozpočtových pravidel. V roce 2007 bylo do rezervních fondů převedeno celkem 79,2 mld. Kč, které měly vliv na výši celkových výdajů a na saldo státního rozpočtu, a proto údaje o meziročním poklesu event. růstu celkových, běžných a kapitálových výdajů nejsou srovnatelné. Od roku 2008 byl zaveden statut tzv. nároků, které jsou definovány a se kterými se nakládá podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb. v platném znění pro rok 2008. Nároky z nespotřebovaných výdajů roku 2008 vyčíslené kapitolami na 71,9 mld. Kč, budou uplatněny v následujících letech.

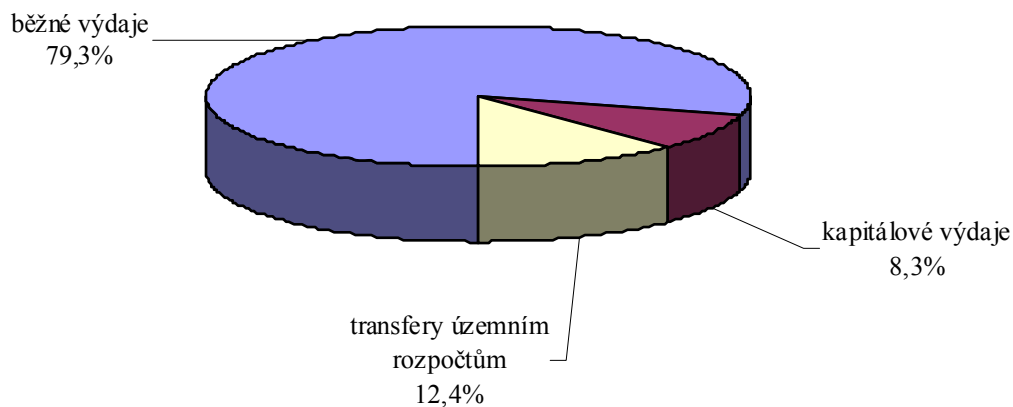
Mandatorní výdaje dosáhly **581,8 mld. Kč**, tj. 53,7 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2008, při meziročním růstu o 4,9 % (o 27,3 mld. Kč). Z toho 93,7 % (545,2 mld. Kč) představovaly zákonné mandatorní výdaje, jejichž podstatnou částí byly **sociální transfery**, vč. ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, které dosáhly **429,2 mld. Kč** a meziročně se zvýšily o 3,9 % (o 16,0 mld. Kč). Čerpání mandatorních výdajů a jejich srovnání s předchozím rokem je uvedeno v části III./5. Zprávy.

Mandatorní výdaje společně s výdaji na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné a za vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu dosáhly ve sledovaném období 750,8 mld. Kč, tj. 67,3 % celkových výdajů státního rozpočtu za rok 2008.

Podíl celkových výdajů na HDP roku 2008 v běžných cenách (3 705,9 mld. Kč) činil 29,2 %, tj. o 1,7 procentního bodu méně než v roce 2007 (HDP 3 530,2 mld. Kč); snížení podílů výdajů ovlivnilo zrušení převodů většiny nevyčerpaných prostředků do rezervních fondů kapitol a zavedení tzv. nároků. Meziroční růst HDP dosáhl téměř 5,0 % (zvýšení o 175,7 mld. Kč).

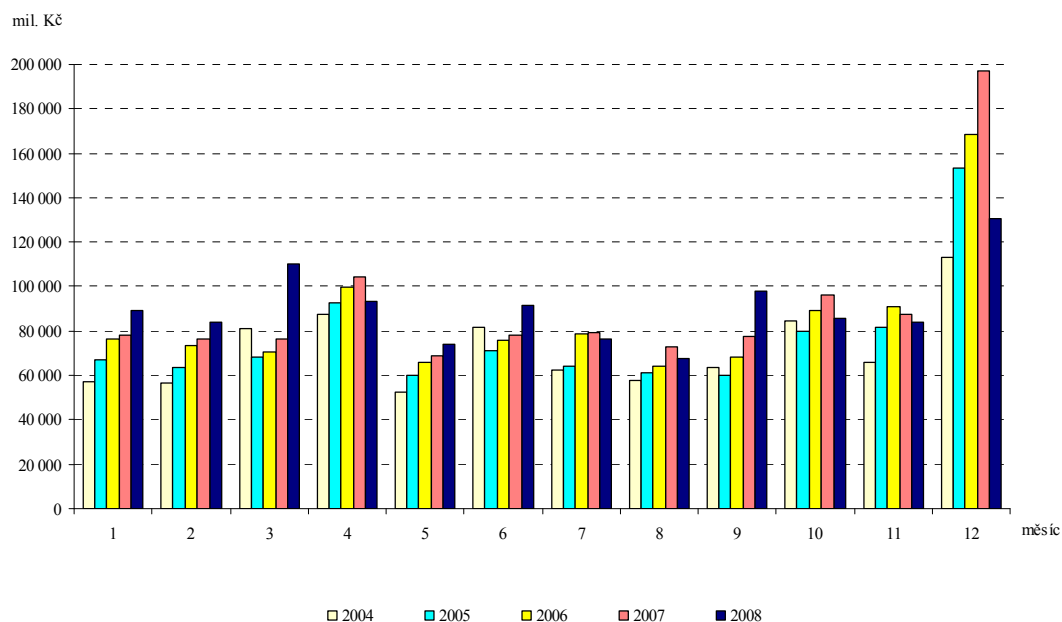
Strukturu výdajů státního rozpočtu za rok 2008 ukazuje následující graf (kapitálové a běžné výdaje bez transferů územním samosprávným celkům):

Graf č. 7

Průběh čerpání celkových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2004 až 2008 ukazuje graf:

Graf č. 8

Měsíční průměr výdajů čerpaných v roce 2008, vypočtený vzhledem k dlouholetým specifickým měsíce prosince pouze z výdajů leden až listopad, činil 86,7 mld. Kč, tj. o 5,3 mld. Kč více než v roce 2007. Většina výdajů byla čerpána poměrně rovnoměrně, čerpání některých se však soustředilo pouze na některé měsíce

roku. K podprůměrnému čerpání došlo v měsících únor, květen, červenec, srpen, říjen a listopad, i když např. v únoru a v říjnu byly odvedeny nadprůměrné částky do rozpočtu EU (po 4,8 mld. Kč) a v říjnu výdaje na dluhovou službu činily 8,2 mld. Kč. Výdaje na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi poskytnuté kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ovlivnily čerpání výdajů v měsících leden, březen, červen na první, druhé a třetí (vždy po 19,0 mld. Kč) a září na čtvrté čtvrtletí 2008 (velká část zálohy ve výši 18,0 mld. Kč). Neinvestiční a investiční prostředky byly v nadprůměrné výši převedeny státním fondům z kapitol Ministerstvo dopravy a Ministerstvo zemědělství mj. v měsících leden (8,8 mld. Kč), únor (6,5 mld. Kč), březen (17,2 mld. Kč), listopad (6,4 mld. Kč) a prosinec (12,4 mld. Kč). Státní příspěvek na podporu stavebního spoření byl z 94,0 % vyplacen v dubnu (13,4 mld. Kč). Výdaje na dluhovou službu měly na celkové čerpání vliv ve všech měsících roku, zejména v dubnu (6,1 mld. Kč), červnu (5,1 mld. Kč), září (7,1 mld. Kč) a říjnu (8,2 mld. Kč). Vysoké čerpání výdajů v prosinci (130,5 mld. Kč, tj. 12,0 % celkových ročních výdajů) ovlivnily mj. kapitálové výdaje (15,2 mld. Kč, tj. 14,0 % všech kapitálových výdajů ve sledovaném roce), jejich čerpání však bylo ve srovnání s předchozími lety rozloženo rovnoměrněji (např. v roce 2007 bylo v prosinci čerpáno 40,0 % celoročních kapitálových výdajů). Vyšší čerpání v prosinci dále vykazaly např. neinvestiční transfery státním fondům (13,0 mld. Kč), odvody do rozpočtu EU (3,2 mld. Kč), atd. Jak již bylo uvedeno, v roce 2008 se do rezervních fondů kapitol nepřeváděly prostředky podle § 47 rozpočtových pravidel (ve znění zákona č. 482/2004 Sb.), proto nejsou prosincové výdaje roku 2008 srovnatelné s roky 2004-2007. Do rezervních fondů bylo v minulých letech převedeno v r. 2004 celkem 29,0 mld. Kč, v r. 2005 celkem 46,7 mld. Kč, v r. 2006 celkem 45,8 mld. Kč a v r. 2007 celkem 79,2 mld. Kč, které měly vždy vliv na výši celkových výdajů a na saldo státního rozpočtu.

Hodnocení plnění jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu v roce 2008 je uvedeno v dalších částech zprávy a vztahuje se, není-li uvedeno jinak, k rozpočtu po změnách podle vyhlášky č. 16/2001 Sb., v platném znění*) (příloha č. 5, odst. 4 a 5). V příslušných pasážích je komentováno i využití prostředků souvisejících s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky v celkové částce 9,9 mld. Kč, které byly převedeny z kapitoly Operace státních finančních aktiv do kapitol Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo zemědělství, které jednotlivé projekty realizovaly.

*) Vyhláška č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků

2. Běžné výdaje státního rozpočtu

Běžné výdaje státního rozpočtu představují výdaje správců kapitol státního rozpočtu na provoz a plnění úkolů vlastního úřadu, výdaje na činnost jimi zřizovaných organizačních složek státu a příspěvkových organizací a další výdaje, které tito správci kapitol uskutečňují poskytováním příspěvků a transferů v souladu se svou působností podle kompetenčního zákona, příp. dalších zákonů, na jejichž základě byly zřízeny.

Běžné (neinvestiční) výdaje státního rozpočtu byly ve schváleném rozpočtu ČR na rok 2008 zahrnuty v částce 978,9 mld. Kč, v průběhu roku byly rozpočtovými opatřeními zvýšeny o 17,1 mld. Kč (např. sociální dávky o 6,6 mld. Kč, neinvestiční transfery státním fondům o 6,4 mld. Kč, neinvestiční transfery podnikatelským subjektům o 4,6 mld. Kč a neziskovým organizacím o 5,4 mld. Kč, atd.; některé výdaje byly v rozpočtu naopak sníženy). Skutečně **čerpáno** bylo **978,9 mld. Kč**, tj. na 98,3 % rozpočtu po změnách a na 100 % původního rozpočtového předpokladu. Meziroční růst dosáhl 0,2 %, tj. téměř 2,2 mld. Kč. Schválený rozpočet roku 2008 počítal proti schválenému rozpočtu roku 2007 s nárůstem běžných výdajů o 2,9 % (o 27,6 mld. Kč) a proti skutečnosti 2007 pouze o 0,2 % (o 2,2 mld. Kč).

Významná část výdajů **487,6 mld. Kč** (45,0 % celkových výdajů, resp. 49,8 % běžných výdajů) směřovala **do sociální oblasti**. Plněno bylo o 0,8 % (o 4,0 mld. Kč) méně, než stanovil rozpočet po změnách, při meziročním růstu o 3,5 % (o 16,7 mld. Kč). Výši i strukturu těchto výdajů ovlivnila řada legislativních opatření přijatá s účinností od 1.1.2008 v rámci zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů*).

Vývoj státního rozpočtu v sociální oblasti, jeho čerpání a srovnání s rokem 2007, ukazuje následující tabulka:

*) např. změna zákona č. 117/1995, o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů; zákona č.187/2006, o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 115/1995, o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 262/2006, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 592/1992, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění; atd.

Tabulka č. 21

mil. Kč

SOCIÁLNÍ VÝDAJE A SLUŽBY ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
		1	2				
Sociální dávky*)	386 405	393 972	400 571	400 947	100,1	103,8	14 542
v tom:							
- dávky důchodového pojištění**)	289 855	305 596	312 493	312 532	100,0	107,8	22 677
z toho: starobní důchody	211 647	221 604	229 757	229 727	100,0	108,5	18 080
- ostatní dávky	40 917	35 674	39 651	39 330	99,2	96,1	-1 587
z toho: dávky nemocenského pojištění	34 870	29 023	32 275	32 072	99,4	92,0	-2 798
z toho: nemocenské	28 015	21 321	25 045	24 893	99,4	88,9	-3 122
- dávky státní sociální podpory	48 617	45 702	41 349	41 970	101,5	86,3	-6 647
- podpory v nezaměstnanosti	7 016	7 000	7 078	7 115	100,5	101,4	99
Transfery územním rozpočtům na dávky	22 443	24 147	24 594	24 002	97,6	106,9	1 559
v tom:							
- dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým	7 482	12 059	6 768	5 524	81,6	73,8	-1 958
- příspěvek na péči podle zákon o soc. službách	14 961	12 088	17 826	18 478	103,7	123,5	3 517
Příspěvek na penzijní připojištění	4 527	5 100	5 010	4 992	99,6	110,3	465
Podpora novomanželských půjček	0	1	1	0	0,0		0
Platba státu do veřejného zdravotního pojištění	47 459	47 729	47 253	47 253	100,0	99,6	-206
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele	196	200	180	150	83,3	76,5	-46
Zaměstnávání zdravotně postižených občanů	2 187	1 820	2 366	2 284	96,5	104,4	97
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	2 011	1 820	1 735	1 835	105,8	91,2	-176
Státní politika zaměstnanosti - aktivní***)	5 674	6 944	9 848	6 132	62,3	108,1	458
Sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	470 902	481 733	491 558	487 595	99,2	103,5	16 693

*) vč. dávek vyplácených do ciziny, dále ve sloupci skutečnost vč. zálohy České pošty

**) ve sloupcích skutečnost vč. zálohy České pošty na důchody vyplacené na počátku následujícího roku ve výši 4 620 mil. Kč ve roce 2008 a 5 285 mil. Kč v roce 2007

***) včetně prostředků EU na financování společných programů EU a ČR

Pozn. Údaje za sociální dávky se liší od údajů v bilanci příjmů a výdajů o další související výdaje obsažené ve tř. 5 rozpočtové skladby (např. poštovní u podpor v nezaměstnanosti).

Hodnocení podle jednotlivých skupin běžných výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby je uveden v dalších částech Zprávy.

2.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti

Ve státním rozpočtu na rok 2008 představovaly neinvestiční transfery obyvatelstvu a výdaje na státní politiku zaměstnanosti 426,5 mld. Kč, tj. 38,5 % celkových výdajů (o 1,5 procentního bodu méně než ve schváleném rozpočtu roku 2007), resp. 43,6 % běžných výdajů (o 0,2 procentního bodu méně). Předpoklad růstu výdajů činil 2,4 % (téměř o 10,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007, proti celoroční skutečnosti 2007 pak 2,2 % (o 9,2 mld. Kč). Rozpočet byl v průběhu roku navýšen o 8,8 mld. Kč, ve skutečnosti bylo **čerpáno téměř 431,9 mld. Kč**, tj. 99,2 %, což představovalo úsporu 3,4 mld. Kč. Převážná část byla nedílnou součástí tzv. mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona, především sociálních transferů. Meziročně výdaje v této oblasti vzrostly o 3,5 %, tj. o 14,5 mld. Kč.

2.1.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu

Neinvestiční transfery obyvatelstvu*) představovaly v roce 2008 objemově významný výdaj státního rozpočtu; jejich podíl na celkových běžných výdajích činil 42,5 %. Schválený rozpočet počítal s meziročním růstem proti schválenému rozpočtu roku 2007 o 2,0 % (o 8,1 mld. Kč) a proti skutečnosti roku 2007 o 2,1 % (o 8,5 mld. Kč).

Tabulka č. 22

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY OBYVATELSTVU A SLUŽBY ZAMĚŠTNANOSTI	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
		4	3				
Neinvestiční transfery obyvatelstvu a služby zaměstnanosti celkem	417 459	426 522	435 365	431 927	99,2	103,5	14 468
Neinvestiční transfery obyvatelstvu*)	407 391	415 738	421 235	421 526	100,1	103,5	14 135
z toho:							
Sociální dávky*)	386 405	393 972	400 537	400 917	100,1	103,8	14 512
Náhrady placené obyvatelstvu	1 118	1 434	1 195	1 078	90,2	96,4	-40
Ostatní neinv. transfery obyvatelstvu	19 717	20 332	19 503	19 531	100,1	99,1	-186
z toho: st. podpora stavebního spoření	14 976	15 000	14 220	14 220	100,0	95,0	-756
st. příspěvek na penzijní připojištění	4 527	5 100	5 010	4 992	99,6	110,3	465
Státní politika zaměstnanosti**)	10 068	10 784	14 130	10 401	73,6	103,3	333
z toho: aktivní politika zaměstnanosti	5 674	6 944	9 848	6 132	62,3	108,1	458

*) bez výdajů zahnutých ve výdajích státní politiky zaměstnanosti, ale rozpočtovaných v podskupení neinvestiční transfery obyvatelstvu

***) mimo podpory v nezaměstnanosti, které spadají do sociálních dávek

Čerpáno bylo celkem **421,5 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 3,5 % (o 14,1 mld. Kč). Meziroční srovnání některých výdajů, zejména sociálních transferů, jejich struktura a plnění, bylo ovlivněno řadou legislativních změn. daných především zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů, a valorizacemi důchodů, která v roce 2008 proběhly v lednu a v srpnu.

Sociální dávky

Nejvýznamnější část transferů obyvatelstvu představovaly sociální dávky, které zahrnují výdaje na výplatu dávek důchodového pojištění, ostatních dávek**), dávek státní sociální podpory***) a výdaje na podporu v nezaměstnanosti. Ve státním rozpočtu na rok 2008 byly stanoveny ve výši 394,0 mld. Kč při meziročním růstu o 1,6 % proti státnímu rozpočtu roku 2007 (o 6,3 mld. Kč) a o 2,0 % (o 7,6 mld. Kč)

*) Nezahrnují dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči, které jsou rozpočtovány v podskupení položek „neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně“ v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí a jsou jako sociální dávky vypláceny obcemi.

**) Dávky nemocenského pojištění, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči poskytovaný do zahraničí, doplatky k položce „zvýšení důchodu pro bezmocnost“ a další drobné dávky.

***) Přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, příspěvek na školní pomůcky, dávky péčovské péče, porodné, pohřebné.

proti skutečnosti roku 2007. V průběhu roku byl státní rozpočet sociálních dávek zvýšen téměř o 6,6 mld. Kč, zejména vzhledem k mimořádné valorizaci důchodů v srpnu 2008 a k úpravám v systému dávek nemocenského pojištění, naopak snížen byl rozpočet dávek státní sociální podpory. **Vyplaceno** bylo celkem **400,9 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 3,8 % (téměř o 14,5 mld. Kč).

Dávky důchodového pojištění

Výdaje na dávky důchodového pojištění byly na rok 2008 rozpočtovány ve výši 305,6 mld. Kč (tj. 77,6 % rozpočtovaných sociálních dávek) s předpokládaným meziročním navýšením o 6,3 % (o 18,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 5,4 % (o 15,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2007. V průběhu roku byl rozpočet na důchody zvýšen celkem o 6,9 mld. Kč - v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 7,0 mld. Kč) a naopak snížen v kapitolách Ministerstvo obrany (o 61,3 mil. Kč) a v kapitole Ministerstvo spravedlnosti o 50,0 mil. Kč, v kapitole Ministerstvo vnitra zůstal nezměněn. Koncem května 2008 nabyt účinnosti zákon č. 178/2008 Sb., který umožňuje zvýšit důchody nařízením vlády v mimořádném termínu snížením hranice růstu cen z 10 % na 5 % a na jehož základě byla provedena mimořádná valorizace důchodů k 1.8.2008, která předpokládala zvýšení rozpočtu výdajů na důchody v roce 2008 ve výši cca o 6,7 mld. Kč. Tyto prostředky ve státním rozpočtu zajišťovaly usnesení vlády č. 683/2008 a následná rozpočtová opatření především převody prostředků z rezervních fondů vybraných kapitol do příjmů státního rozpočtu (kapitoly Všeobecná pokladní správa), použití rezervních fondů na sociální dávky u kapitol, které důchody vyplácejí, a převod prostředků z vládní rozpočtové rezervy.

Tabulka č. 23

DŮCHODY	v mil. Kč			
	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Dávky důchodového pojištění celkem	289 855	312 532	107,8	22 677
z toho důchody:				
starobní	211 647	229 727	108,5	18 080
invalidní (plné a částečné)	53 036	56 825	107,1	3 789
pozůstalostní (vdovské, vdovecké a sirotčí)	25 159	25 968	103,2	809

Skutečné výdaje na důchodové dávky^{*)} dosáhly za všechny kapitoly, které je vyplácí, **312,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 7,8 %, tj. o 22,7 mld. Kč (v roce 2007 se důchody meziročně zvýšily o 6,2 %, tj. o 16,9 mld. Kč, v roce 2006 o 10,3 %, tj. o 25,5 mld. Kč, v roce 2005 o 7,1 %, tj. o 16,5 mld. Kč; v roce 2004 o 2,2 %, tj. o 5,1 mld. Kč). Na výši vyplacených důchodů měly vliv zejména jejich **valorizace k 1.1.2008** stanovená nařízením vlády č. 256/2007 Sb.^{**}), **valorizace k 1.8.2008** (nařízení vlády č. 211/2008 Sb.^{***}), růst počtu důchodců a nově přiznaných důchodů (např. byl rozšířen okruh účastníků na důchodovém pojištění o osoby osobně pečující o dítě mladší 10 let, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni I).

Výdaje na důchody obsahují veškeré prostředky na výplatu důchodů včetně výplat důchodů do ciziny a zálohy České poště na výplatu důchodů v prvních výplatních termínech ledna následujícího roku. V roce 2008 představovaly téměř 78,0 % celkových sociálních dávek, nejvyšší částka **229,7 mld. Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**, což představuje 100,0 % rozpočtu po změnách a meziroční růst o 8,5 % (o 18,1 mld. Kč). Dále byly vyplaceny **důchody invalidní** (plné a částečné) ve výši **56,8 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,1 % (o 3,8 mld. Kč), a **důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) ve výši **26,0 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,2 % (o 809 mil. Kč). Ostatní dávky důchodového pojištění v částce 11,4 mil. Kč byly vyplaceny v kapitole Ministerstvo obrany. **Záloha** na výplatu důchodů začátkem ledna 2009, poskytnutá **České poště** koncem prosince 2008 (týká se kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí), činila **4,6 mld. Kč**, v roce 2007 to bylo 5,3 mld. Kč.

Na výši důchodových dávek se 97,6 % podílela kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** (304,9 mld. Kč). Bylo vyplaceno 2 085,1 tis. plných starobních důchodů (o 2,0 % více než v roce 2007), 16,5 tis. starobních poměrných důchodů, 382,8 tis. plných invalidních důchodů, 216,4 tis. částečných invalidních důchodů, 593,6 tis. vdovských, 93,9 tis. vdoveckých a 49,3 tis. sirotčích důchodů. Na

*) Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z **hlediska rozpočtu** (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zasláná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České poště z rozpočtu minulého roku

***) U všech druhů důchodů přiznaných před 1.1.2008 se zvyšuje základní výměra o 130,- Kč na 1 700,- Kč měsíčně a procentní výměra o 3,0 % procentní výměry (v průměru o 350,- Kč), která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

****) U důchodů starobních, plných a částečných invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.8.2008 se od splátky splatné po 31.7.2008 zvyšuje základní výměra důchodu o 470,- Kč měsíčně na 2 170 Kč měsíčně.

starobních důchodech bylo v této kapitole v roce 2008 vyplaceno 222,9 mld. Kč (vč. zálohy České pošty na výplatu důchodů počátkem roku 2009), po korekci vlivu záloh 222,1 mld. Kč; průměrná výše plného starobního důchodu činila 9 320,- Kč a meziročně se zvýšila o 10,4 % (o 876,- Kč). Měsíční náklady v této kapitole činily na lednovou valorizaci 882,3 mil. Kč a na srpnovou valorizaci 1 293,0 mil. Kč.

Ostatní dávky

Výdaje na ostatní dávky v oblasti sociálního zabezpečení zahrnují kromě výdajů na dávky nemocenského pojištění*), které jsou odvozeny z mezd, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky sociální péče pro občany vojenských újezdů poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči do zahraničí, vyrovnání důchodu se Slovenskou republikou a další drobné dávky. Schválený státní rozpočet na tyto dávky počítal pro rok 2008 s téměř 35,7 mld. Kč s předpokládaným meziročním poklesem o 7,5 % (o 2,9 mld. Kč) především u dávek nemocenského pojištění (viz dále). Rozpočet byl během roku zvýšen téměř o 4,0 mld. Kč, a to zejména přesunem v rámci kapitoly Ministerstvo práce a sociální věcí z úspor na dávkách státní sociální podpory na dávky nemocenského pojištění.

Tabulka č. 24

OSTATNÍ DÁVKY	v mil. Kč			
	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Ostatní dávky celkem	40 917	39 330	96,1	-1 587
z toho:				
dávky nemocenského pojištění	34 870	32 072	92,0	-2 798
z toho: nemocenské	28 015	24 891	88,8	-3 124
peněžitá pomoc v mateřství	5 957	6 363	106,8	406
podpora při ošetření člena rodiny	893	811	90,8	-82
zvláštní soc. dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru	5 960	7 251	121,7	1 291

Na ostatní dávky bylo vynaloženo celkem **39,3 mld. Kč** (99,2 % rozpočtu po změnách) při meziročním snížení o 3,9 % (o 1,6 mld. Kč).

Největší objem **32,1 mld. Kč** představovaly **dávky nemocenského pojištění**, tj. 99,4 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 9,0 % (téměř o 2,8 mld. Kč). Schválený rozpočet předpokládal meziročním pokles o 11,2 % (o 3,6 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 16,8 % (o 5,8 mld. Kč) proti celoroční skutečnosti 2007.

*) Nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžitá pomoc v mateřství aj.

Rozpočet byl navýšen vzhledem k zásahům do výplaty prvních třech dnů dočasné pracovní neschopnosti, provedeným v průběhu rok, o 3,3 mld. Kč (u nemocenského o 3,7 mld. Kč). Z celku **24,9 mld. Kč** připadlo na **nemocenské**, které bylo plněno na 99,4 % rozpočtu po změnách a které se meziročně snížilo o 11,1 % (o 3,1 mld. Kč); na **peněžitou pomoc v mateřství** bylo ze státního rozpočtu uvolněno **6,4 mld. Kč**, tj. 99,2 % rozpočtu po změnách, resp. sníženého o 334 mil. Kč, při meziročním růstu o 6,8 % (o 406 mil. Kč); na **podporu při ošetřování člena rodiny** pak **811 mil. Kč**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 9,2 % (o 82 mil. Kč) atd.

U dávek nemocenského pojištění došlo k 1.1.2008 k řadě legislativních změn např. úprava parametrů a způsobu vyplácení těchto dávek: zavedení 3-denní karenční doby (za první 3 kalendářní dny pracovní neschopnosti se nevyplácí dávka „nemocenské“ nebo plat), stanovení ochranné lhůty na 7 dní (dříve 42 dní), sjednocení dávky „peněžitá pomoc v mateřství“ na 28 týdnů pro vdané a osamělé matky*), atd. V souvislosti s rozhodnutím Ústavního soudu, který zrušil 3-denní karenční dobu, na základě rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí činila sazba nemocenského v červenci a srpnu za 1. až 3. den dočasné pracovní neschopnosti 60 % denního vyměřovacího základu tak jako od čtvrtého dne nemoci, od 1. září 2008 na základě zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů, 25 % denního vyměřovacího základu. Účinnost reformních kroků potvrdila uvedená úspora výdajů na dávky nemocenského pojištění zejména u nemocenského, kde se v roce 2008 mj. snížil celkový počet prostonaných dnů u zaměstnanců (z 100,6 mil. dnů v roce 2007 na 87,9 mil. dnů), naopak vzrostla průměrná doba pracovní neschopnosti (35,1 dnů na 39,5 dnů).

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, spravedlnosti a financí, byly čerpány v celkové výši **téměř 7,6 mld. Kč**, tj. 98,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 21,7 % (o 1,3 mld. Kč). Schválený rozpočet předpokládal meziroční růst těchto dávek o 12,6 % (o 744 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 10,5 % (o 631 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. V průběhu roku byl rozpočet navýšen z 6,6 mld. Kč na téměř 7,4 mld. Kč. Z celkově čerpané částky představoval 5,9 mld. Kč výsluhový příspěvek, 1,3 mld. Kč odchodné, 54 mil. Kč odbytné, 12 mil. Kč úmrtné, atd.

*) Ženám, které porodí vícera zůstává nárok na tuto dávku 37 týdnů, nezaměstnané ženy nárok na peněžitou pomoc v mateřství nemají.

Dávky státní sociální podpory

Výdaje na dávky státní sociální podpory byly v roce 2008 ze státního rozpočtu poskytnuty prostřednictvím úřadů práce (v hl.m. Praze úřady městských částí) podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Ve schváleném rozpočtu byly zahrnuty ve výši 45,7 mld. Kč, tj. 84,0 % schváleného rozpočtu roku 2007 (o 8,7 mld. Kč méně); proti skutečnosti 2007 byly plánované výdaje nižší o 6,0 % (o 2,9 mld. Kč). V průběhu roku byl rozpočet snížen téměř o 4,4 mld. Kč ve prospěch především rozpočtem nezajištěných dávek důchodového pojištění a dávek nemocenského pojištění.

Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory v roce 2008 a jejich srovnání s rokem 2007 ukazuje tabulka:

Tabulka č. 25

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	v mil. Kč			
	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Dávky státní sociální podpory celkem	48 617	41 970	86,3	-6 647
z toho:				
přídavek na dítě	10 260	6 255	61,0	-4 005
sociální příspěvek	4 626	3 192	69,0	-1 434
příspěvek na bydlení	1 576	1 629	103,4	53
rodičovský příspěvek	28 708	28 325	98,7	-383
dávky pěstounské péče	774	846	109,3	72
porodné	2 098	1 647	78,5	-451
pohřebné	510	71	13,9	-439
příspěvek na školní pomůcky	57	2	3,5	-55

V roce 2008 bylo na dávky státní sociální podpory **vynaloženo** celkem téměř **42,0 mld. Kč**, tj. 101,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním snížení výdajů o 13,7 % (více než o 6,6 mld. Kč). Na výplatu bylo použito více než 811 mil. Kč mimorozpočtových zdrojů. Na stanovení i plnění rozpočtu dávek státní sociální podpory měla značný vliv úsporná opatření přijatá od 1.1.2008 v zákonu o stabilizaci veřejných rozpočtů s cílem vytvořit adresnější a méně nákladný sociální systém, řada dávek státní sociální podpory byla nově stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum, byly zrušeny automatické valorizace těchto dávek (povinnost vlády valorizovat životní a existenční minimum a související dávky při splnění valorizační podmínky je změněna na možnost), u některých dávek došlo k zúžení okruhu příjemců a některé byly zrušeny. Např.:

- **přídavek na dítě** je vyplácen v pevné výši odstupňované podle věku dítěte, nárok na tuto dávku mají rodiny s příjmem do 2,4 násobku životního minima (dříve až do 4,0 násobku). U této dávky došlo k největšímu meziročnímu snížení výdajů, a to o 39,0 % (o 4,0 mld. Kč) zejména vlivem poklesu okruhu příjemců;
- nárok na **sociální příplatek** má rodič, který se stará alespoň o jedno nezaopatřené dítě, pokud rozhodný příjem rodiny nepřesahuje 2,0 násobek životního minima (dříve 2,2 násobek);
- nový systém umožňuje **tři varianty čerpání rodičovského příspěvku**: 2-letý (11 400,- Kč/ měsíc, celkový objem 273 600,- Kč), 3-letý (7 600,- Kč/měsíc, celkový objem 273 600,- Kč) a 4-letý (7 600,- Kč/ měsíc do 21. měsíce věku dítěte, pak 3 800,- Kč, celkový objem 262 200,- Kč), u zdravotně postiženého dítěte se za daných podmínek vyplácí základní výměra 7 600,-/měsíc do 7. roku dítěte; v roce 2007 rodičovský příspěvek činil 7 582,-/měsíc do 4 let věku dítěte, příp. do 7 let zdravotně postiženého dítěte;
- **příspěvek na převzetí dítěte do pěstounské péče** je stanoven v pevné částce a je zde odstraněn automatický valorizační mechanismus;
- **porodné** je vypláceno v pevné výši 13 000,- na každé narozené dítě, v roce 2007 tato dávka závisela na počtu najednou narozených dětí, např. na jedno narozené dítě činila 11,1 násobek životního minima (17 760,- Kč), atd.;
- zužuje se okruh příjemců dávky **pohřebné** (5 000,- Kč) na osoby, které vypravily pohřeb nezaopatřenému dítěti, a rodiče nezaopatřeného dítěte s tím, že zemřelá osoba měla vždy v době úmrtí trvalý pobyt na území ČR; atd.
- **zrušeny** byly dávky **příspěvek na školní pomůcky** a **příspěvek na zvýšené životní náklady** (na ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky).

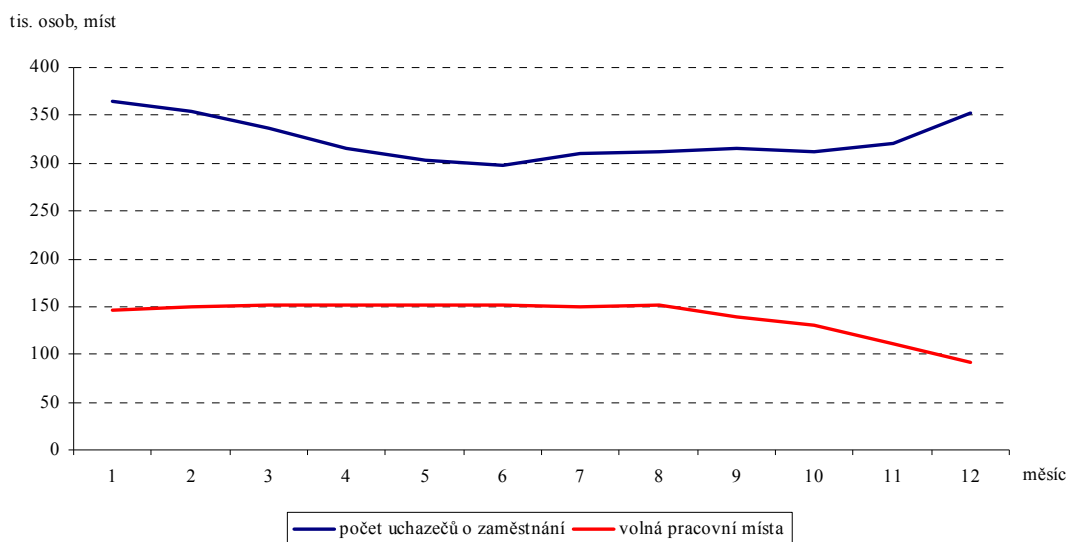
Podpory v nezaměstnanosti

Výdaje státního rozpočtu na podpory v nezaměstnanosti byly pro rok 2008 rozpočtovány ve výši 7,0 mld. Kč při meziročním snížení výdajů o 3,1 % (o 227 mil. Kč) proti rozpočtu 2007 a mírném navýšení proti skutečnosti 2007 (o 0,2 %, tj. o 15 mil. Kč). V průběhu roku se rozpočet na rok 2008 zvýšil o 78 mil. Kč. **Vyplaceno** s použitím mimorozpočtových zdrojů bylo **7,1 mld. Kč**, tj. o 0,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 1,4 % (o 99 mil. Kč). Z celkového objemu podpora v nezaměstnanosti poskytnutá uchazečům o zaměstnání byla vykázána v částce 6,8 mld. Kč, podpora poskytnutá uchazečům při rekvalifikaci 278 mil. Kč, podpora při rekvalifikaci osobám se zdravotním postižením zařazeným

do pracovní rehabilitace v částce 27 mil. Kč, na refundace výplat podpor v nezaměstnanosti do zahraničí bylo vykázáno téměř 2 mil. Kč. U podpory v nezaměstnanosti došlo od 1.1.2008 ke zpřísnění nároku na její poskytování: je postihována nelegální práce vyřazením z evidence na úřadu práce na ½ roku, nárok na podporu zaniká uchazečům, s nimiž zaměstnavatel ukončil pracovní poměr pro zvláště hrubé porušení pracovní povinnosti, atd.

Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji. Měsíční míra nezaměstnanosti se po celý rok 2008 s výjimkou prosince, kdy byla na stejné výši, udržovala na nižší úrovni než v roce 2007 díky ekonomické výkonnosti české ekonomiky především v první polovině roku. Průměrná měsíční míra nezaměstnanosti 5,4 % byla o 1,2 procentního bodu nižší než v roce 2007, průměrně měsíčně bylo evidováno na úřadech práce 324,5 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. o 64,4 tis. uchazečů méně než v roce 2007. V první polovině roku 2008 byl vykázán trend z minulého roku jak v klesající míře nezaměstnanosti, tak ve snižujícím se počtu uchazečů o zaměstnání a růstu volných pracovních míst; ve 3. čtvrtletí roku s prvními dopady finanční a ekonomické krize na zaměstnanost došlo sice ke stagnaci míry nezaměstnanosti (5,3 %), ale již k růstu počtu uchazečů o zaměstnání a poklesu počtu volných pracovních míst; ve 4. čtvrtletí 2008 se míra nezaměstnanosti postupně zvyšovala, rostl počet uchazečů o zaměstnání a prohloubil se pokles počtu volných pracovních míst (viz následující graf).

Graf č. 9

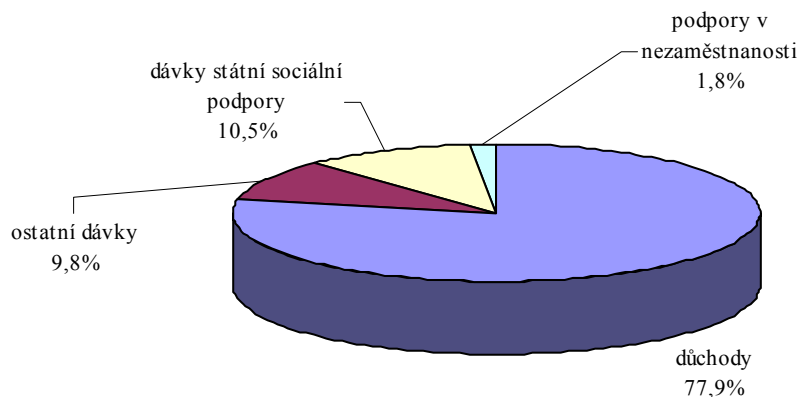
Průměrný podíl uchazečů pobírajících podporu v nezaměstnanosti se meziročně zvýšil z 29,7 % na 33,7 % všech osob vedených v evidenci, při poklesu jejich absolutního počtu ze 116,5 tis. na 109,4 tis. osob. Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti za rok 2008 činila 5 309,- Kč a ve srovnání s rokem 2007 vzrostla o 479,- Kč. Meziroční nárůst podpory v nezaměstnanosti ovlivnil zejména růst mezd obecně (vyšší rozhodné příjmy uchazečů o zaměstnání), vysoký podíl starších osob v evidenci úřadů práce, kterým náleží delší podpůrná doba, a zhoršující se situace v národním hospodářství v průběhu posledního čtvrtletí roku 2008 s negativním dopadem na trh práce.

Míra registrované nezaměstnanosti k 31.12.2008 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání*) činila **6,0 %**, tak jako ke stejnému datu roku 2007 (ke konci roku 2006 činila míra nezaměstnanosti 7,7 %, roku 2005 8,8 %, roku 2004 9,1 %). Míra registrované nezaměstnanosti **žen** ke konci prosince 2008 byla **7,2 %** při meziročním zvýšení o 0,7 procentního bodu a **mužů 5,0 %** při meziročním zvýšení o 1,1 procentního bodu. Z regionálního pohledu vykázalo 42 úřadů práce vyšší míru nezaměstnanosti než republikový průměr, nejvyšší pak okresy Most 13,1 %, Jeseník a Karviná shodně po 11,5 %, Bruntál 11,1 %, Hodonín 10,9 %, Znojmo a Děčín po 10,8 %, Teplice 10,6 %, Ústí nad Labem 10,0 %, atd., naopak nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenaly okresy Praha-východ 1,8 %, Praha-západ 1,9 %, Praha 2,1 %, Mladá Boleslav 2,7 %, Benešov 3,1 %, atd. K 31.12.2008 evidovaly úřady práce celkem 352,3 uchazečů o zaměstnání (o 0,7 % méně než ve stejném období předchozího roku, tj. méně o 2,6 tis. osob), z toho 335,0 tis. představovali dosažitelní uchazeči o zaměstnání (o 1,0 % více než ke konci prosince 2007, tj. o 3,3 tis. osob). Podpora v nezaměstnanosti byla v prosinci 2008 vyplacena 138,5 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. 39,3 % všech evidovaných osob (o 7,5 procentních bodů více než v prosinci 2007). K 31.12.2008 evidovaly úřady práce 91,2 tis. volných míst, tj. o 35,4 % (o 49,9 tis. míst) méně než ke stejnému datu v roce 2007 a o 18,1 % (o 20,1 tis. míst) méně než v listopadu 2008.

*) Uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání (za dosažitelné se nepovažují ženy na mateřské dovolené, absolventi na vojně, uchazeči v pracovní neschopnosti, lidé ve vazbě nebo výkonu trestu, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikaci nebo vykonávají krátkodobé zaměstnání).

Podíl jednotlivých druhů výdajů sociálních dávek roce 2008 je následující:

Graf č. 10

Transfery územním rozpočtům na dávky

V sociální oblasti hrají důležitou roli transfery na sociální dávky, poskytované ze státního rozpočtu územním rozpočtům formou transferů z kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jedná se o **dávky pomoci v hmotné nouzi^{*)}** podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších předpisů (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), **dávky zdravotně postiženým^{**)}** podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a **příspěvek na péči^{***)}** podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k zavedení těchto sociálních dávek v roce 2007 byly ve státním rozpočtu na rok 2008 zahrnuty v celkové výši 24,1 mld. Kč, a to podle zpřesnění nároků na tyto dávky během roku 2007. Rozpočet byl v průběhu roku podle potřeby u jednotlivých dávek navýšen celkově o 447 mil. Kč. Úsporná opatření, přijatá od 1. 1. 2008, se těchto dávek dotkla pouze okrajově, např. se zpřísnily podmínky pro

*) Pomoc osobám s nedostatečnými příjmy, kdy osoba/společně posuzované osoby si ho nemohou zvýšit vlastním přičiněním (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku). O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí je pověřené obecní úřady (na území vojenských újezdů újezdní úřady vojenských újezdů).

***) Slouží k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení.

****) Poskytuje se osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci .

osoby nezaměstnané 12 měsíců a neprojevující aktivitu k získání příjmu vlastní prací (s výjimkou osob starších 55 let, osob částečně invalidních a rodiče pečujícího o dítě mladší 12 let) tak, že dávky v hmotné nouzi vycházejí pouze z částky existenčního minima (2 020,- Kč), bylo zrušeno zvyšování dávek v hmotné nouzi o 600,- Kč, na které měli lidé nárok po roce nezaměstnanosti, zpřísnila se kontrola využívání příspěvku na péči, zrušila se automatická valorizace dávek v hmotné nouzi v souvislosti se změnou povinnosti vlády valorizovat životní a existenční minimum na možnost, atd. Celkem kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo **převedeno 24,0 mld. Kč**, skutečně obcemi vyplaceno více než 23,5 mld. Kč (dávky podléhají finančnímu vypořádání).

Transfery územním rozpočtům **na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým** byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši 12,1 mld. Kč, v průběhu roku by rozpočet snížen na 6,8 mld. Kč zejména ve prospěch příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, **poukázáno** bylo celkem **5,5 mld. Kč**, tj. 81,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 26,2 % (téměř o 2,0 mld. Kč). Výše čerpání těchto dávek je závislá na přiznaných nárocích, k nižšímu čerpání došlo zejména v důsledku zpřísnění podmínek pro vznik nároku na dávky v hmotné nouzi a vlivem změn existenčního minima. Skutečně bylo obcemi vyplaceno téměř 5,3 mld. Kč, z toho na dávky v hmotné nouzi přes 2,8 mld. Kč a na dávky zdravotně postiženým přes 2,5 mld. Kč.

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2008 činil odhad dávky **příspěvek na péči** 12,1 mld. Kč, který byl v průběhu roku v závislosti na počtu a výši přiznaných nároků navýšen na 17,8 mld. Kč, a to přesunem rozpočtovaných prostředků v rámci kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí z dávek v hmotné nouzi a dávek zdravotně postiženým. Skutečně bylo touto kapitolou územním rozpočtům s použitím prostředků rezervního fondu kapitoly **poukázáno** o 3,7 % více, než stanovil rozpočet po změnách, a to téměř **18,5 mld. Kč**. Obcemi bylo skutečně vyplaceno 18,3 mld. Kč. K vyššímu čerpání došlo i v důsledku zpětného proplácení přiznaných příspěvků.

Ostatní neinvestiční transfery a placené náhrady obyvatelstvu

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu byly ve státním rozpočtu na rok 2008 zahrnuty ve výši 20,3 mld. Kč při plánovaném meziročním růstu o 10,6 % (téměř o 2,0 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 3,0 % (o 582 mil. Kč) proti skutečnosti 2007; v průběhu roku byl rozpočet snížen o 795 mil. Kč. Skutečně tyto výdaje dosáhly téměř **19,5 mld. Kč**, tj. o 0,4 % (o 86 mil. Kč) méně proti rozpočtu po

změnách, meziročně se tyto výdaje snížily o 1,5 % (o 299 mil. Kč). Jednalo se zejména o příspěvky státu na podporu stavebního spoření (14,2 mld. Kč) a příspěvky na penzijní připojištění (5,0 mld. Kč), které jsou poskytovány prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa a jsou komentovány samostatně.

V souboru **ostatních náhrad placených obyvatelstvu**, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na jednorázová odškodnění**:

- **podle zákona č. 261/2001 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěným do vojenských pracovních táborů a o změně **zákona č. 39/2000 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, bylo vyplaceno celkem více než **2,8 mil. Kč** kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí 165 odškodněným osobám; uplatnění nároku u obou uvedených zákonů bylo do 31. 12. 2002;
- **podle zákona č. 203/2005 Sb.**, o odškodnění některých obětí okupace Československa vojsky SSSR, NDR, PLR, MLR a BLR, bylo vyplaceno kapitolou Ministerstvo vnitra celkem **216 tis. Kč** třem osobám; uplatnění nároku bylo do 31.12.2006;
- **podle zákona č. 357/2005 Sb.**, o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bylo vyplaceno celkem **768,5 mil. Kč** na 38 764 žádostí (z toho kapitolami Ministerstvo práce a sociálních věcí 740,0 mil. Kč, Ministerstvo obrany 19,4 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 8,4 mil. Kč a Ministerstvo spravedlnosti 621 tis. Kč). Uplatnění nároku bylo pro jednorázová odškodnění do 31.12.2006, dále jsou vypláceny příspěvky k důchodům;
- **podle zákona č. 217/1994 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým obětem nacistické perzekuce, ve znění zákona č. 77/1995 Sb., bylo Českou správou sociálního zabezpečení vyplaceno 5 tis. Kč, výdaje jsou hrazeny ze státních finančních aktiv; od zahájení výplaty dosáhly výdaje přes 1,6 mld. Kč; uplatnění nároku bylo do 31. 8. 1995;

- dále byly sledovány výplaty **příplatků k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb.**, o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální. Tyto příplatky nejsou jednorázové, ale jsou poukazovány dotčeným osobám pravidelně každý měsíc. V roce 2008 bylo 7 257 osobám vyplaceno **181,7 mil. Kč**, z toho kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí 178,0 mil. Kč 7 163 osobám. Od 1. ledna 2008 se podle nařízení vlády č. 258/2007 Sb. příplatky k důchodu vyplácené podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. a rovněž podle zákona č. 357/2005 Sb. zvýšily o 3 % výše příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příspěvek zvyšuje.

2.1.2. Služby zaměstnanosti

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí*) byly pro rok 2008 ve schváleném státním rozpočtu stanoveny na 17,8 mld. Kč při meziročním růstu o 9,0 % (o 1,5 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 4,1 % (o 700 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet zvýšen na 21,2 mld. Kč (o 3,4 mld. Kč) a skutečně čerpány v objemu téměř **17,5 mld. Kč**, tj. na 82,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,5 % (o 432 mil. Kč).

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje především kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)** zejména prostřednictvím úřadů práce. V roce 2008 bylo v této kapitole rozpočtováno 16,0 mld. Kč, rozpočet byl v průběhu roku navýšen téměř na 19,5 mld. Kč a skutečně bylo vynaloženo celkem téměř **15,7 mld. Kč**, tj. 80,6 % rozpočtu po změnách (úspora 3,8 mld. Kč), při meziročním růstu o 4,0 % (o 608 mil. Kč). Z celkové částky bylo 40,6 % (7,1 mld. Kč) použito na podpory v nezaměstnanosti a 35,0 % (6,1 mld. Kč) na aktivní část politiky zaměstnanosti.

Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplácené zaměstnavatelům kapitolami **Ministerstvo průmyslu a obchodu** a **Ministerstvo dopravy** (příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace).

*) podpory v nezaměstnanosti, aktivní politika zaměstnanosti, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, příspěvky zaměstnavatelů zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopností a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace

Tabulka č. 26

v mil. Kč

STÁTNI POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	17 084	17 516	102,5	432
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV	15 073	15 681	104,0	608
z toho:				
a) podpory v nezaměstnanosti	7 016	7 115	101,4	99
b) aktivní politika zaměstnanosti	5 674	6 132	108,1	458
z toho:				
rekvalifikace	269	271	100,7	2
veřejně prospěšné práce	685	949	138,5	264
společensky účelná pracovní místa	868	597	68,8	-271
podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů	235	256	108,9	21
ostatní programy podpory zaměstnanosti	1 654	1 222	73,9	-432
APZ financovaná z projektů OP Rozvoj lidských zdrojů a JPD				
Cíl 3 Praha	447	946	211,6	499
investiční pobídky	929	1 434	154,4	505
c) ochrana zaměstnanců při platební nesch. zaměstnavatelů	196	150	76,5	-46
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů*)	2 187	2 284	104,4	97
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace - kapitoly MPO a MD	2 011	1 835	91,2	-176

*) příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopnosti

Výdaje na podporu v nezaměstnanosti jsou rozpočtovány v rámci sociálních dávek a jsou komentovány v části Zprávy 2.1.

Aktivní politika zaměstnanosti

Na podporu zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků potenciálním zaměstnavatelům i uchazečům o zaměstnání, na udržení a zvýšení zaměstnanosti rizikových skupin zaměstnanců (mladí do 25 let, starší 50 let věku, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy po mateřské či rodičovské dovolené), na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání apod. je zaměřena aktivní politika zaměstnanosti (dále APZ) jako nemandatorní část financování státních služeb zaměstnanosti.

Schválený státní rozpočet (6,9 mld. Kč, vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládal zvýšení výdajů o 29,7 % (téměř o 1,6 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a pokles o 10,4 % (o 808 mil. Kč) proti celoroční skutečnosti 2007. V průběhu roku byl rozpočet navýšen na 9,8 mld. Kč (o 2,9 mld. Kč) zejména zapojením prostředků Evropského sociálního fondu, kdy se jednalo o souvztažné navýšení příjmů a výdajů státního rozpočtu, resp. kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, podle § 24 zákona č. 218/2000 Sb., v platném znění. Ve skutečnosti **výdaje dosáhly 6,1 mld. Kč**. Čerpání na 62,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,1 % (o 458 mil. Kč) ovlivnily problémy souvisejícími s přípravou výzev na předkládání globálních a individuálních projektů a s přípravou monitorovacího systému.

Na **vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti** uplatňované úřady práce podle prováděcích vyhlášek k zákonu o zaměstnanosti a zákonem rozpočtované ve výši 1,7 mld. Kč, po změně pak 3,3 mld. Kč, bylo vyplaceno **2,1 mld. Kč**, tj. 62,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 0,7 % (téměř o 15 mil. Kč), když k meziročnímu růstu došlo u všech nástrojů s výjimkou „společensky účelných pracovních míst“. Z toho výdaje na **rekvalifikace** dosáhly **271 mil. Kč** (47,4 % rozpočtu po změnách, meziroční zvýšení o 0,7 %, tj. o 1,8 mil. Kč); na rekvalifikaci nastoupilo cca 39,0 tis. osob, tj. cca o 18 tis. osob méně než v roce 2007. Výdaje na **veřejně prospěšné práce** byly čerpány v částce **949 mil. Kč** (66,8 % rozpočtu po změnách, meziroční růst o 38,6 %, tj. o 264 mil. Kč), bylo vytvořeno 6,7 tis. pracovních míst (o 5 tis. míst méně než v roce 2007), kde bylo umístěno 7,7 tis. uchazečů o zaměstnání. Na **společensky účelná pracovní místa** bylo v roce 2008 vynaloženo **597 mil. Kč**, tj. 57,3 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 31,3 % (o 271,3 mil. Kč). Celkem bylo vytvořeno 9 684 společensky účelných pracovních míst, tj. o 6 410 míst méně než v roce 2007. Výdaje spojené se **zaměstnáváním občanů se zdravotním postižením** v roce 2008 dosáhly téměř **256 mil. Kč**, tj. 96,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,5 (o 20,0 mil. Kč); jedná se o příspěvky na vytvoření a provoz chráněných dílen a chráněných pracovišť, tzn. míst, kde pracuje více než 60 % osob se zdravotním postižením a o příspěvky na rehabilitaci těchto osob.

Ostatní podpora zaměstnanosti prováděná úřady práce v rámci programů Evropského sociálního fondu – OP Rozvoj lidských zdrojů a JPD Cíl 3 hl. m. Praha dosáhla celkem 1 222 mil. Kč (1 654 mil. Kč v roce 2007), na **cílené programy** k řešení zaměstnanosti znevýhodněné cílové skupiny osob těžko umístitelných na trhu práce v daném regionu bylo vynaloženo 10 mil. Kč (v roce 2007 to bylo 171 mil. Kč, v roce 2008 nebyly programy schvalovány). Další výdaje na programy APZ financované z projektů OP Rozvoj lidských zdrojů a JPD Cíl 3 hl. m. Praha byly čerpány ve výši 946 mil. Kč (v roce 2007 ve výši 447 mil. Kč), atd.

Součástí celkových výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti jsou i výdaje na **investiční pobídky** poskytované podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, Rámcových programů pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb (pro rok 2008 podle usnesení vlády č. 217/2007) a Programů pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností (dále Program; podle usnesení vlády č. 566/2004 ve znění usnesení vlády č. 287/2006). Investiční pobídky v oblasti zaměstnanosti poskytované kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí mají formu rekvalifikací a školení zaměstnanců a poskytování podpory na zřizování nových pracovních míst. Na tuto podporu zaměstnanosti bylo v roce 2008 vynaloženo

1 434 mil. Kč, tj. 68,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 54,4 % (o 505 mil. Kč). Z toho 1 183 mil. Kč připadlo do zpracovatelského průmyslu (874 mil. Kč na tvorbu nových pracovních míst a 309 mil. Kč na rekvalifikace a školení pracovníků) a 251 mil. Kč bylo vynaloženo v rámci výše uvedených programů. Dále byla touto kapitolou financována část Programu, spadající do kompetence úřadů práce, ve výši 289 mil. Kč pro 12 úřadů práce (v roce 2007 to bylo 268 tis. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, v platném znění, vynakládají úřady práce prostředky na náhradu mezd, odvod daně z příjmů, odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. Výdaje v této oblasti na rok 2008 byly v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí rozpočtovány ve výši 200 mil. Kč při meziročním snížení o 33,3 % (o 100 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 34,7 % (o 104 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. V průběhu roku byl rozpočet snížen o 20 mil. Kč. Čerpáno bylo **150 mil. Kč**, tj. 83,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 23,3 % (o 45,7 mil. Kč). Nižší čerpání ovlivnil zejména příznivý vývoj ekonomiky, v závěru roku byl však již zaznamenán mírný nárůst výdajů v některých regionech v důsledku zhoršující se ekonomické situace.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Příspěvky zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se zdravotním postižením na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním, poskytované podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 1 820 mil. Kč při meziročním navýšení o 32,7 % (o 448 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a naopak snížení o 16,2 % (o 367 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. Rozpočet byl vzhledem ke zvýšení počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením i počtu zaměstnavatelů, kteří žádali o tento příspěvek, v průběhu roku navýšen na 2 366 mil. Kč (o 546 mil. Kč); skutečně bylo vyplaceno **2 284 mil. Kč**, tj. 95,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 4,4 % (o 96,2 mil. Kč).

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací

ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy) byly státním rozpočtem stanoveny v částce 1 820 mil. Kč při meziročním snížení o 12,1 % (o 250 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 9,5 % (o 191 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. **Čerpáno** v roce 2008 bylo celkem **1 835 mil. Kč**, tj. o 5,7 % více než stanovil rozpočet po změnách; meziročně se tyto výdaje snížily o 8,7 % (o 175,6 mil. Kč).

Z celku na obligatorní sociálně zdravotní náklady v kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo v roce 2008 čerpáno **1 466 mil. Kč** podle zákona č. 154/2002 Sb., který upravuje financování výplat vybraných sociálně zdravotních dávek horníkům ze státního rozpočtu, na které vznikl nárok do 31.12.1992 (financování zvláštního příspěvku horníkům, deputátního uhlí a dříví a náhrad za ztrátu výdělku). Tyto dávky byly vyplaceny 5-ti organizacím, nejvíce s.p. DIAMO, Stráž pod Ralskem 1 324 mil. Kč, s.p. Palivový kombinát Ústí 103 mil. Kč, a.s. Mostecká uhelná téměř 31 mil. Kč, atd. Na doprovodný sociální program kapitoly **Ministerstvo dopravy** bylo čerpáno celkem **369 mil. Kč**, z toho 270 mil. Kč rozpočtovaných prostředků podle nařízení vlády č. 322/2002 Sb. bylo použito na výplatu příspěvků k řešení sociálních důsledků transformace a.s. České dráhy pro 908 zaměstnanců; dalších 99,4 mil. Kč bylo čerpáno z rezervního fondu kapitoly podle nařízení vlády č. 370/2007 Sb., které rozšířilo okruh příjemců dotace a okruh důvodů jejího poskytování, k řešení důsledků restrukturalizace a.s. České dráhy (50 mil. Kč pro 405 zaměstnanců a 37 mil. Kč pro ČD Cargo, a.s. pro 343 zaměstnanců) a s.o. Správa železniční dopravní cesty (12,4 mil. Kč pro 128 zaměstnanců).

2.2. Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům

Přehled státního rozpočtu, jeho úprav a čerpání neinvestičních transferů a půjčených prostředků podnikatelským subjektům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 27

Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům (521+561)	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery celkem	23 696	21 135	25 739	26 108	101,4	110,2
z toho:						
Ministerstvo průmyslu a obchodu	8 838	8 285	8 351	9 961	119,3	112,7
Ministerstvo dopravy	4 289	4 448	4 669	4 810	103,0	112,1
Ministerstvo práce a sociálních věcí	3 434	3 442	4 529	3 457	76,3	100,7
Ministerstvo zemědělství	1 747	2 405	1 609	1 732	107,6	99,1
Všeobecná pokladní správa	3 914	1 473	4 814	4 565	94,8	116,6
Neinvestiční půjčené prostředky celkem		1 802	1 800			
z toho:						
Ministerstvo práce a sociálních věcí		2				
Všeobecná pokladní správa		1800	1 800			

Rozpočet na rok 2008, schválený zákonem č. 360/2007 Sb., předpokládal proti rozpočtu roku 2007 meziroční snížení transferů podnikatelským subjektům o 6,1 mld. Kč, tj. o 22,5 %, resp. proti skutečnosti roku 2007 o 2,6 mld. Kč, tj. o 10,8 %. V průběhu roku 2008 byl schválený rozpočet rozpočtovými opatřeními zvýšen o 4,6 mld. Kč na 25,7 mld. Kč, když úpravy se dotkly všech kapitol. Skutečné **čerpání** činilo **26,1 mld. Kč**, tj. 101,4 % upraveného rozpočtu, což znamenalo meziroční nárůst proti skutečnosti předchozího roku o 2,4 mld. Kč, tj. o 10,2 %. Celkový podíl neinvestičních transferů podnikatelským subjektům na běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 2,7 %, což je o 0,3 procentního bodu více než v roce 2007.

Prevažnou část (93,1 %) celkových neinvestičních transferů podnikatelským subjektům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zemědělství a kapitola Všeobecná pokladní správa.

Rozpočet neinvestičních transferů podnikatelským subjektům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2008 ve výši 8,3 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 66 mil. Kč. Ve skutečnosti bylo **poskytnuto 10,0 mld. Kč** (119,3 % rozpočtu po změnách) při meziročním nárůstu o 1,1 mld. Kč (o 12,7 %).

Tabulka č. 27

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	v mil. Kč					
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	8 838	8 285	8 351	9 961	119,3	112,7
v tom:						
útlum hornictví	3 271	2 881	2 934	2 934	100,0	89,7
transfer pro DIAMO na spolufinancované projekty v rámci OP ŽP			5			
programy na úspory energie	13	40	18	9	50,0	69,2
správa skládek pro s.p. DIAMO	12	13	10	10	100,0	83,3
transfery na výzkum a vývoj	2 347	2 769	2 561	2 271	88,7	96,8
transfery na podporu podnikání celkem	302	30		41		13,6
v tom:						
transfery na podporu podnikání - národní programy	257	30		1		0,4
projekt InMP - Hospodářská komora	44			40		90,9
doprovodný sociální program restrukturalizace českého ocelářského průmyslu	67					
transfery společnosti Hyundai	157	600	581	1 294	222,7	824,2
rámcové programy - strategické služby a technologická centra	1 089	770	1 599	1 047	65,5	96,1
- rámcový komunitární program CIP			19	19	100,0	
Operační program průmysl a podnikání (OPPP) související s ERDF	128	792	234	233	99,6	182,0
Operační program rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ) související s ESF	40	68	68	142	208,8	355,0
Operační program podnikání a inovace (OPPI) související s ERDF	1 330	232	232	1 877	809,1	141,1
ekologické transfery	83	90	90	84	93,3	101,2

Útlum hornictví

Neinvestiční transfery na útlum hornictví, resp. na zahlazování následků hornické činnosti (ZNHČ), byly v roce 2008 poskytnuty v celkové výši **2,9 mld. Kč**. Z toho transfery na technickou část ZNHČ činily 1,5 mld. Kč a na související obligatorní sociálně zdravotní náklady přes 1,4 mld. Kč. Útlum uhelného hornictví probíhal v roce 2008 na příslušných lokalitách v souladu s usnesením vlády č. 1128/2003, kterým byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví. Usnesením vlády č. 498/2006 byla schválena koncepce ZNHČ ve státních podnicích DIAMO Stráž pod Ralskem a Palivový kombinát Ústí nad Labem; těmto dvěma podnikům byl poskytnut transfer prostředků na technickou část ZNHČ v plně rozpočtované výši (1,5 mld. Kč).

Obligatorní sociálně zdravotní prostředky poskytnuté zaměstnancům v souvislosti s restrukturalizací některých odvětví byly v roce 2008 rovněž čerpány v plně rozpočtované výši 1,4 mld. Kč, a to podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků. Podle tohoto zákona se ze státního rozpočtu poskytují horníkům dávky, na které vznikl nárok do 31.12.1992, a to zvláštní příspěvky, deputátní uhlí a náhrady za ztrátu výdělku. Vybrané sociálně zdravotní dávky byly poskytnuty státním podnikům DIAMO a Palivový kombinát Ústí a v menším objemu též firmám Mostecká uhelná, a.s. Most, Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. Chomutov a Severočeské doly, a.s. Chomutov.

Programy na úspory energie

Program EFEKT 2008 - Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2008, část A, spadající do kompetence MPO - byl vyhlášen na základě usnesení vlády č. 1300 ze dne 21.11.2007. Jde o doplňkový program k energetickým programům podporovaným ze strukturálních fondů Evropské unie a slouží k ovlivnění úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie. Je zaměřen na osvětovou činnost, energetické plánování, investiční akce malého rozsahu a na pilotní projekty. V rámci tohoto programu byly čerpány neinvestiční transfery podnikatelským subjektům ve výši 8,6 mil. Kč, nečerpáno zůstalo 9,3 mil. Kč, zejména z důvodu odstoupení žadatelů od přijetí prostředků nebo snížení čerpání přidělené částky.

Správa skládek pro s.p. DIAMO

V roce 2008 byly ze státního rozpočtu poskytnuty neinvestiční transfery na správu skládek DIAMO ve výši 10,5 mil. Kč. Prostředky byly využity na krytí nezbytných provozních a režijních nákladů, výdajů na provoz čistírny haldových vod a na vlastní provoz skládky.

Transfery na výzkum a vývoj

Na zabezpečení realizace vyhlášených programů na podporu průmyslového výzkumu a vývoje v roce 2008 byly v resortu MPO v rámci schváleného rozpočtu zapracovány neinvestiční transfery ve výši 2,8 mld. Kč. V průběhu roku byla provedena úprava rozpočtu na celkovou výši 2,6 mld. Kč. Skutečně poskytnuté prostředky ve výši 2,3 mld. Kč byly čerpány 443 podnikatelskými subjekty na řešení 770 projektů výzkumu a vývoje. Nevyčerpané transfery ve výši 291 mil. Kč MPO zahrnuje do nároků z nespotřebovaných výdajů roku 2008.

Transfery na podporu podnikání

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům na podporu podnikání byly v roce 2008 ve skutečnosti čerpány ve výši 41 mil. Kč, a to především na projekt Informační místa pro podnikatele realizovaný Hospodářskou komorou ČR. Cílem tohoto projektu byla příprava sítě kontaktních míst na řešení projektů ADR (Alternative Dispute Resolution), jehož úkolem je zrychlení a zjednodušení mimosoudního řešení spotřebitelských sporů.

Rámcové programy - strategické služby a technologická centra

Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center a Rámcový program pro podporu strategických služeb byly schváleny usnesením vlády č. 573/2002. Od února 2004 nahradil tyto dva programy sloučený Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb, schválený usnesením vlády č. 1238/2003. Tento program byl vyhlášen na roky 2004 – 2006. Od 18. dubna 2007 je v platnosti aktualizovaný Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb, schválený usnesením vlády č. 217/2007. Pro rok 2008 byly v kapitole MPO pro tento prioritní program vyčleněny prostředky ve výši 1,6 mld. Kč, skutečně čerpáno bylo 1,0 mld. Kč. Nárok z nevyčerpaných prostředků ve výši 605 mil. Kč by měl být použit v roce 2009 na stejný účel. Celkem bylo přijato 102 žádostí podnikatelských subjektů o tento druh

podpory, z nichž bylo plně nebo částečně uspokojeno 92 žádostí. Cílem programu byla podpora investic do inovačních aktivit firem v oblasti high-tech výrobků, což mělo přispět ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti na světových trzích.

Operační program Průmysl a podnikání (OPPP) související s ERDF

V oblasti neinvestičních transferů podnikatelským subjektům činil rozpočet po změnách na tento program 234 mil. Kč. Ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 233 mil. Kč (vč. prostředků rezervního fondu ve výši 172 mil. Kč). Prostředky byly poskytnuty na podporu rozvoje podnikání a na posílení konkurenceschopnosti především malých a středních podniků.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ) související s ESF

Na realizaci tohoto programu byly v rámci schváleného rozpočtu kapitoly MPO pro rok 2008 vyčleněny prostředky ve výši 68 mil. Kč. Formou neinvestičních transferů podnikatelským subjektům byly na úhradu projektů ve skutečnosti čerpány prostředky ve výši 142 mil. Kč, z toho z rezervního fondu v částce 89 mil. Kč.

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) související s ERDF

V oblasti neinvestičních transferů podnikatelským subjektům činil rozpočet po změnách na tento program 232 mil. Kč. Ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 1,9 mld. Kč, když celá částka byla uhrazena z prostředků rezervního fondu. Prostředky byly poskytnuty zejména na rozvoj konkurenceschopnosti naší podnikatelské sféry s důrazem na přímé propojení osy výzkum-vývoj-inovace.

Rámcový komunitární program pro konkurenceschopnost a inovace - CIP

Program realizuje MPO na základě rozhodnutí Evropské komise v letech 2008-2013 a jeho cílem je poskytovat koherentní a koordinovaný rámec pro finanční podporu aktivit Společenství v oblastech podporujících inovační podnikání, ICT a nových energií, především pro malé a střední podnikatele. V roce 2008 byly čerpány prostředky ve výši 19 mil. Kč.

Ekologické transfery

Ekologické transfery jsou poskytovány v souladu s § 32 a) zákona č. 44/1998 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V návaznosti na změnu metodiky finančních toků úhrady za vydobyté nerosty v roce 2008 odváděly obvodní báňské úřady příslušné finanční prostředky rovným dílem přímo na příjmové účty kapitol MPO a MŽP. Na účet MPO byly v roce 2008 zaslány prostředky v celkové výši 84 mil. Kč, které byly návazně přes výdajový účet poukázány ve stejné výši především těmto podnikatelským subjektům: Palivový kombinát Ústí, s.p., Ústí nad Labem, ZUD, a.s., Zbůch a DIAMO, s.p., Stráž pod Ralskem. Přidělené finanční prostředky byly použity k nápravě škod na životním prostředí způsobených průzkumem a dobýváním výhradních ložisek, tzn. zejména k rekultivaci těžebních lokalit černého a hnědého uhlí a ropy.

Transfery pro společnost Hyundai

V souladu s Investiční smlouvou uzavřenou dne 18.5.2006 mezi Českou republikou, Moravskoslezským krajem, Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest a společností Hyundai Motor Copany byla této společnosti poskytnuta hmotná podpora ve výši 15 % z celkové výše předběžných nákladů. Celkem bylo v roce 2008 pro společnost Hyundai vyplaceno 1,3 mld. Kč, z toho 713 mil. Kč tvořily prostředky z rezervního fondu.

Rozpočtovaný objem neinvestičních transferů podnikatelským subjektům na rok 2008 v kapitole **Ministerstvo dopravy** ve výši 4,4 mld. Kč byl v průběhu roku upraven na částku 4,7 mld. Kč. Upravený rozpočet byl čerpán ve výši **4,8 mld. Kč**, tj. na 103,0 %. Proti roku 2007 došlo k nárůstu výdajů o 521 mil. Kč, tj. o 12,1 %, jak je patrné z následující tabulky.

Tabulka č.28

MINISTERSTVO DOPRAVY	v mil. Kč					
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
	1	schválený	po změnách	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	4 289	4 448	4 669	4 810	103,0	112,1
v tom:						
Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné dráží osobní dopravě	3 491	3 700	4 048	4 035	99,7	115,6
Příspěvek na dopravní cestu nehranzený ze Státního fondu dopravní infrastruktury	370	400	200	200	100,0	54,1
Doprovodný sociální program	370	270	270	369	136,7	99,7
Transfery zbytkovým státním podnikům		3	3	1	33,3	
Úhrada poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru		75	75	75	100,0	
Technická pomoc OP Doprava			10	6	60,0	
Výzkum a vývoj	54		63	84	133,3	155,6
Rozvoj a modernizace vodních cest a přístavů (program 227 520)	3			40		
Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy (prog. 227 030)				1		

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo dopravy v roce 2008 zahrnovaly:

Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě

Upravený rozpočet ve výši 4,0 mld. Kč nebyl vyčerpán o 13 mil. Kč. Ministerstvo dopravy hradilo, v souladu s ustanovením § 39 odst. 1 písm. b) zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, závazek veřejné služby v drážní dopravě k zabezpečení dopravních potřeb státu. Závazek veřejné služby k zabezpečení dopravních potřeb státu byl uzavřen s dopravcem České dráhy, a.s.

Součástí ukazatele Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě je úhrada ztráty vzniklé dopravci z uplatňování slev cen jízdného pro žáky a studenty při přepravách na vzdálenost větší než 81 km. Na úhradu této ztráty uvolnilo Ministerstvo dopravy částku ve výši 134 mil. Kč, která byla čerpána Českými drahami, a.s.

Příspěvek na dopravní cestu nehrazený ze Státního fondu dopravní infrastruktury

Příjemcem příspěvku na dopravní cestu nehrazeného ze Státního fondu dopravní infrastruktury je pouze státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Tímto příspěvkem je částečně vyrovnáván rozdíl mezi tržbami a náklady souvisejícími se správou a údržbou dopravní infrastruktury, který podle zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nelze financovat z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Upravený rozpočet v částce 200 mil. Kč byl plně vyčerpán.

Doprovodný sociální program

V rámci Doprovodného sociálního programu byly Ministerstvem dopravy rozpočtovány finanční prostředky pro České dráhy, a.s. na poskytnutí příspěvku uvolněným zaměstnancům ve výši 270 mil. Kč, které byly v plné výši vyčerpány. České dráhy použily prostředky na výplatu příspěvků podle nařízení vlády č. 322/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky, výše a způsob poskytnutí příspěvku k řešení sociálních důsledků transformace státní organizace České dráhy u zaměstnanců uvolňovaných po termínu 1.1.2003. Na konci roku 2007 bylo přijato nařízení vlády č. 370/2007 Sb., o podmínkách, výši a způsobu poskytnutí příspěvku

k řešení důsledků restrukturalizace akciové společnosti České dráhy a státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Ministerstvo dopravy k jeho finančnímu krytí použilo prostředky svého rezervního fondu ve výši 99 mil. Kč. Nařízení vlády č. 370/2007 Sb. oproti nařízení vlády č. 322/2002 Sb. rozšířilo nejen okruh příjemců transferů, ale i okruh důvodů, za které se uvolňovaným zaměstnancům poskytují příspěvky.

Transfery zbytkovým státním podnikům

Transfery zbytkovým státním podnikům byly poskytnuty na jejich činnost, a to ve výši 1 mil. Kč. Transfery obdržely státní podniky Železniční stavitelství Praha, ČSAD Kolín, ČSAD, Tiskoviny silniční dopravy Kolín a ČSAD, TZS Praha.

Úhrada poplatků vybíraných za letové provozní služby (LPS) poskytované ve vzdušném prostoru

V souladu s usnesením vlády ze dne 2.11.2005 č. 1404, k úhradě poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru České republiky a nařízením Komise č. 1794/2006 ze dne 6.12.2006, kterým se stanoví společný systém poplatků za letové navigační služby, stát od roku 2008 hradí státnímu podniku Řízení letového provozu ČR náklady související s poskytováním letových služeb letům ve vzdušném prostoru České republiky osvobozeným od zpoplatnění. Pro rok 2008 byly úhrady rozpočtovány ve výši 75 mil. Kč a byly plně vyčerpány.

Technická pomoc Operačního programu Doprava

Prostředky Technické pomoci Operačního programu Doprava byly určeny na financování činností spojených s potřebou posílit a zefektivnit administrativní kapacitu, zvýšit absorpční schopnost, financovat aktivity podporující přípravu, zpracování analýz, podkladových studií a přípravu jednotlivých projektů předkládaných ke spolufinancování v rámci Operačního programu Doprava. Upravený rozpočet byl stanoven ve výši 10 mil. Kč, vyčerpáno bylo 6 mil. Kč. Prostředky byly poskytnuty Správě železniční dopravní cesty, s.o.

Výzkum a vývoj

V oblasti výzkumu a vývoje byl podnikatelským subjektům stanoven upravený rozpočet na částku 63 mil. Kč, čerpáno bylo 84 mil. Kč, z toho 21 mil. Kč z rezervního fondu.

Rozvoj a modernizace vodních cest a přístavů

Na program „Rozvoj a modernizace vodních cest a přístavů“ byly z prostředků rezervního fondu hrazeny neinvestiční náklady ve výši 40 mil. Kč. Prostředky byly určeny jako pomoc státu při odstraňování povodňových škod vzniklých v roce 2006 na majetku subjektů provozujících vnitrostátní vodní dopravu.

Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy

Z prostředků rezortního rezervního fondu byly hrazeny neinvestiční náklady spojené s realizací programu „Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy“ ve výši 560 tis. Kč.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2008 poskytnuty neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v celkovém objemu **3,5 mld. Kč**, tj. 76,3 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 23 mil. Kč (o 0,7 %). Největší část prostředků byla vynaložena na transfery v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (3,2 mld. Kč), na transfery související se správou v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (192 mil. Kč) a na transfery v oblasti sociální péče poskytované zdravotnickými zařízeními ústavní péče, domovy pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory apod. (76 mil. Kč). V rámci aktivní politiky zaměstnanosti tvořila hlavní objem transferů podpora zaměstnanosti (2,3 mld. Kč), vytváření společensky účelných pracovních míst (536 mil. Kč), zaměstnávání zdravotně postižených občanů, podpora veřejně prospěšných prací a ostatní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (celkem 365 mil. Kč). Kromě transferů v rámci aktivní politiky zaměstnanosti byly podnikatelským subjektům poskytnuty transfery na projekty výzkumu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (3 mil. Kč).

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům rozpočtováno 2,4 mld. Kč. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet snížen na 1,6 mld. Kč. **Vynaloženo** bylo **1,7 mld. Kč**, tj. 107,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu výdajů o 15 mil. Kč.

Podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, jsou transfery do zemědělství členěny na podpory přímé a podpory nepřímé, které schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu při projednávání zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Tyto nepřímé a přímé podpory byly v roce 2008 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 29

v mil. Kč

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	1 747	2 405	1 609	1 732	107,6	99,1
v tom:						
Podpora agrokomplexu celkem	1 014	2 165	1 047	971	92,7	95,8
Podpora lesního hospodářství	15	10	16	15	93,8	100,0
Podpora vodního hospodářství	607	230	453	653	144,2	107,6
Zemědělský výzkum a vývoj	111		93	93	100,0	83,8

Ministerstvem zemědělství bylo ve prospěch podnikatelských subjektů transferováno 1,7 mld. Kč a prostředky byly směřovány do agrokomplexu, lesního a vodního hospodářství a na zemědělský výzkum a vývoj. Část prostředků byla realizována v rámci operačních programů Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství a Rybářství. Rozpočtovými opatřeními byl schválený objem transferů snížen o částku 796 mil. Kč na celkovou výši 1 609 mil. Kč, když snížení bylo dáno zejména přesuny z neinvestičních prostředků do investičních u Operačního programu zemědělství, navýšením programového financování vodního hospodářství o převody z kapitoly Operace státních finančních aktiv (OSFA), přesunem prostředků vědy a výzkumu pro podnikatelské subjekty, navýšením výdajů agropotravinářského komplexu o prostředky z kapitoly OSFA na zmírnění škod na rybách. Upravený rozpočet byl splněn na 107,6 %.

V kapitole Všeobecná pokladní správa (VPS) byl u transferů podnikatelským subjektům (seskupení položek 521) schválený rozpočet 1,5 mld. Kč zvýšen o 3,3 mld. Kč (především zvýšením transferů na realizaci státních záruk, souvisejících se zrušením fondu státních záruk), tj. na 4,8 mld. Kč. V sledovaném roce bylo formou transferů poskytnuto celkem **4,6 mld. Kč**, což představovalo zvýšení proti roku 2007 o 651 mil. Kč, tj. o 16,6 %.

Přehled schváleného rozpočtu, jeho změn a čerpání je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 30

v mil. Kč

VŠEOBECNÁ POKLADNÍ SPRÁVA	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	3 914	1 473	4 814	4 565	94,8	116,6
v tom:						
Transfery na podporu exportu - ČEB, a. s.	244	556	556	252	45,3	103,3
Dopady embarga	9	10	10	7	70,0	77,8
Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury - splátky jistiny, úroky	3 373		2 885	2 954	102,4	87,6
Ztráta společnosti MUFIS, a. s.	27	35	35	24	68,6	88,9
Investiční pobídky - transfery na daňovou povinnost	261	872	228	228	100,0	87,4
Garanční fond obchodníků s cennými papíry			800	800	100,0	
VRR-transfery PGRLF na krytí podpor podnikatelským subjektům v zemědělství (usn.vl.č. 1627/2008)			300	300	100,0	

Nejvíce prostředků bylo uvolněno na program „**Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRБ na financování infrastruktury**“. Na úroky a splátky úvěrů od EIB byly vynaloženy **3,0 mld. Kč**. V této položce jsou evidovány platby garantovaných úvěrů, poskytnutých Evropskou investiční bankou na financování infrastrukturálních programů, jejichž finančním manažerem je ČMZRБ. Tyto výdaje byly původně zahrnuty v částce rozpočtované v položce „Převod do fondu státních záruk“.

Z kapitoly VPS byl podle usnesení vlády č. 400/2008 poskytnut **transfer** prostředků ve výši 800 mil. Kč **Garančnímu fondu obchodníků s cennými papíry**. Účelem bylo umožnit fondu uspokojení oprávněných nároků poškozených klientů zkrachovalých obchodníků s cennými papíry. Prostředky Fond použil na výplatu náhrad i příslušenství klientům bývalých obchodníků s cennými papíry, především KTP Quantum. Na krytí podpor podnikatelským subjektům v zemědělství podle usnesení vlády č. 1627/2008 byl poskytnut **transfer PGRLF**, a to v částce 300 mil. Kč.

Transfery na podporu exportu – Česká exportní banka, a.s. - této bance byly poskytnuty transfery na ztrátu z provozování podpořeného financování celkem ve výši **252 mil. Kč** (vyrovnání ztráty za r. 2007 a za období leden až září 2008). Nevyužité prostředky činily téměř 305 mil. Kč. Na objemu transferů se podílela zejména ztráta vzniklá z čistých úrokových výnosů, kdy výnosy z poskytnutých úvěrů a výnosy z držby cenných papírů, mezibankovních obchodů a vnitrobankovních výpůjček nepokrývaly náklady vynaložené na získání zdrojů na mezibankovním a zejména kapitálovém trhu. Celková ztráta byla ovlivněna rovněž vývojem devizového kurzu mezi CZK, USD a EUR. Na druhé straně byla ztráta snížena výsledkem z finančních operací, který jako rozdíl mezi výsledkem devizových a k tomu navázaných derivátových operací byl kladný. Rozsah a intenzita státní podpory exportu vychází z podmínek stanovených zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů, na základě kterého jsou zajišťovány všechny formy pojišťovacích produktů a podpořeného financování českého exportu.

Investiční pobídky – transfery na daňovou povinnost - byly v roce 2008 čerpány ve výši 228 mil. Kč, což je o 639 mil. Kč méně než činil schválený rozpočet. Účelové transfery byly poskytnuty celkem 6 společnostem. Všech šest společností získalo investiční pobídky za vybudování nové výroby (až 10-leté poskytování účelových transferů). Nižší čerpání rozpočtových prostředků v roce 2008 bylo způsobeno hospodářskými výsledky společností za předcházející zdaňovací období. Úspora je rovněž ovlivněna tím, že deset společností nedosáhlo v příslušném

zdaňovacím období zisku (z toho šest společností již čerpalo investiční pobídky v předcházejícím období), ačkoli splňovaly v roce 2008 ostatní podmínky pro poskytnutí prostředků. Úspory byly využity k pokrytí výdajů nezabezpečených v rozpočtu.

Ztráta společnosti MUFIS, a.s. – byla realizována ve výši 24 mil. Kč, tj. proti schválenému státnímu rozpočtu byla nižší o 11 mil. Kč. Došlo k předčasné splátce jistiny z 3. tranše úvěru. K tomu účelu byly již v roce 2007 realizovány forwardové nákupy USD, které umožnily uzavřít devizovou pozici MUFIS a zcela eliminovat budoucí kurzová rizika.

Dopady embarga - v roce 2008 bylo uhrazeno celkem 7 mil. Kč společnosti Omnipol, a.s. z důvodu kompenzace zaplacených úroků z bankovních úvěrů, které společnost byla nucena čerpat v důsledku hospodářského embarga na krytí nedobytných iráckých pohledávek s prošlou lhůtou splatnosti.

Výše uvedených pět kapitol se na celkových neinvestičních transferech podnikatelským subjektům **podílelo 93,9 %**, na ostatní kapitoly připadly menší částky.

Neinvestiční půjčené prostředky podnikatelským subjektům byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v celkové výši 1 802 mil. Kč. V průběhu roku byl rozpočet upraven na 1 800 mil. Kč, ale prostředky **čerpány nebyly**. Nečerpání způsobily nerealizované výdaje na návratnou finanční výpomoc související s plynárenskými vybranými investičními akcemi (VIA) na území Ruské federace (1,8 mld. Kč). Rozpočtované výdaje vycházely z předpokladu dosažení dohody s příslušnými státními orgány Ruské federace o úhradě daňových povinností českého subjektu, který podle tzv. Jamburgských dohod na území Ruské federace realizoval výstavbu pro plynárenský průmysl včetně navazující infrastruktury a občanské vybavenosti. Výdaje byly vázány na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a odsouhlasení mechanismu jejich úhrady včetně recipročních dodávek zemního plynu do ČR (protože Jamburgská dohoda z roku 1985 nepočítala s daňovými povinnostmi, měly být podle předběžných jednání příslušné daně uhrazeny českou stranou tak, jak to vyžaduje konvence o zamezení dvojího zdanění a

jejich hodnota zahrnuta do zadluženosti Ruské federace a následně uhrazena dodávkami zemního plynu). K tomuto vyčíslení daňových nedoplatků a dosažení výše uvedené dohody do konce roku 2008 nedošlo, a proto nebyl výše uvedený výdaj realizován (totéž platí i pro oblast příjmů, kde byla z titulu příjmu z návratné finanční výpomoci týkající se plynárenských VIA budovaných na území Ruské federace rozpočtována stejná částka 1,8 mld. Kč).

2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu

Tato skupina výdajů zahrnuje zejména následující oblasti:

2.3.1. Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně pojistného, rozpočtované v organizačních složkách státu, tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Zákon o státním rozpočtu stanovil pro rok 2008 jejich výši v celkovém objemu 98,5 mld. Kč.

V rozpočtované částce byly zahrnuty výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné organizačních složek státu, tj. subjektů, u nichž jsou výdělková úroveň a počty zaměstnanců regulovány vládou. Nebyly v ní zahrnuty výdaje zdravotnických zařízení, jejichž financování je napojeno na síť zdravotních pojišťoven, ani výdaje organizací, které své zaměstnance odměňují podle platových předpisů platných pro zaměstnavatele v podnikatelské sféře. V uvedené částce proto nebyly zahrnuty ani prostředky na platy zaměstnanců vysokých, církevních a soukromých škol.

Platová část státního rozpočtu na rok 2008 byla proti roku 2007 ovlivněna úspěšnými opatřeními z rozhodnutí vlády i legislativními změnami, které se promítly do všech základních parametrů rozpočtu této oblasti. Nejvýraznější vlivy souvisely se snížením předpokládaného růstu platů ze 4,5 % na 1,5 % a snižováním počtu zaměstnanců v návaznosti na usnesení vlády č. 323 z 2. dubna 2007 a č. 436 z 25. dubna 2007 a dále s převodem účelových prostředků dříve rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa do rozpočtů resortů v návaznosti na usnesení vlády č. 841 z 25. července 2007. Zvýšené výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, související s pokrytím dopadů zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce a dalších rizik, byly převážně řešeny v rámci ostatních běžných výdajů rozpočtových kapitol.

Rozpočtovaný objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2008 vycházel z parametrů schváleného střednědobého rozpočtového výhledu pro rok 2007 až 2009 a byl ovlivněn více faktory. Šlo především o již zmíněný 1,5 procentní plošný růst platů a ostatních plateb za provedenou práci u všech organizačních složek státu. Do rozpočtu byly zahrnuty prostředky na platy ústavních činitelů, soudců, státních zástupců a dalších obdobných funkcí ve výši nároku pro rok 2007. Do rozpočtu byly rovněž zahrnuty dopady schválených rozpočtových opatření s charakterem trvalých vlivů, které přešly do základny pro stanovení platů a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů) a resorty požadované převody v rámci běžných výdajů. Do rozpočtu byly zahrnuty rovněž prostředky na odměňování pro přípravu předsednictví v Radě Evropské unie, na technickou asistenci projektů spolufinancovaných z Evropské unie a na projekty a programy spolufinancované ze státního rozpočtu i ze zvýšených příjmů z rozpočtu Evropské unie. Uvedené a další vlivy jsou podrobně rozebrány v kapitole „Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře“.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem, tj. pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění, bylo rozpočtováno v návaznosti na plánované výši prostředků na platy.

Rozpočet na rok 2008, schválený zákonem č. 360/2007 Sb., předpokládal růst výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem proti upravenému rozpočtu roku 2007 o 2,8 %, resp. proti skutečnosti 2007 o 3,6 %, upravený rozpočet roku 2008 proti skutečnosti roku 2007 pak růst o 2,6 %. **Celkem bylo čerpáno 97,4 mld. Kč** při meziročním růstu o 2,4 % (o 2,5 mld. Kč), tj. ve vztahu k rozpočtu po změnách bylo dosaženo úspory výdajů ve výši 186 mil. Kč (plnění rozpočtu na 99,8 %). Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně zvýšil na 10,0 %, tj. o 0,3 procentního bodu.

Souhrnné údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 31

v mil. Kč

VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost 2007	Rožpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl	Index 2008/2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem	95 086	98 494	97 576	97 390	99,8	-186	102,4
v tom:							
- platy	65 716	67 803	67 242	67 107	99,8	-135	102,1
- ostatní platby za provedenou práci	5 003	5 436	5 318	5 479	103,0	161	109,5
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	24 349	25 230	24 978	24 783	99,2	-195	101,8
- odměny za užití duševního vlastnictví	8	9	15	8	53,3	-7	100,0
- mzdové náhrady	10	16	23	13	56,5	-10	130,0

Na platy a na ostatní platby za provedenou práci bylo v roce 2008 vynaloženo celkem **72,6 mld. Kč**, tj. o 26 mil. Kč více, než počítal rozpočet po změnách. Z toho platy dosáhly **67,1 mld. Kč** (99,8 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 1,4 mld. Kč, tj. o 2,1 %. Schválený rozpočet výdajů na platy předpokládal proti skutečnosti roku 2007 zvýšení o 3,2 %, upravený rozpočet pak o 2,3 %. **Ostatní platby za provedenou práci** činily **5,5 mld. Kč** (103,0 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 476 mil. Kč, tj. o 9,5 %.

Výdaje na **povinné pojistné placené zaměstnavatelem** dosáhly **24,8 mld. Kč**, tj. 99,2 % rozpočtu po změnách. Meziročně se zvýšily o 434 mil. Kč, tj. o 1,8 %.

2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje

Neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb pošt, telekomunikací, bankovních institucí, výdaje na opravy a udržování, cestovné a související výdaje. Jsou zde zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a výdaje na realizaci záruk.

Schválený rozpočet této skupiny výdajů ve výši 119,3 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními, realizovanými v průběhu roku, **zvýšen** v souhrnu o 7,6 mld. Kč na **126,9 mld. Kč**, když došlo k pohybu u všech položek – zvýšení se týkalo především poskytnutých záruk (o 4,6 mld. Kč), nákupu materiálu (o 2,4 mld. Kč) a výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy (o 2,7 mld. Kč). Snížení bylo provedeno u výdajů na opravy a udržování (o 1,2 mld. Kč), na úroky a ostatní finanční výdaje (o 0,5 mld. Kč) a na nákup vody, paliv a energie (o 0,5 mld. Kč). Zvýšení rozpočtu na realizaci státních záruk bylo způsobeno převodem prostředků z výdajové položky „převody vlastním fondům“ v návaznosti na zrušení fondu státních záruk (zákon č. 26/2008 Sb. – změna rozpočtových pravidel).

Schválený rozpočet, jeho změny a čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů, vč. porovnání s předchozím rokem, jsou zřejmé z následujícího přehledu:

Tabulka č. 32

v mil. Kč

NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl	Index 2008/2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Neinvestiční nákupy a související výdaje celkem	103 016	119 324	126 889	119 591	94,2	-7 298	116,1
v tom:							
- nákup materiálu	9 995	9 500	11 918	11 058	92,8	-860	110,6
- úroky a ostatní finanční výdaje	34 193	45 471	44 923	44 768	99,7	-155	130,9
- nákup vody, paliv a energie	5 785	6 360	5 844	5 946	101,7	102	102,8
- nákup služeb	29 148	36 233	36 360	32 114	88,3	-4 246	110,2
- ostatní nákupy	10 295	12 169	10 972	10 492	95,6	-480	101,9
z toho: opravy a udržování	5 743	9 090	7 849	7 517	95,8	-332	130,9
cestovné	1 317	1 651	1 664	1 494	89,8	-170	113,4
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	4 996	38	4 637	3 241	69,9	-1 396	64,9
- související výdaje	8 604	9 553	12 235	11 972	97,9	-263	139,1

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2008 celkové výše **119,6 mld. Kč** a byly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 7,3 mld. Kč, tj. o 5,8 %. Úspory rozpočtu bylo dosaženo téměř u všech položek, nejvíce u nákupu služeb (4,2 mld. Kč), u položky „poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry“ (o 1,4 mld. Kč) a u nákupu materiálu (o 860 mil. Kč). Na druhé straně byl překročen rozpočet u výdajů na nákup vody, paliv a energie (o 102 mil. Kč). Meziročně neinvestiční nákupy a související výdaje vzrostly celkem o 16,6 mld. Kč, tj. o 16,1 %, což bylo ovlivněno především nárůstem výdajů na úhradu úroků souvisejících se státním dluhem, ale též výdajů na nákup služeb, materiálu, na opravy a udržování a výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy. Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 12,2 % a proti roku 2007 se zvýšil o 2,5 procentního bodu.

Výdaje na nákup materiálu ve výši **11,1 mld. Kč** byly splněny na 92,8 % rozpočtu po změnách (úspora 860 mil. Kč) při meziročním nárůstu o 1,1 mld. Kč (o 10,6 %). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na drobný hmotný dlouhodobý majetek, na léky a zdravotnický materiál, na potraviny, prádlo, oděv a obuv, na knihy, učební pomůcky, tisk a další položky. Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně zvýšil – z 1,02 % v roce 2007 na 1,13 % v roce 2008.

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly **výše 44,8 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 155 mil. Kč, tj. o 0,3 %. Proti roku 2007 vzrostly o 10,6 mld. Kč, tj. o 30,9 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují výdaje na obsluhu státního dluhu, které jsou financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh a komentovány samostatně v sešitu E.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **5,9 mld. Kč** a byly tak o 102 mil. Kč vyšší než upravený rozpočet, tj. o 1,7 %. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšily o 161 mil. Kč, tj. o 2,8 %, když nejvíce vzrostly výdaje na elektrickou energii (o 186 mil. Kč, tj. o 11,8 %) a na plyn (o 93 mil. Kč, tj. o 11,2 %). Meziroční pokles byl zaznamenán u výdajů na pohonné hmoty a maziva (o 106 mil. Kč, tj. o 4,9 %) a v menší míře též u výdajů na teplo a pevná paliva.

Výdaje na nákup služeb činily **32,1 mld. Kč** a upravený rozpočet byl splněn na 88,3 %, tj. úspora dosáhla 4,2 mld. Kč. Meziročně tyto výdaje vzrostly o 3,0 mld. Kč, tj. o 10,2 %. Nejvyšší zvýšení zaznamenaly výdaje „nákup ostatních služeb“ (o 2,2 mld. Kč, tj. o 12,2 % při celkovém čerpání v částce 20,0 mld. Kč); mezi „ostatní služby“ patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve veřejném stravování apod. Meziročně vyšší byly i výdaje na nájemné (o 481 mil. Kč, tj. o 13,6 %), na konzultační, poradenské a právní služby (o 141 mil. Kč, tj. o 11,0 %), na školicí a vzdělávací služby (o 116 mil. Kč, tj. o 13,4 %), výdaje na služby pošt (o 105 mil. Kč, tj. o 5,7 %) a na služby peněžních ústavů (o 43 mil. Kč, tj. o 6,6 %). Na druhé straně poklesly především výdaje na služby zpracování dat (o 72 mil. Kč, tj. o 22,7 %) a na služby telekomunikací a radiokomunikací (o 36 mil. Kč, tj. o 1,3 %).

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly **10,5 mld. Kč** a byly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 480 mil. Kč (o 4,4 %), meziročně vzrostly o 197 mil. Kč, tj. o 1,9 %. Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 7,5 mld. Kč (plnění na 95,8 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 1,8 mld. Kč, tj. o 30,9 %) a na cestovné (tuzemské i zahraniční), na které bylo vynaloženo celkem 1,5 mld. Kč, tj. o 177 mil. Kč (o 13,4 %) více než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené, kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům, výdaje na programové vybavení apod.

Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry byly v roce 2008 realizovány ve výši **3,2 mld. Kč**, když téměř celou částku představovaly **výdaje na realizaci záruk** za úvěry poskytnuté ve prospěch státní organizace Správa železniční dopravní cesty. V menších částkách byly realizovány záruky z titulu zániku České konsolidační agentury ke dni 31. prosince 2007 (zákon č. 239/2001 Sb.) a přechodu závazků Agentury na stát, zastoupený Ministerstvem financí (73 mil. Kč), a záruka vyplacená ve prospěch ČNB za dopady z kauzy IPB vyplývající ze „Smlouvy a slibu odškodnění“ mezi ČNB a MF z roku 2000 (52 mil. Kč). Meziročně celkové výdaje na realizaci záruk poklesly o 1,8 mld. Kč, tj. o 35,1 %. Podrobný komentář k výdajům souvisejícím se státem jištěnými závazky je uveden v sešitu D, části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“, resp. stručně v části zprávy o některých dalších běžných výdajích státního rozpočtu (sešit C).

Výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly v roce 2008 výše **12,0 mld. Kč**, splněny byly na 97,9 % upraveného rozpočtu (úspora 263 mil. Kč) a meziročně vzrostly o 3,4 mld. Kč, tj. o 39,1 %. Meziroční nárůst ovlivnila především sankční platba vyplývající z rozhodnutí v arbitrážním sporu se společností Nomura ve výši 3,6 mld. Kč. Kromě této sankční platby byla provedena rovněž úhrada arbitrážní platby ve sporu s p. Pren Nrekem v částce 35 mil. Kč. Objemově nejvýznamnější položku představovaly poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady, které byly čerpány ve výši 5,1 mld. Kč a meziročně vzrostly o 362 mil. Kč, tj. o 7,7 %. Za příspěvky a náhrady tohoto druhu se považují např. úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offo, náhrady za náklady soudního řízení, náhrady za pracovní úrazy a bolestné, příspěvky poslaneckým a senátorským klubům apod. Náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce (poskytované podle § 5 zákona č. 236/1995 Sb.) dosáhly 317 mil. Kč (zhruba stejně jako v roce 2007) a náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí 1,7 mld. Kč (nárůst o 36 mil. Kč); tyto náhrady se vyplácejí pracovníkům zastupitelských úřadů a stálých misí a jejich rodinných příslušníkům (§ 3 nařízení vlády č. 62/1994 Sb.).

2.3.3. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2008 byly neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím zahrnuty ve výši 6,1 mld. Kč, jejich podíl na celkových běžných výdajích tedy nebyl výrazný – necelé 0,6 %, ale byl významný svým charakterem. Schválený rozpočet počítal s jejich meziročním růstem o 3,4 % (cca o 200 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007, proti skutečnosti 2007 ale s poklesem o 23,8 % (o 1,9 mld. Kč). V průběhu roku došlo k navýšení rozpočtu

o 5,4 mld. Kč, z toho 4,3 mld. Kč představovaly prostředky kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde došlo k navýšení rozpočtu o 4,3 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí obsaženého v § 24 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a jednalo se o souvztažné zvýšení příjmů a výdajů státního rozpočtu. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly v roce 2008 celkem 10,1 mld. Kč, tj. 88,1 % rozpočtu po změnách (úspora téměř 1,4 mld. Kč zejména v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 26,6 % (o 2,1 mld. Kč).

Čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím se v roce 2008 ve srovnání s rokem 2007 vyvíjelo následovně:

Tabulka č. 33

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím celkem	7 993	6 091	11 489	10 119	88,1	126,6	2 126
v tom							
- transfery obecně prospěšným společnostem	761	222	949	862	90,8	113,3	101
- transfery občanským sdružením	3 393	2 672	5 666	4 401	77,7	129,7	1 008
- transfery církvím a náboženským společnostem	2 829	2 564	3 783	3 762	99,4	133,0	933
- transfery politickým stranám a hnutím	503	500	500	494	98,8	98,2	-9
- ostatní	507	133	591	600	101,5	118,3	93

Neinvestiční transfery obecně prospěšným organizacím

Neinvestiční transfery obecně prospěšným organizacím dosáhly v roce 2008 celkem **862 mil. Kč**, tj. 90,8 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 726 tis. Kč; při meziročním růstu o 13,2 % (o 100,6 mil. Kč).

Z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **436,1 mil. Kč**, z toho na služby sociální péče 129,9 mil. Kč, na služby sociální prevence 79,1 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 64,2 mil. Kč, na projekty vědy a výzkumu 2,8 mil. Kč, na transfery pro rodinu téměř 4,6 mil. Kč, na sociální poradenství 15,9 mil. Kč a sociální rehabilitace a ostatní sociální péči a pomoc 28,4 mil. Kč. Na financování společných programů ČR a EU bylo poskytnuto 100,0 mil. Kč a na řešení mimořádných situací 11,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila z celkových **118,3 mil. Kč** dotaci Horské službě ve výši 110,0 mil. Kč, Vzdělávacímu centru pro veřejnou správu 1,5 mil. Kč a zbývající část byla poskytnuta na výzkum a vývoj a v rámci společných programů ČR a EU.

Ministerstvo kultury uvolnilo obecně prospěšnými společnostmi **74,3 mil. Kč** – největší objem prostředků byl poskytnut na Program státní podpory profesionálních divadel, stálých symfonických orchestrů a pěveckých sborů a na kulturní aktivity.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo **62,0 mil. Kč**, z toho na vybrané projekty výzkumu a vývoje (20,8 mil. Kč), na vybrané projekty OP Rozvoj lidských zdrojů (20,2 mil. Kč) a na projekty spolufinancované v rámci finančních mechanismů EHP/Norsko (11,1 mil. Kč). V rámci zahraniční rozvojové pomoci byly uvolněny prostředky ve výši 6,6 mil. Kč pro nevládní organizaci Člověk v tísni na projekty Zvyšování kvality základního školství v provincie Bié, Angola (5,4 mil. Kč) a Zpřístupnění středního vzdělávání sirotkům a ohroženým skupinám dětí v jižní Etiopii (1,1 mil. Kč), dále bylo této organizaci poukázáno 1,0 mil. Kč na Program podpory vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchovy.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo celkem **52,2 mil. Kč**, z toho v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce více než 30,8 mil. Kč, humanitární pomoci 7,0 mil. Kč, transformační pomoci přes 12,2 mil. Kč a zahraniční služby 2,1 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** vyplatila obecně prospěšným organizacím **21,7 mil. Kč**, z toho na podporu 6 projektů výzkumu a vývoje 11,3 mil. Kč, na 5 projektů v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů 7,9 mil. Kč na Program stabilizace lesa v Jizerských horách 715 tis. Kč, na příspěvek na ZOO Chleby 120 tis. Kč a na další projekty realizované v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky 1,7 mil. Kč, atd.

Kapitola **Úřad vlády** poskytla obecně prospěšným společnostem **22,6 mil. Kč**, z toho na Program protidrogové politiky připadlo 18,4 mil. Kč.

Ministerstvo průmyslu a obchodu těmto organizacím uvolnilo prostředky ve výši **14,3 mil. Kč**, z toho v oblasti akreditace Českému institutu pro akreditaci 2,3 mil. Kč, v rámci programu úspory energie 5-ti společnostem 2,0 mil. Kč, v oblasti výzkumu a vývoje 2,8 mil. Kč České rozvojové agentuře pro řešení bio-odpadů a v rámci OP Průmysl a podnikání 7,1 mil. Kč.

Ministerstvo zdravotnictví vynaložilo téměř **13,5 mil. Kč**, z toho např. na ostatní speciální zdravotnickou péči 8,0 mil. Kč, na rozvojovou zahraniční pomoc 3,4 mil. Kč, na protidrogovou problematiku téměř 1,9 mil. Kč, atd.

Další kapitoly, které převedly neinvestiční prostředky obecně prospěšným organizacím, byly např. Všeobecná pokladní správa (18,5 mil. Kč), Grantová agentura ČR (10,0 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (13,8 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (2,3 mil. Kč), Ministerstvo obrany (1,2 mil. Kč), atd.

Neinvestiční transfery občanským sdružením

Neinvestiční transfery občanským sdružením představovaly v roce 2008 největší objem neinvestičních prostředků (43,5 %) z celkové částky poskytnuté

neziskovým a podobným organizacím. Čerpání výdajů dosáhlo celkem **4,4 mld. Kč**, tj. o 22,3 % (téměř o 1,3 mld. Kč) méně než předpokládal rozpočet po změnách. Meziročně výdaje pro tento typ organizací vzrostly o 29,7 %, tj. o 1,0 mld. Kč.

Následující tabulka ukazuje čerpání výdajů na transfery občanským sdružením u vybraných kapitol státního rozpočtu.

Tabulka č. 34

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY OBČANSKÝM SDRUŽENÍM	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
		2	3				
4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)				
Transfery občanským sdružením celkem	3 393	2 673	5 666	4 401	77,7	129,7	1 008
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 487	1 127	1 303	1 357	104,1	91,3	-130
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 059	233	3 087	1 744	56,5	164,7	685
Ministerstvo kultury	193	493	230	218	94,8	113,0	25
Ministerstvo zdravotnictví	139	135	138	139	100,7	100,0	0
Úřad vlády ČR	79	91	115	115	100,0	145,6	36
Ministerstvo vnitra	65	52	57	66	115,8	101,5	1
Ministerstvo zemědělství	48	35	34	44	129,4	91,7	-4
Ministerstvo životního prostředí	99	34	73	97	132,9	98,0	-2
Ministerstvo pro místní rozvoj	62	21	67	55	82,1	88,7	-7
Ministerstvo zahraničních věcí	46	13	52	51	98,1	110,9	5
Ministerstvo průmyslu a obchodu	33	70	25	31	124,0	93,9	-2
Ministerstvo dopravy	10	10	11	11	100,0	110,0	1
Všeobecná pokladní správa	61	354	455	455	100,0	745,9	394

Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytla občanským sdružením celkem **1 356,5 mil. Kč**. Z celku 77,5 % představovaly dotace na sportovní reprezentaci (741,3 mil.Kč mj. pro 96 sportovních svazů, pro občanská sdružení zdravotně postižených sportovců, České obci sokolské a Českému olympijskému výboru) a tělovýchovnou činnost (310,6 mil. Kč). V oblasti využití volného času dětí byly poskytnuty dotace ve výši 175,7 mil. Kč, na projekty programu prevence kriminality 1,7 mil. Kč a na projekty protidrogové politiky 3,6 mil. Kč. Na podporu úspěšných projektů výzkumu a vývoje bylo určeno 43,9 mil. Kč pro 13 občanských sdružení, v rámci Programu podpory vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchovy bylo poskytnuto 7,3 mil. Kč (např. Asociace řeckých obcí 650 tis. Kč, Slovensko-český klub 850 tis. Kč, Liga lidských práv 360 tis. Kč) a v rámci Programu integrace romské komunity 9,0 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** občanská sdružení čerpala **1 744,5 mil. Kč**, z toho na služby sociální péče 364,7 mil. Kč, na služby sociální prevence 509,3 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 267,9 mil. Kč, na společné programy ČR a EU 274,2 mil. Kč. Transfery pro rodinu dosáhly 68,0 mil. Kč, sociální

poradenství 137,8 mil. Kč a na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči a pomoc 115,0 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery občanským sdružením z kapitoly **Ministerstvo kultury** činily **217,7 mil. Kč**; největší objem prostředků byl poskytnut v rámci výdajů na kulturní aktivity (158,3 mil. Kč) a dále na různé programy např. Program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (29,6 mil. Kč), Podpora kulturních aktivit národnostních menšin (9,9 mil. Kč), Podpora rozvoje regionálních kulturních zařízení (7,4 mil. Kč), Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity (1,2 mil. Kč), Havárie střech památek (3,7 mil. Kč), Záchrana architektonického dědictví (950 tis. Kč), atd.; na výzkum a vývoj bylo vynaloženo 1,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** v roce 2008 vynaložila **138,7 mil. Kč** s určením pro občanská sdružení, prostředky byly použity na různé programy např. Národní plán pomoci zdravotně postiženým (10,5 mil. Kč), na projekty OSZP (116,2 mil. Kč), na protidrogovou politiku (5,7 mil. Kč), na prevenci HIV/AIDS (4,5 mil. Kč), atd.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo občanským sdružením **97,0 mil. Kč**, z toho na 14 projektů v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů 34,7 mil. Kč, na účelovou podporu 6 projektů výzkumu a vývoje zaměřených zejména na problematiku bioodpadů, rekultivací a ekologického zemědělství 9,4 mil. Kč, na programy Péče o krajinu 11,8 mil. Kč, Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny 2,1 mil. Kč. Na projekty v rámci hlavních oblastí dotační politiky bylo různým občanským sdružením vyplaceno téměř 21,3 mil. Kč zejména na ochranu přírody a krajiny, na enviromentální vzdělávání, výchovu a osvětu, zapojení veřejnosti na rozhodování o životním prostředí, poskytování informací, dále 7,0 mil. Kč připadlo na dotace NNO na koordinační projekty v ochraně přírody a krajiny.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnila občanským sdružením celkem **54,8 mil. Kč**. Prostředky ve výši 37,3 mil. Kč byly čerpány zejména na společné programy ČR a EU, na programy výzkumu a vývoje a v oblasti finanční podpory hypotečního úvěrování bytové výstavby. Dalších 17,0 mil. Kč obdržela občanská sdružení, která požádala kapitolu o dotaci na stanovený účel, např. Klub českých turistů (7,7 mil. Kč), Sdružení nájemníků ČR (3,6 mil. Kč), Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace ČR (2,5 mil. Kč), Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků (téměř 1,2 mil. Kč), atd.

Z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** čerpala občanská sdružení **44,1 mil. Kč**. Z celku připadlo 19,4 mil. Kč Českému svazu včelařů, 5,8 mil. Kč Českému rybářskému svazu, 3,2 mil. Kč Českému svazu chovatelů, 2,2 mil. Kč Českému zahrádkářskému svazu, 5,5 mil. Kč Českomoravské myslivecké jednotě, 1,0 mil. Kč PRO-BIO-LIZE ochrany spotřebitelů potravin a přátel ekologického zemědělství, po 2,5 mil. Kč občanským sdružením Pomoc, Týn nad Vltavou a Neratov v Orlických horách. V rámci programu LEADER (229 220) bylo použito celkem 1,9 mil. Kč.

Kapitola **Úřad vlády** poskytla občanským sdružením **115,2 mil. Kč**, z toho na program Prevence před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami připadlo 68,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo vnitra** poskytla **66,2 mil. Kč**, z toho občanskému sdružení Unie tělovýchovných organizací Policie ČR 19,5 mil. Kč, dále byly občanským sdružením poskytnuty prostředky na úseku požární ochrany a integrovaného záchranného systému, atd.

Z kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo občanským sdružením převedeno **31,2 mil. Kč**, z toho na sedm projektů 6-ti občanským sdružením působícím v oblasti ochrany spotřebitele 17,6 mil. Kč, 13-ti občanským sdružením v rámci programu úspory energií 4,0 mil. Kč, na řešení projektů v oblasti výzkumu a vývoje Českému svazu stavebních inženýrů 1,5 mil. Kč a v rámci OP Průmysl a podnikání čtyřem občanským sdružením na financování vstupních analýz, vyhledávání, založení a restrukturalizaci klastrů 8,1 mil. Kč.

Kapitola **Všeobecná pokladní správa** uvolnila celkem 454,9 mil. Kč, z toho připadlo Českému svazu bojovníků za svobodu 7,5 mil. Kč, Konfederaci politických vězňů 8,0 mil. Kč, Masarykovu demokratickému hnutí 1,7 mil. Kč, apod.

Kapitola **Ministerstvo zahraničních věcí** poskytla celkem **51,3 mil. Kč**, z toho bylo vynaloženo v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce přes 19,7 mil. Kč, humanitární pomoci 2,0 mil. Kč, transformační pomoci více než 12,3 mil. Kč a zahraniční služby přes 17,2 mil. Kč.

Ministerstvo dopravy převedlo občanským sdružením **11,3 mil. Kč**, z toho čerpaly prostředky v oblasti civilního letectví Letecká amatérská asociace ČR 6,6 mil. Kč a Aeroklub ČR 4,5 mil. Kč.

Neinvestiční prostředky občanským sdružením poskytly i další kapitoly státního rozpočtu např. Akademie věd ČR 6,2 mil. Kč, Ministerstvo obrany 6,9 mil. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 2,0 mil. Kč, Grantová agentura ČR 2,8 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem

Na neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem bylo v roce 2008 vynaloženo **3 762 mil. Kč**, tj. o 0,6 % (o 21,5 mil. Kč) méně, než stanovil rozpočet po změnách, resp. rozpočet v průběhu roku navýšený o 1 219 mil. Kč). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 33,0 % (o 933 mil. Kč). Z celkové částky vynaložily 99,1 % kapitoly Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V kapitole **Ministerstvo kultury** neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem dosáhly v roce 2008 celkem **1 796,5 mil. Kč**, tj. 47,8 % celkových výdajů v této oblasti. Z celku výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností činily 1 351,7 mil. Kč, z toho platy a pojistné duchovních v částce 1 245,0 mil. Kč (vzhledem k nárůstu počtu duchovních se jejich průměrný plat meziročně zvýšil pouze o 0,75 %), na provozní náklady církví a náboženských společností bylo vyplaceno 83,0 mil. Kč, na opravu církevního majetku 23,7 mil. Kč, atd. Zbývající prostředky byly použity zejména na podporu a obnovu církevních kulturních památek.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zabezpečuje finanční prostředky školám a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti registrované podle zákona č. 3/2002 Sb. v platném znění. Financována jsou školská zařízení a školy různého charakteru, od škol mateřských, přes základní, speciální, střední a vyšší odborné až po střediska mládeže. Tato kapitola uvolnila v roce 2008 v této oblasti celkem **957,3 mil. Kč**. V roce 2008 působilo v ČR 120 církevních škol, předškolních a školských zařízení, z nich 117-ti bylo poskytnuto celkem 892,0 mil. Kč. V rámci využití volného času dětí a mládeže vč. Salesiánských středisek mládeže bylo uvolněno 36,5 mil. Kč, na projekty protidrogové prevence (401 tis. Kč), na projekty spolufinancované z prostředků EU (6,9 mil. Kč), na program integrace Rómů (1,9 mil. Kč), na vzdělávání národnostních menšin (764 tis. Kč) a rozvojovou zahraniční spolupráci (1,0 mil. Kč).

Výdaje na neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly vykázány v celkové výši **973,0 mil. Kč**, z toho bylo určeno 560,4 mil. Kč na služby sociální péče, 257,8 mil. Kč na sociální

prevenci, 39,0 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, 37,8 mil. Kč na společné programy ČR a EU, 30,2 mil. Kč na sociální poradenství, 11,6 mil. Kč na podporu rodiny, 27,1 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní péči a pomoc a 9,1 mil. Kč na řešení mimořádných situací.

Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo církvím a náboženským společnostem **7,7 mil. Kč**, z toho na zahraniční rozvojovou spolupráci 5,9 mil. Kč a transformační pomoc 1,8 mil. Kč. Z kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** bylo církvím a náboženským společnostem uvolněno **1,9 mil. Kč**, z toho 873 tis. Kč na protidrogovou politiku, 559 tis. Kč na pomoc zdravotně postiženým, atd. Další prostředky poskytly kapitoly Ministerstvo financí 2,5 mil. Kč, Úřad vlády 10,4 mil. Kč a Ministerstvo vnitra poskytlo 6,9 mil. Kč.

Příspěvek na činnost politických stran

V roce 2008 dosáhl příspěvek politickým stranám a hnutím, vyplácený ze státního rozpočtu (kapitola Všeobecná pokladní správa) na činnost podle § 20 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích, ve znění pozdějších předpisů, celkem **493,8 mil. Kč**, tj. 98,8 % rozpočtu při meziročním poklesu o 1,8 % (o 9,1 mil. Kč). Z celku stálý příspěvek činil 50,0 mil. Kč a příspěvek na mandát 443,8 mil. Kč (v tom 180 mil. Kč poslanci, 73,3 mil. Kč senátoři, 173,0 mil. Kč krajsí zastupitelé, 17,5 mil. Kč zastupitelé hl.m. Prahy). ODS získala celkem 197,5 mil. Kč, ČSSD 132,1 mil. Kč, KSČM 75,1 mil. Kč, KDU-ČSL 50,1 mil. Kč, Strana zelených 18,2 mil. Kč, atd. Pokud odečteme mimořádnou výplatu prostředků politické straně Spojení demokraté-Sdružení nezávislých v roce 2007 v částce 15,0 mil. Kč*), výdaje státu na činnost politických stran v roce 2008 se zvýšily o 1,2 %, tj. o 5,9 mil. Kč).

Stálý příspěvek činí ročně 6,0 mil. Kč pro politickou stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů a 200 tis. Kč za každých i započatých 0,1 % hlasů, a to do 5 % hlasů (obdrží-li strana či hnutí víc než 5 % hlasů, příspěvek se nezvyšuje). Příspěvek na mandát poslance a senátora činí 900 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hl. m. Prahy 250 tis. Kč.

*) příspěvek byl vyplacen za období od listopadu 2002 do října 2006 na mandát 15 členů zastupitelstva hl. m. Prahy zvolených v roce 2002 na kandidátní listině volební strany „Demokraté Jana Kasla – Sdružení politické strany Evropské demokraté a nezávislých kandidátů“.

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, tj. organizacím, které nejsou zařaditelné pod některé z předchozích, např. nadacím, tuzemským svazům a spolkům apod., byly vykázány v celkové částce **589 mil. Kč**, tj. o 1,6 % (o 4,5 mil. Kč) více než stanovil rozpočet po změnách, resp. schválený rozpočet navýšený o 447 mil. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 16,2 % (o 82,2 mil. Kč).

Např. **Ministerstvem práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **99,4 mil. Kč**, z toho 51,4 mil. Kč na společné programy ČR a EU a 48,0 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti. V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** bylo vynaloženo **96,3 mil. Kč**, z toho **94,2 mil. Kč** bylo použita v rámci společných programů ČR a EU, dále 1,7 mil. Kč představovala dotace Svazu měst a obcí a 370 tis. Kč dotace pro Národní síť zdravých měst. Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytla celkem **264,8 mil. Kč**, z toho na řešení projektů výzkumu a vývoje 254,8 mil. Kč. **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedlo ostatním neziskovým organizacím **29,5 mil. Kč** v rámci OP Průmysl a podnikání s užitím na budování klastrů. **Ministerstvo kultury** uvolnilo těmto organizacím 13,4 mil. Kč zejména v rámci výdajů na kulturní aktivity a Programu architektonického dědictví. **Ministerstvo zemědělství** **2,1 mil. Kč**, z toho 1,5 mil. Kč na likvidaci vybraných pesticidních odpadů a ochranu rostlin. **Ministerstvo zahraničních věcí** 71,2 mil. Kč.

Společenství vlastníků jednotek získala v roce 2008 celkem **11,6 mil. Kč**, z toho Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo 10,6 mil. Kč na program Podpora oprav domovních olověných rozvodů, zbývající část uvolnila kapitola Ministerstvo kultury.

2.3.4. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Na neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly ve schváleném rozpočtu vyčleněny celkem 46,5 mld. Kč s meziročním plánovaným poklesem o 7,2 % (o 3,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 0,3 % (o 129 tis. Kč) proti skutečnosti 2007. V průběhu roku 2008 byly prostřednictvím rozpočtových opatření zvýšeny o 7,8 mld. Kč (z toho u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí o 5,1 mld. Kč). Čerpáno bylo **53,9 mld. Kč**, tj. 99,1 % rozpočtu po změnách při úspoře 501 mil. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 15,4 % (o 7,2 mld. Kč).

Z celkového objemu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím bylo 14,9 mld. Kč příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušné kapitoly a 5,3 mld. Kč příspěvkovým organizacím jiných zřizovatelů. Největší objem 27,2 mld. Kč představovaly neinvestiční transfery vysokým školám (50,5 % celkového objemu poskytnutého příspěvkovým organizacím) a v rozhodující míře (93,8 %) se na nich podílela kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v objemu 25,5 mld. Kč. Transfery veřejným výzkumným institucím dosáhly 6,4 mld. Kč, z toho výzkumné instituce Akademie věd ČR obdržely 3,9 mld. Kč (61,4 %). Zbývající prostředky byly poskytnuty veřejným zdravotnickým zařízením (21,5 mil. Kč) a školským právníckým osobám (18,0 mil. Kč) zřízenými státem, kraji a obcemi.

Následující tabulka uvádí změny státního rozpočtu transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2008 a jeho čerpání v souhrnu a podle vybraných rozpočtových kapitol.

Tabulka č. 35

v mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím celkem	46 671	46 542	54 367	53 866	99,1	115,4	7 195
v tom:							
- příspěvky zřízeným příspěvkovým org.	14 024	19 157	15 515	14 938	96,3	106,5	914
- transfery vysokým školám	26 319	22 326	27 200	27 193	100,0	103,3	874
- transfery školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi	4	0	32	22	68,8	550,0	18
- transfery veřejným výzkumným institucím	5 537	5 003	6 388	6 425	100,6	116,0	888
- transfery veřejným zdravotnickým zařízením zřízeným státem, kraji a obcemi	6	27	25	18	72,0	300,0	12
- příspěvky ostatním příspěvkovým org.	781	29	5 206	5 271	101,2	674,9	4 490
z celku:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	28 266	30 981	29 593	29 235	98,8	103,4	969
Ministerstvo kultury	3 503	3 610	3 622	3 603	99,5	102,9	100
Ministerstvo zemědělství	1 242	784	1 263	1 267	100,3	102,0	25
Ministerstvo zdravotnictví	2 173	1 677	1 811	1 539	85,0	70,8	-634
Akademie věd	3 941	4 354	4 174	4 188	100,3	106,3	247
Ministerstvo životního prostředí	1 517	1 045	1 627	1 671	102,7	110,2	154
Ministerstvo obrany	1 247	1 088	1 960	1 960	100,0	157,2	713
Grantová agentura České republiky	1 367	0	1 388	1 406	101,3	102,9	39
Ministerstvo práce a sociálních věcí	371	190	5 274	5 337	101,2	1 438,5	4 966
Ministerstvo průmyslu a obchodu	905	718	929	919	98,9	101,5	14
Ministerstvo dopravy	163	239	656	650	99,1	398,8	487
Ministerstvo pro místní rozvoj	610	622	567	589	103,9	96,6	-21
Ministerstvo zahraničních věcí	198	149	234	228	97,4	115,2	30
Ministerstvo vnitra	866	815	993	994	100,1	114,8	128
Kancelář prezidenta republiky	181	158	158	162	102,5	89,5	-19

Z celkového objemu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím poskytla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 29 235 mil. Kč**, tj. 54,3 %. Přímou řízeným příspěvkovým organizacím uvolnila 2 815,3 mil. Kč, z toho 70,6 % bylo použito na mzdové náklady a související odvody; prostředky byly určeny pro 87 subjektů, z toho 73 v regionálním školství v kompetenci MŠMT (výchovné a diagnostické ústavy) a 14 ostatních přímo řízených organizací (výzkumné ústavy, instituty, knihovna, pedagogické muzeum, vzdělávací a konferenční centra). Vysokým školám zřízeným podle zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. v platném znění byly touto kapitolou poskytnuty neinvestiční prostředky v částce 25 517,0 mil Kč při meziročním růstu o 3,2 % (o 809,7 mil. Kč). Zbývajících 1 675,7 mil. Kč bylo veřejným vysokým školám poskytnuto z jiných kapitol státního rozpočtu. V roce 2008 působilo v ČR 26 veřejných vysokých škol, největší objem prostředků získala Univerzita Karlova – 3 195,8 mil. Kč a Masarykova univerzita – 2 099,5 mil. Kč. Dále bylo uvolněno na podporu výzkumu a vývoje 5 053,2 mil. Kč a na sociální stipendia 113,3 mil. Kč. Z celkového počtu 45 soukromých vysokých škol byla poskytnuta dotace Metropolitní univerzity Praha (1,3 mil. Kč), Vysoké školy v Plzni (5,1 mil. Kč a Vysoké školy zdravotnické (16,5 mil. Kč), dále byly soukromým školám poskytnuta ubytovací a sociální stipendia 35,1 mil. Kč. Účelové dotace příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele představovaly 85,9 mil. Kč a byly určeny na výzkum a vývoj úspěšným řešitelům

projektů z jiných resortů. Veřejným výzkumným institucím zřízeným státem, kraji a obcemi podle zákona č. 341/2005 Sb. kapitola MŠMT uvolnila 817,2 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo v roce 2008 příspěvkovým organizacím celkem **5 337 mil. Kč**, z toho 63,0 mil. Kč zřízeným subjektům, kde významnou část příspěvků tvořily prostředky na podporu služeb sociální péče (50,7 mil. Kč). Neinvestiční transfery vysokým školám činily 92,7 mil. Kč, z toho 15,3 mil. Kč na vědu a výzkum, 69,6 mil. Kč na společné programy ČR a EU a 7,9 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanost; neinvestiční transfery školským právnickým osobám byly poskytnuty ve výši 20,5 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, veřejným výzkumným institucím bylo převedeno 83,9 mil. Kč a veřejným zdravotnickým zařízením 17,9 mil. Kč, z toho na služby sociální péče 11,3 mil. Kč. Ostatním příspěvkovým organizacím byly poskytnuty transfery ve výši 5 059,1 mil. Kč, z toho rozhodující část 4 687,0 mil. Kč na služby sociální péče, dále 33,0 mil. Kč na společné programy ČR a EU, 74,7 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, 70,5 mil. Kč na sociální poradenství, 65,9 mil. Kč na sociální prevenci, 1,2 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči, na provoz sociálních služeb s místní a regionální úrovní 126,8 mil. Kč.

Na výzkum a vývoj poskytla **Akademie věd** částku **4 188 mil. Kč**, z toho 3 941,7 mil. Kč činily transfery veřejným výzkumným institucím zřízeným podle zákona č. 341/2005 Sb., vysokým školám 228,3 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím 17,6 mil. Kč.

Grantová agentura České republiky na účelové neinvestiční prostředky příspěvkovým organizacím vynaložila **1 406 mil. Kč**, z toho 837,1 mil. Kč připadlo vysokým školám, 530,1 mil. Kč veřejným výzkumným institucím, kam se proti roku 2007 přesunula převážná část prostředků příspěvkových organizací jiných zřizovatelů, které čerpaly pouze 39,0 mil. Kč.

Ministerstvo kultury poskytlo příspěvky ve výši **3 603 mil. Kč**, z celku bylo čerpáno zřízenými příspěvkovými organizacemi 3 583,0 mil. Kč, které byly použity na provoz divadel (642,4 mil. Kč), muzeí (782,5 mil. Kč), galerií (414,7 mil. Kč), knihoven (484,2 mil. Kč), v rámci památkové péče získaly příspěvkové organizace 984,2 mil. Kč, atd. Vysokým školám bylo uvolněno 7,9 mil. Kč, z toho na kulturní aktivity 5,5 mil. Kč a na výzkum a vývoj 1,7 mil. Kč, atd.; veřejným výzkumným institucím bylo vyplaceno 11,7 mil. Kč, z toho Centru pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. světové války 7,8 mil. Kč, na výzkum a vývoj 2,1 mil. Kč, atd.

Ministerstvo životního prostředí vydalo celkem **1 671 mil. Kč** přímo zřízeným příspěvkovým organizacím připadlo 1 394,7 mil. Kč, kde kromě příspěvků

na činnost (1 018,4 mil. Kč) byly vynaloženy prostředky např. na Program péče o krajinu 34,4 mil. Kč, na institucionální podporu výzkumu a vývoje 84,4 mil. Kč, na financování programů 215,4 mil. Kč, na účelové prostředky na projekty výzkumu a vývoje 27,5 mil. Kč, na projekty EHP/Norsko 11,8 mil. Kč, OP Rozvoj lidských zdrojů 2,8 mil. Kč, atd. Vysokým školám bylo poukázáno celkem 53,0 mil. Kč, když bylo podpořeno mj. 36 projektů výzkumu a vývoje, veřejným výzkumným institucím 220,0 mil. Kč na institucionální (137,6 mil. Kč) a účelovou (82,5 mil. Kč) podporu výzkumu a vývoje, a ostatním příspěvkovým institucím 2,3 mil. Kč.

Ministerstvo zdravotnictví převedlo příspěvkovým a podobným organizacím celkem **1 539 mil. Kč**. Přímo řízeným organizacím kapitola uvolnila 1 377,7 mil. Kč, z toho pro fakulní nemocnice 251,3 mil. Kč, zdravotní ústavy 341,2 mil. Kč, doškolovací ústavy 180,9 mil. Kč, pro odborné léčebné ústavy 35,9 mil. Kč, na ostatní projekty výzkumu a vývoje ve zdravotnictví 505,3 mil. Kč, atd. Vysokým školám bylo vyplaceno 145,5 mil. Kč, z toho na výzkum a vývoj 140,8 mil. Kč, kde nebyla čerpána rozpočtovaná část prostředků ve výši 254,6 mil. Kč. Na plnění úkolů výzkumu a vývoje veřejným výzkumným institucím připadlo 14,0 mil. Kč (z toho na Fyziologický ústav AV 8,6 mil. Kč, na Ústav molekulární genetiky AV 2,9 mil. Kč, Biofyzikální ústav AV 1,7 mil. Kč, atd.) a ostatním příspěvkovým organizacím 2,0 mil. Kč.

Příspěvkové organizace **Ministerstva obrany** čerpaly **1 960 mil. Kč**, z toho 1 958,5 mil. Kč připadlo 9-ti zřízeným příspěvkovým organizacím (6-ti na úseku vojenského zdravotnictví, zdravotní rehabilitace, bytového a tepelného hospodářství a péče o nemovitý majetek, tři příspěvkové organizace plnily úkoly přípravy ke státní sportovní reprezentaci) a 1,2 mil. Kč veřejným vysokým školám na vojenský výzkum a vývoj.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** dosáhly **1 266 mil. Kč**. Zřízeným příspěvkovým organizacím bylo poskytnuto 497,3 mil. Kč, z toho na příspěvek poskytnutý na úkoly vyplývající z předmětu činnosti a na účely a úkoly uložené nebo dohodnuté s ministerstvem bylo devíti organizacím vyplaceno 475,1 mil. Kč, příspěvek pro účely výzkumu a vývoje 17,3 mil. Kč, příspěvek na monitoring půd a vod v rámci nitrátové směrnice 4,4 mil. Kč, atd. Vysokými školami bylo čerpáno 107,1 mil. Kč, z toho na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 99,5 mil. Kč a zemědělskou a potravinářskou činnost 7,5 mil. Kč, atd. Veřejným výzkumným institucím kapitola poskytla 660,4 mil. Kč, z toho 624,9 mil. Kč na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj a 35,5 mil. Kč na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj. Ostatním

příspěvkovým organizacím bylo vyplaceno 1,1 mil. Kč zejména v oblasti zemědělského a lesnického výzkumu a vývoje (1,0 mil. Kč).

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla příspěvkovým a podobným organizacím přes **919 mil. Kč**, z toho svým 6-ti zřízeným organizacím na činnost 743,9 mil. Kč, vysokým školám 131,0 mil. Kč (85,7 mil. Kč na řešení projektů výzkumu a vývoje, 44,4 mil. Kč v rámci OP průmysl a podnikání na programy Klastry a Prosperita, atd.) a ostatním příspěvkovým apod. organizacím 31,9 mil. Kč, ostatním příspěvkovým organizacím 43,4 mil. Kč (z toho na řešení projektů výzkumu a vývoje 42,5 mil. Kč), atd.

Ministerstvo vnitra poukázalo přes **994 mil. Kč**, z toho 5-ti zřízeným příspěvkovým organizacím na činnost připadlo 990,3 mil. Kč a 3,1 mil. Kč činily výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě EU. Ostatní příspěvkové organizace obdržely 220 tis. Kč.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla celkem **589 mil. Kč**, z toho 548,3 mil. Kč připadlo zřízeným příspěvkovým organizacím (PO Česká centrála cestovního ruchu 373,9 mil. Kč Czech Tourism a PO Centrum pro regionální rozvoj ČR 174,4 mil. Kč). Dále bylo převedeno 29,0 mil. Kč vysokým školám (na výzkum a vývoj v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje 18,8 mil. Kč, na mezinárodní spolupráci v oblasti bydlení komunálních služeb a územního rozvoje 10,0 mil. Kč veřejným výzkumným institucím, atd.), veřejným výzkumným institucím 6,8 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím 4,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo dopravy** poskytla celkem **650,0 mil. Kč**, z toho připadlo 559,0 mil. Kč zřízeným příspěvkovým organizacím (Centru služeb pro silniční dopravu 104,0 mil. Kč a Ředitelství silnic a dálnic ČR 455,0 mil. Kč). Vysokým školám kapitola uvolnila 24,2 mil. Kč, veřejným výzkumným institucím 66,5 mil. Kč.

Příspěvky kapitoly **Ministerstvo zahraničních věcí** činily celkem **228 mil. Kč**, z toho přímo řízeným příspěvkovým organizacím 215,8 Kč (114,5 Kč Česká centra, 26,0 mil. Kč Kancelář generálního komisaře EXPO, 32,0 mil. Kč Diplomatický servis a 13,6 mil. Kč Zámek Štířín, apod.) a vysokým školám bylo poukázáno přes 12,5 mil. Kč.

Neinvestiční prostředky zřízeným příspěvkovým organizacím poskytla kapitola **Kancelář prezidenta republiky** ve výši přes **162 mil. Kč**, z toho PO Lesní správa Lány připadly 20,2 mil. Kč a PO Správa Pražského hradu 142,2 mil. Kč.

2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka č. 36

v mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost	Státní rozpočet 2008		Skutečnost	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
	2007	schválený	po změnách	2008			
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně celkem	78 279	84 899	90 916	91 896	101,1	117,4	13 617
z toho:							
- neinvestiční transfery státním fondům	30 649	36 922	43 358	34 619	79,8	113,0	3 970
z toho: SZIF (MZe)	26 952	36 992	36 990	28 411	76,8	105,4	1 459
SFDI (MD)	3 661	0	5 610	5 510	98,2	150,5	1 849
- transfery fondům soc. a zdrav. pojištění	47 476	47 749	47 268	47 268	100,0	99,6	-208
z toho: platby státu za st. pojištění	47 459	47 729	47 253	47 253	100,0	99,6	-206

Neinvestiční transfery státním fondům

Neinvestiční transfery státním fondům byly v roce 2008 ve státním rozpočtu zahrnuty v částce 37,0 mld. Kč pro Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) při předpokládaném meziročním rozpočtovém růstu o 9,4 % (o 3,2 mld. Kč); proti skutečnosti se měly zvýšit o 20,7 % (o 6,3 mld. Kč). K 31. 12. 2008 byl rozpočet navýšen celkem téměř o 6,4 mld. Kč, a to z 86,6 % na neinvestiční transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI), rozpočet neinvestičních transferů pro SZIF byl naopak snížen o 2,5 mil. Kč. **Čerpání** dosáhlo celkem **34,6 mld. Kč**, tj. 79,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu výdajů o 13,0 % (téměř o 4,0 mld. Kč).

Převod neinvestičních prostředků kapitoly **Ministerstvo zemědělství Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** dosáhl celkové výše 28,4 mld. Kč, tj. 76,8 % rozpočtu po změnách, z toho 1,0 mld. Kč činily prostředky na krytí správních výdajů fondu, tj. plná výše rozpočtu, 180 mil. Kč prostředky na marketingovou činnost fondu a zbývající neinvestiční prostředky byly určeny na financování programů Společné zemědělské politiky*) (celkové výdaje na SZP v roce 2008, tj. vč. investičních, činily 28,5 mld. Kč). Dále byly prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo dopravy** poskytnuty neinvestiční prostředky ve výši **5,5 mld. Kč** (98,2 % rozpočtu po změnách, ve schváleném rozpočtu na rok 2008 nebyly žádné prostředky v této oblasti stanoveny) **Státnímu fondu dopravní infrastruktury** zejména na vyrovnání deficitu příjmů a výdajů jeho rozpočtu v roce 2008. Kapitola **Ministerstvo kultury** poskytla finanční prostředky **Státnímu fondu České republiky pro podporu a rozvoj české**

*) Podrobné údaje o Společné zemědělské politice jsou uvedeny v části VI. Zprávy.

kinematografie ve výši **48 mil. Kč** (z rezervního fondu), které byly určeny zejména na distribuci kinematografických děl a na propagaci české kinematografie. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** převedlo téměř **60 mil. Kč Státnímu fondu životního prostředí** v rámci programu 115 150 Technická asistence OP Životní prostředí 54,7 mil. Kč a programu 215 210 Podpora ochrany životního prostředí a nakládání s odpady 5,0 mil. Kč; dále tomuto fondu bylo na základě usnesení vlády č. 1625/2008 poskytnuto 500 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Výdaje na spolufinancování programů EU na zvýšené spolufinancování vzniklých kurzových ztrát u vybraných projektů Fondu soudržnosti v sektoru životního prostředí. **Ministerstvo pro místní rozvoj** svým rozhodnutím č. 16/2008 poskytlo jednorázovou dotaci **90,3 mil. Kč Státnímu fondu rozvoje bydlení** k převodu do ČMZRB s účelovým určením na úrokové dotace na program podpory rekonstrukcí panelových bytových domů Panel.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění

Transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění představují především **platby státu na veřejné zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel** (tzv. státní pojištěnce, tj. nevýdělečně činné osoby uvedené v zákoně č. 48/1997 Sb. v platném znění). Zákon o státním rozpočtu na rok 2008 vyčlenil na tyto výdaje 47,7 mld. Kč při meziročním růstu o 1,1 % (o 535 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 0,5 % (o 252 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. Ze státního rozpočtu bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění převedeno téměř **47,3 mld. Kč** (100,0 % rozpočtu sníženého o 476 mil. Kč), tj. přibližně stejný objem prostředků jako v roce 2007, resp. o 0,4 % (o 206 mil. Kč) méně. Pro rok 2008 byla platba státu za dotčenou osobu a měsíc stanovena na 677,- Kč*); v porovnání s rokem 2007 došlo k jejímu snížení o 3,- Kč, když vzhledem k relativně vyrovnanému rozpočtu veřejného zdravotního pojištění bylo od 1.1.2008 v rámci stabilizace veřejných rozpočtů zrušeno navýšení vyměřovacího základu přepočítacím koeficientem.

V rámci této skupiny výdajů jsou zahrnuty i prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské zdravotní pojišťovně. Dvěma fondům této pojišťovny (fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče a fondu pro úhradu preventivní péče),

*) U důchodů starobních, plných a částečných invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.8.2008 se od splátky splatné po 31.7.2008 zvyšuje základní výměra důchodu o 470,- Kč měsíčně na 2 170 Kč měsíčně.

zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., byly převedeny finanční prostředky ve výši **15,6 mil. Kč** tj. 100 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 10,3 % (o 1,8 mil. Kč).

2.3.6. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně se podílely na běžných výdajích schváleného rozpočtu 12,7 %, resp. 123,9 mld. Kč s předpokladem meziročního navýšení o 2,6 % (o 3,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2007 a o 2,8 % (o 3,4 mld. Kč) proti skutečnosti 2007. **Čerpáno** bylo celkem **119,3 mld Kč**, tj. 12,2 % všech běžných výdajů, plněno bylo na 97,5 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 1,0 % (o 1,2 mld. Kč). Z celku obce obdržely úhrnem 45,9 mld. Kč a kraje 72,8 mld. Kč.

Tabulka č. 37

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	120 441	123 856	122 361	119 263	97,5	99,0	-1 178
z toho:							
- obcím	43 040	44 233	46 959	45 887	97,7	106,6	2 847
v tom: souhrnný dotační vztah	9 170	9 426	9 426	9 426	100,0	102,8	256
účelové dotace	33 870	34 807	37 533	36 461	97,1	107,6	2 591
z toho: sociální dávky*)	22 442	24 147	24 594	24 002	97,6	107,0	1 560
- krajům	77 189	79 623	73 921	72 839	98,5	94,4	-4 350
v tom: souhrnný dotační vztah	1 124	1 118	1 118	1 118	100,0	99,5	-6
účelové dotace	76 065	78 505	72 803	71 720	98,5	94,3	-4 345

*) ve sloupcích skutečnost 2007 a skutečnost 2008 jsou uvedeny transfery kapitoly MPSV obcím prostřednictvím krajů; skutečně bylo obcemi vyplaceno na sociální dávky v roce 2007 celkem 21 679 mil. Kč a v roce 2008 celkem 23 536 mil. Kč.

Neinvestiční transfery územním rozpočtům poskytované **v rámci souhrnného dotačního vztahu** návazně na přílohy č. 6 až 9 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2008 činily **10,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 2,4 % (o 251 mil. Kč) a s vždy 100 % plněním rozpočtu. Z toho **obcím**, vč. hl. m. Prahy, bylo uvolněno **9,4 mld. Kč**, tj. o 2,8 % (o 256 mil. Kč více než v roce 2007; finanční prostředky byly poskytovány jako příspěvky na výkon státní správy (téměř 7,7 mld. Kč) a na školství (1,5 mld. Kč), jako dotace na vybraná zdravotnická zařízení (38 mil. Kč) a na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím (225 mil. Kč). **Kraje** v rámci souhrnného dotačního vztahu čerpaly **1,1 mld. Kč** při meziročním poklesu o 0,5 % (o 5,2 mil. Kč); prostředky byly použity jako příspěvek na výkon státní správy, který v roce 2007 zahrnoval i příspěvek na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí - po jeho odečtení meziroční nárůst výdajů na příspěvek na výkon státní správy činil 4,7 % (49,8 mil. Kč). Krajům, obcím a hl. m. Praze v rámci souhrnného dotačního vztahu byly finanční prostředky uvolňovány z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**.

Neinvestiční transfery obcím a krajům **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové) dosáhly celkem více než **108,2 mld. Kč**, tj. 98,0 % rozpočtu po změnách a meziročně se snížily o 1,6 % (o 1,8 mld. Kč). Z celku **obce** obdržely **36,5 mld. Kč** (vč. transferů na sociální dávky), tj. 97,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 7,6 % (o 2,6 mld. Kč), **kraje** získaly **71,7 mld. Kč** (98,5 % rozpočtu po změnách) při meziročním poklesu o 5,7 % (o 4,3 mld. Kč) a **regionální rady regionů soudržnosti** získaly celkem **468 mil. Kč** (33,4 % dodatečně rozpočtovaných prostředků) při meziročním růstu o 174,6 % (o 298 mil. Kč).

Největší objem prostředků v rámci neinvestičních účelových dotací obcím a krajům (72,5 %) byl poskytnut kapitolou **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – 78,4 mld. Kč**. Z toho podle zákona 561/2004 Sb. na přímé vzdělávací náklady školám a školským zařízením zřizovaným obcemi prostřednictvím krajských úřadů bylo uvolněno 42,5 mld. Kč při meziročním růstu o 1,5 % (o 638 mil. Kč) a školám, předškolním a školským zařízením zřizovaným kraji 29,5 mld. Kč při meziročním navýšení o 0,6 % (o 167 mil. Kč). Dotace soukromému školství pro 589 organizací byly poskytnuty prostřednictvím krajů ve výši téměř 3,9 mld. Kč při meziročním růstu o 7,2 % (o 265 mil. Kč). Další neinvestiční prostředky z této kapitoly byly poskytnuty na rozvojové programy (např. zvýšení nenárokových a motivačních složek platů nebo na asistenty pedagogů) prostřednictvím krajů 652 mil. Kč, na programy protidrogové prevence 7,4 mil. Kč, na programy prevence proti kriminalitě 7,7 mil. Kč, na projekty integrace romské komunity 8,2 mil. Kč, na pořádání různých soutěží 25,3 mil. Kč, na grantové projekty přijaté v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů 135 mil. Kč a na projekty v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 1 524 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery územním rozpočtům kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** v roce 2008 dosáhly téměř **25,4 mld. Kč**, tj. 5,1 mld. Kč méně než v roce 2007 (vzhledem k přijetí řady změn v rozpočtovém zatřídění dotací na sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb. poskytované z rozpočtu kraje podle konečného příjemce, nejsou tyto výdaje meziročně srovnatelné). Obcím kapitola poskytla celkem 25,0 mld. Kč, z toho 24,0 mld. Kč představovaly transfery na sociální dávky*) (dávky v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách). Dále byly obcím uvolněno na povinné pojištění pěstounů (2,7 mil. Kč), na příspěvek pro děti vyžadující okamžitou pomoc (100,0 mil. Kč), na společné programy ČR a EU 84,6 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 742,3 mil. Kč a služby sociální péče 55,7 mil. Kč, atd. Neinvestiční transfery krajům

*) podrobněji viz část III./2.1. Zprávy

kapitola MPSV poskytla kapitola 382,8 mil. Kč, na příspěvek zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc 46,8 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 13,5 mil. Kč, na služby sociální péče a sociální prevence 1,7 mil. Kč a na inspekci sociálních služeb 9,5 mil. Kč.

Prostřednictvím kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo účelově územním samosprávným celkům poukázáno **1,6 mld. Kč**, z toho obcím připadlo 1,5 mld. Kč a krajům 105 mil. Kč. Z celku bylo poskytnuto 717,9 mil. Kč na dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí, 206,0 mil. Kč připadly na navýšení příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl.m. Prahu, 115,4 mil. Kč představovaly výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy, 42,5 mil. Kč prostředky na řešení aktuálních problémů územních celků, 45 mil. Kč financování provozu ochranných systémů podzemních vod, 13,1 mil. Kč správní výdaje na systém dávek státní sociální podpory, 50,0 mil. Kč dofinancování příspěvku na výkon státní správy pro obce s pověřeným obecním úřadem, atd.

Ministerstvo pro místní rozvoj krajům, obcím a regionálním radám regionů soudržnosti uvolnilo celkem téměř **2,2 mld. Kč** neinvestičních prostředků. Obce získaly 863,0 mil. Kč a kraje 860,4 mil. Kč. Prostředky byly použity zejména v rámci společných programů ČR a EU např. na SROP - společný regionální operační podprogram EU – č. 21711A celkem 820,0 mil. Kč, OP Praha Adaptabilita – program č. 11721A celkem 120,8 mil. Kč, OP Praha Konkurenceschopnost celkem 38,4 mil. Kč. Dále byly prostředky použity na program Povodně 2006 – Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou (281,6 mil. Kč), dále na programy Podpora regenerace panelových sídlišť (4,7 mil. Kč), Podpora regionálního rozvoje (57,8 mil. Kč), atd. Kromě výše uvedených prostředků kapitola poskytla 460,0 mil. Kč regionálním radám soudržnosti.

Ministerstvo kultury vyplatilo územním samosprávným celkům **462,0 mil. Kč**, z toho na obce připadlo 39,4 mil. Kč a na kraje 66,6 mil. Kč. Z celku bylo vyplaceno na plnění programů Regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (143,2 mil. Kč), Záchrana architektonického dědictví (69,2 mil. Kč), Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (58,4 mil. Kč), Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (64,7 mil. Kč), Kulturní aktivity (37,1 mil. Kč), Havarijní střešní program (13,8 mil. Kč), Veřejné informační služby knihoven (21,6 mil. Kč), atd.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo celkem **184,9 mil. Kč**, Z celku bylo obcím poskytnuto 170,6 mil. Kč, z toho v rámci lesního hospodářství 165,4 mil. Kč obcím (z toho 152,4 mil. Kč na správu a 9,7 mil. Kč na pěstební činnost), na podporu vodního hospodářství 3,7 mil. Kč a na podporu agropotravinářského komplexu 1,5 mil. Kč. Kraje obdržely celkem 14,3 mil. Kč, z toho na podporu celospolečenské funkce lesů 13,6 mil. Kč, atd.

Ministerstvo vnitra uvolnilo **180,8 mil. Kč**, z toho obcím celkem 78,1 mil. Kč na provoz kontaktních míst Czech Point (51,0 mil. Kč), na prevenci kriminality 13,9 mil. Kč, na integraci azylantů v oblasti bydlení (8,8 mil. Kč), na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejím území (2,3 mil. Kč), na koncepci integrace cizinců 1,5 mil. Kč, atd. Kraje obdržely celkem 102,7 mil. Kč, z toho 99,5 mil. Kč činily výdaje jednotek dobrovolných hasičů a 3,9 mil. Kč prevence kriminality.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo veřejným rozpočtům územní úrovně celkem **103,9 mil. Kč**, z toho obcím 83,9 mil. Kč a krajům 19,1 mil. Kč. Z celku bylo uvolněno na Program péče o krajinu (24,0 mil. Kč), na příspěvky ZOO (35,9 mil. Kč), na programy Kompenzace ztrát obcí na území národních parků (5,6 mil. Kč), Revitalizace říčních systémů – povodně 2,7 mil. Kč, Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny (3,2 mil. Kč), Podpora udržitelného využívání zdrojů energie (6,5 mil. Kč), na OP Rozvoj lidských zdrojů (23,1 mil. Kč), atd.

Kapitolou **Úřad vlády** byly převedeny prostředky ve výši **20,0 mil. Kč**, z toho obcím přes 10,6 mil. Kč a krajům 9,4 mil. Kč. Z celku 1,1 mil. Kč na prevenci před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami (obcím 920 tis. Kč a krajům 170 tis. Kč), dále bylo krajům na výkon funkce krajských romských koordinátorů uvolněno 4,2 mil. Kč, pro Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků 5,0 mil. Kč a na záležitosti související s romskou komunitou obcí 9,7 mil. Kč.

Ministerstvo obrany převedlo územním celkům **13,7 mil. Kč**, z toho obcím 10,3 mil. Kč na opravy a rekonstrukci válečných hrobů, pomníků a památníků (37-ti obcím a městům). Dále Olomoucký kraj získal 3,4 mil. Kč na zabezpečení provozu Základní školy města Libavá, kterou navštěvují žáci, jimž byl povolen pobyt na území vojenského újezdu Libavá.

Také další kapitoly uvolnily neinvestiční prostředky obcím a krajům, např. **Ministerstvo zdravotnictví** převedlo územním rozpočtům celkem **6,8 mil. Kč**, z toho 3,2 mil. Kč na zdravotnické vzdělávací programy a 3,0 mil. Kč na výměnu oken v

Bohumíně, atd., **Ministerstvo průmyslu a obchodu** poskytlo krajům a obcím neinvestiční prostředky v částce **5,9 mil. Kč**, dále **Ministerstvo dopravy** poskytlo celkem **1,6 mil. Kč** prostředků fondu TEN – projekt Connect, podprogram Inteligentní dopravní systémy.

2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu

Financování zahraničních úvěrů

Výdaje spojené s financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí byly čerpány ve výši **36,7 mil. Kč**, tj. na 89,8 % rozpočtu. Týkaly se pouze poplatků na správu a vedení účtů vládních úvěrů; v souladu s uzavřenými smlouvami se jednalo o paušální úhrady ve prospěch ČNB (12,7 mil. Kč) a ČSOB (24,0 mil. Kč), které byly uvolňovány čtvrtletně. Dosažená úspora 4,2 mil. Kč vznikla z důvodu snížení paušálních odměn u obou bank (u ČNB od 1. července 2008 a u ČSOB od 1. října 2008).

Státní podpora stavebního spoření

Na žádosti o roční zálohy státní podpory podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů, za rok 2007 (tzv. 2. a 3. kolo 2007) a žádosti o roční zálohy státní podpory pro účastníky, kteří ukončili stavební spoření v 1. pololetí 2008 (tzv. 1. kolo 2008) **poukázalo** Ministerstvo financí stavebním spořitelnám v roce 2008 celkem **14 220 mil. Kč**, tj. v souladu s rozpočtem po změnách a o 5,2 % (o 780 mil. Kč) méně než činil předpoklad v zákonu o státním rozpočtu na rok 2008. Meziročně se tyto výdaje snížily o 5,0 % (o 756+ mil. Kč), což souviselo zejména s poklesem celkového počtu smluv o stavebním spoření ve fázi spoření, a to tzv. starých smluv (uzavřených podle právní úpravy platné do 31.12.2003 s maximální státní podporou 4 500,- Kč). Celkový počet smluv ve fázi spoření dosáhl k 31.12.2008 celkem 5 071 tis., tj. o 62 tis. smluv méně než bylo vykázáno k 31.12.2007.

Z celkového počtu smluv ve fázi spoření k 31.12.2008 bylo evidováno 2 181 tis. tzv. nových smluv, tj. smluv uzavřených po 1.1.2004 s maximální výší roční státní podpory 3 000,- Kč. V roce 2008 bylo uzavřeno téměř 705 tis. nových smluv a průměrná cílová částka u nově uzavřených smluv občany dosáhla 303 tis. Kč. Proti roku 2007 bylo uzavřeno o 126 tis. smluv více (vliv reklamní kampaně stavebních spořitelien a veřejně diskutovaných možných změn ve stavebním spoření). Počet smluv, u kterých byla navýšena cílová částka v roce 2008 proti roku 2007 stoupl

o 53 tis. Dále pokračuje trend v poklesu celkového počtu smluv ve fázi spoření (v roce 2003 např. počet smluv činil 6 301 tis., v roce 2008 celkem 5 071 tis. smluv) i v poklesu čerpání státního příspěvku od roku 2005 (viz tabulka).

	mil. Kč				
rok	2004	2005	2006	2007	2008
čerpání státní podpory stavebního spoření	15 337	16 086	15 772	14 976	14 220

Státní příspěvek k penzijnímu připojištění

V roce 2008 **vyplatilo** Ministerstvo financí podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů, penzijním fondům na základě jejich žádostí celkem **4 992 mil. Kč**. Schválený rozpočet na rok 2008 počítal na výplatu státního příspěvku s částkou 5,1 mld. Kč, rozpočet byl v průběhu roku snížen o 90,5 mil. Kč. Čerpáno 98,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,3 % (o 465 mil. Kč). Dynamika vývoje čerpání v roce 2008 zachovala vývoj předchozích let, k nárůstu výdajů došlo v důsledku neustále se zvyšujícího počtu uzavřených smluv o penzijním připojištění (meziroční navýšení v roce 2008 proti roku 2007 činilo téměř 225,5 tis. smluv, na které byl vyplacen státní příspěvek) a v důsledku růstu průměrného měsíčního státního příspěvku. K udržení tempa růstu dochází v důsledku stabilního trhu penzijního připojištění, aktivní politiky penzijních fondů i státu (daňové odpočty), stále důvěry obyvatelstva v tento produkt a zvyšujícího se podílu příspěvku zaměstnavatelů.

	mil. Kč				
rok	2004	2005	2006	2007	2008
čerpání státního příspěvku k penzijnímu připojištění	3 124	3 573	4 038	4 527	4 992

Státní podpora hypotečního úvěrování

Účelem programu státní podpory hypotečního úvěrování je zvýšení dostupnosti dlouhodobých úvěrů poskytovaných komerčními bankami na výstavbu domů a bytů a pomoc mladým lidem do 36 let zvýšením dostupnosti staršího vlastnického bydlení. Tato podpora je poskytována formou úrokové dotace, která se vztahuje k hypotečnímu úvěru nebo jeho části do výše 800 mil. Kč v případě pořízení bytu, resp. 1,5 mil. Kč v případě pořízení rodinného domu, maximálně po dobu 10 let a je realizována prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj**.

V roce 2008 vzhledem k výši úrokových sazeb (méně než 5 %) byla státní podpora pro smlouvy uzavřené v roce 2008 nulová. Přesto bylo uzavřeno 280 nových smluv, jednalo se však o smlouvy, kdy nárok na výplatu státní podpory vznikl v předchozích letech podle nařízení vlády č. 33/2004 Sb. a č. 249/2002 Sb. Státní rozpočet na rok 2008 počítal pro tuto formu podpory bytové výstavby s částkou 63,5 mil. Kč. Skutečně **vyčerpáno bylo 24,0 mil. Kč**, tj. 37,8 % rozpočtu (úspora 39,5 mil. Kč) při meziročním poklesu o 68,7 % (o 52,1 mil. Kč). Z celku bylo poskytnuto 20,9 mil. Kč osobám mladším 36 let a 2,4 mil. Kč ostatnímu obyvatelstvu, zbytek čerpaly obce (659 tis. Kč), bytová družstva (76 tis. Kč) a právnické a fyzické osoby podnikající v bytové výstavbě. V roce 2007 v době sestavování rozpočtu se průměrná úroková sazba pohybovala blízko pod 5 %, proto se počítalo s možností vyhlášení podpory pro rok 2008 ve výši 1 % bodu, nakonec tato sazba skončila těsně pod 5% hranicí, a tak na rok 2008 byla vyhlášena nulová podpora. Dále k nižšímu čerpání rozpočtu došlo vzhledem k nárůstu výpovědí smluv o úvěru ze strany příjemců státní podpory v důsledku její nulové úrovně i pro aktualizované smlouvy.

Majetková újma peněžních ústavů

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry (individuální a družstevní bytová výstavba, půjčky mladým manželům), byla v roce 2008 rozpočtována ve výši téměř 297,6 mil. Kč a vzhledem k tomu, že rozpočtované prostředky plně nepokryly požadovanou potřebu, byly navýšeny o 75,9 mil. Kč z prostředků v rozpočtu určených na investiční pobídky – dotace na daňovou povinnost. Hrazeno v celkovém objemu bylo **373,5 mil. Kč**, tj. 100 % rozpočtu po změnách, resp. 125,5 % schváleného rozpočtu, při meziročním růstu o 31,1 % (o 88,5 mil. Kč). Z celku bylo České spořitelně, a.s. v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu poskytnuto 202,1 mil. Kč a v souvislosti s půjčkami mladým manželům 12,4 mil. Kč a ČSOB, a.s. v souvislosti s úvěry na družstevní bytovou výstavbu 159,0 mil. Kč.

Výše úhrady majetkové újmy souvisela zejména s tím, že při přípravě státního rozpočtu na rok 2008 byla použita pohyblivá sazba PRIBOR 6M ve výši 2,96 %, ale skutečný průměr denních fixingů PRIBOR 6M za rok 2008 činil 4,11 %.

Majetková újma, která vzniká peněžním ústavům v souvislosti s dříve poskytnutými úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby, je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.

Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru

Ve schváleném státním rozpočtu 2008 byla rozpočtována položka Převod do fondu státních záruk ve výši 8 477 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že v březnu 2008 došlo po přijetí zákona č. 26/2008 Sb. (novela rozpočtových pravidel) podle očekávání ke **zrušení fondu státních záruk**, byl rozpočtovým opatřením snížen převod prostředků do tohoto fondu z kapitoly Všeobecná pokladní správa v plné rozpočtové výši a současně byly zvýšeny rozpočtové položky Realizace státních záruk (5 188 mil. Kč, rozpočet byl v průběhu roku dále změněn na 4 116 mil. Kč), Úhrada závazků s.o. Správa železniční dopravní cesty (404 mil. Kč) a Realizace státních záruk za úvěry ČMZRB (2 885 mil. Kč). Zůstatek fondu státních záruk k 1.1.2008 činil 4 876 mil. Kč, k termínu zrušení fondu bylo vyčerpáno 1 050 mil. Kč, nevyčerpaný zůstatek 3 825 mil. Kč byl převeden na příjmový účet kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Přehled realizovaných záruk a pohledávek z realizovaných záruk ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 38

Realizace státních záruk	rozpočet 2008 po změnách*)	skutečnost 2008			mil. Kč nevyčerpano
		jistina	úrok	celkem	
Správa železniční dopravní cesty s.o.	4 520	1 961	1 140	3 101	1 419
z toho: úhrady podle zákona č. 77/2002 Sb.	404	60	324	384	20
ČNB za IPB-ČSOB	52	52	0	52	0
Úvěry přijaté ČMZRB od EIB	2 885	1 775	1 180	2 955	-70
C e l k e m	7 457	3 788	2 320	6 108	1 349

Vlastní realizace státních záruk se v roce 2008 týkala zejména státní organizace **Správa železniční dopravní cesty (SŽDC)**, v jejímž případě se jednalo téměř o všechny platby ze státem garantovaných úvěrů a realizace z prostředků státního rozpočtu dosáhla úhrnné hodnoty **2 717,8 mil. Kč** (splátky poskytnuté na železniční koridory I. a II.). Vedle toho byly formou realizace státní záruky uhrazeny splatné části jistin a příslušenství z původně komerčních úvěrů, které na SŽDC přešly na základě zákona č. 77/2002 Sb. z původního dlužníka (České dráhy, s.o.) a které jsou ze zákona garantovány státem, s.o.), ve výši u **383,7 mil. Kč**. V rámci nestandardních státních záruk bylo uhrazeno téměř **51,5 mil. Kč** ve prospěch ČNB na základě záloh vyplacených k pokrytí ztrát strategického investora IPB.

Kromě toho byly na základě zvláštního režimu jako jistá forma realizace státních záruk hrazeny ve výši **2 954,4 mil. Kč** závazky ze splatných částí jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer vystupuje ČMZRB (financování dopravní infrastruktury, např. dálnice D5,

silnice E I a E II, opravy silnic a dálnic, výstavba čističek odpadních vod, odstraňování následků povodní, atd.) Přestože se v těchto případech v podstatě jednalo o jistou formu realizace státních záruk, platí pro ně na základě příslušných smluvních dokumentů zvláštní režim. V roce 2008 nebyly poskytnuty žádné nové státní záruky.

Na **půjčky a návratné finanční výpomoci** bylo pro rok 2008 v kapitole VPS celkem vyčleněno **1,8 mld. Kč**, které souvisely s vypořádáním tzv. plynárenských VIA, které vychází z předpokládané výše údajně neuhrazených daňových povinností českého subjektu, který na území Ruské federace realizoval výstavbu objektů plynárenského průmyslu vč. infrastruktury. Protože ruská strana nebyla schopna konkretizovat své požadavky, **nebyl** tento rozpočtový výdaj **realizován**.

Výdaje na volby

V průběhu roku 2008 se na území České republiky konaly nové volby do zastupitelstev obcí (29. března, 28. června a 6. září), řádné volby do zastupitelstev krajů (17. - 18. října) a volby do 1/3 Senátu Parlamentu ČR (s jednou výjimkou vždy dvoukolově: 17. - 18. října a 24. - 25. října). Ve schváleném rozpočtu na rok 2008 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty výdaje na volby ve výši 586,0 mil. Kč, ze kterých bylo k dalšímu čerpání uvolněno celkem 564,4 mil. Kč, z toho Ministerstvu vnitra 132,9 mil. Kč, Českému statistickému úřadu 83,6 mil. Kč a územně samosprávným celkům 347,8 mil. Kč. Ministerstvo vnitra poskytlo 95,9 mil. Kč (63,8 mil. Kč na volby do zastupitelstev obcí a 32,1 mil. Kč na volby do 1/3 Senátu) zejména na tisk volebních lístků a volebních materiálů, služby telekomunikací a radiotelekomunikací, na mzdové a související výdaje příslušníků Policie ČR, atd. Na úhradu nákladů spojených se zpracováním výsledků voleb v roce 2008 vynaložil Český statistický úřad téměř 74,6 mil. Kč, z toho na nové volby do zastupitelstev obcí 1,6 mil. Kč, na řádné volby do zastupitelstev krajů 55,4 mil. Kč a na volby do 1/3 Senátu 17,5 mil. Kč. Výdaje územních samosprávných celků v rozsahu nezbytném pro organizačně technické zabezpečení voleb do 1/3 Senátu a voleb do zastupitelstev krajů dosáhly v předběžné výši celkem 309,7 mil. Kč a výdaje na volby do zastupitelstev obcí 332 tis. Kč (částky jsou předmětem finančního vypořádání). Kromě toho bylo z kapitoly Ministerstvo obrany uvolněno 107 tis. Kč na krytí výdajů při zajištění voleb, které vznikly újezdním úřadům vojenských újezdů Boletce, Hradiště, Libavá, Brdy a Březina. **Výdaje na volby** v roce 2008 činily v souhrnu **519,4 mil. Kč**, z toho výdaje na volby do 1/3 Senátu 50,5 mil. Kč a volby do územně samosprávných celků přes 468,8 mil. Kč.

Výdaje na zajištění příprav a výkonu předsednictví České republiky v Radě EU

Při přípravě státního rozpočtu na rok 2008 bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa (VPS) převedeno na základě vládního usnesení ze dne 27. června 2007 č. 741 celkem 700 mil. Kč do rozpočtů jednotlivých kapitol. Kapitoly si dále vyčlenily v rámci limitu výdajů kapitoly prostředky určené k financování příprav na předsednictví ČR v Radě EU (CZ PRES) v celkové výši 411,8 mil. Kč, tj. celkem bylo pro účely přípravy na CZ PRES rozpočtováno 1 111,8 mil. Kč. V průběhu roku 2008 byly na základě vládního usnesení č. 406 ze dne 16. dubna 2008 převedeny z kapitoly VPS, položky Vládní rozpočtová rezerva, prostředky Ministerstvu vnitra určené na bezpečnostní zajištění CZ PRES ve výši 147,1 mil. Kč. V průběhu roku docházelo ještě i k dalším pohybům na specifickém ukazateli „Výdaje na přípravu předsednictví ČR v Radě EU“. Celkem tedy měly kapitoly v roce 2008 vyčleněny v rozpočtu po změnách na uvedeném specifickém ukazateli částku 1 261,7 mil. Kč.

Během roku byly v řadě kapitol uvolněny prostředky z rezervních fondů pro účely financování přípravy na CZ PRES v celkové výši 80 mil. Kč. Po zohlednění všech změn a prostředků převedených z rezervních fondů disponovaly kapitoly v roce 2008 pro účely CZ PRES prostředky v celkové výši 1 341,7 mil. Kč.

Z těchto prostředků bylo za rok 2008 **vyčerpáno** na přípravu na CZ PRES celkem 1 014 361 tis. Kč, tj. cca 76 % vyčleněných prostředků. Jedná se o obdobné čerpání jako v roce 2007, kdy bylo vyčerpáno 70 % prostředků. Ze zbylých prostředků ve výši 327 370 tis. Kč mohou resorty využít v roce 2009 pro účely CZ PRES celkem 304 149 tis. Kč prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů.

Prostředky byly použity zejména na investiční nákupy a nákup služeb, výdaje související se zajištěním CZ PRES v zahraničí, osobní výdaje a na výdaje na organizaci zasedání (v této položce jsou rovněž zahrnuty výdaje na bezpečnost, které jsou největší samostatnou výdajovou položkou).

Přehled prostředků určených na přípravu na předsednictví ČR v Radě EU dle rozpočtových kapitol ukazuje následující tabulka:

Přehled prostředků určených na přípravu na předsednictví ČR v Radě EU dle rozpočtových kapitol (v tis. Kč)

Kapitola	Rozpočované prostředky v roce 2008				Prostředky uvolněné z RF	Celkem k dispozici	Čerpání prostředků za rok 2008		Nároky	Nároky snížené o nevyčerpané prostředky uvolněné z RF v 2008	Čerpání mzdových prostředků v roce 2008 v tis. Kč		
	z VPS	z kapitoly	celkem v kapitole ¹	rozpočet po změnách			v tis. Kč	v %			Platy zaměstnanců	Ostatní platby za provedenou práci	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem a přiděl do FKSP
Úřad vlády České republiky	271 983	28 472	300 455	303 955	23 828	327 783	228 417	69,7%	99 366	99 122	18 423	7 760	8 523
z toho MVEZ	268 795	0	268 795	272 295	23 828	296 123	197 856	66,8%	98 267	98 023	16 107	5 000	6 696
Ministerstvo zahraničních věcí	246 422	37 666	284 088	288 404	11 224	299 628	254 133	84,8%	45 495	42 116	35 655	0	13 168
Ministerstvo obrany	2 074	8 336	10 410	10 410	0	10 410	3 627	34,8%	6 783	6 783	367	0	126
Národní bezpečnostní úřad	533	150	683	683	147	830	825	99,4%	5	5	389	0	144
Ministerstvo financí	9 558	22 247	31 805	29 085	5 808	34 893	26 489	75,9%	8 404	4 633	9 700	1 356	4 017
Ministerstvo práce a sociálních věcí	3 703	46 955	50 658	50 658	3 111	53 769	25 622	47,7%	28 147	24 978	10 661	325	4 056
Ministerstvo vnitra	216 206	46 673	262 879	262 879	18 606	281 485	232 603	82,6%	48 882	38 961	8 431	0	3 101
z toho ISS	11 433	0	11 433	11 433		11 433	16 508	144,4%	-5 075	0			
z toho bezpečnostní opatření	193 613	0	193 613	193 613		193 613	169 401	87,5%	24 212	0			
Ministerstvo životního prostředí	14 551	32 609	47 160	46 142	634	46 776	30 795	65,8%	15 981	15 347	8 624	579	3 184
Ministerstvo pro místní rozvoj	1 216	8 516	9 732	9 732	1 303	11 035	5 311	48,1%	5 724	5 724	788	0	280
Ministerstvo průmyslu a obchodu	12 525	55 233	67 758	67 412	0	67 412	40 966	60,8%	26 446	26 446	16 339	0	6 045
Ministerstvo dopravy	2 141	9 769	11 910	11 910	478	12 388	4 363	35,2%	8 025	7 547	1 837	0	673
Český telekomunikační úřad	0	1 447	1 447	1 447	0	1 447	1 039	71,8%	408	408	182		68
Ministerstvo zemědělství	39 803	51 330	91 133	89 854	1 270	91 124	84 649	92,9%	6 475	6 475	30 338		10 848
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 391	14 238	18 629	18 629	1 883	20 512	15 655	76,3%	4 857	3 983	4 895	82	1 840
Ministerstvo kultury	5 622	5 431	11 053	11 053	1 158	12 211	8 108	66,4%	4 103	4 093	3 291	201	1 218
Ministerstvo zdravotnictví	3 173	2 500	5 673	6 240	2 188	8 428	7 360	87,3%	1 068	340	2 282	253	932
Ministerstvo spravedlnosti	6 988	19 333	26 321	26 321	7 227	33 548	25 873	77,1%	7 675	7 674	8 409	64	2 993
Úřad pro ochranu osobních údajů	590	2 480	3 070	3 070	589	3 659	2 153	58,8%	1 506	1 506	488	0	184
Úřad průmyslového vlastnictví	1 850	1 840	3 690	3 690	0	3 690	3 197	86,6%	493	493	1 349	0	498
Český statistický úřad	1 727	8 936	10 663	10 663	534	11 197	6 561	58,6%	4 636	4 623	2 086	270	866
Energetický regulační úřad	0	1 270	1 270	1 270	0	1 270	1 109	87,3%	161	161	88	0	32
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	1 283	2 731	4 014	4 014	0	4 014	3 337	83,1%	677	677	1 232	0	456
Správa státních hmotných rezerv	0	2 860	2 860	2 860	0	2 860	928	32,5%	1 932	1 932	0	0	0
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	792	570	1 362	1 362	0	1 362	1 241	91,1%	121	121	687	0	254
Celkem	847 131	411 592	1 258 723	1 261 743	79 988	1 341 731	1 014 361	75,6%	327 370	304 149	166 542	10 890	63 507

Pozn.:

¹ Prostředky z VPS byly při přípravě rozpočtu na rok 2008 převedeny do rozpočtů kapitol, ty tedy mohly prostředky čerpat v plné výši od 1.1.2008

Úřadu vlády České republiky bylo z VPS v roce 2007 uvolněno 48 225 tis. Kč, z toho bylo ale 243 tis. Kč delimitováno Ministerstvu vnitra

Ministerstvu vnitra bylo z VPS uvolněno v roce 2007 celkem 72 734 tis. Kč, dále z kapitoly ÚV bylo MV delimitováno 243 tis. Kč na zabezpečení Institutu státní správy a 1 074 tis. Kč delimitováno z kapitoly Ministerstva informatiky.

Současně MV převedlo z vlastního rozpočtu na účely CZ PRES 481 tis. Kč na mzdové výdaje a 574 tis. Kč převedlo z rezervního fondu kapitoly.

Ministerstvu vnitra byly na základě vládního usnesení č. 406 ze dne 16. dubna 2008 uvolněny dodatečné prostředky k zajištění bezpečnostních opatření z kapitoly VPS ve výši 147 131 tis. Kč.

Ministerstvo zahraničí čerpalo v roce 2008 také nemzdové výdaje související s vysláním zaměstnanců na SZB, ZU a SM apod. v celkové výši 108 756 tis. Kč. Tyto prostředky jsou zahrnuty v celk. částce čerpání MZV.

Odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie

Ve státním rozpočtu na rok 2008 byla rozpočtována částka 30 193 mil. Kč na odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie, z toho 29 866 mil. Kč (rozpočet byl v průběhu roku navýšen na 30 271 mil. Kč) bylo určeno na financování vlastních zdrojů podle daně z přidané hodnoty a podle hrubého národního důchodu, tj. na úhradu finanční prostředků, které poskytuje ČR do rozpočtu EU¹ a 327 mil. Kč na financování příspěvku do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (rozpočet byl snížen o 7 mil. Kč).

Na úhradu vlastních zdrojů Evropských společenství bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa poskytnuto **30 271 mil. Kč** (8 719 mil. Kč na zdroj podle DPH včetně korekce Spojenému království a 21 552 mil. Kč na zdroj podle HND). Na úhradu splátky **Výzkumného fondu uhlí a oceli** bylo poukázáno 320 mil. Kč.

Podrobný komentář je uveden v části VI. Zprávy.

Čerpání vládní rozpočtové rezervy

Vládní rozpočtová rezerva se ve státním rozpočtu (kapitole Všeobecná pokladní správa) vytváří pro zajištění nezbytných a nepředvídaných výdajů podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Objem vládní rozpočtové rezervy na rok 2008 byl stanoven na 3 365 mil. Kč. Prostředky byly uvolňovány na základě rozhodnutí vlády na základě zmocnění daného ministru financí v usnesení vlády č. 1090/2006. Z rozpočtované výše bylo celkem **využito 3 284,3 mil. Kč**, v tom 2 813,2 mil. Kč byly uvolněny formou rozpočtových opatření do rozpočtu kapitol, 51,7 mil. Kč byly použity ke zvýšení rozpočtu i čerpání výdajů v kapitole Všeobecná pokladní správa (při současném snížení rozpočtu vládní rozpočtové rezervy) a 419,4 mil. Kč byly převedeny na účty příjemců podle příslušných titulů, úspora činila 80,3 mil. Kč.

Podrobný přehled čerpání vládní rozpočtové rezervy v roce 2008 je uveden v sešitu H Státního závěrečného účtu (kapitola Všeobecná pokladní správa).

¹ Vlastní zdroje ES jsou poskytovány podle rozhodnutí Rady 2000/597/ES, Euratom, o systému vlastních zdrojů Společenství a nařízení Rady (ES, Euratom) 1150/2000, kterým se provádí rozhodnutí o systému vlastních zdrojů společenství ve znění nařízení Rady (ES, Euratom) 2028/2004.

3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Se mzdovými náklady ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni platem podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činil v roce 2008 objem těchto výdajů 131,6 mld. Kč.

V uvedeném čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je zahrnuto rovněž čerpání těchto prostředků v tzv. regionálním školství, tj. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány. Mzdové prostředky regionálního školství jsou součástí tzv. přímých vzdělávacích nákladů, jejichž rozsah stanoví zákon č. 561/2004 Sb., v platném znění, a jsou rozpočtovány v kapitole MŠMT.

V porovnání s celkovými výdaji státního rozpočtu činí podíl výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 12,14 % a proti roku 2007, kdy podíl dosáhl výše 11,73 %, došlo k nárůstu o 0,41 % vlivem poklesu celkových výdajů při růstu mzdových prostředků.

Mimořádný význam této rozpočtové položky je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných objemů prostředků na platy a počtu zaměstnanců podle jednotlivých kategorií organizací. Tyto limity schvaluje souběžně s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Do prostředků na odměňování zaměstnanců byly v roce 2008 zapojeny i mimorozpočtové zdroje v celkové výši 2 044,9 mil. Kč, z toho z fondu odměn 167,0 mil. Kč a z rezervního fondu 695,9 mil. Kč a dále mimolimitní prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 5,6 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2007, kdy mimorozpočtové zdroje dosáhly výše 1 526,5 mil. Kč, došlo k jejich nárůstu o 518,4 mil. Kč a to především v důsledku nárůstu čerpání ostatních mimorozpočtových zdrojů.

Vývoj prostředků na platy, počtu zaměstnanců a průměrných platů za rok 2008 a zejména srovnávání s rokem 2007 je ovlivněno meziročním 1,5 % nárůstem prostředků na platy zaměstnanců a příslušníků bezpečnostních sborů včetně posílení plošně uplatněného růstu platů o 640 mil. Kč určených na platy pro pedagogické pracovníky regionálního školství. Dalším významným posílením bylo zvýšení nenárokových složek platu pedagogických pracovníků o 344 mil. Kč.

Přehled o čerpání a vývoji prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v organizačních složkách státu a mzdových nákladů u příspěvkových organizací je obsažen v následující tabulce:

Tabulka č. 40

v mil.Kč

Mzdové prostředky	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl (4-3)	Meziroční index v % (4:1)
		Schválený	Po změnách				
	1	2	3	4	(4:3)	(4-3)	(4:1)
Org. složky státu	70 702,9	73 237,8	72 560,3	72 585,2	100,0	24,9	102,7
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	57 023,0	59 256,6	58 534,4	58 304,9	99,6	-229,6	102,2
PO celkem	57 417,4	57 799,7	58 102,4	58 979,3	101,5	876,8	102,7
OSS a PO celkem	128 120,3	131 037,5	130 662,7	131 564,4	100,7	901,7	102,7

* bez zrušené kapitoly 338 Ministerstvo informatiky

Z tabulky je zřejmé, že závazný ukazatel státního rozpočtu - objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci, byl u organizačních složek státu dodržen jak v celkovém objemu, tak i za státní správu (čerpání na 100,0 % a 99,6 % ve státní správě). Obdobný průběh má i plnění objemu prostředků na platy (čerpání na 99,8 % a 99,7 % ve státní správě).

Z hlediska jednotlivých kapitol byly překročeny ukazatele převážně v malém rozsahu a při započtení přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů, ke skutečnému překročení ukazatelů nedošlo.

Přehled o plnění rozpočtu po změnách u kapitol, které překračují závazné objemy prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (limity mzdových nákladů), dokládá následující tabulka.

Tabulka č. 41

Typy organizací	Platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) v %												Celkem
	Kapitoly												
	301 KPR	304 ÚV	307 MO	313 MPSV	315 MŽP	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	361 AV	
Organizační složky státu		104,09	103,11					100,33			106,09	104,89	100,03
z toho státní správa		104,09						100,34			106,46		
Příspěvkové organizace	109,35			106,77	103,71				101,70	102,53			101,51
OSS a PO	105,13	104,09	102,97		101,41			100,28	101,57	101,99	101,17	104,89	100,69
z toho platy													
Organizační složky státu		101,60	100,90				100,03	100,23			106,36	103,26	
z toho státní správa		101,60	100,08				100,07	100,24			106,70		
Příspěvkové organizace	110,13			106,03	103,95	100,34	101,22		101,09	102,04			101,02
OSS a PO	105,90	101,60	100,81		101,47		100,10	100,18	101,00	101,64	101,69	103,26	100,36
Typy organizací	Kapitoly po odečtení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků na vědu a výzkum a mimorozpočtových zdrojů												Celkem
	301 KPR	304 ÚV	307 MO	313 MPSV	315 MŽP	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr		
	Organizační složky státu		98,26	99,68					99,96			99,31	
z toho státní správa		98,26						99,96			99,28		
Příspěvkové organizace	99,56			100,00	99,33				99,34	99,80			99,05
OSS a PO	99,56	98,26	99,62		99,11			99,92	99,20	99,40	95,17	104,67	99,14
z toho platy													
Organizační složky státu		99,32	100,00				99,90	99,97			99,58	99,99	
z toho státní správa		99,32	100,00				99,93	99,97			99,56		
Příspěvkové organizace	100,00			100,00	99,31	88,50	69,65		99,33	99,80			99,13
OSS a PO	100,00	99,32	99,93		99,18		98,00	99,92	99,23	99,51	95,53	99,99	99,28

Vlivem zapojení přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů do financování prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je vykázána úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách ve výši cca 1 154,8 mil. Kč za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem. V roce 2007 byla vykázána úspora ve výši 961,2 mil. Kč a z ní převod do rezervního fondu činil 747,1 mil. Kč. V roce 2008 vlivem metodické změny rozpočtových pravidel již úspory organizačních složek státu do rezervních fondů nepřechází a evidují se jako nároky z nespotřebovaných výdajů. Proti roku 2007 se vykázaná úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách zvýšila o 193,6 mil. Kč.

Nárůst čerpání prostředků na platy o 2 886,7 mil. Kč, tj. o 2,37 % ve srovnání se skutečností roku 2007, je především výsledkem dynamiky růstu platů, zapracované do návrhu státního rozpočtu na rok 2008 a růstu čerpání mimorozpočtových zdrojů.

Schválený objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na rok 2008 byl rozpočtovými opatřeními snížen celkem o 374,8 mil. Kč. Z kapitoly Všeobecná pokladní správa bylo převedeno 450,5 mil. Kč, v rámci sportovní reprezentace 154,1 mil. Kč z ostatních běžných výdajů kapitoly Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, 62,5 mil. Kč z prostředků účelového a institucionálního výzkumu a vývoje, 101,6 mil. Kč z programů a technické asistence v rámci

spolufinancování z Evropské unie a státního rozpočtu, 128,8 mil. Kč z prostředků na důchody. Na sociální dávky příslušníků Policie bylo převedeno 399 mil. Kč a do ostatních běžných výdajů 726,8 mil. Kč. Výsledné snížení vyplynulo z řady dílčích úprav, organizačních a jiných změn a přesunů mezi jednotlivými kategoriemi výdajových položek, často protichůdným směrem. Úpravy vyplývaly převážně ze změn právních předpisů a převodů v rámci financování programů.

Z hlediska jednotlivých typů organizací došlo k celkovému zvýšení schválených objemů u příspěvkových organizací o 302,7 mil. Kč, ve kterém jsou zahrnuty převody z ostatních běžných výdajů na organizační změny, na různé programy a zabezpečení mimořádných potřeb. Významné je vyjmutí globálních programů operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z regulace zaměstnanosti podle usnesení vlády č. 1194 a 1251/2008, týkající se regionálního školství územních samosprávných celků ve výši 144,3 mil. Kč. Z prostředků výzkumu a vývoje bylo převedeno 51,7 mil. Kč, na sportovní reprezentaci 12,1 mil. Kč, na projekty a programy financované z Evropských strukturálních fondů 96,4 mil. Kč a z kapitoly Všeobecná pokladní správa 351,7 mil. Kč, z toho 344,4 mil. Kč na zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků podle usnesení vlády ze dne 27. června 2008 č. 790.

U organizačních složek státu došlo k celkovému snížení schválených objemů o 677,6 mil. Kč, z toho u státní správy o částku 722,1 mil. Kč a to především vlivem nenaplňenosti stavů a převodu z platů příslušníků bezpečnostních sborů do ostatních sociálních dávek a ostatních běžných výdajů na zabezpečení nákupů a spolufinancování programů Evropské unie.

Nejvýznamnější úpravy rozpočtu organizačních složek státu byly provedeny zejména těmito opatřeními:

- Převod prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa v celkové výši 98,7 mil. Kč.

Z položky na volby bylo uvolněno 49,5 mil. Kč, z toho 33,7 mil. Kč do zastupitelstev krajů a 15,8 mil. Kč na zabezpečení doplňujících voleb do Senátu Parlamentu.

Z dílčích účelových položek bylo uvolněno 35,7 mil. Kč, z toho 19,5 mil. Kč na zapojení občanů České republiky do civilních misí Evropské unie podle usnesení vlády č. 515/2006, 7,8 mil. Kč na zabezpečení realizace výplaty odškodnění účastníkům národního odboje ze zákona č. 357/2005 Sb. podle usnesení vlády č. 1159/2005 pro Českou správu sociálního zabezpečení, 5,1 mil. Kč na zabezpečení příprav na sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 a

2,4 mil. Kč na financování činností auditního orgánu Centrální harmonizační jednotky a pověřených auditních subjektů.

Z Vládní rozpočtové rezervy bylo uvolněno 13,5 mil. Kč, z toho 10,9 mil. Kč na zabezpečení urychlení digitalizace katastrálních map.

- Ostatní významnější změny:
 - celkové snížení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci o 936,9 mil. Kč převodem do ostatních běžných výdajů,
- snížení o 1 354,7 mil. Kč, z toho 661,3 mil. Kč jednorázový převod do sociálních dávek, 315,8 mil. Kč do ostatních běžných výdajů Policie, 135,8 mil. Kč do kapitálových výdajů v důsledku nenaplněných stavů policistů a 13,0 mil. Kč v rámci vyjmutí části příslušníků Policie z regulace zaměstnanosti, 212,0 mil. Kč z nenaplněných stavů u soudů a státních zastupitelství na zabezpečení mandatorních a ostatních věcných výdajů a 16,5 mil. Kč v rámci organizačních změn ve zdravotnictví pro fakultní nemocnice na mimořádné očkování žloutenky,
- zvýšení o 417,8 mil. Kč, z toho 160,1 mil. Kč v resortu práce a sociálních věcí (92,3 mil. Kč na řešení krizové situace v oblasti řízení ve věcech důchodového pojištění, 40,7 mil. Kč pro zabezpečení činností spojených s operačními programy EU, 18,3 mil. Kč na odstupné a 5,6 mil. Kč na motivaci lékařů posudkové služby), 67,1 mil. Kč v resortu zahraničních věcí (66,5 mil. Kč na platové preference pro ústřední orgán a zastupitelské úřady z kapitálových výdajů), 50,5 mil. Kč v resortu životního prostředí (21,9 mil. Kč pro Českou inspekci životního prostředí na zvýšení tarifních platů inspektorů, 17,8 mil. Kč na technickou pomoc v rámci operačních programů EU, 6,2 mil. Kč na monitoring soustavy NATURA 2000, 2,1 mil. Kč na odměny a 1,5 mil. Kč na přípravu předsednictví v Radě evropské unie), 40,9 mil. Kč v resortu spravedlnosti (36,5 mil. Kč na platové preference pro civilní zaměstnance Vězeňské služby a 4,0 mil. Kč v Institutu pro kriminologii a sociální prevenci), 33,4 mil. Kč v resortu dopravy (26,6 mil. Kč v rámci operačního programu doprava a technická pomoc, 4,4 mil. Kč na mimořádné odměny a 2,0 mil. Kč na zabezpečení organizačních změn), 17,1 mil. Kč v resortu zemědělství (16,0 mil. Kč na platové preference a 1,1 mil. Kč na resortní projekty), 14,8 mil. Kč v resortu financí (9,8 mil. Kč na mimořádné odměny pro Finanční úřady a 4,9 mil. Kč na zabezpečení činností Auditního orgánu Centrální harmonizační jednotky a Pověřených auditních subjektů), 8,9 mil. Kč v resortu pro místní rozvoj (6,2 mil. Kč na preferenční složky platu a 2,7 mil. Kč na technickou pomoc v rámci operačních programů EU),

- zvýšení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci z prostředků podpory výzkumu a vývoje přidělených rozpočtovými opatřeními organizačním složkám státu a příspěvkovým organizacím celkem o 62,5 mil. Kč, v tom u organizačních složek státu o 10,8 mil. Kč a z toho ve Státním úřadu pro jadernou bezpečnost o 4,1 mil. Kč, v resortu zdravotnictví o 2,7 mil. Kč, v Akademii věd o 2,6 mil. Kč, v resortu vnitra o 1,9 mil. Kč, v resortu obrany o 1,9 mil. Kč a v resortu zemědělství o 1,5 mil. Kč. U příspěvkových organizací o 51,7 mil. Kč, z toho v resortu kultury o 34,4 mil. Kč a v resortu životního prostředí o 17,3 mil. Kč,

- na sportovní aktivity ve vrcholovém sportu z dotace resortu školství, mládeže a tělovýchovy pro Ministerstvo obrany ve výši 86,9 mil. Kč a Ministerstvo vnitra ve výši 67,2 mil. Kč.

Průměrné platy

Proti roku 2007, kdy byl nárůst průměrných platů ve výši 6,4 %, došlo v roce 2008 k nárůstu průměrných platů o 4,0 %.

Tabulka č. 42

Průměrné platy	Skutečnost *	Rozpočet 2008		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
	2007	Schválený	Po změnách	2008	sl.3/sl.2	sl.4/sl.3	sl.4/sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
Organizační složky státu celkem	26 525	26 571	26 689	27 812	100,4	104,2	104,9
<i>z toho:</i> <i>státní správa</i>	<i>27 113</i>	<i>27 182</i>	<i>27 311</i>	<i>28 321</i>	<i>100,5</i>	<i>103,7</i>	<i>104,5</i>
Příspěvkové org.	19 904	19 402	19 579	20 565	100,9	105,0	103,3
Organizační složky státu a PO celkem	23 001	22 739	22 877	23 919	100,6	104,6	104,0

* bez zrušené kapitoly 338 Ministerstvo informatiky

Průměrný plat rozpočtovaný na rok 2008 ve výši 22 739 Kč, se v průběhu roku v důsledku úprav objemů prostředků na platy a počtů zaměstnanců vyplývajících z výše uvedených rozpočtových opatření zvýšil na 22 877 Kč, to znamená o 0,6 procentního bodu.

V organizačních složkách státu vzrostl skutečný průměrný plat o 4,9 % a ve státní správě o 4,5 % především vlivem meziročního 1,5 % nárůstu prostředků na platy zaměstnanců a zvýšeného čerpání mimorozpočtových zdrojů. V příspěvkových organizacích vzrostly průměrné platy o 3,3 % především vlivem preferenčního

zvýhodnění platů pedagogických pracovníků regionálního školství. Rozdílné poměrné nárůsty průměrných platů v jednotlivých resortech v rozpětí od 91,35 % do 111,01 % jsou způsobeny zejména čerpáním prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa, prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků z ostatních běžných výdajů použitých na pokrytí dopadů organizačních změn a preferenci zaměstnanců, dále prostředků v rámci technické asistence a programů spolufinancovaných ze zdrojů a finančních mechanismů Evropské unie, čerpáním rezervních fondů, fondu odměn, ostatních mimorozpočtových zdrojů a vlivem přímo poskytovaných prostředků výzkumu a vývoje.

Velmi významnými faktory růstu průměrných výdělků bylo nenaplnění počtu funkčních míst, možnost převodu prostředků z rezervních fondů na pokrytí rozpočtově nezajištěných potřeb ve výši 695,9 mil. Kč, čerpání prostředků podpory na výzkum a vývoj podle § 10 zákona č. 130/2002 Sb. ve výši 5,6 mil. Kč, fondu odměn ve výši 167,0 mil. Kč a ostatních mimorozpočtových zdrojů ve výši 1 182,1 mil. Kč, které v konečném důsledku představují zvýšení průměrného platu proti rozpočtu po změnách o 1 041 Kč.

Dosažený průměrný plat za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem je tak vyšší o 4,6 % než rozpočet po změnách za rok 2008. Dosažení vyššího průměrného platu než je v rozpočtu po změnách souvisí zejména s možností čerpání prostředků za neobsazená funkční místa a s využitím mimorozpočtových zdrojů.

Srovnání průměrných platů zaměstnanců rozpočtové sféry s ostatními sektory ekonomiky.

Podle statistických informací o zaměstnanosti a mzdách pracovníků za rok 2008 bylo v národním hospodářství celkem dosaženo průměrného výdělku 24 282 Kč (na přepočtené osoby) a proti roku 2007 došlo ke zvýšení o 8,5 %. V podnikatelské sféře dosáhla průměrná mzda 24 536 Kč (na přepočtené osoby) a proti minulému roku vzrostla o 9,6 %. Průměrná mzda nepodnikatelské sféry, která zahrnuje i rozpočtovou sféru, dosáhla výše 23 337 Kč a proti minulému roku vzrostla o 4,2 %.

Z uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se výrazně změnila ve prospěch podnikatelské sféry. Růst platů v podnikatelské sféře byl ve srovnání s nepodnikatelskou sférou o 5,4 procentního bodu rychlejší.

Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců nepodnikatelské a podnikatelské sféry, které v roce 2007 činily 100,0 %, se změnily na 95,1 % v neprospěch nepodnikatelské sféry v roce 2008. Rozdíl meziročně poklesl

o 4,9 procentního bodu. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se meziročně změnil ze 7 Kč v roce 2007 na – 1 199 Kč v roce 2008, tj. o 1 206 Kč.

Průměrné platy zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací napojených na státní rozpočet, dosáhly v roce 2008 výše 23 919 Kč při meziročním růstu o 4,0 %. Jedná se tedy o růst o 0,2 % pomalejší ve srovnání s nepodnikatelským sektorem. Ve srovnání s nepodnikatelskou sférou jsou průměrné platy ve vlastní rozpočtové sféře o 2,5 % vyšší.

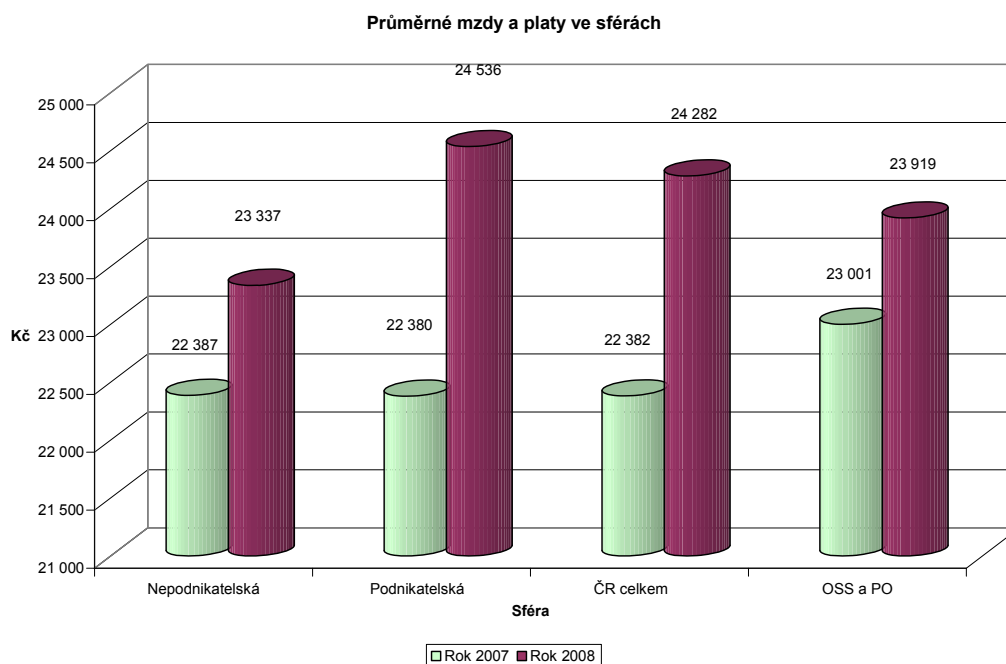
Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců rozpočtové a podnikatelské sféry, které v roce 2007 činily 102,8 % ve prospěch rozpočtové sféry, se změnily na 97,5 % v roce 2008. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se tak meziročně změnil z 621 Kč v roce 2007 na -617 Kč v roce 2008, tj. poklesl o 1 238 Kč.

Průměrné platy v rozpočtové sféře byly meziročně o 1,5 procentního bodu nižší než byl průměr za Českou republiku a o 2,5 procentního bodu než průměr za podnikatelskou sféru.

Výše uvedené trendy se promítají i do vývoje reálných mezd. V roce 2008 se úroveň reálné mzdy v podnikatelské sféře zvýšila o 3,1 % a v nepodnikatelské sféře o poklesla o 2,0 %. Ve sféře organizačních složek státu a příspěvkových organizací se reálné mzdy snížily o 2,2 %.

Z grafického znázornění je zřejmé, že meziročně došlo k výrazné diferenciaci průměrných platů mezi jednotlivými sférami.

Graf č. 11

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující přehled:

Tabulka č. 43

Vývoj počtu zaměstnanců	Skutečnost *	Rozpočet 2008		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
	2007	Schválený	Po změnách	2008	sl.3-sl.2	sl.4-sl.3	sl.4-sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
OSS celkem	206 410	212 645	209 960	201 075	-2 685	-8 885	-5 335
<i>z toho: státní správa</i>	<i>163 164</i>	<i>168 683</i>	<i>166 004</i>	<i>159 620</i>	<i>-2 679</i>	<i>-6 384</i>	<i>-3 544</i>
PO celkem	234 960	244 220	242 694	233 408	-1 526	-9 286	-1 552
OSS a PO celkem	441 370	456 865	452 654	434 483	-4 211	-18 171	-6 887

* bez zrušené kapitoly 338 Ministerstvo informatiky

Skutečný počet zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací se proti roku 2007 snížil o 6 887 osob, a to především vlivem snižování počtu funkčních míst v rámci usnesení vlády č. 436/2007 a do rozpočtu po změnách zahrnuté nenaplněnosti stavů příslušníků Policie České republiky. Neobsazeno zůstalo v ročním průměru 18 171 funkčních míst (z toho 9 049 v resortu školství mládeže a tělovýchovy, 2 666 v resortu vnitra, 1 880 v resortu obrany, 1 255 v resortu spravedlnosti, 1 037 v resortu financí a 495 v resortu zemědělství), tj. 4,01 % z rozpočtu po změnách na rok 2008. V roce 2007 bylo neobsazeno v ročním průměru 16 339 funkčních míst (z toho 8 866 v resortu školství mládeže a tělovýchovy, 1 633 v resortu vnitra, 1 607 v resortu obrany a 1 394 v resortu spravedlnosti). Ve srovnání s rokem 2007 došlo k růstu tohoto jevu a počet neobsazených funkčních míst se meziročně zvýšil o 1 832 (z toho 1 033 v resortu vnitra, 340 v resortu zemědělství, 273 v resortu obrany a 183 v resortu školství mládeže a tělovýchovy).

Stále však dochází k situaci, kdy na základě požadavků rozpočtových kapitol roste počet systemizovaných, tj. rozpočtem zajištěných funkčních míst a současně vlivem jejich neobsazení k poklesu skutečných přepočtených počtů. Je to zejména výsledek skutečnosti, že není stanovena povinnost vázat prostředky za neobsazená funkčních místa a tyto prostředky se stávají zdrojem zvyšování průměrných platů.

Vývoj počtu zaměstnanců je výsledkem protichůdných, zvyšujících a snižujících, vlivů. K nejvýraznější zvyšující úpravě schváleného rozpočtu o 484 funkčních míst (v ročním přepočtu) došlo v resortu práce a sociálních věcí, z toho o 357 pro rok 2008 na řešení krizové situace ve věcech důchodového pojištění, o 97 na zabezpečení operačních programů EU a o 30 v souvislosti se zabezpečením výplaty odškodnění účastníkům národního odboje. Na zabezpečení sportovní reprezentace

došlo ke zvýšení o 265 funkčních míst v resortu obrany a o 206 funkčních míst v resortu vnitra. Na posílení finančních kontrol v resortu financí došlo ke zvýšení o 76 funkčních míst.

Významné snižující úpravy rozpočtu jsou v resortu vnitra celkem o 3 419 nenaplněných funkčních míst policistů (v ročním přepočtu), z toho o 2 039 v souvislosti s převodem prostředků do sociálních dávek, o 1 004 v souvislosti s převodem prostředků do ostatních běžných výdajů na nákupy materiálu a služeb, a o 327 v souvislosti se spolufinancováním programů Evropské unie. Dále v resortu školství, mládeže a tělovýchovy snížení o 1 328 funkčních míst v rámci vyjmutí globálních grantů operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z regulace zaměstnanosti.

V průběhu roku 2008 tak došlo k úpravě schváleným rozpočtem stanoveného počtu zaměstnanců, jejichž platy jsou hrazeny ze státního rozpočtu, znamenající celkové snížení o 4 211 osob.

V organizačních složkách státu se snížil přepočtený počet zaměstnanců o 2 685 osob, přičemž ve státní správě došlo ke snížení o 2 679 osob.

Vývoj počtu zaměstnanců ve státní správě

Přehled o vývoji počtu zaměstnanců ve státní správě v roce 2008 podává následující tabulka.

Tabulka č. 44

	Počty zaměstnanců			
	Státní správa celkem	Ústřední orgány st. spr.	Ústř. řízené org.st.spr.	SOBCPO*)
Schválený rozpočet 2008	168 683	18 250	50 030	100 403
Souhrn změn rozpočtu 2008	-2 679	190	656	-3 525
z toho:				
Zvyšující	824	58	766	
Snižující	-3 567	-41	-37	-3 489
Převody z (do) ostat. OSSaPO	63	171	-75	-33
Převody mezi orgány státní správy	1	2	2	-3
Rozpočet po změnách 2008	166 004	18 440	50 686	96 878
Nenaplněné počty zaměstnanců	-6 384	-1 378	-1 038	-3 968
Skutečnost 2008	159 620	17 062	49 648	92 910

*) SOBCPO = složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Výše uvedená tabulka rozlišuje úpravy podle jejich charakteru. Zdůvodnění významných změn je obsaženo ve výše uvedeném výčtu změn pro organizační složky státu.

4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu

4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění

Kapitálové výdaje státního rozpočtu byly v roce 2008 **rozpočtovány v celkové výši 128,4 mld. Kč**, což představovalo 11,6 % celkových výdajů rozpočtu (v roce 2007 to bylo 8,6 %) a meziroční zvýšení proti schválenému rozpočtu roku 2007 o 43,6 %, resp. proti skutečnosti roku 2007 o 11,2 %. Meziroční nárůst rozpočtovaných kapitálových výdajů ovlivnilo především Ministerstvo dopravy, u něhož došlo k výraznému zvýšení transferů pro Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) na pokrytí deficitu a na financování akcí zařazených do Operačního programu Doprava. Investiční transfery SFDI určené na vyrovnání deficitu SFDI byly rozpočtovány v částce 20,2 mld. Kč (proti 4,4 mld. Kč v roce 2007) a investiční transfery SFDI z prostředků EU na společné programy EU a ČR ve výši 25,7 mld. Kč (v roce 2007 nebyly rozpočtovány), což souviselo s novým nastavením implementačních toků Operačního programu Doprava. Významně vzrostly rozpočtované investiční výdaje též u kapitoly Operace státních finančních aktiv, a to v souvislosti s projektem Rámcového úvěru ke spolufinancování Operačního programu Doprava, který byl v této kapitole rozpočtován v rámci transferů financovaných z úvěrů od EIB, a dále rovněž u Ministerstva pro místní rozvoj - především v rámci výdajů na Regionální operační programy programovacího období 2007–2013. Na druhé straně k poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva životního prostředí (vliv pozdějšího schvalování programů spolufinancovaných z prostředků EU), u Ministerstva obrany a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Z druhového hlediska byly kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (Státnímu fondu dopravní infrastruktury ve výši 45,9 mld. Kč při meziročním více než desetinásobném nárůstu), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (19,6 mld. Kč), transfery příspěvkovým organizacím (17,6 mld. Kč), územním rozpočtům (16,4 mld. Kč), podnikatelským subjektům (6,2 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 128,4 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadlo na Ministerstvo dopravy** (50,9 mld. Kč, tj. téměř 40 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (17,5 mld. Kč), na Ministerstvo pro místní rozvoj (15,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (8,9 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,1 mld. Kč),

Ministerstvo zdravotnictví (4,1 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (4,0 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (3,7 mld. Kč), na Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,6 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (2,4 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,4 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (2,2 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (2,0 mld. Kč) apod.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů **byl** v průběhu roku rozpočtovými opatřeními **snížen celkem o 9,0 mld. Kč** na 119,4 mld. Kč, když protichůdným směrem byly výrazně sníženy především investiční transfery státním fondům (o 23,6 mld. Kč, nejvyšší mírou se podílelo SFDI) a na druhé straně zvýšeny zejména investiční transfery podnikatelským subjektům ve vlastnictví státu (o 14,8 mld. Kč, nejvyšší mírou se podílela SŽDC, s.o.). Úpravy rozpočtu ovlivnila největší mírou usnesení vlády č. 476/2008 a usnesení Rozpočtového výboru PČR č. 461/2008, která se týkala změny závazných specifických ukazatelů „Dražní doprava“ (+12,0 mld. Kč) a „Dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury“ (-12,0 mld. Kč), a převod části investičních transferů SFDI do běžných výdajů (5,4 mld. Kč na položku 5312 na základě žádosti SFDI). Uvedená usnesení vlády a Rozpočtového výboru PČR věcně souvisela s převodem prostředků ve výši 12,0 mld. Kč státní organizaci SŽDC určených k financování nákupu části podniku České dráhy, a.s. v návaznosti na převod funkce provozovatele celostátní železniční dráhy a regionálních drah ve vlastnictví státu a převod výkonu některých činností, které jsou obsahem provozování dráhy. Hodnota převáděného majetku byla stanovena na základě znaleckého posudku zpracovaného Znaleckým ústavem PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o. Převody mezi jednotlivými položkami investičních výdajů ovlivnila výrazněji též kapitola Operace státních finančních aktiv, ze které byly transferovány do věcně příslušných kapitol prostředky z úvěrů EIB (komentováno na jiném místě).

Největší snížení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 9,9 mld. Kč - bylo realizováno **u kapitoly Operace státních finančních aktiv** a souviselo především s již zmíněnými transfery prostředků jiným kapitolám s účelovým určením na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí, dále **u Ministerstva dopravy** - o 8,6 mld. Kč (důvody jsou uvedené v předchozím odstavci) a u Ministerstva pro místní rozvoj – o 3,1 mld. Kč (převážně přesunem do běžných výdajů). Naopak, **ke zvýšení** kapitálových výdajů došlo především **u Ministerstva životního prostředí** – o 4,4 mld. Kč (především na paragrafu „Ostatní ekologické záležitosti“) a u Ministerstva zemědělství – o 4,1 mld. Kč (týkalo se nejvíce transferů podnikatelským subjektům a obcím).

Vývoj a strukturu kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 45

v mil. Kč

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE UKAZATEL	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl	Index 2008/2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:3)	7=(4:1)
Státní rozpočet celkem	115 527	128 374	119 386	105 034	88,0	-14 352	90,9
v tom:							
Investiční nákupy a související výdaje	24 619	21 683	23 556	20 417	86,7	-3 139	82,9
Nákup akcií a majetkových podílů	843	892	892	892	100,0		105,8
Investiční transfery podnikatelským subjektům	10 210	6 178	21 018	22 340	106,3	1 322	218,8
Investiční transfery neziskovým a pod. organizacím	2 508	1 553	3 749	1 876	50,0	-1 873	74,8
Invest. transfery veř. rozpočtům ústřední úrovně	10 688	45 943	22 348	27 564	123,3	5 216	257,9
Invest. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	18 123	16 442	20 482	14 683	71,7	-5 799	81,0
z toho: obcím	13 398	4 213	8 979	10 352	115,3	1 373	77,3
krajům	3 708	2 940	3 832	2 655	69,3	-1 177	71,6
regionálním radám	42	9 289	7 502	994	13,2	-6 508	
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	15 680	17 560	19 211	17 075	88,9	-2 136	108,9
Investiční převody vlastním fondům	32 696					0	0,0
Investiční transfery obyvatelstvu	11		21	27	128,6	6	245,5
Investiční půjčené prostředky							
z toho: veřejným rozpočtům územní úrovně							
Ostatní kapitálové výdaje	149	18 123	8 109	160	2,0	-7 949	107,4

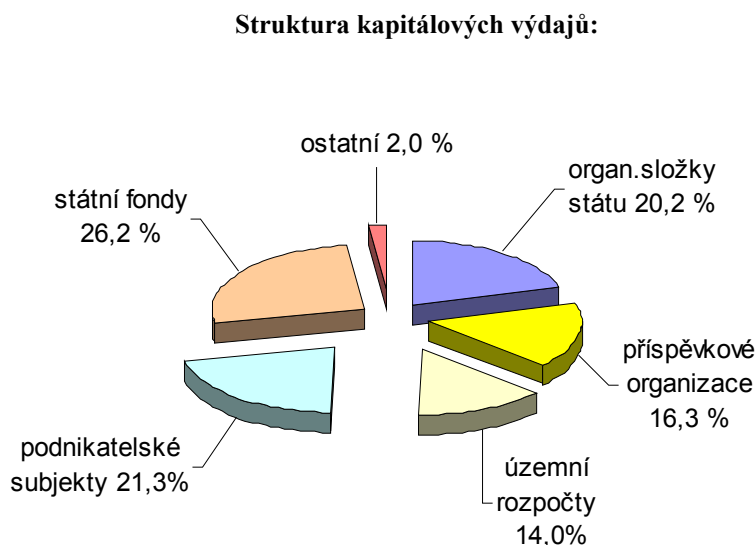
Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu čerpány ve výši **105,0 mld. Kč**, což je o 14,4 mld. Kč, tj. o 12,0 % méně než činil upravený rozpočet (vliv institutu „nároků“ z nespotřebovaných výdajů dle § 47 rozpočtových pravidel). Jejich **čerpání se** proti roku 2007 **snížilo o 10,5 mld. Kč**, tj. o 9,1 %, přičemž toto snížení bylo do značné míry ovlivněno **legislativní změnou** (zákon č. 26/2008 Sb.), kterou byla zrušena možnost převádět prostředky nevyčerpaných rozpočtových výdajů do rezervních fondů organizačních složek státu (v roce 2007 bylo v rámci investičních převodů do rezervních fondů převedeno 32,7 mld. Kč) a místo nich zavedeno vykazování nároků z nespotřebovaných výdajů. Kromě položky „investiční převody vlastním fondům“ meziročně poklesly kapitálové výdaje především u investičních nákupů a souvisejících výdajů (o 4,2 mld. Kč) a investičních transferů obcím (o 3,0 mld. Kč) a krajům (o 1,1 mld. Kč). Naproti tomu meziroční nárůst vykázaly především investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (celkem o 16,9 mld. Kč – vliv transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury, viz výše), investiční transfery podnikatelským subjektům (o 12,1 mld. Kč) a investiční transfery příspěvkových organizacím (o 1,4 mld. Kč).

Z kapitol státního rozpočtu byl **největší meziroční nárůst** – o 19,6 mld. Kč - zaznamenán u Ministerstva dopravy a u Ministerstva spravedlnosti (o 643 mil. Kč). Převážná většina kapitol státního rozpočtu vykázala **meziroční snížení** těchto výdajů, z nichž nejvíce připadlo na Ministerstvo obrany (o 9,5 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (o 7,4 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (o 6,9 mld. Kč),

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 3,2 mld. Kč) a Všeobecná pokladní správa (o 1,1 mld. Kč). **Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu klesl z 10,6 % v roce 2007 na 9,7 % v roce 2008.**

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2008:

Graf č. 12

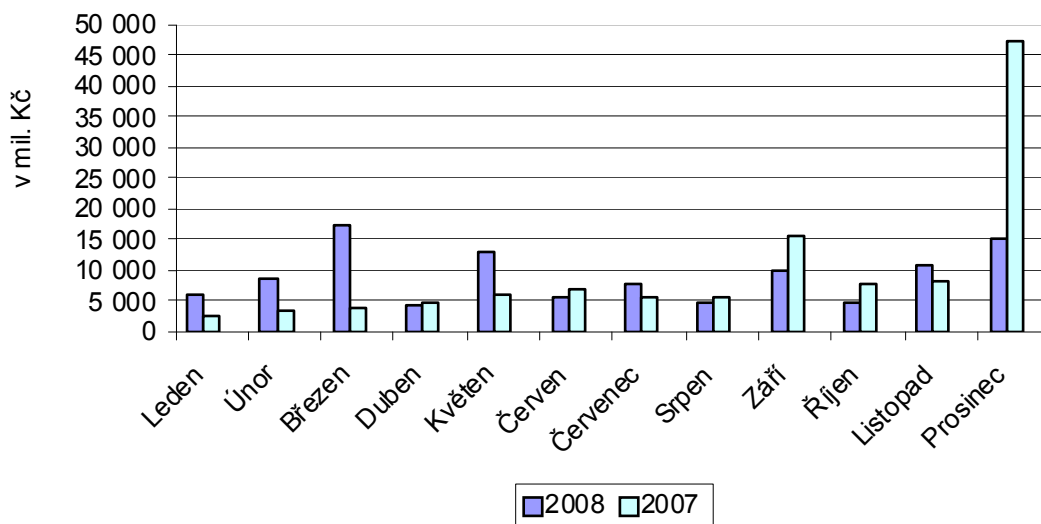

Z grafu je patrné, že **největší podíl kapitálových výdajů** byl v roce 2008 **transferován státním fondům** – celkem 27,5 mld. Kč, tj. 26,2 % celkových kapitálových výdajů. Podnikatelským subjektům bylo poskytnuto 22,3 mld. Kč, tj. 21,3 % z celku a organizačními složkami státu bylo čerpáno 21,3 mld. Kč, což představovalo 20,2 %. Příspěvkovým organizacím bylo poskytnuto 17,1 mld. Kč, tj. 16,3 % a územním rozpočtům 14,7 mld. Kč, což znamenalo 14,0 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu.

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku bylo v roce 2008 poměrně výrazně odlišné oproti minulým létům, kdy bylo typické vysoké čerpání v závěru roku.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2008 a 2007 ukazuje následující graf:

Graf č. 13

Pozn.: Údaje podle pokladního plnění státního rozpočtu

Z grafu je patrné, že v závěru roku, především v samotném měsíci prosinci, došlo v roce 2008 ke změně - **podíl tohoto období** na celoročním čerpání **se výrazně snížil**. Zatímco v roce 2007 bylo v prosinci vyčerpáno 40,0 %, **v roce 2008** bylo ve stejném měsíci čerpáno **14,0 %** všech kapitálových výdajů roku. Současně čerpání v jednotlivých měsících roku bylo vyrovnanější než tomu bylo v předchozím roce 2007. Snížení čerpání v závěru roku bylo **ovlivněno zrušením možnosti organizačních složek státu převádět nevyčerpané rozpočtové prostředky do rezervních fondů** (a zavedením institutu nároků z nespotřebovaných výdajů), jak je zmíněno již výše.

V následující tabulce je uveden **přehled výdajů rozpočtových kapitol s rozhodujícím podílem** na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (údaje po vyloučení transferů územním rozpočtům):

Tabulka č. 46

v mil. Kč

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007
Státní rozpočet celkem (bez transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně, T6-P634-P644) z toho:	97 404	90 351	92,8
Ministerstvo dopravy	26 609	46 146	173,4
Ministerstvo obrany	17 425	7 909	45,4
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	9 930	6 620	66,7
Ministerstvo zemědělství	5 867	5 819	99,2
Ministerstvo vnitra	4 566	4 436	97,2
Ministerstvo průmyslu a obchodu	3 204	3 360	104,9
Ministerstvo zdravotnictví	4 075	3 254	79,9
Ministerstvo spravedlnosti	1 429	2 073	145,1
Ministerstvo životního prostředí	8 480	2 055	24,2
Ministerstvo financí	1 792	1 411	78,7
Akademie věd České republiky	1 561	1 188	76,1
Ministerstvo kultury	1 490	997	66,9
Operace státních finančních aktiv	886	787	88,8
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 433	776	54,2
Ministerstvo zahraničních věcí	842	726	86,2
Všeobecná pokladní správa	618	665	107,6
Ministerstvo pro místní rozvoj	5 415	533	9,8

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (bez investičních transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně) **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 51,1 %**, dále Ministerstvo obrany 8,8 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 7,3 % a Ministerstvo zemědělství 6,4 %.

V kapitole Ministerstvo dopravy bylo čerpání kapitálových výdajů vykázáno **ve výši 46,1 mld. Kč** a bylo tak o 19,5 mld. Kč vyšší než v roce 2007. Největší objem (i nárůst) kapitálových výdajů byl vynaložen formou **investičních transferů státním fondům - Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI)** byla poskytnuta částka ve výši **26,2 mld. Kč**, když prostředky byly Fondem použity především na výstavbu dálnic a silnic I. třídy (převážně prostřednictvím státní příspěvkové organizace Ředitelství silnic a dálnic) a na železniční infrastrukturu (Správou železniční dopravní cesty, s.o.). Mimo transferů SFDI byly poskytnuty prostředky podnikatelským subjektům ve výši 14,7 mld. Kč a příspěvkovým organizacím v částce 4,9 mld. Kč. Prostředky byly čerpány především na železniční dopravu – 14,3 mld. Kč a na činnosti spojené se správou, údržbou, opravami, technickou obnovou a výstavbou silniční sítě – 4,0 mld. Kč a dálnic – 0,9 mld. Kč.

V kapitole Ministerstvo obrany bylo v roce 2008 ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje uvolněno **7,9 mld. Kč**. Největší část investičních výdajů byla vynaložena na program Pořízení a obnova dopravních, speciálních a manipulačních prostředků logistiky (1,8 mld. Kč) a na zabezpečení sil a prostředků Armády ČR v mezinárodních operacích (1,0 mld. Kč). Další prostředky byly vynaloženy na zvyšování schopností v oblasti velení a řízení (752 mil. Kč), na výstavbu a rekonstrukci zařízení správních částí MO (607 mil. Kč), na výstavbu a rekonstrukci infrastruktury vzdušných sil (564 mil. Kč) a další programy.

V kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dosáhly kapitálové výdaje objem **6,6 mld. Kč**, když rozhodující část prostředků byla poskytnuta vysokým školám (4,9 mld. Kč, z toho 3,4 mld. Kč bylo použito na program Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol). Další prostředky byly transferovány ve prospěch občanských sdružení (804 mil. Kč), zřízeným příspěvkovým organizacím (586 mil. Kč), neziskovým a podobným organizacím (70 mil. Kč), veřejným výzkumným institucím (40 mil. Kč) atd.

V kapitole Ministerstvo zemědělství dosáhly kapitálové výdaje **5,8 mld. Kč**. Rozpočtové prostředky byly určeny především na financování udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství, když čerpání bylo realizováno převážně formou transferů podnikatelským subjektům a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu. Další prostředky byly vynaloženy na podnikání a restrukturalizaci v zemědělství a potravinářství – formou poskytování podpor podnikatelských záměrů, na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu včetně ochrany proti povodním apod.

Investiční výdaje uvedených i ostatních ministerstev a ústředních orgánů jsou podrobně popsány v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol (jsou předkládány Poslanecké sněmovně a projednávány v příslušných výborech), popřípadě v sešitu H předloženého návrhu státního závěrečného účtu.

Na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu, vyčíslených v úvodní tabulce ve výši 105,0 mld. Kč se podobně jako v předchozích letech podílely **úvěry získané ze zahraničí** - od Evropské investiční banky. Prostředky získané z těchto

úvěrů byly transferovány v celkové výši **9,9 mld. Kč**, s účelovým určením na spolufinancování Operačního programu Doprava (skutečně čerpáno bylo 5,0 mld. Kč), na silniční okruh Prahy, část jihozápadní (2,9 mld. Kč), na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací (1,1 mld. Kč), na rozvoj materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně (326 mil. Kč) a na financování protipovodňových opatření (308 mil. Kč).

Státní rozpočet se i v roce 2008 podílel na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních samosprávných celků (ÚSC) v roce 2008 **dosáhl 93,5 mld. Kč**, z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu bylo do této sféry **uvolněno 14,7 mld. Kč** (šlo vesměs o investiční transfery, půjčené prostředky poskytnuty nebyly). **Podíl státního rozpočtu** na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak činil 15,7 % (v roce 2007 to bylo 20,3 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím 10,4 mld. Kč, krajům 2,7 mld. Kč a regionálním radám 1,0 mld. Kč. **Prostředky byly uvolněny především z Ministerstva pro místní rozvoj** – celkem ve výši **4,7 mld. Kč**, z Ministerstva životního prostředí 2,7 mld. Kč, z kapitoly Všeobecná pokladní správa 2,5 mld. Kč, z Ministerstva zemědělství 1,9 mld. Kč, z Ministerstva práce a sociálních věcí 640 mil. Kč, z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy 602 mil. Kč, z kapitoly Operace státních finančních aktiv 523 mil. Kč, z Ministerstva průmyslu a obchodu 431 mil. Kč atd.

Z rozpočtu **Ministerstva pro místní rozvoj** bylo územním samosprávným celkům a regionálním radám poskytnuto celkem 4,7 mld. Kč investičních prostředků, z toho obcím 2,1 mld. Kč, krajům 1,5 mld. Kč a regionálním radám 1,0 mld. Kč, a to především do oblasti bydlení, komunálních služeb, bytového hospodářství a územního rozvoje. **Ministerstvo životního prostředí** z celkové částky 2,7 mld. Kč poskytlo prostředky především obcím (2,1 mld. Kč), a to zejména na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a odpady, na podporu úspor energie a používání obnovitelných zdrojů, na revitalizaci vodních toků, na ochranu půdy a podzemních vod proti znečištění infiltracím atd. V kapitole **Všeobecná pokladní správa** byla součástí vykázaného objemu kapitálových prostředků převedených do rozpočtů obcí a krajů především podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství (základní školy a předškolní zařízení), podpora rozvoje tělovýchovné činnosti a sportovních zařízení v majetku obcí a podpora regionální infrastruktury. **Ministerstvo zemědělství** poskytlo obcím především prostředky pro oblast odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, zejména na vodárenskou infrastrukturu.

4.2. Výdaje realizované prostřednictvím programového financování

Výdaje státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování jsou sledovány podle jejich účelového určení na konkrétních akcích a projektech v **Informačním systému ISPROFIN** Ministerstva financí. Tato databáze umožňuje dlouhodobé sledování výdajů státního rozpočtu, které jsou realizovány prostřednictvím programů jednotlivých kapitol. Informace o schváleném rozpočtu, upraveném rozpočtu a skutečnosti k 31. prosinci 2008 za jednotlivé kapitoly a jimi spravované programy jsou uvedeny v sešitu G (tabulky č. 13).

Za rok 2008 bylo **prostřednictvím programového financování realizováno 5,8 % celkových výdajů státního rozpočtu**, což finančně vyjádřeno znamenalo **59,9 mld. Kč**. Výdaje byly realizovány v rámci 150 programů. Nejvíce programů bylo, tak jako v předcházejících letech, v kapitole **Ministerstvo obrany (24)**, ve které byly prostřednictvím programů realizovány výdaje ve výši **10,7 mld. Kč**.

Nejvyšší podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích kapitoly má Ministerstvo pro místní rozvoj (46,4 %). Tento poměr je ovlivněn převažujícími výdaji dotačního typu.

Nejnižší podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích kapitoly mělo Ministerstvo práce a sociálních věcí - 0,5 % (2,4 mld. Kč). Přestože absolutní finanční výše není malá, procentuální údaj je nízký, neboť je zkreslen vysokými sociálními výdaji této kapitoly.

V následující tabulce je uveden podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování (skutečnost) na celkových výdajích kapitol (skutečnost). Kapitoly Státní dluh, Operace státních finančních aktiv, Grantová agentura a Akademie věd České republiky ve sledovaném období nerealizovaly výdaje prostřednictvím programového financování.

Tabulka č. 47

Podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování (skutečnost) na celkových výdajích kapitol (skutečnost)						
č.	Kapitola	2004	2005	2006	2007	2008
301	Kancelář prezidenta republiky	24,30	24,36	24,19	26,86	34,72
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	4,67	3,66	3,97	3,66	3,59
303	Senát Parlamentu	27,06	25,51	20,95	8,95	5,01
304	Úřad vlády	19,70	15,31	9,40	8,69	10,46
305	Bezpečnostní informační služba	13,61	13,57	12,60	9,92	11,65
306	Ministerstvo zahraničních věcí	16,73	16,42	15,12	13,44	11,61
307	Ministerstvo obrany	17,27	20,39	15,66	29,33	20,23
308	Národní bezpečnostní úřad	7,96	14,00	12,08	4,83	8,47
309	Kancelář Veřejného ochránce práv	12,06	11,78	11,40	13,85	15,56
312	Ministerstvo financí	21,21	19,17	16,25	16,95	13,61
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	0,49	0,42	0,63	0,71	0,55
314	Ministerstvo vnitra	8,37	10,27	10,54	12,43	12,37
315	Ministerstvo životního prostředí	23,19	21,45	30,59	22,11	20,42
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	56,11	50,24	51,76	60,30	46,37
321	Grantová agentura	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	16,89	16,96	12,37	3,45	16,67
327	Ministerstvo dopravy	42,15	62,11	27,73	27,25	13,91
328	Český telekomunikační úřad	29,27	33,81	47,38	31,02	37,75
329	Ministerstvo zemědělství	15,48	7,51	4,60	5,29	8,90
333	Ministerstvo školství, ml. a tělov.	3,92	4,79	4,23	4,23	4,35
334	Ministerstvo kultury	15,48	13,21	14,86	14,96	16,61
335	Ministerstvo zdravotnictví	37,67	28,97	12,00	11,88	26,50
336	Ministerstvo spravedlnosti	10,53	14,90	7,62	9,17	10,22
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	57,97	28,01	22,93	20,50	24,18
344	Úřad průmyslového vlastnictví	25,13	23,46	24,49	20,90	23,19
345	Český statistický úřad	35,55	19,75	10,60	8,37	15,41
346	Český úřad zeměměř. a katastrální	21,13	22,99	20,38	23,18	20,65
348	Český báňský úřad	5,80	5,30	19,68	8,80	5,37
349	Energetický regulační úřad	13,33	18,59	16,24	15,76	17,09
353	Úřad pro ochranu hosp. soutěže	6,15	4,06	17,23	17,80	9,36
355	Ústav pro studium totalitních režimů				21,58	9,48
358	Ústavní soud	14,65	10,09	21,59	7,50	11,65
361	Akademie věd České republiky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
372	Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání	8,17	3,71	8,49	9,98	9,83
374	Správa státních hmotných rezerv	16,73	14,54	10,84	15,28	11,16
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	24,67	18,21	17,15	18,40	25,27
381	Nejvyšší kontrolní úřad	19,78	19,63	10,57	9,79	11,50
398	Všeobecná pokladní správa	5,05	4,94	6,51	5,79	2,24
	Celkem	6,94	7,81	6,74	7,09	5,77

Z tabulky vyplývá, že podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích se snížil - oproti hodnotám předchozích let, což bylo do značné míry ovlivněno zrušením kapitoly Ministerstvo informatiky, která v letech 2003 až 2007 vykázala vysoké podíly - od 54,8 do 75,4 %.

Vzhledem k tomu, že řada resortů není vybavena odbornými útvary specializovanými na programové financování a projektové řízení, dochází i nadále k nedostatkům jak v přípravě, tak i v realizaci výstavby. Tato situace se projevuje mimo jiné i v zahajování nových staveb i za cenu prodlužování lhůt výstavby rozestavěných staveb, v růstu nákladů staveb v důsledku podcenění jejich přípravy a zadávání a zejména v chybějícím odborném posouzení investičních záměrů z technicko-ekonomických hledisek.

5. Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit, protože to stanoví platné zákonné předpisy nebo mezinárodní dohody a smlouvy.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění a podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému všeobecného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, příspěvek na podporu stavebního spoření a příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro **ostatní** mandatorní výdaje **vyplývající z právních norem** jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje (např. výdaje na podporu hypotečního úvěrování). Mandatorní výdaje **vyplývající ze smluvních závazků** jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry, rozhodnutí v arbitrážních sporech apod. (např. odvody do rozpočtu Evropské unie).

Mandatorní výdaje v celkové výši 581,4 mld. Kč představovaly 52,5 % rozpočtovaných výdajů schválených zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008; meziročně se měly zvýšit o 2,0 % (o 11,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 4,7 % (téměř o 27,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2007, kdy jejich podíl na celkových výdajích činil 50,8 %. Z celku na zákonné mandatorní výdaje připadlo téměř 540,6 mld. Kč, tj. 93,0 % (o 0,8 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu roku 2007), z nich byl největší objem stanoven na sociální transfery, vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací 422,0 mld. Kč (78,1 % zákonných mandatorních výdajů), dále objemově významné byly další sociální výdaje - platba státu do zdravotního pojištění pro vybrané skupiny obyvatel 47,7 mld. Kč a příspěvek státu na penzijní připojištění 5,1 mld. Kč; výdaje na

dluhovou službu vč. poplatků a úmoru byly rozpočtovány ve výši 45,5 mld. Kč, státní příspěvek na podporu stavebního spoření 15,0 mld. Kč, atd. Ostatní mandatorní výdaje byly ve státním rozpočtu zahrnuty v objemu 40,9 mld. Kč, z toho smluvní závazek vyplývající z členství České republiky v Evropské unii činil 30,2 mld. Kč další transfery mezinárodním organizacím 3,1 mld. Kč, realizace státních záruk 5,6 mld. Kč, atd. V průběhu roku byl státní rozpočet celkových mandatorních výdajů zvýšen o 4,5 mld. Kč zejména vlivem změn v sociální oblasti. Podíl celkových mandatorních výdajů na predikovaném hrubém domácím produktu v b.c. měl dosáhnout 12,5 %.

Údaje o čerpání těchto výdajů v roce 2008 vč. srovnání s rokem 2007 uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 48

Mandatorní výdaje	v mil. Kč						
	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	6=4-1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	518 971	540 574	546 042	545 155	99,8	105,0	26 184
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací	413 243	421 960	429 444	429 217	99,9	103,9	15 974
v tom:							
Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	289 855	305 596	312 493	312 532	100,0	107,8	22 677
Dávky nemocenského pojištění	34 870	29 023	32 275	32 072	99,4	92,0	-2 798
Státní sociální podpora	48 617	45 702	41 349	41 970	101,5	86,3	-6 647
Ostatní sociální dávky (bez rezervy)	6 048	6 652	7 375	7 258	98,4	120,0	1 210
Podpora v nezaměstnanosti - pasivní	7 016	7 000	7 078	7 115	100,5	101,4	99
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	196	200	180	150	83,3	76,5	-46
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	4 198	3 640	4 102	4 119	100,4	98,1	-79
Transf. na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdrav. postiženým	7 482	12 059	6 768	5 523	81,6	73,8	-1 959
Transfery na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách	14 961	12 088	17 826	18 478	103,7	123,5	3 517
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	4 527	5 100	5 010	4 992	99,6	110,3	465
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	47 459	47 729	47 253	47 253	100,0	99,6	-206
Výdaje na dluhovou službu	33 981	45 141	44 607	44 601	100,0	131,3	10 620
Poplatky dluhové služby	145	319	289	151	52,2	104,1	6
Majetková újma peněžních ústavů	285	298	374	374	100,0	131,2	89
Příspěvek na podporu stavebního spoření	14 976	15 000	14 220	14 220	100,0	95,0	-756
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám	522	1 086	1 086	1 058	97,4	202,7	536
Pozemkové úpravy	700	800	800	800	100,0	114,3	100
Dotace na podporu exportu - MF, EGAP, ČEP	244	706	706	401	56,8	164,3	157
Transfery státním fondům (pouze správní výdaje SZIF)	1 709	1 002	1 002	1 002	100,0	58,6	-707
Výběrová dětská rekreace - dětské domovy a ÚSP	14	14	14	14	100,0	100,0	0
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětem trestné činnosti	111	258	126	115	91,3	103,6	4
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z. č. 261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č. 172/2002 Sb. a další odškodnění osob	1 010	816	766	766	100,0	75,8	-244
Úhrada ztráty z univerzální služby podle z. č. 127/2005 Sb.	0	300	300	146	48,7		146
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	45	45	45	45		100,0	0
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	35 499	40 866	39 914	36 647	91,8	103,2	1 148
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	122	120	120	66	55,0	54,1	-56
Státní podpora hypotečního úvěrování	77	64	64	24	37,5	31,2	-53
Novomanželské půjčky	0	1	1	0			0
Souhmné pojištění vozidel	45	55	55	42	76,4	93,3	-3
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	35 377	40 746	39 794	36 581	91,9	103,4	1 204
Státní záruky (mimo programu 398080) a negarantované úvěry s.o. Správa železniční dopravní cesty podle z. č. 77/2002 Sb.	4 981	5 592	4 520	3 153	69,8	63,3	-1 828
Vládní úvěry vč. plynárnenských VIA a poplatků za vedení účtu	41	1 841	1 841	37	2,0	90,2	-4
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB, Česko-německý fond budoucnosti	2 980	3 120	2 842	2 800	98,5	94,0	-180
Odvody a příspěvky do rozpočtu EU	27 375	30 193	30 591	30 591	100,0	111,7	3 216
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	554 470	581 440	585 956	581 802	99,3	104,9	27 332
Podíl na celkových výdajích státního rozpočtu	50,76	52,50	52,51	53,67			

Čerpání mandatorních výdajů dosáhlo celkem **581,8 mld. Kč**, tj. 53,7 % celkových výdajů státního rozpočtu za rok 2008. Plněno bylo na 99,3 % rozpočtu pozměnách (úspora 4,2 mld. Kč) při meziročním růstu o 4,9 % (o 27,3 mld. Kč), na kterém se podílely zejména sociální transfery obyvatelstvu.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány v objemu **545,2 mld. Kč** (99,8 % rozpočtu po změnách) a představovaly 93,7 % celkových mandatorních výdajů. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 5,0 % (o 26,2 mld. Kč). Došlo k růstu výdajů v oblasti sociálních transferů celkem o 3,9 % (o 16,0 mld. Kč), z toho k objemově největšímu navýšení došlo u výdajů na dávky důchodového pojištění (o 22,7 mld. Kč) a u transferů územním rozpočtům na sociální dávky (o 1,6 mld. Kč), naopak se snížily výdaje na dávky státní sociální podpory (o 6,6 mld. Kč) a na dávky nemocenského pojištění (o 2,9 mld. Kč); výdaje na dluhovou službu meziročně vzrostly o 10,6 mld. Kč.

Ostatní mandatorní výdaje (vyplývající z jiných právních norem a ze smluvních závazků) dosáhly v roce 2008 celkem **36,6 mld. Kč**, tj. 103,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 3,2 % (o 1,1 mld. Kč), na kterém se podílelo zejména meziroční zvýšení odvodů a příspěvků do rozpočtu EU (o 3,2 mld. Kč), naopak ke snížení došlo u výdajů na realizaci státních záruk (o 1,8 mld. Kč).

Jednotlivé mandatorní výdaje jsou hodnoceny v příslušné části zprávy týkající se výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby.

V roce 2008 došlo proti roku 2007 ke zvýšení podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu o 2,9 procentního bodu. Po korekci o převody do rezervních fondů kapitol státního rozpočtu v roce 2007 (snížení celkových výdajů o 78,9 mld. Kč z důvodu změny § 47 zákona č. 218/2000 Sb. ve znění zákona č. 482/2004 Sb.) se však tento podíl snížil o 1,0 procentního bodu, meziroční růst ve srovnání s růstem celkových výdajů byl nižší o 2,1 procentního bodu, podíl zákonných mandatorních výdajů na celkových výdajích se snížil z 51,2 % na 50,3 % a podíl mandatorních výdajů vyplývajících z jiných právních norem a smluvních závazků z 3,5 % na 3,3 %, zejména vlivem zvýšení odvodů vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU. Podíl mandatorních výdajů na hrubém domácím produktu v roce 2008 činil 15,7 %.

6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje

Výdaje na podporu výzkumu a vývoje byly zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu na rok 2008, stanoveny ve výši 23,0 mld. Kč; šlo o výdaje ze státního rozpočtu. Proti roku 2007 se jednalo o zvýšení o 1,5 mld. Kč, což představovalo **nárůst o 6,98 %**.

V roce 2008 byly za oblast podpory výzkumu a vývoje rozpočtovány i výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a výdaje kryté z finančního mechanismu EHP/Norsko v kapitole Akademie věd. Včetně výdajů krytých příjmy z EU a EHP/Norsko činily schválené výdaje na tuto oblast 23,1 mld. Kč. Rozpočet výdajů krytých příjmy z EU byl proti roku 2007 minimální, z důvodu nečerpání těchto výdajů v roce 2007 a převodu těchto zdrojů do rezervních fondů kapitol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva průmyslu.

Podíl celkových výdajů z národních zdrojů (i včetně výdajů krytých z rozpočtu EU a finančního mechanismu EHP/Norsko), v přepočtu na odhad vývoje HDP z ledna 2009, činil 0,62 % HDP. Proti národním zdrojům roku 2007 bylo dosaženo nárůstu pouze 0,01 procentního bodu.

Částka stanovená zákonem č. 360/2007 Sb. byla v průběhu roku **rozpočtovými opatřeními** snížena o 4,6 mil. Kč. Jednalo se o běžné rozpočtové změny a přesuny. K nejvyššímu snížení výdajů na výzkum a vývoj ve výši 11 mil. Kč došlo u kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; jednalo se o přesun prostředků na výdaje na mezinárodní spolupráci související s výzkumem.

Skutečné čerpání výdajů státního rozpočtu, bez výdajů krytých příjmy z EU, dosáhlo 20,5 mld. Kč, tj. 89,1 % upraveného rozpočtu, což byla stejná výše jako v roce 2007. V této částce je zapojeno čerpání rezervních fondů kapitol z předchozích let ve výši 0,5 mld. Kč. **Výdaje kryté příjmy z EU, rozpočtované v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, byly čerpány pouze na 13,5 %.** **Výdaje na programy spolufinancované z EU, realizované prostřednictvím kapitoly Akademie věd, byly vyčerpány na 100 %.** Výdaje rozpočtované na spolufinancování a předfinancování projektů finančního mechanismu EHP/Norsko v kapitole Akademie věd nebyly čerpány.

Jako nároky z nespotřebovaných výdajů, ve smyslu rozpočtových pravidel, zůstaly kapitolám na podporu této oblasti nevyčerpané výdaje **ve výši 3,6 mld. Kč.** Ve srovnání s rokem 2007, kdy bylo do rezervních fondů převedeno 1,2 mld. Kč, zbyla k využití v dalších letech více než dvojnásobná výše prostředků z národních zdrojů.

Největší podíl výdajů na výzkum a vývoj připadl jako každý rok **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem 7,8 mld. Kč, což představovalo 80,3 % upraveného rozpočtu kapitoly pro oblast výzkumu a vývoje a 37,9 % skutečného celkového objemu podpory výzkumu a vývoje financovaného ze státního rozpočtu. Z prostředků této kapitoly byla uvolněna institucionální podpora ve výši 5,1 mld. Kč, tj. ve stejné částce jako v roce 2007. Účelová podpora výzkumu a vývoje byla uvolněna ve výši 2,7 mld. Kč, což představovalo zvýšení o 0,3 mld. Kč proti roku 2007.

Druhé nejvyšší čerpání výdajů na podporu výzkumu a vývoje vykázala kapitola **Akademie věd**, a to celkem ve výši 5,6 mld. Kč, což představovalo oproti roku 2007 snížení na 98,1 %. Podíl institucionálních výdajů na celkové podpoře výzkumu a vývoje této kapitoly v roce 2008 činil 83,6 %, což proti roku 2007 znamenalo snížení o 0,2 procentního bodu a potvrdilo pokračující trend z předchozích období.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum a vývoj celkem 2,5 mld. Kč, což bylo na stejné úrovni jako v roce 2007. Prostředky účelové podpory výzkumu a vývoje byly vynaloženy na projekty průmyslového výzkumu. Rozpočtované institucionální výdaje na spolufinancování programů EU nebyly čerpány.

V roce 2008 byly pátým rokem čerpány výdaje na podporu Národního programu výzkumu, který byl schválen usnesením vlády č. 417/2003. **Podpora Národního programu výzkumu** byla realizována Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem zdravotnictví, Akademií věd, Ministerstvem obrany a Grantovou agenturou. Celkové výdaje ve sledovaném roce činily 2,8 mld. Kč, což byla stejná výše jako v roce 2007.

Z celkových výdajů, bez výdajů krytých příjmy z EU, ve výši 20,5 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu a vývoje v roce 2008, připadlo na účelové výdaje 9,5 mld. Kč, tj. 46,1 %, a na institucionální výdaje 11,0 mld. Kč, tj. 53,9 %. Ve srovnání s rokem 2007 došlo ke zvýšení podílu účelových výdajů na celkovém objemu podpory, a to o 1,4 procentního bodu. Byl tak obnoven pozitivní trend zvyšování podílu účelových výdajů nastolený v roce 2006. Podrobnosti o využití prostředků na podporu výzkumu a vývoje jsou uvedeny v kapitolních sešitech.

7. Výdaje na státní správu

”Státní správa”¹ z hlediska státního rozpočtu představuje ministerstva a další státní orgány a instituce (přes 2/3 z celkového počtu kapitol státního rozpočtu). V jejich působnosti vykonávají činnost desítky organizačních složek státu, jako např. územní finanční orgány (tvořící 8 finančních ředitelství a přes 200 finančních úřadů), celní orgány (Generální ředitelství cel, 8 celních ředitelství a přes 40 celních úřadů), úřady práce (přes 70), pozemkové úřady, veterinární správa (přes 70 složek), zastupitelské úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, katastrální úřady, zeměměřičské a katastrální inspektoráty, Státní plavební správa, Úřad pro civilní letectví, Puncovní úřad, Česká obchodní inspekce, inspektoráty bezpečnosti práce a další. Součástí státní správy jsou i **některé složky Ministerstva obrany** vč. Armády ČR a **Ministerstva vnitra** vč. Policie ČR (regionální a další složky), dále soudnictví (cca 100 soudů), státní zastupitelství a vězeňská služba. Jde tedy o subjekty, které svojí činností zabezpečují a podporují chod státní správy.

V orgánech a organizačních složkách státní správy pracovalo v roce 2008 celkem 159,6 tis. zaměstnanců a na jejich činnost bylo ze státního rozpočtu vynaloženo celkově **122,1 mld. Kč**.

Tabulka č. 49

¹ Pojem "státní správa" není obsahově jednoznačně definován, proto dále uváděné údaje mají pouze *orientační charakter* a slouží pro obecnou představu o přibližné výši těchto výdajů. Pro zjednodušení sumarizací byly do výdajů státní správy u vybraných paragrafů zahrnuty celé seskupení položek 50, 51 a 61. Jednotlivé kapitoly ve svých závěrečných účtech mohou vykazat údaje „přesnější“ (přepočtené např. dle podseskupení položek nebo položek RS, popř. s odlišným zařazením paragrafů RS).

Počty zaměstnanců a výdaje na státní správu v roce 2008

v počtu osob a v mil. Kč

Ukazatel	Počet zaměstnanců	Výdaje celkem		Běžné výdaje skuteč.	v tom:		Kapitálové výdaje skuteč.
		Rozpočet po změnách	Skutečnost		platy, ost. platby za prov.práci a pojistné	ost. běž. výdaje	
Státní správa celkem	159 629	125 544	122 090	110 958	78 280	32 678	11 132
z toho:							
Ministerstvo vnitra	67 124	49 800	48 865	44 649	34 010	10 639	4 216
Ministerstvo spravedlnosti	22 774	20 840	20 151	18 090	13 575	4 515	2 061
Ministerstvo financí	22 955	15 317	14 904	13 617	10 217	3 400	1 287
Ministerstvo práce a soc. věcí	17 737	12 014	11 014	10 570	6 790	3 780	444
Ministerstvo zahranič. věcí	2 139	5 413	5 154	4 482	986	3 496	672
Ministerstvo zemědělství	5 607	3 715	4 004	3 387	2 390	997	617
Č.úřad zeměměř. a katastrální	5 413	2 798	2 746	2 568	1 967	601	178
Ministerstvo obrany	2 437	2 290	2 266	1 968	1 471	497	298
Vybrané kapitoly celkem	146 186	112 187	109 104	99 331	71 406	27 925	9 773

Celkové výdaje státního rozpočtu na státní správu **byly čerpány na 97,2 % rozpočtu po změnách** (dosažená úspora téměř 3,5 mld. Kč) a **meziročně vzrostly o 5,9 mld. Kč, tj. o 5,1 %** (v roce 2007 byl upravený rozpočet splněn na 98,6 %, úspora činila 1,7 mld. Kč a meziroční růst dosáhl 5,3 mld. Kč, tj. 4,8 %). **Z celkových výdajů na státní správu v roce 2008 představovaly běžné (neinvestiční) výdaje 90,9 %** (v roce 2007 to bylo 91,7 %), zbytek připadl na kapitálové výdaje. Největší objem neinvestičních výdajů – celkem 78,3 mld. Kč, tj. 70,5 % všech výdajů byl použit na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného pojistného placeného zaměstnavatelem (v roce 2007 byl tento podíl 66,0 %). Tyto výdaje, resp. jejich rozhodující část – mzdové prostředky – jsou podrobně vyhodnoceny v předchozím bodě 2.3.2. tohoto sešitu.

Počet zaměstnanců pracujících ve státní správě v roce 2008 dosáhl **159,6 tis. osob** průměrného přepočteného stavu, což ve srovnání s upraveným limitem (166,0 tis. osob) představovalo **úsporu 6,4 tis. osob a plnění na 96,2 %**. **Meziročně** jejich počet klesl o 3,6 tis. osob, tj. o 2,2 %.

Rozhodující část výdajů na státní správu byla vynaložena na činnost resortů zabezpečujících **vnitřní bezpečnost státu** (Policie ČR v rámci Ministerstva vnitra), **právní ochranu** (soudy, státní zastupitelství a vězeňská služba v rámci Ministerstva spravedlnosti), **správu daní a poplatků** (finanční a celní úřady v rámci Ministerstva financí), **sociální oblast** (úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce v rámci Ministerstva práce a sociálních věcí), **zahraniční věci** (zastupitelské úřady v rámci Ministerstva zahraničních věcí), správu v působnosti **pozemkových úřadů** (v rámci Ministerstva zemědělství), **katastrální úřady a pracoviště** a zeměměřičské a katastrální inspektoráty (v rámci Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního) a **obranu** (Ministerstvo obrany a některé správní složky Armády ČR).

Podíl těchto kapitol na celkových výdajích na státní správu v roce 2008 představoval **109,1 mld. Kč, tj. 89,4 %** (z toho na běžných výdajích 89,5 % a na kapitálových výdajích 87,8 %) při 91,6 % podílu na celkovém počtu zaměstnanců ve státní správě. Proti roku 2007 vzrostly výdaje těchto ústředních orgánů o 4,6 mld. Kč, tj. o 4,4 %, tedy o 0,7 procentního bodu méně než za celou státní správu.

Nejvíce – **40,0 %** - se na celkových výdajích na státní správu **podílelo Ministerstvo vnitra** (z toho na běžných výdajích 40,2 % a na kapitálových výdajích 37,9 %), při podílu na počtu zaměstnanců 42,1 %. **Ministerstvo spravedlnosti** se na výdajích na státní správu **podílelo 16,5 %** při podílu na počtu zaměstnanců 14,3 % a **Ministerstvo financí 12,2 %** u výdajů a 14,4 % u zaměstnanců.

Celkové výdaje na jednoho zaměstnance státní správy v roce 2008 představovaly v průměru **765 tis. Kč**, z toho běžné výdaje činily 695 tis. Kč (z nich osobní výdaje 470 tis. Kč) a kapitálové výdaje 70 tis. Kč. Proti předchozímu roku vzrostly celkové výdaje na jednoho zaměstnance o 7,5 %, z toho běžné výdaje o 6,6 % (z nich osobní výdaje o 4,3 %) a kapitálové výdaje o 17,6 %.

Celkové výdaje na státní správu v roce 2008 představovaly 11,3 % všech výdajů státního rozpočtu (nárůst o 0,7 procentního bodu), z toho běžné výdaje činily 11,3 % všech neinvestičních výdajů státního rozpočtu (v roce 2007 to bylo 10,9 %) a investiční výdaje 10,6 % všech kapitálových výdajů (v roce 2007 činily 8,4 %).

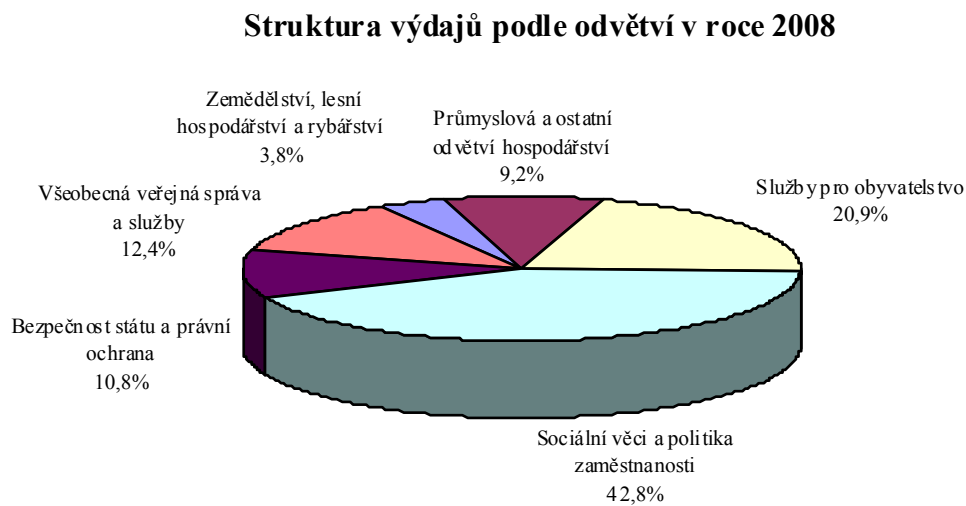
Jestliže v roce 2008 bylo vynaloženo z prostředků státního rozpočtu v průměru na 1 obyvatele České republiky **103,8 tis. Kč** všech výdajů (z toho běžných 93,7 tis. Kč a kapitálových 10,1 tis. Kč), pak **státní správa "stála" 1 obyvatele 11,7 tis. Kč** (z toho běžné výdaje představovaly 10,6 tis. Kč a kapitálové výdaje 1,1 tis. Kč). Z hlediska **meziročního srovnání v předchozím roce 2007** dosáhly uvedené ukazatele těchto hodnot: podíl všech výdajů státního rozpočtu na 1 obyvatele 105,5 tis. Kč (z toho běžných 94,4 tis. Kč a kapitálových 11,2 tis. Kč) a podíl výdajů státní správy na 1 obyvatele 11,2 tis. Kč (z toho běžné výdaje 10,3 tis. Kč a kapitálové výdaje 0,9 tis. Kč).

8. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do funkčního členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé funkční kategorie výdajů podle účelu, na které jsou peníze státního rozpočtu vynakládány.

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu za rok 2008:

Graf č. 14

Přehled o výdajích SR podle odvětvového hlediska podává následující tabulka:

Tabulka č. 50

v mld. Kč

Rozp. skup.	UKAZATEL	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění 4:3	Index 2008/07 4:1	Rozdíl 2008-07 4-1
			schválený	po změnách				
			1	2				
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství	62,02	48,86	49,39	41,40	83,8	66,8	-20,6
	z toho: Zemědělná potravin. činnost a rozvoj	50,35	38,40	38,86	30,34	78,1	60,3	-20,0
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	82,87	101,67	97,66	100,08	102,5	120,8	17,2
	v tom:							
	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	18,99	14,60	15,99	17,78	111,2	93,6	-1,2
	Doprava	45,06	75,24	67,74	66,11	97,6	146,7	21,1
	Vodní hospodářství	9,39	2,94	5,10	7,60	148,9	80,9	-1,8
	Spoje	0,95	1,01	1,02	0,79	77,1	82,5	-0,2
	Všeob. hosp. záležitosti a ost. ekon. funkce	8,49	7,88	7,80	7,81	100,1	92,0	-0,7
3	Služby pro obyvatelstvo	249,28	239,34	244,83	227,07	92,7	91,1	-22,2
	v tom:							
	Vzdělávání a školské služby	118,92	111,57	117,23	117,11	99,9	98,5	-1,8
	Kultura, církev a sdělovací prostředky	9,58	9,84	10,39	9,20	88,6	96,1	-0,4
	Tělovýchova a zájmová činnost	4,80	3,46	4,14	4,33	104,8	90,2	-0,5
	Zdravotnictví	60,12	59,62	59,88	57,81	96,5	96,2	-2,3
	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	32,92	32,15	31,63	23,54	74,4	71,5	-9,4
	Ochrana životního prostředí	11,28	6,96	10,27	5,65	55,0	50,1	-5,6
	Ostatní výzkum a vývoj	11,66	15,74	11,29	9,42	83,5	80,8	-2,2
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	423,96	425,35	469,16	464,00	98,9	109,4	40,0
	v tom:							
	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	385,86	393,11	399,54	399,78	100,1	103,6	13,9
	Politika zaměstnanosti	19,62	17,78	21,21	17,52	82,6	89,3	-2,1
	Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezp. a politice zaměstnanosti	18,48	14,46	48,41	46,71	96,5	252,7	28,2
5	Bezpečnost státu a právní ochrana	123,17	119,88	121,00	116,87	96,6	94,9	-6,3
	v tom:							
	Obrana	50,94	45,21	45,10	43,29	96,0	85,0	-7,6
	Civilní připravenost na krizové stavy	2,26	2,61	2,57	2,45	95,3	108,3	0,2
	Bezpečnost a veřejný pořádek	41,73	42,76	42,74	41,27	96,6	98,9	-0,5
	Právní ochrana	19,99	21,10	21,66	20,91	96,5	104,6	0,9
	Požární ochrana a integr. záchr. systém	8,26	8,20	8,93	8,94	100,2	108,3	0,7
6	Všeobecná veřejná správa a služby	150,97	172,22	133,42	134,51	100,8	89,1	-16,5
	v tom:							
	Státní moc, stát. správa, územní samospráva a politické strany	68,01	68,57	63,69	72,20	113,4	106,2	4,2
	Jiné veřejné služby a činnosti	3,54	3,67	3,92	3,73	95,1	105,3	0,2
	Finanční operace	36,16	50,40	49,12	46,66	95,0	129,0	10,5
	Ostatní činnosti	43,26	49,58	16,69	11,93	71,5	27,6	-31,3
	VYDAJĚ STATNÍHO ROZPOČTU CELKEM	1092,27	1107,31	1115,45	1083,94	97,2	99,2	-8,3

Na rozdíl od minulých let již **nebylo v roce 2008 možné převádět nevyčerpané prostředky do rezervních fondů**. Po novelizaci zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtová pravidla) mají organizační složky státu možnost nespotřebované prostředky daného roku nárokovat v následujících letech (podle §47). **Z tohoto hlediska jsou některá meziroční srovnání v následujícím textu méně srovnatelná, neboť skutečnosti roku 2007 mohou obsahovat relativně vysokou částku převodů do rezervních fondů, zatímco skutečnosti roku 2008 nikoli.**

8.1. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2007 výše **464,0 mld. Kč**, což je o **40 mld. Kč**, tj. o **9,4 %** více než v předchozím roce (v roce 2007 vzrostly o 8,5 %). **Na celkových výdajích** státního rozpočtu **se podílely 42,8 %**, tj. o 4,0 procentního bodu více než v roce 2007. Jejich rozpočet po změnách byl čerpán na 98,9 % (nedočerpání o 5,2 mld. Kč).

Téměř 86,2 % prostředků této skupiny výdajů bylo vynaloženo na **dávky a podpory v sociálním zabezpečení** (*rozpočtový oddíl 41*), které dosáhly **399,8 mld. Kč** a meziročně **vzrostly o 13,9 mld. Kč**, tj. o 3,6 % (v roce 2007 to bylo o 9,3 %).

Z této částky připadalo 78,2 % na **dávky důchodového pojištění**, tj. **312,5 mld. Kč** (meziroční nárůst o 22,7 mld. Kč, tj. o 7,8 %), z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 229,7 mld. Kč, na invalidní důchody (plné i částečné) 56,8 mld. Kč a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 26,0 mld. Kč.

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory** čerpané ve výši **42,0 mld. Kč**, které meziročně klesly o 7,5 mld. Kč, tj. o 15,2 %. Vysoký meziroční pokles ovlivnily **přídavky na dítě (6,3 mld. Kč** proti 10,3 mld. Kč v roce 2007) a **výdaje na sociální příplatek** (3,2 mld. Kč proti 4,6 mld. Kč v roce 2007). Další výdaje zahrnují především **rodičovský příspěvek** (28,3 mld. Kč), porodné (1,6 mld. Kč), příspěvek na bydlení (1,6 mld. Kč) atd.

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Objem **32,1 mld. Kč** znamenal meziroční snížení o 2,8 mld. Kč, tj. o 8,0 %. Byly tvořeny zejména položkami nemocenského ve výši 24,9 mld. Kč (meziroční pokles o 3,1 mld. Kč), peněžité pomoci v mateřství ve výši 6,4 mld. Kč (růst o 0,4 mld. Kč) a podpory při ošetřování člena rodiny ve výši 0,8 mld. Kč.

V rámci tohoto oddílu bylo mimo jiné ještě vyplaceno 7,3 mld. Kč na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru a 5,0 mld. Kč na státní příspěvky na důchodové připojištění.

Výdaje na **politiku zaměstnanosti** (*rozpočtový oddíl 42*) dosáhly v roce 2008 výše **17,5 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 2,1 mld. Kč, tj. o 10,7 % (v roce 2007 vzrostly o 4,9 %). Pokles ovlivnila skutečnost roku 2007, která obsahovala i převody do rezervních fondů ve výši 2,5 mld. Kč.

Z nich **podpora v nezaměstnanosti** v objemu **7,1 mld. Kč** (pokles o 0,1 mld. Kč proti roku 2007) představovala především hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti (podpory) a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce **6,1 mld. Kč** klesly meziročně o 1,6 mld. Kč a byly použity zejména na veřejně prospěšné práce (949 mil. Kč), dále na tvorbu společensky účelných pracovních míst (597 mil. Kč), na rekvalifikace (271 mil. Kč), na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů (256 mil. Kč), na cílené programy k řešení nezaměstnanosti (81 mil. Kč) atd.

Třetím nejvýznamnějším pododdílem politiky zaměstnanosti byly **příspěvky na zaměstnávání zdravotně postižených** občanů ve výši **2,3 mld. Kč** (meziročně na téměř stejné úrovni).

Příspěvky **na sociální důsledky restrukturalizace** ve výši **1,8 mld. Kč** byly vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy.

Výdaje na **sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti** (*rozpočtový oddíl 43*), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo sociální programy, dosáhly v roce 2008 celkové výše **46,7 mld. Kč** a proti předchozímu roku **vzrostly o 28,2 mld. Kč** (v roce 2007 klesly o 3,6 %). Vysoký nárůst výdajů v této oblasti souvisí s metodickou změnou zařazení výdajů **transferů obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým** (v roce 2007 byly zařazeny na § 6409, v roce 2008 na § 4361). Tyto výdaje dosáhly v **roce 2008 výše 24,0 mld. Kč**. V rámci tohoto okruhu výdajů byly dále financovány výdaje **na činnost České správy sociálního zabezpečení včetně jejích okresních složek a u úřadů práce ve výši 10,0 mld. Kč** (meziroční pokles o 0,9 mld. Kč). Na **služby sociální péče** bylo vynaloženo **7,0 mld. Kč**, z toho **na domovy** pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem připadlo **5,7 mld. Kč**. Na **mezinárodní spolupráci v sociálním zabezpečení** a podpoře nezaměstnanosti (příspěvky mezinárodním institucím, semináře, atd.) směřovalo **1,1 mld. Kč**. Na služby sociální prevence (krizová pomoc, azylové domy, atd.) šlo 0,9 mld. Kč, dalších 0,9 mld. Kč směřovalo na sociální péči a pomoc dětem a mládeži.

8.2. Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují výdaje na vzdělávání a školské služby, kulturu, církve a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí, na podporu výzkumu a vývoje uvedených oblastí a odvětvově

nespecifikovaný výzkum a vývoj. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro obyvatelstvo dosáhly v roce 2008 částky 227,1 mld. Kč a meziročně klesly o 22,2 mld. Kč, tj. o 8,9 %** (v roce 2007 vzrostly o 16,7 %). Vyšší skutečnost roku 2007 však obsahovala i 23,1 mld. Kč převedených do rezervních fondů. **Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 20,9 %** (v roce 2007 to bylo 22,8 %). Jejich rozpočet po změnách byl splněn na 92,7 % (nedočerpání o 17,8 mld. Kč).

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (51,6 %) představovaly **výdaje na vzdělávání a školské služby** (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **117,1 mld. Kč** při **meziročním poklesu o 1,5 %** (v roce 2007 vzrostly o 6,4 %; v roce 2007 vykázána skutečnost včetně převodů do RF ve výši 5,0 mld. Kč). Většina této částky směřovala do paragrafu **Ostatní záležitosti vzdělávání**, v rámci kterého bylo vyplaceno **79,1 mld. Kč** (při meziročním růstu o 3,5 %). V naprosté většině (78,2 mld. Kč) šlo o transferované prostředky z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pro územní samosprávné celky, na které přešla působnost především v oblasti **zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání**. Takto vysoká částka v tomto pododdíle souvisí s reformou veřejné správy v roce 2003, kdy došlo k převedení jak majetku a zřizovatelských funkcí k nim, tak i jejich financování na kraje. Na zařízení **vysokoškolského vzdělávání** bylo vynaloženo celkem **31,2 mld. Kč** (o 3,4 mld. Kč méně než v roce 2007), z toho na činnost vysokých škol (bez výzkumu a vývoje na vysokých školách) 25,7 mld. Kč.

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35) financované ze státního rozpočtu dosáhly v roce 2008 v souhrnu **57,8 mld. Kč** a byly o 2,3 mld. Kč, tj. **o 3,8 %, pod úrovní roku 2007** (v roce 2007 vzrostly o 7,3 %; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 2,9 mld. Kč). Největší objem představují výdaje na "ostatní činnosti" (47,4 mld. Kč), zahrnující zejména **platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob** ve výši **47,3 mld. Kč** (v roce 2007 to bylo 47,5 mld. Kč). Výdaje na **ústavní péči** dosáhly v roce 2008 výše **5,1 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 0,6 mld. Kč. Z toho na fakultní a ostatní nemocnice směřovalo 4,1 mld. Kč. Výdaje na **zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví** dosáhly celkem **1,8 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 0,8 mld. Kč. Z nich bylo ve prospěch hygienické služby poskytnuto 1,1 mld. Kč a záchranné službě 0,5 mld. Kč.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2008 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **23,5 mld. Kč**, tj. o 9,4 mld. Kč, tj. o 28,5 %, méně než v předchozím roce (v roce 2007 činil růst 3,6 %; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 5,7 mld. Kč). **Programy**

podpory individuální bytové výstavby byly dotovány částkou **14,6 mld. Kč**, zejména formou státních příspěvků na podporu stavebního spoření (14,2 mld. Kč). **Na mezinárodní spolupráci v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje** (příspěvky mezinárodním organizacím, semináře, apod.) bylo čerpáno **6,5 mld. Kč**. V rámci kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 0,5 mld. Kč (výdaje na výstavbu bytů, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, včetně nákupu pozemků na tuto výstavbu).

Na **kulturu, církve a sdělovací prostředky** (*rozpočtový oddíl 33*) bylo v roce 2008 vynaloženo **9,2 mld. Kč**, což je o 3,9 % méně než v předchozím roce (v roce 2007 meziročně vzrostly o 17,4 %; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 0,9 mld. Kč). Z celkového objemu připadlo (převážně formou transferů příspěvkovým organizacím) nejvíce prostředků muzeím a galeriím (1,9 mld. Kč), na činnost registrovaných církví a náboženských společností (1,4 mld. Kč), na činnosti knihovnické (1,0 mld. Kč), na činnost památkových ústavů, hradů a zámků (0,9 mld. Kč), na zachování a obnovu kulturních památek (0,9 mld. Kč), na divadelní činnost (0,8 mld. Kč), na Pražský hrad (0,3 mld. Kč), atd.

Výdaje na ochranu životního prostředí (*rozpočtový oddíl 37*) dosáhly **5,6 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 5,6 mld. Kč (skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 5,8 mld. Kč). Nejvíce prostředků bylo vynaloženo **na ochranu přírody a krajiny - 2,5 mld. Kč**, z nichž většina plynula do ochrany chráněné části přírody (1,1 mld. Kč) a do protierozní, protilavinové a protipožární ochrany (0,8 mld. Kč). Výdaje na **nakládání s odpady** dosáhly **0,7 mld. Kč**. Další prostředky byly vynaloženy na výzkum životního prostředí – 0,4 mld. Kč, na ochranu ovzduší a klimatu – 0,2 mld. Kč, na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody – 0,1 mld. Kč a v neposlední řadě na správu v ochraně životního prostředí – 1,1 mld. Kč.

Tělovýchova a zájmová činnost (*rozpočtový oddíl 34*) byla v roce 2008 financována částkou **4,3 mld. Kč** (z toho 0,6 mld. Kč tvořil převod do RF), což je o 0,5 mld. Kč, tj. o 9,8 %, méně než v předchozím roce (v roce 2007 to bylo meziročně o 5,3 % méně; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 0,6 mld. Kč). Nejvíce prostředků – **2,3 mld. Kč** bylo vynaloženo na "ostatní tělovýchovnou činnost" (§ 3419), která zahrnuje např. **podporu státu sportovním oddílům, výdaje na konání sportovních akcí apod.** Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo 1,2 mld. Kč. Výdaje na péči o sportoviště, tělocvičny, sportovní haly, plavecké bazény apod. v majetku obcí dosáhly výše 0,5 mld. Kč. Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 0,3 mld. Kč v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, stanic mladých techniků, dětských hřišť apod.

8.3. Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (rozpočtová skupina 1) a na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2008 celkové výše **141,5 mld. Kč**, což představovalo 13,1 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2007 to bylo 13,3 %) a **meziročně klesly o 3,4 mld. Kč, tj. o 2,4 %** (v roce 2007 činil meziroční růst 10,9 %). **Meziroční srovnání je zkruseno** skutečností roku 2007, která obsahovala převody do RF ve výši 39,9 mld. Kč.

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (*rozpočtový oddíl 10*) činily **41,4 mld. Kč klesly o 20,6 mld. Kč, tj. o 33,2 %**. Meziroční pokles souvisí se skutečností roku 2007, která obsahovala převody do RF ve výši 23,1 mld. Kč. V rámci oddílu byly čerpány zejména **výdaje na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 30,3 mld. Kč** (v roce 2007 to bylo o 20,0 mld. Kč více). V rámci tohoto pododdílu se projevil především **transfery Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) ve výši 26,9 mld. Kč** (celkem v rámci skupiny 29,6 mld. Kč) a také **transfery podnikatelským subjektům ve výši 2,7 mld. Kč**.

Na regulaci zemědělské produkce, organizaci trhu a poskytování podpor bylo použito **2,7 mld. Kč** (vše ve formě transferů SZIF), na lesní hospodářství 0,7 mld. Kč, na správu v zemědělství 5,0 mld. Kč, na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 0,8 mld. Kč.

Na dopravu (*rozpočtový oddíl 22*) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **66,1 mld. Kč, což bylo o 21,1 mld. Kč (o 46,7 %) více než v roce 2007** (i přes skutečnost roku 2007, která obsahovala převody do RF ve výši 9,7 mld. Kč). Na růstu se výrazně podílely **transfery SFDI, které činily 31,7 mld. Kč, což je o 18,1 mld. Kč více než v roce 2007**. Výdaje do **železniční dopravy dosáhly 21,6 mld. Kč** (meziroční růst o 2,0 mld. Kč). Zde se výrazně projevil **usnesení vlády č. 476/2008 z 21.4.2008, které umožnilo kapitole Ministerstvo dopravy převod majetku z ČD, a.s. na SŽDC, s.o.** (navýšení rozpočtu o **12,0 mld. Kč**). Souvztažně byl snížen rozpočet transferů SFDI o stejnou částku. **Ve skutečnosti činil tento výdaj 11,9 mld. Kč**. V rámci železniční dopravy činily výdaje na realizaci státních záruk 3,1 mld. Kč a transfery nefinančním podnikatelským subjektům 4,7 mld. Kč. Výdaje do **pozemních komunikací dosáhly 9,4 mld. Kč**. Z této částky směřovalo 2,8 mld. Kč na dálnice a 6,4 mld. Kč na silnice. **Výdaje na správu v dopravě v roce 2008 činily 2,2 mld. Kč**.

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (*rozpočtový oddíl 21*) dosáhly **17,8 mld. Kč**, což je o 1,2 mld. Kč, tj. o 6,4 %, méně než v roce 2007 (včetně převodů do RF ve výši 4,7 mld. Kč). Patří sem především **výdaje do ostatních odvětvových a oborových záležitostí v průmyslu a stavebnictví** (opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslového odvětví, podpora podnikání a inovací, atd.) ve výši **8,5 mld. Kč**. **Výdaje na výzkum a vývoj** v této oblasti dosáhly **2,5 mld. Kč**. Část výdajů v rámci tohoto oddílu připadla na záležitosti těžebního průmyslu a energetiky, v rámci kterých bylo vynaloženo **1,7 mld. Kč** na **útlum uhelného hornictví**, dále 0,7 mld. Kč na rozvod elektrické energie a 0,7 mld. Kč na programy úspor energie a obnovitelných zdrojů. Na správu v těchto odvětvích bylo vynaloženo 1,9 mld. Kč, stejně jako na výzkum a vývoj.

Vodní hospodářství (*rozpočtový oddíl 23*) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2008 podílelo částkou **7,6 mld. Kč** při meziročním poklesu o 1,8 mld. Kč, tj. o 19,1 % (skutečnost roku 2007 obsahovala převody do RF ve výši 1,7 mld. Kč). Z této částky bylo použito na **úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 2,0 mld. Kč**. Na **odvádění a čištění odpadních vod** bylo vynaloženo **3,9 mld. Kč** a na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, tj. zejména vodárenskou infrastrukturou, 1,0 mld. Kč. Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 5,4 mld. Kč.

Na odvětví **spojů** (*rozpočtový oddíl 24*) bylo vynaloženo **0,8 mld. Kč**, což je o 0,2 mld. Kč méně než v předchozím roce (včetně převodů do RF ve výši 0,3 mld. Kč). Většina prostředků (0,6 mld. Kč) byla vynaložena na správu ve spojích (činnost Českého telekomunikačního úřadu).

Součástí této skupiny výdajů jsou též výdaje na **všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (*rozpočtový oddíl 25*). Tyto výdaje dosáhly částky **7,8 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 0,7 mld. Kč (skutečnost roku 2007 včetně převodů do RF ve výši 0,4 mld. Kč). Patří sem např. výdaje na činnost Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Úřadu průmyslového vlastnictví (0,7 mld. Kč), na činnost ostatních orgánů státní správy v oblasti zeměměřictví a katastru (2,4 mld. Kč), na činnosti Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (1,8 mld. Kč) a na další činnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství, normalizace, standardizace a metrologie, v oblasti bezpečnosti práce apod. Na služby v oblasti meteorologie směřovalo 0,6 mld. Kč.

8.4. Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly celkové částky 116,9 mld. Kč**, což proti roku 2007 představuje **snížení o 6,3 mld. Kč, tj. o 5,1 %** (v roce 2007 činil růst 2,4 mld. Kč, tj. o 2,0 %), a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 10,8 % (v roce 2007 to bylo 11,3 %).

Rozhodující část těchto výdajů (37,0 %) připadla **na obranu** (rozpočtový oddíl 51), na kterou bylo vynaloženo **43,3 mld. Kč** při poklesu o 7,6 mld. Kč, tj. o 15,0 %. Meziroční pokles ovlivnila vyšší skutečnost roku 2007, která obsahovala i převody do rezervních fondů ve výši 4,9 mld. Kč. Z částky 43,3 mld. Kč činily běžné výdaje 35,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 7,5 mld. Kč. **Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky** bylo určeno **celkem 32,6 mld. Kč** (meziroční pokles o 8,7 mld. Kč především vlivem nižších investic do dlouhodobého hmotného majetku), na mezinárodní spolupráci v obraně a zahraniční vojenskou pomoc 3,8 mld. Kč, na činnost Vojenské policie a Vojenského zpravodajství 3,0 mld. Kč a na státní správu ve vojenské obraně 2,3 mld. Kč.

Na **civilní připravenost na krizové stavy** (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **2,4 mld. Kč**, což představuje meziroční růst o 8,3 %. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořizováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (2,0 mld. Kč) a na státní správu v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (0,3 mld. Kč).

Na **bezpečnost a veřejný pořádek** (rozpočtový oddíl 53) vynaložil státní rozpočet celkem **41,3 mld. Kč** při meziročním poklesu o 1,1 %. Z toho 36,4 mld. Kč směřovalo na výdaje na policii, obecní policii a na Bezpečnostní informační službu a 4,8 mld. Kč na činnost Ministerstva vnitra.

Na **právní ochranu** (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **20,9 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,6 %. Z této částky bylo vynaloženo **na soudnictví** (včetně ústavního soudnictví) **10,6 mld. Kč** (meziroční růst o 14,3 %), **na vězeňství 7,0 mld. Kč** (růst o 2,7 %) a **na státní zastupitelství 2,1 mld. Kč** (pokles o 2,7 %). Na správu v oblasti právní ochrany směřovalo 0,9 mld. Kč.

Na **požární ochranu a integrovaný záchranný systém** (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2008 vynaloženo **8,9 mld. Kč**, což je o 8,3 % více než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek a útvarů požární ochrany (7,7 mld. Kč), dále na činnost Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (0,6 mld. Kč), na vzdělávací a technická zařízení požární ochrany (0,4 mld. Kč) atd.

8.5. Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly v roce 2008 hodnoty 134,5 mld. Kč** a byly tak **o 16,5 mld. Kč, tj. o 10,9 % nižší než v předchozím roce** (skutečnost roku 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 4,0 mld. Kč). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 12,4 %, zatímco v roce 2007 to bylo 13,8 %.

Na **státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany** (*rozpočtový oddíl 61*) bylo vynaloženo celkem **72,2 mld. Kč**, tj. o 4,2 mld. Kč (o 6,2 %) více než v roce 2007 (včetně převodů do RF ve výši 1,4 mld. Kč). Z toho **63,0 mld. Kč** se čerpalo v pododdíle „**Všeobecná vnitřní správa**“. Zde se nejvíce projevíly **odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU** podle DPH a HNP, které dosáhly **30,3 mld. Kč** (o 3,1 mld. Kč více než v roce 2007). Došlo zde také v prosinci 2008 k **převodu kladného rozdílu příjmů pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění za rok 2007 ve výši 9,9 mld. Kč** z kapitoly VPS na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu (na základě zmocnění uděleného ministru financí v zákoně o státním rozpočtu). Projevila se zde také červencová **platba náhrady škody ve prospěch společnosti Nomura ve výši 3,6 mld. Kč**. Další výdaje byly použity následovně: na činnost **finančních ředitelství a finančních úřadů (7,9 mld. Kč)** a na činnost **celních ředitelství a celních úřadů 4,3 mld. Kč**. V rámci jiných pododdílů směřovaly další prostředky na **zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí 4,0 mld. Kč**, na **zastupitelské orgány** (Parlament, volby do Parlamentu a do zastupitelstev územních samosprávných celků) a na **činnost politických stran a hnutí** bylo vynaloženo celkem **2,8 mld. Kč**.

Další součástí výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (*rozpočtový oddíl 63*) – celkem **46,7 mld. Kč, což je o 10,5 mld. Kč více než v roce 2007**. Na této sumě se nejvíce podílely výdaje státního rozpočtu **na dluhovou službu státu** (úroky, poplatky) ve výši **44,7 mld. Kč** (meziročně vzrostly o 10,6 mld. Kč). Dalších 1,7 mld. Kč činily platby mezinárodním finančním organizacím z kapitoly VPS.

Výdaje na **ostatní činnosti** (*rozpočtový oddíl 64*) dosáhly v roce 2008 částky **11,9 mld. Kč** a **meziročně klesly o 31,3 mld. Kč, tj. o 72,4 %** (skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 2,4 mld. Kč). V rámci této složky výdajů rozpočtové skupiny 6 byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2008, poskytnuty zejména **neinvestiční transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím ve výši 9,4 mld. Kč a krajům 1,1 mld. Kč**. Vysoký pokles výdajů v této oblasti souvisí s metodickou změnou zařazení výdajů **transferů obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým** (v roce 2007 byly zařazené na § 6409, v roce 2008 na § 4361).

Na **jiné veřejné služby a činnosti** (*rozpočtový oddíl 62*) bylo vynaloženo celkem **3,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,2 mld. Kč (skutečnost 2007 včetně převodů do RF ve výši 0,3 mld. Kč). Na **rozvojovou zahraniční pomoc** bylo vynaloženo **0,8 mld. Kč**, na **humanitární zahraniční pomoc 0,4 mld. Kč**. Patří sem i archivní činnost s objemem vyčerpaných prostředků 1,1 mld. Kč.

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na výzkum a vývoj**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslím 80). Výdaje na výzkum a vývoj jsou dále samostatně sledovány na § 3801 (Akademie věd ČR), na § 3802 (Grantová agentura ČR, na § 3809 (Ostatní výzkum a vývoj odvětvově nespecifikovaný) a na § 3212 (Výzkum a vývoj na vysokých školách).

Celkem byly ze státního rozpočtu **na výzkum a vývoj** vynaloženy v roce 2008 prostředky ve výši **20,5 mld. Kč** a proti roku 2007, kdy činily 25,2 mld. Kč (vč. 4,7 mld. Kč převedených do RF), zůstaly po odečtení převodů do rezervních fondů na stejné úrovni. **Jejich podíl na souhrnných výdajích** státního rozpočtu v roce 2008 představoval **1,9 %** a proti předchozímu roku klesl o 0,4 procentního bodu.

Podrobnější informace o výdajích na výzkum a vývoj jsou uvedeny v části III.6. této zprávy.

Jak již bylo uvedeno na začátku této části, v roce 2008 organizační složky státu neměly možnost převádět prostředky do rezervních fondů. V následující tabulce je tento vliv znázorněn z hlediska oddílů odvětvového třídění výdajů státního rozpočtu.

Tabulka č. 51

v tis. Kč

kriteria	2007		2008		
	položka 5346	položka 6361	položka 5346	položka 6361	
	Převody do fondů OSS	Inv.převody do RF OSS	Převody do fondů OSS	Inv.převody do RF OSS	
oddíl	název oddílu	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	22 343 687	762 973	0	0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	4 191 465	519 809	0	0
22	Doprava	709 763	9 028 494	0	0
23	Vodní hospodářství	218 684	1 488 803	0	0
24	Spoje	308 028	6 000	0	0
25	Všeobecné hosp.záležitosti a ost.ekonomické funkce	289 643	70 512	0	0
31	Vzdělávání a školské služby	1 006	26 663	0	0
32	Vzdělávání a školské služby	2 224 384	2 749 912	0	0
33	Kultura, církev a sdělovací prostředky	198 097	659 984	0	0
34	Tělovýchova a zájmová činnost	326 391	244 459	0	0
35	Zdravotnictví	598 422	2 310 838	0	0
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	1 596 834	4 077 876	0	0
37	Ochrana životního prostředí	146 870	5 632 641	0	0
38	Ostatní výzkum a vývoj	2 265 567	25 509	0	0
41	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	949 173	0	0	0
42	Politika zaměstnanosti	2 533 405	0	0	0
43	Soc.sloužby a spol.činnosti v soc.zabezpečení a PZ	1 655 715	20 170	0	0
51	Obrana	1 400 793	3 524 059	0	0
52	Civilní připravenost na krizové stavy	6 693	30 850	0	0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	776 260	771 055	0	0
54	Právní ochrana	363 222	49 533	0	0
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	4 130	102 901	0	0
61	Státní moc, státní správa, úz.samospráva, pol.strany	834 786	532 396	863	0
62	Jiné veřejné služby a činnosti	258 952	1 581	0	0
63	Finanční operace	0	0	0	0
64	Ostatní činnosti	2 290 751	59 335	0	0
	Celkem	46 492 719	32 696 356	863	0
		79 189 074		863	

IV. ZHODNOCENÍ VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH K ODSTRAŇOVÁNÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD, K ÚHRADĚ RESTITUČNÍCH VÝDAJŮ A K ŘEŠENÍ DŮSLEDKŮ KOSOVSKE KRIZE

a) Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstraňování povodňových škod

Výdaje na odstraňování povodňových škod způsobených v roce 2002

Záplavy, které v srpnu roku 2002 postihly rozsáhlá území v České republice, způsobily obrovské škody na majetku státu, municipalit, podnikatelských subjektů i občanů. Nezbytnost řešení následků povodňových škod se tak stala prvořadým úkolem, kterým se musela vláda zabývat bezprostředně po vzniku krizové situace a který se promítá i do dalších let.

Největší objem finančních prostředků byl vynaložen v letech 2002 až 2004. Celkem bylo v těchto třech letech vynaloženo na řešení následků povodňových škod z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu **16,2 mld. Kč**, z toho 2,5 mld. Kč v roce 2002, více než 9,9 mld. Kč v roce 2003 (z toho 5,4 mld. Kč od EIB a 4,1 mld. Kč z Fondu solidarity EU) a 3,8 mld. Kč v roce 2004 (z toho 2,7 mld. Kč od EIB). **V roce 2005** již objem prostředků na tento účel klesl na **1,9 mld. Kč** (z toho 1,7 mld. Kč od EIB) a tento trend pokračoval i v dalších letech.

V roce 2006 bylo v rámci závazných ukazatelů čerpáno již pouze 227 mil. Kč, v roce 2007 to bylo necelých 24 mil. Kč a **v roce 2008 byla na daný účel vyčleněna ve schváleném rozpočtu formou závazného ukazatele „Výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi v roce 2002“ pouze částka necelých 14 mil. Kč** v kapitole Ministerstvo kultury.

V kapitole **Ministerstvo kultury** v rámci výše uvedeného závazného ukazatele bylo za rok 2008 **čerpáno téměř 14 mil. Kč** (100 % rozpočtu). Díky těmto finančním prostředkům dále pokročilo restaurování a nové ukládání restaurovaných sbírkových předmětů poškozených povodní, a to v Národní galerii v Praze, v Národním muzeu, Národním technickém muzeu, Památníku Terežín, Památníku Lidice, Technickém muzeu v Brně atd.

V některých dalších kapitolách docházelo během roku k čerpání výdajů souvisejících s povodněmi 2002, nešlo však o prostředky v rámci závazných ukazatelů.

V kapitole **Ministerstvo spravedlnosti** byly čerpáním 4,4 mil. Kč z rezervního fondu kryty výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi v roce 2002

(na dezinfekci a vysušení rozmražených spisů). K zajištění financování rozmrazování a vysušení archivních materiálů postižených povodněmi v roce 2002 bylo z této kapitoly převedeno do rozpočtu kapitoly **Ministerstvo vnitra** 8,4 mil. Kč (do této kapitoly dále směřovalo rozpočtovým opatřením na stejný účel 0,5 mil. Kč od kapitoly Český statistický úřad, 0,4 mil. Kč od Ministerstva obrany a 0,4 mil. Kč z Ministerstva zemědělství). Tyto činnosti technicky zajišťoval Národní archiv.

Prostředky na odstraňování povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření

V dubnu 2006 byl schválen zákon č. 170/2006 Sb., kterým se změnil zákon o státním rozpočtu na rok 2006. V souvislosti s jarními povodněmi v roce 2006 došlo tímto zákonem k navýšení příjmů i výdajů rozpočtu kapitoly VPS o 5 mld. Kč. Na výdajové straně byl v rozpočtu doplněn nový specifický ukazatel „**Prostředky na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření**“ s částkou **5,0 mld. Kč**. Během roku 2006 bylo z těchto prostředků kapitolami vyčerpáno 3,1 mld. Kč, zbývajících 1,9 mld. Kč bylo převedeno do kapitoly OSFA k použití v dalších letech na stejný účel. V roce 2007 došlo k transferu dalších 329 mil. Kč do jiných kapitol. **V roce 2008 došlo z kapitoly OSFA k transferu 444 mil. Kč do kapitoly Ministerstvo zemědělství.** Vývoj čerpání prostředků na tyto účely podle zákona č. 170/2006 Sb. je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 52

usnesení vlády	resort	specifikace výdajů nebo název programu	rok 2006			rok 2007	rok 2008	částka zůstatku celkem
			Rozděleno vládou (5 mld Kč)	Uvolněno do kapitol z kapitoly VPS	Převedeno do kapitoly OSFA z VPS v roce 2006	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	
495/2006	MPSV	aktivní politika zaměstnanosti v r. 2006	200 000 200 000	48 627 48 627	151 373 151 373	0 0	151 373 151 373	
604/2006	MMR	program 217 117 Obnova obecního a kraj. majetku postiž. živi. nebo jinou pohromou provozní výdaje na řešení ochrany majetku obcí před povodní návrtné finanč. pomoci (nař. vl.č. 395/2002 Sb.) návrtné finanč. pomoci (us. vl.č. 553-změna nař. vl.č. 395/2002 Sb.)	1 763 800 1 688 800 40 000 20 000 15 000	1 763 800 1 688 800 40 000 20 000 15 000	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	
604/2006	MD	dotace SFDI odstraň. škod na majetku subj. provozících veřejné přístavy a vnitrozemskou vodní dopravu	559 189 511 801 47 388	511 801 511 801 0	47 388 0 47 388	-47 345 0 -47 345	43 0 43	
604/2006	MK	obnova území postiž. povodní	39 665 39 665	39 665 39 665	0 0	0 0	0 0	
604/2006	MŽP	Program Státní podpora MŽP při obnově území postiženého povodní v r. 2006 Program Státní podpora na odstranění, dekontaminaci znečištěné zeminy a likvidaci nevhodně zabezpečených sond prog. 215127 - Digitál. povodňový plán prog. 215130 - Modernizace předpovědní a výstražné povod. služby zmírň. škod po povodních - KR NAP	399 834 143 846 102 000 10 000 95 800 48 188	297 834 143 846 0 10 000 95 800 48 188	102 000 0 102 000 0 0 0	0 0 0 0 0 0	102 000 0 102 000 0 0 0	
604/2006 828/2006	MŠMT	prog. Státní podpora MŠMT při obnově území postiž. povodní 2006 prog. VIII - údržba a provoz sport. a tělovýchovných zařízení	123 700 23 700 100 000	123 700 23 700 100 000	0 0 0	0 0 0	0 0 0	
670/2006	MZe	odstraň. povodňových škod vzn. v r. 2006	1 900 000 1 900 000	335 270 335 270	1 564 730 1 564 730	-281 659 -281 659	-443 870 -443 870	839 201 839 201
		C e l k e m Nerozděleno vládou v roce 2006 Kontrolní součet pro stav na účtu	4 986 188 13 812 5 000 000	3 120 697 x 3 120 697	1 865 491 13 812 1 879 303	-329 004 x -329 004	-443 870 x 1 106 429	

V souladu se zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2008, a se zákonem č. 170/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu na rok 2006, byl v průběhu roku 2008 navýšen rozpočet kapitoly OSFA u závazného ukazatele „**Transfery na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření**“ o 515 mil. Kč.

Z této částky směřovalo do kapitoly Ministerstvo zemědělství necelých 444 mil. Kč. Z toho 432 mil. Kč bylo transferováno na podprogram 229 114 - **Odstranění následků povodní roku 2006, týkající se vodního hospodářství**. Skutečně byla na tento podprogram kapitolou Ministerstvo zemědělství vyčerpána částka téměř celá (431,8 mil. Kč). Dalších 12 mil. Kč představoval transfer, který byl v plné výši vyčerpán na dotace podnikatelským subjektům s určením na **odstraňování škod způsobených na rybách a rybnících** v roce 2006 (v rámci „Podpory agrokomplexu“). Z kapitoly OSFA bylo transferováno a skutečně poukázáno ještě 56 tis. Kč na úhradu odstranění škod po jarní povodni 2006 na hrázích a objektech rybníků. Výše uvedené prostředky vycházely z již uvedeného zákona č. 170/2006 Sb.

Mimo rámec již zmíněného zákona č. 170/2006 Sb. docházelo k financování některých programů či akcí týkajících se povodní či prevencí před nimi přímo z rozpočtů jednotlivých kapitol (či z jejich rezervních fondů).

V kapitole Ministerstvo zemědělství činil v rámci programu 129 120 – **Podpora prevence před povodněmi II** schválený rozpočet 250 mil. Kč. Rozpočet této akce byl v průběhu roku navýšen o 140 mil. Kč transferem z kapitoly OSFA a také o dalších 308 mil. Kč z úvěrů EIB (opět přes kapitolu OSFA). **Rozpočet po změnách tak dosáhl výše 698 mil. Kč a byl zcela vyčerpán.**

V kapitole Ministerstvo životního prostředí bylo z prostředků rezervního fondu použito přes 14 mil. Kč na 3 akce na obnovení hrází a retenčních schopností rybníků, dále na akci „Náprava povodňových škod – Zámecká Morava“ či na akci „Odstraňování povodňových škod na rybníku Podviňák“.

V kapitole Ministerstvo dopravy bylo z rezervního fondu použito necelých 40 mil. Kč na 6 akcí v rámci podprogramu 227 527 „Pomoc státu při odstraňování škod vzniklých povodní v roce 2006“. Akce byly během roku realizovány a ukončeny. Ze státního rozpočtu byly čerpány prostředky (4 mil. Kč) na akci Mobilní montované mosty silniční MMS 2005 v rámci podprogramu 227 022 „Doplnění pohotovostních rezerv v dopravě“.

V kapitole **Ministerstvo kultury** byly za použití rezervního fondu v rámci podprogramu 234 418 – Státní pomoc při obnově území poškozeného povodní 2006 použity **4 mil. Kč** na opravu kostela sv. Vojtěcha v obci Počaply.

V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** bylo v rámci podprogramu 217 117 – Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou (mimo oblast bydlení) vyčerpáno **469 mil. Kč** (téměř veškeré prostředky z rezervního fondu). V rámci podprogramu 217 319 – Podpora obcím a fyzickým osobám postiženým povodněmi v roce 2006 (v oblasti bydlení) bylo vyčerpáno přes 0,2 mil. Kč.

Podrobnější informace o využití finančních prostředků uvolněných na odstraňování následků povodňových škod **jsou obsaženy v závěrečných účtech jednotlivých kapitol.**

Další prostředky byly poskytnuty **prostřednictvím veřejných rozpočtů územní úrovně**. Výše uvolněných prostředků a účely jejich využití jsou uvedeny v části II. sešitu F o hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků.

b) Využití prostředků určených k úhradě restitučních výdajů poskytnutých na základě zákonů č. 164/1998 Sb., 21/2000 Sb. a 246/2000 Sb.

Zákonem č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, bylo dosavadním uživatelům bytů a nebytových prostor ve vydávaných nemovitostech, které slouží pro činnost diplomatických a konzulárních misí, poskytování zdravotnických a sociálních služeb, potřeby školství, provoz kulturních a tělovýchovných zařízení, pracovní rehabilitaci a zaměstnání zdravotně postižených osob, umožněno uzavřít s nabyvateli těchto objektů dohodu o užívání a nájmu nebytových prostor podle občanského zákoníku a souvisejících předpisů. Oprávněná osoba mohla dohodu vypovědět nejdříve po uplynutí 10 let ode dne účinnosti tohoto zákona (tj. po 1. listopadu 2000).

Tímto zákonem však nebyly stanoveny potřebné prostředky ke krytí výdajů s tím souvisejících, proto bylo financování výdajů řešeno **zákonem č. 164/1998 Sb.**, kterým se mění zákon č. 500/1990 Sb., o působnosti orgánů ČR ve věcech převodů vlastnictví k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby. Podle tohoto zákona bylo v roce **1998 z prostředků Fondu národního majetku převedeno**

5 480 mil. Kč na zvláštní účet státních finančních aktiv ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám a ke krytí nezbytných výdajů souvisejících s náhradou za majetek státu sloužící účelům výzkumu a vývoje vydaný oprávněným osobám.

Prostředky vyčleněné podle zákona č. 164/1998 Sb. však nepostačovaly v plné výši na krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku, proto byly **v roce 2000 uvolněny další prostředky podle zákona č. 21/2000 Sb.** pro kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí (4 000 mil. Kč) a **podle zákona č. 246/2000 Sb.** pro kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2 090 mil. Kč), Ministerstvo kultury (1 489 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (700 mil. Kč) a pro OkÚ Kutná Hora (55 mil. Kč), **v souhrnné výši 8 334 mil. Kč.** Celkem tak bylo k uvedenému účelu **vyčleněno přes 13,8 mld. Kč.**

Rozdělení finančních prostředků určených k úhradě restitučních výdajů podle výše uvedených zákonů a podle jednotlivých kapitol a jejich čerpání v roce 2008 jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 53

Kapitoly	z.č.164/1998 Sb. čerpání (vyčerpáno) 1998-2001	z.č.21/2000 Sb. čerpání (vyčerpáno) 2000-2003	zákon č.246/2000 Sb.			Vyčleněno dle zákonů celkem	Čerpání dle zákonů celkem	Možnost použití v přístím období
			vyčleněno	čerpání	čerpání			
				2000-2007	2008			
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 750	4 000	0	0	0	6 750	6 750	0
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 293	0	2 090	1 249	0	4 383	3 542	841
Ministerstvo kultury	324	0	1 489	1 175	153	1 813	1 652	161
Ministerstvo zdravotnictví	113	0	700	700	0	813	813	0
Okresní úřad Kutná Hora	0	0	55	55	0	55	55	0
C E L K E M	5 480	4 000	4 334	3 179	153	13 814	12 812	1 002

Z přehledu je zřejmé, že v roce 2007 byly čerpány jen prostředky vyčleněné podle zákona č. 246/2000 Sb. Prostředky vyčleněné na základě zákonů č. 164/1998 Sb. a č. 21/2000 Sb. byly v plné míře již dočerpány v minulých letech. Z objemu 4,3 mld. Kč (zákon č. 246/2000 Sb.) byly do roku 2007 vyčerpány 3,2 mld. Kč.

Schválený rozpočet roku 2008 v kapitole OSFA činil 116 mil. Kč, v průběhu roku byl navýšen o 37 mil. Kč. Skutečný transfer prostředků včetně zpětného rozpočtového opatření v závěru roku (ve výši 2 mil. Kč) tak činil celkem 151 mil. Kč. Z těchto prostředků byly během roku provedeny transfery pouze do kapitoly Ministerstvo kultury.

Do kapitoly **Ministerstvo kultury** bylo v průběhu roku 2008 z kapitoly OSFA převedeno a **použito přes 151 mil. Kč**. Z toho **13 mil. Kč** bylo použito v rámci **programu 334 070** na 2 akce. Byla dokončena realizace projektu Rekonstrukce areálu Jezuitské koleje v Kutné Hoře (celková účast státního rozpočtu 262 mil. Kč) a dokončena také byla akce Rekonstrukce zámku v Mníšku pod Brdy (celková účast státního rozpočtu cca 100 mil. Kč). Dalších **140 mil. Kč** (z toho 2 mil. Kč přímo prostřednictvím rozpočtu Ministerstva kultury) bylo čerpáno na 2 akce v **podprogramu 234 113** – Depozitář Moravské galerie v Brně v Řečkovících (během roku 2008 dokončeno s celkovou účastí státu ve výši necelých 176 mil. Kč) a Rekonstrukce zámku Krásné Březno.

Na krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku bylo **ve všech dotčených kapitolách vynaloženo za celé období od roku 1998 v souhrnu přes 12,8 mld. Kč**. Prostředky v celkové výši 1,0 mld. Kč, které byly na restituční výdaje vyčleněny podle zákona č. 246/2000 Sb. a které nebyly dosud čerpány, mohou být k těmto účelům **použity v příštích letech**.

c) Využití prostředků určených zákonem č. 165/1999 Sb. k řešení důsledků kosovské krize

Zákon č. 165/1999 Sb. zmocnil Ministerstvo financí **vydat státní dluhopisy do výše 2,0 mld. Kč** s účelovým určením na financování řešení důsledků kosovské krize.

Emise dluhopisů byly uskutečněny v letech 1999 a 2000. Získané **prostředky byly uloženy na zvláštním účtě ve státních finančních aktivech**, z něhož byly do roku 2005 uvolňovány zúčastněným resortům. Část prostředků si resorty v souladu s tehdy platnými rozpočtovými pravidly převedly do svých rezervních fondů.

Základní **rozdělení celkové částky 2,0 mld. Kč** mezi zainteresované resorty stanovila vláda svým **usnesením č. 765/1999**. Tato základní alokace byla posléze upravována, a to především **dalším usnesením č. 1025/1999** a dále též i dohodami mezi resorty navzájem.

V roce 2006, 2007 ani 2008 nebyla uvolněna z účtu státních finančních aktiv rozpočtovými opatřeními žádná částka. Z celkové částky převedené v předchozím roce do rezervního fondu byly prostředky na tento účel využity již pouze Ministerstvem zahraničních věcí.

Kapitole Ministerstvo zahraničních věcí zůstala na tyto účely v rezervním fondu částka 7,0 mil. Kč, ze které bylo **vyčerpáno 1,2 mil. Kč**. Jednalo se o financování projektu pomoci zemím západního Balkánu v oblasti vnitřního trhu na základě iniciativy Regionálního partnerství. Projekt byl zaměřen na normalizaci a standardizaci vnitřního trhu, harmonizaci technické legislativy, na možnosti mezinárodní spolupráce dle specifických potřeb zemí západního Balkánu a na oblast energetiky.

Kapitoly Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo průmyslu a obchodu, kterým byly v roce 1999 na tento účel také vyhrazeny prostředky, nevyčerpaly v průběhu roku na tento účel žádné prostředky.

V. ROZDÍL MEZI PŘÍJMY Z POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝDAJI SPOJENÝMI S VÝBĚREM POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝPLATOU DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ ZA ROK 2008

Dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, je součástí státních finančních aktiv zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu. Na tento účet se převádí ze státního rozpočtu za každý rok, ve kterém byly příjmy pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů penále a pokut připadajících na důchodové pojištění vyšší než výdaje na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění, částka ve výši rozdílu těchto příjmů a výdajů.

Způsob výpočtu rozdílu těchto příjmů a výdajů je stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění.

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění, které plátcí platí povinně, činily 319 947 104 tis. Kč. Příjmy z dobrovolného důchodové pojištění činily 80 632 tis. Kč. **Příjmy z pojistného na důchodové pojištění včetně příslušenství a příjmy z dobrovolného důchodového pojištění dosáhly za všechny kapitoly státního rozpočtu, které pojistné vybírají, v úhrnu částky 320 027 736 tis. Kč.**

Výdaje na dávky důchodového pojištění činily za všechny kapitoly státního rozpočtu, ze kterých jsou vypláceny, v úhrnu 312 531 820 tis. Kč.

Výše výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění („výdaje na správu“) v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí se vypočítá jako součin koeficientu 0,8642 a výdajů České správy sociálního zabezpečení snížených o:

- a) výdaje na dávky důchodového pojištění,
- b) výdaje na dávky nemocenského pojištění,
- c) výdaje na další dávky sociálního zabezpečení,
- d) výdaje na výplaty, které podle zvláštních právních předpisů provádí Česká správa sociálního zabezpečení,
- e) výdaje na společné programy Evropské unie a České republiky s výjimkou programů, které se týkají důchodového pojištění.

Výdaje na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byly vypočteny ve výši 4 777 958 tis. Kč.

Výše výdajů na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti se vypočítá jako součin výdajů na dávky důchodového pojištění v příslušné rozpočtové kapitole a čísla vypočteného jako podíl výdajů na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Výdaje na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti byly vypočteny ve výši 120 275 tis. Kč.

U kapitoly Ministerstvo financí nejsou výdaje na správu propočítávány, jelikož z této kapitoly nejsou vypláceny dávky důchodového pojištění; z této kapitoly jsou vypláceny dávky nemocenského pojištění.

Celkové výdaje na správu byly vypočteny za všechny kapitoly ve výši 4 898 233 tis. Kč.

Výdaje na dávky důchodového pojištění a výdaje na správu dosáhly v úhrnu 317 430 053 tis. Kč. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění dosáhly v úhrnu částky 320 027 736 tis. Kč, jsou tedy vyšší o 2 597 683 tis. Kč, což představuje přebytek hospodaření systému důchodového pojištění za rok 2008.

Výpočet přebytku hospodaření systému důchodového pojištění dokumentuje přiložená tabulka.

Tabulka č. 54

	MPSV	Min. obrany	Min. vnitra	Min. sprav.	Min. financí	Celkem
Příjmy z pojistného na důchodové pojištění celkem	310 909 269	2 181 400	5 783 329	619 638	534 100	320 027 736
v tom:	310 828 637	2 181 400	5 783 329	619 638	534 100	319 947 104
	80 632					80 632
Výdaje na dávky důchodového pojištění	304 870 974	3 632 794	3 566 077	461 975		312 531 820
Správní výdaje České správy sociálního zabezpečení	5 528 764					
Koeficient:						
pro kapitolu MPSV (stanoven vyhláškou č. 78/2005 Sb.)	0,8642					
pro ostatní kapitoly (podíl výdajů na správu v kapitole MPSV k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV)		0,0157	0,0157	0,0157		
Výdaje na správu - výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění:						
v kapitole MPSV (součin správních výdajů České správy sociálního zabezpečení a koeficientu)	4 777 958					4 777 958
v ostatních kapitolách (součin výdajů na dávky důchodového pojištění a koeficientu)		57 035	55 987	7 253		120 275
Součet výdajů na dávky důchodového pojištění a výdajů na správu	309 648 932	3 689 829	3 622 064	469 228		317 430 053
Rozdíl příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění včetně výdajů na správu (přebytek + ; schodek -)	1 260 337	-1 508 429	2 161 265	150 410	534 100	2 597 683

Přebytek hospodaření systému důchodového pojištění bude ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, převeden do státních finančních aktiv na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu v návaznosti na zmocnění ministra financí dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2009.

VI. Výdaje státního rozpočtu na financování společných programů Evropské unie a České republiky a projektů Finančního mechanismu EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce

Výdaje státního rozpočtu určené na financování společných programů EU a ČR, vč. Společné zemědělské politiky, a projektů Finančních mechanismů EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce byly v roce 2008 plánovány v celkové výši 97,9 mld. Kč. Z toho 77,6 mld. Kč představovaly prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU/EHP*) a 20,2 mld. Kč prostředky národní. Ke konci roku byl rozpočet navýšen celkem o 8,0 mld. Kč, z toho se národní prostředky zvýšily o 8,2 mld. Kč a prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU se naopak o 0,2 mld. Kč snížily. Skutečně bylo **čerpáno přes 84,9 mld. Kč**, tj. 80,2 % rozpočtu po změnách, z toho národní prostředky představovaly téměř 19,8 mld. Kč a prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU 65,1 mld. Kč; celkem bylo použito v souladu s rozpočtovými pravidly 31,4 mld. Kč prostředků rezervních fondů kapitol z minulých období. Nároky z nevyčerpaných výdajů v roce 2008 činily celkem téměř 54,0 mld. Kč, z toho 15,4 mld. Kč národní prostředky a 38,6 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU.

1. Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie bez Společné zemědělské politiky

Fondy Evropské unie představují hlavní nástroj pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, která má za cíl snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států EU a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů.

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2008 byly výdaje na spolufinancování společných programů české republiky a Evropské unie z české strany stanoveny v částce 8,8 mld. Kč, která měla společně s dalšími prostředky místních rozpočtů a státních fondů umožnit příliv prostředků z rozpočtu EU v celkové výši 51,7 mld Kč**). V průběhu období leden-prosinec 2008 byl státní rozpočet zvýšen celkem více než

*) Rozpočtované příjmy z rozpočtu EU na rok 2008 činí 76,1 mld. Kč – rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování přímých plateb (Společná zemědělská politika).

***) Jedná se o příjem prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, resp. z rozpočtu EU, pro všechny příjemce v ČR bez ohledu na jejich právní formu.

o 8,0 mld. Kč, z toho navýšení téměř o 8,3 mld Kč připadlo na českou stranu, naopak snížení o 0,2 mld. Kč u rozpočtu prostředků krytých příjmy z rozpočtu EU. **Čerpáno** celkem bylo **56,3 mld. Kč**, tj. 82,1 % rozpočtu po změnách, z celku téměř 11,0 mld. Kč představovaly národní prostředky a 45,3 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU. Celkem bylo v roce 2008 použito 20,3 mld. Kč prostředků rezervních fondů, nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2008 dosáhly 35,1 mld. Kč.

1.1. Programy a projekty strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (SF/CF)

V roce 2008 probíhalo ještě financování programů a projektů **programového období 2004-2006**, pro které byly ve schváleném státním rozpočtu zahrnuty národní prostředky v částce téměř 2,9 mld. Kč s předpokladem souvisejícího přílivu prostředků z rozpočtu EU ve výši 12,6 mld. Kč. V průběhu roku byl rozpočet navýšen na celkem 21,4 mld. Kč (o 5,9 mld. Kč, z toho 2,5 mld. Kč tvořily prostředky národní a 3,4 mld. Kč prostředky kryté z rozpočtu EU), **čerpáno** bylo celkem **22,6 mld. Kč**, tj. o 5,4 % více (téměř o 1,2 mld. Kč) více než stanovil rozpočet po změnách. Z celku 4,8 mld. Kč činily národní prostředky (89,2 % rozpočtu po změnách) a 17,8 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU (110,9 % rozpočtu po změnách). Prostředky rezervních fondů byly použity ve výši 8,8 mld. Kč; nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2008 byly vykázány v částce 8,4 mld. Kč.

V **programovém období 2007-2013** zůstávají strukturálními fondy **Evropský fond regionálního rozvoje** (podpora investičních, infrastrukturních projektů jako např. budování stokových systémů, výstavba poldrů a úprava koryt řek, rekonstrukci kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výstavba silnic a železnic, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních oblastech, apod.) a **Evropský sociální fond** (podpora neinvestičních, neinfrastrukturních projektů jako rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež a další znevýhodněné skupiny obyvatel, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů, atd.). Čerpány jsou rovněž prostředky v rámci projektů **Fondu soudržnosti**, který je zaměřen na dopravní infrastrukturu většího rozsahu a životní prostředí. Na programy a projekty SF/CF programového období 2007-2013 bylo pro rok 2008 ve schváleném státním rozpočtu určeno přes 5,8 mld. Kč národních prostředků a více než 38,9 mld. Kč prostředků krytých příjmy z rozpočtu EU (celkem 44,8 mld. Kč). Rozpočet byl v průběhu roku navýšen celkem o 2,1 mld. Kč z toho národní prostředky se zvýšily o 5,7 mld. Kč a prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU se naopak snížily o 3,6 mld. Kč. **Vynaloženo** bylo celkem **33,4 mld. Kč**, tj. 71,4 % rozpočtu po změnách, z celku 5,9 mld. Kč představovaly národní prostředky (51,7 rozpočtu po změnách) a 27,5 mld. Kč

prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU (77,8 % rozpočtu po změnách). V souladu s rozpočtovými pravidly bylo použito 11,4 mld. Kč prostředků z rezervních fondů, nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2008 činily 26,5 mld. Kč.

Podrobné údaje o schváleném rozpočtu, jeho změnách a čerpání, týkající se SF/CF podle programových období a podle dotčených kapitol státního rozpočtu (u strukturálních fondů dále podle operačních programů), vždy v rozdělení na výdaje kryté národními prostředky státního rozpočtu a výdaje kryté z rozpočtu EU, čerpání rezervního fondu a nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2008 jsou uvedeny v tabulkách č. 55a, 55b a 56a, 56b.

1.2. Komunitární programy, Transition Facility a ostatní programy spolufinancované z rozpočtu EU

Na tzv. **komunitární programy** připadlo ve státním rozpočtu celkem téměř 239,9 mil. Kč*), z toho z rozpočtu české strany 84,3 mil. Kč a 155,6 mil. Kč z rozpočtu EU. Jedná se o prostředky vynakládané mj. na realizaci tzv. vnitřních politik financovaných z rozpočtu EU (např. oblasti: transevropské sítě, výzkum a vývoj, informační společnost, vzdělávání a kultura, svoboda, bezpečnost a spravedlnost, zdraví a ochrana spotřebitele, statistika a životní prostředí). **Čerpáno** bylo celkem více než **127,1 mil. Kč** (50,2 % rozpočtu po změnách), z toho 59,5 mil. Kč představovaly národní zdroje a 67,6 mil. Kč zdroje kryté příjmy z rozpočtu EU.

Projekty Přechodového nástroje (**Transition Facility**), určené na transformaci administrativních struktur v nových členských zemích, byly ve státním rozpočtu 2008 zahrnuty v částce 31,3 mil. Kč národních prostředků (prostředky EU jsou vedeny mimo). Skutečné čerpání dosáhlo **18,7 mil. Kč**, tj. 64,8 % rozpočtu po změnách.

Na **ostatní programy** bylo ve státním rozpočtu vyčleněno pouze 88 tis. Kč pro Český statistický úřad na projekt MONEE UNICEF (sběr demografických, ekonomických, sociálních a jiných údajů o dětech, jejich analýza – pro UNICEF), které byly čerpány ve výši 78 tis. Kč. Český statistický úřad dále čerpal z mimorozpočtových zdrojů téměř 2,0 mil. Kč v rámci nástroje Twinning-out a 79 tis. Kč na jiné programy. Ministerstvo zemědělství použilo 126,9 mil. Kč v rámci nástroje Phare, z toho 79,3 mil. Kč byly prostředky z rezervního fondu; Úřad vlády čerpal

*) Většinou jsou konečnými příjemci subjekty mimo státní správu a prostředky komunitárních programů v těchto případech nemají v tomto případě vliv na státní rozpočet.

téměř 2,0 mil. Kč z mimorozpočtových zdrojů, resp. záloh roku 2008 na grant EMCDDA (Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogové závislosti); Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo na ostatní programy EU a ČR celkem 172 tis. Kč.

Podrobné údaje o schváleném rozpočtu, jeho změnách a čerpání komunitárních programů, Transition Facility a ostatních programů, vždy v rozdělení na výdaje kryté národními prostředky státního rozpočtu a výdaje kryté z rozpočtu EU, jsou uvedeny v tabulkách č. 57a a 57b

2. Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru/Norsko a Program švýcarsko-české spolupráce

Vedle vztahů na úrovni EU se formou spolupráce od roku 2006 stal **Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru/Norska** (FM EHP/Norsko), kdy příslušný partnerský stát EHP poskytuje přijímající zemi finanční prostředky do vybraných oblastí. Pro rok 2008 státní rozpočet počítal s příjmem z FM EHP/Norska ve výši 398,6 mil. Kč (tj. příjmy konečných příjemců, jejichž projekty jsou předfinancovány a spolufinancovány přes státní rozpočet) a s částkou 90,2 mil. Kč národních prostředků (úhrnem 488,8 mil. Kč); rozpočet byl v průběhu roku navýšen celkem o 640 tis. Kč. **Čerpáno** bylo celkem **172,0 mil. Kč**, tj. 35,1 % rozpočtu po změnách. Z celku bylo použito 37,1 mil. Kč národních prostředků a 134,9 mil. Kč z finančních mechanismů EHP/Norska. Z Programu švýcarsko-české spolupráce pro období 2007-2011 nebyly v roce 2008 čerpány žádné prostředky.

Údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání, týkající se Finančního mechanismu EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce, podle jednotlivých kapitol je uvedeno v tabulkách č. 57a a 57b.

3. Společná zemědělská politika

Výdaje na Společnou zemědělskou politiku byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2008 soustředěny na programové období 2007-2013 v celkovém objemu 36,9 mld. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství. Z toho přímé platby poskytované ČR z rozpočtu EU, které se ze státního rozpočtu vyplácejí na základě principu předfinancování, představovaly 13,3 mld. Kč; národními prostředky v objemu 7,2 mld. Kč na dorovnání přímých plateb byly zajištěna úroveň přímých plateb ve výši cca 77,2 %. Na podporu rozvoje venkova bylo rozpočtováno 11,3 mld.

Kč výdajů krytých příjmy z rozpočtu EU a 4,0 mld. Kč národních prostředků. Na provádění tržních opatření v rámci Společné zemědělské politiky byla stanovena částka 1,0 mld Kč z rozpočtu EU a 0,1 mld. Kč z národních zdrojů (zejména na spolufinancování programů „školní mléko“ a „včely“).

Celkem v roce 2008 bylo v rámci Společné zemědělské politiky **převedeno Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** – akreditované agrární platební agentuře **28,5 mld. Kč**, tj. 77,4 % rozpočtu po změnách, z toho více než 19,6 mld. Kč představovaly finanční prostředky z rozpočtu EU a 8,8 mld. Kč národní prostředky. Z celku z rezervního fondu byly použity prostředky ve výši 11,0 mld. Kč, nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2008 činily celkem 18,5 mld. Kč.

Celkové plnění rozpočtovaných příjmů na Společnou zemědělskou politiku z EU (téměř 24,0 mld. Kč) bylo uskutečněno na 95,4 % částkou 22,9 mld. Kč.

V programovém období 2004-2006 byly poskytnuty prostředky na financování Horizontálního plánu rozvoje venkova v celkovém objemu přes **818,3 mil. Kč**, které byly v souladu s rozpočtovými pravidly použity z rezervního fondu kapitoly Ministerstvo zemědělství.

V programovém období 2007-2013 bylo z kapitoly Ministerstvo zemědělství v této oblasti převedeno celkem **27,6 mld. Kč**, tj. 75,1 % rozpočtu po změnách, z toho téměř 19,0 mld. Kč připadlo na prostředky z rozpočtu EU a více než 8,6 mld. Kč na prostředky České republiky. V tom z rezervního fondu bylo k čerpání převedeno celkem 10,2 mld. Kč; nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2008 činily celkem téměř 19,4 mld. Kč. Na **přímé platby^{*)} - předfinancované ze státního rozpočtu** - bylo čerpáno **11,5 mld. Kč**, včetně prostředků rezervního fondu 1,2 mld. Kč, které Ministerstvo zemědělství obdrželo od EU na závazky roku 2006, vyplacené platební agenturou po celý rok 2008, a závazky roku 2007, vyplacené agenturou od července do konce roku 2008; k vyplácení dochází zpravidla s ročním (ale i víceletým) zpožděním. Doplnkové **národní platby k přímým podporám** dosáhly **7,0 mld. Kč**. Na program **Rozvoj venkova** bylo vynaloženo celkem **7,6 mld. Kč**, z toho 6,0 mld. Kč představovaly prostředky z rozpočtu EU a 1,6 mld. Kč prostředky národní. V rámci **Společné organizace trhu** jsou poskytovány finanční podpory, vývozní subvence (pouze z rozpočtu EU), dotace a odvody, intervenční nákupy a související výdaje; v této oblasti bylo čerpáno celkem **1,5 mld. Kč**, z toho 97,3 % tvořily prostředky z rozpočtu EU.

^{*)} Přímé platby – předfinancované ze státního rozpočtu jsou poskytovány na plochu zemědělské půdy podle zákona č. 47/2007 Sb., podle nařízení vlády č. 144/2005Sb., ve znění pozdějších předpisů, platby na cukr pěstitelům cukrové řepy podle nařízení vlády č. 142/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů; platby pro pěstování energetických plodin podle nařízení vlády č. 80/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Přehled rozpočtovaných prostředků, jejich čerpání, použití rezervního fondu a vyčíslení nároků je uveden v tabulce č. 58

Podrobné hodnocení činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu v oblasti Společné zemědělské politiky je uvedeno v závěrečném účtu tohoto fondu v sešitu F návrhu státního závěrečného účtu za rok 2008.

Komentáře k výdajům na financování společných programů EU a ČR a projektů finančních mechanismů EHP/Norsko podle dotčených kapitol státního rozpočtu jsou vždy uvedeny v závěrečných účtech těchto kapitol.

Výdaje kapitol na financování společných programů EU a ČR ze státního rozpočtu ČR a strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v roce 2008 v rámci programového období 2004-2006

tis. Kč

Programy	Státní rozpočet 2008						Skutečnost k 31.12.2008			z toho bez použití mimorozpočtových zdrojů			% plnění			
	schválený			po změnách			spoluřinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spoluřinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spoluřinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	
	spoluřinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spoluřinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=7:4	14=8:5	15=9:6	
MPSV	OP Rozvoj lidských zdrojů Jednotný program. dokument Cíl 3 Praha Iniciativa Společenství EQUAL Celkem	198 823 87 528 1 280 287 631	1 544 634 122 272 3 458 1 670 364	1 743 457 209 800 4 738 1 957 995	638 288 579 549 64 496 1 282 333	3 330 755 1 245 610 226 517 4 223 333	3 969 043 666 061 291 013 5 505 666	1 089 926	2 630 208	3 720 134	651 845	1 571 689	2 223 534	85,00	62,28	67,57
MŽP	OP Infrastruktura OP Rozvoj lidských zdrojů Fond soudržnosti Technická asistence OP Infrastruktura Celkem	20 000 13 902 104 096 2 205 140 203	100 309 41 706 993 668 6 617 1 142 300	120 309 55 608 1 097 764 8 822 1 282 503	20 000 13 902 104 096 2 205 140 203	100 309 41 706 993 668 6 617 1 142 300	120 309 55 608 1 097 764 8 822 1 282 503	89 518	3 415 623	3 505 141	25 759	323 138	348 897	63,85	299,01	273,30
MMR	Společný regionální operační program Jednotný program. dokument Cíl 2 Praha Iniciativa Společenství INTERREG IIIA OP Rozvoj lidských zdrojů Technická asistence Technická asistence Fondu soudržnosti Interreg IIIB Interreg IIIC Celkem	793 680 317 270 32 300 34 749 63 084 1 214 0 0 1 242 297	2 542 450 717 757 484 500 104 245 182 468 6 880 0 0 4 038 300	3 336 130 1 035 027 516 800 138 994 245 552 8 094 0 0 5 280 597	793 680 317 270 32 258 104 245 62 953 1 214 0 0 1 242 124	2 542 450 723 516 483 880 138 994 182 314 883 0 0 4 037 288	3 336 130 1 040 786 516 138 138 994 245 267 2 097 6 165 1 824 5 279 412	494 439	3 976 138	4 470 578	247 234	3 264 502	3 511 736	39,81	98,49	84,68
MPO	OP Rozvoj lidských zdrojů OP Průmysl a podnikání Celkem	17 000 610 000 627 000	51 000 1 830 000 1 881 000	68 000 2 440 000 2 508 000	17 800 610 000 627 800	53 400 2 100 000 2 153 400	71 200 2 710 000 2 781 200	955 275	2 865 824	3 821 099	595 738	1 787 212	2 382 950	152,16	133,08	137,39
MD	OP Infrastruktura Fond soudržnosti Celkem	0 0 0	142 515 2 409 247 2 551 762	142 515 2 409 247 2 551 762	0 1 533 000 1 533 000	340 976 2 790 312 3 131 288	340 976 4 323 312 4 664 288	1 550 337	3 438 075	4 988 412	1 533 000	2 242 571	3 775 571	101,13	109,80	106,95
MZE	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství bez SZP Celkem	440 000 440 000	979 355 979 355	1 419 355 1 419 355	440 000 440 000	979 355 979 355	1 419 355 1 419 355	461 502	942 294	1 403 796	438 502	942 294	1 380 796	104,89	96,22	98,90
MŠMT	OP Rozvoj lidských zdrojů Celkem	123 814 123 814	345 242 345 242	469 056 469 056	122 439 122 439	341 118 341 118	463 557 463 557	162 229	486 318	648 547	9 531	28 545	38 076	132,50	142,57	139,91
MK	Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Celkem	0 0	0 0	0 0	42 42	620 620	662 662	42	620	662	42	620	662	100,00	100,00	100,00
MZd	OP Rozvoj lidských zdrojů OP Infrastruktura Celkem	0 0 0	0 0 0	0 0 0	312 0 312	936 0 936	1 248 0 1 248	312	936	1 248	312	936	1 248	100,00	100,00	100,00
MSp	Společný regionální operační program Celkem	0 0	220 220	220 220	522 522	931 931	1 453 1 453	516	914	1 430	493	913	1 406	98,85	98,17	98,42
AV	OP Rozvoj lidských zdrojů Jednotný programový dokument 3 Celkem	0 0 0	0 0 0	0 0 0	1 063 388 1 451	3 188 492 3 680	4 251 880 5 131	1 063	3 188	4 251	1 063	3 188	4 251	100,00	100,00	100,00
Ú h r n e m		2 860 945	12 608 543	15 469 488	5 390 226	16 014 249	21 404 475	4 806 280	17 760 630	22 566 911	3 503 907	10 166 100	13 670 007	89,17	110,91	105,43

Pozn. Tabulka navazuje na tabulku č. 8 materiálu MF čj. 11/7 925/2008-111 Státní rozpočet ČR na rok 2008, část II (Další vybrané dokumenty, Tabulková část)
Jednotlivé údaje jsou zaokrouhleny samostatně.

Výdaje kapitol na financování společných programů EU a ČR ze státního rozpočtu ČR a strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v roce 2008 v rámci programového období 2004-2006 - rezervní fondy, nároky

tis. Kč

Programy	Rezervní fond												Nároky* k 1.1.2009			
	zůstatek k 1.1.2008			použito v roce 2008			jiná změna stavu (+-)*			zůstatek k 31.12.2008						
	spolufinan- cování ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spolufinan- cování ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spolufinan- cování ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spolufinan- cování ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spolufinan- cování ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	
1	2	3	7	8	9	10	11	12	13=7:4	14=8:5	15=9:6					
MPSV	OP Rozvoj lidských zdrojů	530 999	880 802	1 411 801	243 405	738 372	981 777	-200 080	-85 096	-285 175	87 515	57 335	144 849	300 408	2 259 964	2 560 373
	Jednotný program. dokument Cíl 3 Praha	155 807	384 179	539 986	141 244	162 808	304 052	-6 608	-65 922	-72 530	7 955	155 449	163 404	375 886	499 065	874 952
	Iniciativa Společenství EQUAL	58 783	160 035	218 818	53 433	147 338	200 771	-5 349	-12 195	-17 544	1	502	503	27 150	114 908	142 058
	Celkem	745 589	1 425 016	2 170 605	438 082	1 048 518	1 486 600	-212 037	-163 213	-375 249	95 471	213 285	308 756	703 444	2 873 938	3 577 382
MŽP	OP Infrastruktura	30 530	1 320 887	1 351 417	8 917	633 250	642 167	0	0	0	21 613	687 637	709 250	19 999	100 310	120 309
	OP Rozvoj lidských zdrojů	6 223	14 101	20 324	6 223	14 101	20 324	0	0	0	0	0	0	1 768	736	2 504
	Fond soudržnosti	92 981	7 577 810	7 670 791	48 438	2 444 593	2 493 031	0	0	0	44 543	5 133 217	5 177 760	92 676	718 116	810 792
	Technická asistence OP Infrastruktura	1 122	3 365	4 487	181	541	722	0	0	0	941	2 824	3 765	0	0	0
	Celkem	130 856	8 916 163	9 047 019	63 759	3 092 485	3 156 244	0	0	0	67 097	5 823 678	5 890 775	114 443	819 162	933 605
MMR	Společný regionální operační program	35 517	319 091	354 608	35 517	319 091	354 608	0	0	0	0	0	0	703 121	16 996	720 116
	Jednotný program. dokument Cíl 2 Praha	119 944	212 314	332 258	135 901	209 410	345 311	-15 957	2 904	-13 053	0	0	0	145 495	267 496	412 990
	Iniciativa Společenství INTERREG IIIA	29 863	17 586	47 449	13 794	17 586	31 380	-16 069	0	-16 069	0	0	0	48 327	196 113	244 440
	OP Rozvoj lidských zdrojů	28 566	79 055	107 621	24 360	73 077	97 436	-4 206	-5 978	-10 185	0	0	0	38 955	110 223	149 179
	Technická asistence	87 319	270 423	357 742	29 645	87 619	117 264	-57 674	-182 804	-240 478	0	0	0	120 627	372 761	493 388
	Technická asistence Fondu soudržnosti	0	5 997	5 997	0	4 853	4 853	0	-1 144	-1 144	0	0	0	358	2 027	2 385
	Interreg IIIB	7 000	0	7 000	6 165	0	6 165	-835	0	-835	0	0	0	835	0	835
	Interreg IIIC	6 104	0	6 104	1 824	0	1 824	-4 280	0	-4 280	0	0	0	4 280	0	4 280
	Celkem	314 313	904 466	1 218 779	247 205	711 636	958 841	-67 108	-192 830	-259 938	0	0	0	1 061 998	965 616	2 027 613
MPO	OP Rozvoj lidských zdrojů	35 459	73 378	108 837	23 349	70 048	93 397	0	0	0	12 110	3 331	15 441	3 837	11 512	15 349
	OP Průmysl a podnikání	441 521	1 031 244	1 472 765	340 463	961 388	1 301 851	0	0	0	101 058	69 856	170 915	32 499	367 500	399 999
	Celkem	476 980	1 104 622	1 581 602	363 812	1 031 436	1 395 248	0	0	0	113 169	73 187	186 355	36 336	379 012	415 348
MD	OP Infrastruktura	156 398	392 421	548 819	17 337	308 755	326 092	0	0	0	139 061	83 666	222 727	0	178 429	178 429
	Fond soudržnosti	0	2 585 005	2 585 005	0	886 749	886 749	0	0	0	0	1 698 256	1 698 256	0	710 288	710 288
	Celkem	156 398	2 977 426	3 133 824	17 337	1 195 504	1 212 841	0	0	0	139 061	1 781 922	1 920 983	0	888 717	888 717
MZE	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství bez SZP	529 137	825 295	1 354 432	23 000	0	23 000	-28 000	0	-28 000	478 137	825 295	1 303 432	1 498	37 061	38 559
	Celkem	529 137	825 295	1 354 432	23 000	0	23 000	-28 000	0	-28 000	478 137	825 295	1 303 432	1 498	37 061	38 559
MŠMT	OP Rozvoj lidských zdrojů	277 836	832 750	1 110 586	152 698	457 773	610 471	-34 851	-102 103	-136 955	90 286	272 873	363 160	147 759	414 676	562 436
	Celkem	277 836	832 750	1 110 586	152 698	457 773	610 471	-34 851	-102 103	-136 955	90 286	272 873	363 160	147 759	414 676	562 436
MK	Iniciativa Společenství INTERREG IIIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MZd	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	OP Infrastruktura	733	0	733	733	0	733	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	733	0	733	733	0	733	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MŠp	Společný regionální operační program	23	1	24	23	1	24	0	0	0	0	0	0	29	18	47
	Celkem	23	1	24	23	1	24	0	0	0	0	0	0	29	18	47
AV	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Jednotný programový dokument 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ú h r n e m		2 631 865	16 985 739	19 617 604	1 306 649	7 537 353	8 844 002	-341 996	-458 146	-800 142	983 221	8 990 240	9 973 461	2 065 507	6 378 200	8 443 707

* podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a podle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 16/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
Jednotlivé údaje jsou zaokrouhleny samostatně.

Výdaje kapitol na financování společných programů EU a ČR ze státního rozpočtu ČR a strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v roce 2008 v rámci programového období 2007-2013

tis. Kč

Programy	Státní rozpočet 2008						Skutečnost k 31.12.2008			z toho bez použití mimorozpočtových zdrojů			% plnění				
	schválený			po změnách			spoluřin- cování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem		
	spoluřin- cování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem											
	1	2	3	4	5	6											
UV																	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	1 500	8 500	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Celkem	0	0	0	1 500	8 500	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
MF																	
OP Technická pomoc	16 435	93 116	109 551	19 370	109 746	129 116	12 687	71 852	84 539	12 687	71 852	84 539	65,50	65,47	65,48		
Celkem	16 435	93 116	109 551	19 370	109 746	129 116	12 687	71 852	84 539	12 687	71 852	84 539	65,50	65,47	65,48		
MPSV																	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	104 278	543 600	647 878	243 903	1 378 433	1 622 336	51 196	290 144	341 340	24 571	139 267	163 838	20,99	21,05	21,04		
Integrovaný operační program	0	0	0	303	2 041	2 344	30	171	201	30	171	201	9,90	8,38	8,58		
OP Technická pomoc	0	0	0	384	2 174	2 558	345	1 956	2 301	345	1 956	2 301	89,84	89,97	89,95		
Celkem	104 278	543 600	647 878	244 590	1 382 648	1 627 238	51 571	292 271	343 842	24 946	141 394	166 340	21,08	21,14	21,13		
MV																	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	37 556	212 815	250 371	27 741	157 206	184 947	477	2 742	3 219	477	2 742	3 219	1,72	1,74	1,74		
Integrovaný operační program	180 250	810 185	990 435	350 515	1 255 036	1 605 551	28 815	372 550	401 365	28 815	330 722	359 537	8,22	29,68	25,00		
OP Životní prostředí	0	0	0	1 122	0	1 122	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
Celkem	217 806	1 023 000	1 240 806	379 378	1 412 242	1 791 620	29 292	375 292	404 584	29 292	333 464	362 756	7,72	26,57	22,58		
MŽP																	
OP Životní prostředí	132 898	269 391	402 289	163 987	4 769 791	4 933 778	4 348	1 084 300	1 088 648	1 545	856 940	858 485	2,65	22,73	22,07		
Technická asistence OPŽP+AOPK	2 102	11 909	14 011	5 178	29 334	34 512	4 349	24 631	28 980	4 349	24 631	28 980	83,99	83,97	83,97		
OP TP MMR-auditní orgán (PAS)	0	0	0	684	3 876	4 560	608	3 434	4 042	608	3 424	4 032	88,89	88,60	88,64		
Celkem	135 000	281 300	416 300	169 849	4 803 001	4 972 850	9 305	1 112 365	1 121 670	6 502	884 995	891 497	5,48	23,16	22,56		
MMR																	
Integrovaný operační program	58 841	165 189	224 030	58 841	155 189	214 030	127	722	850	0	0	0	0,22	0,47	0,40		
Regionální operační programy	1 500 000	7 788 719	9 288 719	1 500 000	7 788 719	9 288 719	149 716	1 680 137	1 829 853	0	294 429	294 429	9,98	21,57	19,70		
OP Technická pomoc	112 200	61 775	173 975	112 200	39 909	152 661	18 378	104 095	122 473	3 488	19 719	23 207	16,30	260,83	80,23		
OP Přeshraniční spolupráce - Cíl 3	48 500	0	48 500	0	48 500	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	750	4 250	5 000	750	4 250	5 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	750	4 250	5 000	750	4 250	5 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
OP ESPON 2013 a INTERACT II	6 250	0	6 250	6 250	0	6 250	3 189	0	3 189	3 189	0	3 189	51,02	51,02	51,02		
Technická asistence	28 699	162 617	191 316	25 871	146 595	172 466	2 972	11 404	14 377	2 972	11 404	14 377	11,49	7,78	8,34		
Technická pomoc OP Národní spolupráce	0	1 900	1 900	0	1 900	1 900	0	334	334	0	334	334	17,58	17,58	17,58		
Celkem	1 755 990	8 188 700	9 944 690	1 753 714	8 140 812	9 894 526	174 382	1 796 692	1 971 074	9 649	325 886	335 536	9,94	22,07	19,92		
MPO																	
OP Podnikání a inovace	1 037 000	200 333	1 237 333	1 037 000	200 333	1 237 333	340 701	1 930 634	2 271 335	7 799	44 191	51 990	32,85	963,71	183,57		
OP Technická pomoc	0	0	0	1 017	5 768	6 785	1 011	5 727	6 738	1 011	5 727	6 738	99,41	99,29	99,31		
Celkem	1 037 000	200 333	1 237 333	1 038 017	206 101	1 244 118	341 712	1 936 361	2 278 073	8 810	49 918	58 728	32,92	939,52	183,11		
MD																	
OP Doprava	55 830	26 500 001	26 555 831	5 336 293	16 864 712	22 201 005	5 045 329	20 356 484	25 401 813	5 041 003	14 516 804	19 557 807	94,55	120,70	114,42		
OP Technická pomoc	0	0	0	680	3 850	4 530	673	3 816	4 489	673	3 816	4 489	98,97	99,12	99,09		
Celkem	55 830	26 500 001	26 555 831	5 336 973	16 868 562	22 205 535	5 046 002	20 360 300	25 406 302	5 041 676	14 520 620	19 562 296	94,55	120,70	114,41		
MZE bez SZP																	
OP Rybnářství	7 000	21 000	28 000	14 000	42 000	56 000	13 164	39 493	52 657	13 164	39 493	52 657	94,03	94,03	94,03		
Celkem	7 000	21 000	28 000	14 000	42 000	56 000	13 164	39 493	52 657	13 164	39 493	52 657	94,03	94,03	94,03		
MSMT																	
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	925 771	86 631	1 012 402	1 062 271	645 587	1 707 858	263 243	1 491 656	1 754 899	97 515	526 155	623 670	24,78	231,05	102,75		
OP Výzkum a vývoj pro inovace	1 210 728	113 369	1 324 097	1 210 728	113 369	1 324 097	2 709	15 347	18 056	30	165	194	0,22	13,54	1,36		
OP Technická pomoc	0	0	0	445	2 523	2 968	184	1 041	1 224	184	1 041	1 224	41,35	41,26	41,24		
Celkem	2 136 499	200 000	2 336 499	2 273 444	761 479	3 034 923	266 136	1 508 044	1 774 179	97 729	527 360	625 088	11,71	198,04	58,46		
MK																	
Integrovaný operační program	130 833	741 387	872 220	78 000	440 000	518 000	1 714	7 695	9 409	1 714	7 695	9 409	2,20	1,75	1,82		
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	7 500	42 500	50 000	7 500	42 500	50 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
Celkem	138 333	783 887	922 220	85 500	482 500	568 000	1 714	7 695	9 409	1 714	7 695	9 409	2,00	1,59	1,66		
MZd																	
Integrovaný operační program	162 000	609 234	771 234	163 748	621 367	785 115	344	2 882	3 225	344	2 882	3 225	0,21	0,46	0,41		
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	7 000	30 000	37 000	7 000	37 000	37 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	3 000	10 000	13 000	3 000	10 000	13 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
Celkem	172 000	649 234	821 234	173 748	668 367	835 115	344	2 882	3 225	344	2 882	3 225	0,20	0,43	0,39		
MŠp																	
Integrovaný operační program	60 000	400 000	460 000	0	400 000	400 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
Celkem	60 000	400 000	460 000	0	400 000	400 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
ČSÚ																	
Integrovaný operační program	10 005	56 695	66 700	8 005	56 695	64 700	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
Celkem	10 005	56 695	66 700	8 005	56 695	64 700	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00		
Ú h r n e m	5 846 176	38 940 866	44 787 042	11 498 088	35 342 653	46 833 741	5 946 309	27 503 247	33 449 554	5 246 513	16 905 559</						

Výdaje kapitol na financování společných programů EU a ČR ze státního rozpočtu ČR a strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v roce 2008 v rámci programového období 2007-20013 - rezervní fondy, nároky

tis. Kč

	Programy	Rezervní fond															Nároky* k 1.1.2009		
		zůstatek k 1.1.2008			použito v roce 2008			jiná změna stavu (+)*			zůstatek k 31.12.2008			spolufinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem			
		spolufinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spolufinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spolufinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem	spolufinancování ze SR	kryto příjem z rozpočtu EU	celkem						
1	2	3	7	8	9	10	11	12	13=7-4	14=8-5	15=9-6								
ÚV	OP Lidské zdroje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 500	8 500	10 000	
	Celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 500	8 500	10 000	
MF	OP Technická pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 683	37 893	44 577	
	Celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 683	37 893	44 577	
MPSV	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	97 818	554 304	652 122	26 625	150 877	177 502	-28 712	-162 699	-191 411	42 481	240 728	283 209	248 044	1 401 865	1 649 909			
	Integrovaný operační program	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	273	1 870	2 143			
	OP Technická pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39	218	257			
	Celkem	97 818	554 304	652 122	26 625	150 877	177 502	-28 712	-162 699	-191 411	42 481	240 728	283 209	248 356	1 403 953	1 652 309			
MV	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27 264	154 464	181 728			
	Integrovaný operační program	62 448	385 602	448 050	0	41 828	41 828	-61 871	-327 371	-389 241	577	16 403	16 980	321 700	924 358	1 246 058			
	OP Životní prostředí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 122	0	1 122			
	Celkem	62 448	385 602	448 050	0	41 828	41 828	-61 871	-327 371	-389 241	577	16 403	16 980	350 086	1 078 822	1 428 908			
MŽP	OP Životní prostředí	9 731	2 069 152	2 078 883	2 803	227 360	230 163	0	0	0	0	6 928	1 841 792	1 848 720	162 442	3 912 851	4 075 293		
	OP Technická asistence OPŽP MŽP+AOPK	152	862	1 014	0	0	0	0	0	0	0	152	862	1 014	829	4 703	5 532		
	OP TP MMR-auditní orgán (PAS)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74	362	436			
	Celkem	9 883	2 070 014	2 079 897	2 803	227 360	230 163	0	0	0	0	7 080	1 842 654	1 849 734	163 345	3 917 916	4 081 261		
MMR	Integrovaný operační program	105 000	595 000	700 000	127	722	850	-104 873	-594 278	-699 150	0	0	0	163 714	749 467	913 180			
	Regionální operační programy	980 408	1 385 708	2 366 116	149 716	1 385 708	1 535 424	-830 692	0	-830 692	0	0	0	2 330 692	7 494 290	9 824 982			
	OP Technická pomoc	14 890	84 376	99 266	14 890	84 376	99 266	0	0	0	0	0	0	109 264	20 190	129 454			
	OP Přeshraniční spolupráce - Cíl 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48 500	0	48 500			
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	750	4 250	5 000			
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	750	4 250	5 000			
	OP ESPON 2013 a INTERACT II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 061	0	3 061			
	Technická asistence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22 899	135 191	158 089			
	Technická pomoc OP Nadnárodní spolupráce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 566	1 566			
	Celkem	1 100 298	2 065 084	3 165 382	164 733	1 470 806	1 635 539	-935 565	-594 278	-1 529 843	0	0	0	2 679 630	8 409 204	11 088 834			
MPO	OP Podnikání a inovace	520 199	2 947 796	3 467 995	344 013	1 949 409	2 293 422	0	0	0	176 186	998 387	1 174 573	1 040 313	219 107	1 259 420			
	OP Technická pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	40	47			
	Celkem	520 199	2 947 796	3 467 995	344 013	1 949 409	2 293 422	0	0	0	176 186	998 387	1 174 573	1 040 320	219 147	1 259 467			
MD	OP Doprava	67 841	5 928 944	5 996 785	4 326	5 839 680	5 844 006	0	0	0	63 515	89 264	152 779	295 290	2 347 908	2 643 198			
	OP Technická pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	34	41			
	Celkem	67 841	5 928 944	5 996 785	4 326	5 839 680	5 844 006	0	0	0	63 515	89 264	152 779	295 297	2 347 942	2 643 239			
MZE bez SZP	OP Rybářství	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	836	2 507	3 343			
	Celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	836	2 507	3 343			
MŠMT	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	170 450	966 649	1 137 099	165 728	965 502	1 131 230	-4 722	-1 147	-5 869	0	0	0	969 478	120 580	1 090 058			
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	634 620	3 596 180	4 230 800	2 679	15 183	17 862	-691	-3 914	-4 604	631 250	3 577 084	4 208 334	1 211 589	117 118	1 328 507			
	OP Technická pomoc	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	261	1 482	1 743			
	Celkem	805 070	4 562 829	5 367 899	168 407	980 684	1 149 091	-5 413	-5 061	-10 474	631 250	3 577 084	4 208 334	2 181 128	239 180	2 420 308			
MK	Integrovaný operační program	44 826	299 017	343 843	0	0	0	0	0	0	44 826	299 017	343 843	76 286	432 305	508 591			
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	15 000	85 000	100 000	0	0	0	0	0	0	15 000	85 000	100 000	7 500	42 500	50 000			
	Celkem	59 826	384 017	443 843	0	0	0	0	0	0	59 826	384 017	443 843	83 786	474 805	558 591			
MZd	Integrovaný operační program	188 673	275 121	463 794	0	0	0	0	0	0	188 673	275 121	463 794	163 404	618 485	781 889			
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 000	30 000	37 000			
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 000	10 000	13 000			
	Celkem	188 673	275 121	463 794	0	0	0	0	0	0	188 673	275 121	463 794	173 404	658 485	831 889			
MSp	Integrovaný operační program	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400 000	400 000			
	Celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400 000	400 000			
ČSÚ	Integrovaný operační program	10 005	56 695	66 700	0	0	0	-2 000	-2 000	-2 000	8 005	56 695	64 700	8 005	56 695	64 700			
	Celkem	10 005	56 695	66 700	0	0	0	-2 000	-2 000	-2 000	8 005	56 695	64 700	8 005	56 695	64 700			
Ú h r n e m		2 922 061	19 230 406	22 152 467	710 907	10 660 644	11 371 551	-1 033 561	-1 089 409	-2 122 969	1 177 593	7 480 353	8 657 946	7 232 376	19 255 049	26 487 426			

** podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a přílohy č. 9 k vyhlášce č. 16/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Jednotlivé údaje jsou zaokrouhleny samostatně.

Financování společných projektů EU a ČR prostřednictvím Přejímového nástroje (Transition Facility), komunitárních programů, ostatních programů a Finančního mechanismu EHP/Norsko/Programu švýcarsko-české spolupráce v roce 2008

tis. Kč

Označení výdaje	podle smlouvy s EU/EHP	Státní rozpočet 2008						Skutečnost k 31.12.2008			z toho bez použití mimorozpočtových zdrojů			% plnění		
		schválený			po změnách			ČR	EU/EHP	celkem	ČR	EU/EHP	celkem	ČR	EU/EHP	celkem
		ČR	EU/EHP	celkem	ČR	EU/EHP	celkem									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=7:4	14=8:5	15=9:6
ÚV	Komunitární programy (2007-2013) Progress	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Ostatní - grant EMCDDA	0	0	0	0	0	0	1 987	1 987	0	0	0				
MZV	Komunitární programy (2007-2013)	13 000	0	13 000	13 000	0	13 000	0	0	0	0	0	0,00		0,00	
MF	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	2 628	14 892	17 520	2 628	14 892	17 520	1 720	17 442	19 162	1 720	9 750	11 470	65,45	117,12	109,37
	Transition Facility (2004-2006)	2 200	0	2 200	2 200	0	2 200	166	0	166	166	0	166	7,55		7,55
	Komunitární programy (2007-2013) Progress	23 600	0	23 600	23 600	0	23 600	3 437	5 267	8 704	3 437	0	3 437	14,56		36,88
	Ostatní (2006-2013)	0	0	0	128	400	528	13	159	172	13	1	14	10,16	39,75	32,58
MV	Komunitární programy (2004-2006)	0	0	0	136	1 330	1 466	132	3 768	3 900	132	1 329	1 461	97,06	283,31	266,03
	Komunitární programy (2007-2013)	5 555	90 337	95 892	4 759	101 431	106 190	2 445	21 228	23 673	2 445	8 403	10 848	51,38	20,93	22,29
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	4 828	27 356	32 184	5 113	27 356	32 469	2 506	12 975	15 481	2 259	11 574	13 833	49,01	47,43	47,68
MŽP	Komunitární programy (2007-2013) Life+	6 000	0	6 000	6 000	0	6 000	0	0	0	0	0	0,00		0,00	
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	5 904	22 302	28 206	5 904	22 302	28 206	4 827	10 248	15 075	3 394	8 813	12 207	81,76	45,95	53,45
MPO	Komunitární programy (2007-2013)	19 000	29 000	48 000	19 000	0	19 000	19 000	0	19 000	19 000	0	19 000	100,00		100,00
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	37	209	246	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
MD	Komunitární programy (2007-2013) Projekt CONNECT	1 000	9 975	10 975	1 000	9 975	10 975	6 995	8 634	15 629	0	2 500	2 500	69,95	86,36	142,41
MZe	Transition Facility (2004-2006)	3 450	0	3 450	3 450	0	3 450	3 085	0	3 085	2 875	0	2 875	89,42		89,42
	Ostatní (Phare CZ03.03.03)	0	0	0	47 976	0	47 976	126 897	0	126 897	47 595	0	47 595	264,50		264,50
MŠMT	Komunitární programy (2004-2006) - EUF	0	0	0	190	570	760	190	570	760	190	570	760	100,00	100,00	100,00
	Komunitární programy (2007-2013) - EUROSTARS	0	0	0	27 000	0	27 000	12 534	0	12 534	12 534	0	12 534	46,42		46,42
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	7 659	44 131	51 790	7 659	44 131	51 790	13 286	19 430	32 716	6 617	19 430	26 047	173,47	44,03	63,17
MK	Komunitární programy (2007-2013)	3 710	0	3 710	3 845	0	3 845	3 845	0	3 845	0	0	100,00		100,00	
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	36 955	78 331	115 286	36 955	78 331	115 286	14 392	72 585	86 977	13 673	68 993	82 666	38,94	92,66	75,44
MZd	Transition Facility (2004-2006)	22 000	0	22 000	20 000	0	20 000	12 235	0	12 235	12 235	0	12 235	61,18		61,18
	Komunitární programy (2007-2013)	0	0	0	649	1 565	2 214	456	1 565	2 021	456	1 565	2 021	70,26	100,00	91,28
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	28 000	180 000	208 000	28 000	180 000	208 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
MŠp	Transition Facility (2004-2006)	470	0	470	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Komunitární programy	2 155	5 025	7 180	2 369	5 253	7 622	1 380	2 947	4 327	1 380	2 755	4 136	58,25	56,10	56,77
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	3 376	3 376	601	3 376	3 977	389	2 185	2 574	389	2 185	2 574	64,73	64,72	64,72
ÚPV	Komunitární programy (2007-2013)	213	709	922	213	709	922	202	666	868	202	666	868	94,84	93,94	94,14
ČSÚ	Transition Facility (2004-2006)	3 200	0	3 200	3 200	0	3 200	3 200	0	3 200	3 200	0	3 200	100,00		100,00
	Komunitární programy (2004-2006)	0	0	0	0	0	0	47	86	133	0	0	0			
	Komunitární programy (2007-2013)	10 094	20 557	30 651	10 440	20 440	30 880	8 818	22 903	31 721	8 261	14 219	22 480	84,46	112,05	102,72
	Ostatní - jiné EU (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	0	79	79	0	0	0			
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	2 850	16 150	19 000	2 850	16 150	19 000	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
	Ostatní - MONEE UNICEF	0	88	88	0	88	88	0	78	78	0	16	16	88,64		88,64
	Ostatní - Twinning out (2004-2006)	0	0	0	0	0	0	236	236	0	0	0	0			
	Ostatní - Twinning out (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	1 745	1 745	0	0	0	0			
AV	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	1 295	11 872	13 167	1 295	11 872	13 167	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	
Transition Facility celkem		31 320	0	31 320	28 850	0	28 850	18 686	0	18 686	18 476	0	18 476	64,77		64,77
Komunitární programy celkem		84 327	155 603	239 930	112 201	141 273	253 474	59 481	67 634	127 115	48 037	32 007	80 045	53,01	47,87	50,15
FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce		90 156	398 619	488 775	91 005	398 410	489 415	37 120	134 865	171 985	28 052	120 745	148 797	40,79	33,85	35,14
Ostatní		0	88	88	48 104	488	48 592	126 910	4 284	131 194	47 608	17	47 625	263,82	877,87	269,99
Ú h r n e m		205 803	554 310	760 113	280 160	540 171	820 331	242 197	206 783	448 980	142 173	152 769	294 943	86,45	38,28	54,73

Financování společných projektů EU a ČR prostřednictvím Přechodového nástroje (Transition Facility), komunitárních programů, ostatních programů a Finančního mechanismu EHP/Norsko/Programu švýcarsko-české spolupráce v roce 2008 - rezervní fondy, nároky

tis. Kč

	Označení výdaje podle smlouvy s EU/EHP	Rezervní fond												Nároky* k 1.1.2009		
		zůstatek k 1.1.2008			použito v roce 2008			jiná změna stavu (+)*			zůstatek k 31.12.2008			ČR	EU/EHP	celkem
		ČR	EU/EHP	celkem	ČR	EU/EHP	celkem	ČR	EU/EHP	celkem	ČR	EU/EHP	celkem			
1	2	3	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
ÚV	Komunitární programy (2007-2013) Progress	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	881	881
	Ostatní - grant EMCDDA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MZV	Komunitární programy (2007-2013)	0	0	0	158	158	0	158	158	0	0	0	0	13 000	0	13 000
MF	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	8 758	8 758	0	8 758	8 758	0	0	0	0	0	0	908	6 208	7 116
MPSV	Transition Facility (2004-2006)	1 577	0	1 577	0	0	0	0	0	0	1 577	0	1 577	2 034	0	2 034
	Komunitární programy (2007-2013) Progress	63 614	3 651	67 265	0	5 267	5 267	0	1 977	1 977	63 614	361	63 975	20 163	0	20 163
	Ostatní (2006-2013)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115	687	802	
MV	Komunitární programy (2004-2006)	331	17 942	18 273	0	2 439	2 439	0	-3 610	-3 610	331	11 893	12 224	4	21	25
	Komunitární programy (2007-2013)	0	62 438	62 438	0	12 825	12 825	0	-12 994	-12 994	0	36 619	36 619	2 314	93 028	95 342
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	661	3 491	4 152	247	1 401	1 648	0	0	0	414	2 090	2 504	2 854	15 782	18 636
MŽP	Komunitární programy (2007-2013) Life+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 000	0	6 000
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	3 186	2 395	5 581	1 433	1 435	2 868	0	0	0	1 753	960	2 713	2 510	13 556	16 066
MPO	Komunitární programy (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MD	Komunitární programy (2007-2013) Projekt CONNECT	12 194	31 383	43 577	6 995	6 134	13 129	0	3 675	3 675	5 199	28 924	34 123	1 000	7 475	8 475
MZe	Transition Facility (2004-2006)	437	0	437	210	0	210	0	0	0	227	0	227	575	0	575
	Ostatní (Phare CZ03.03.03)	79 302	0	79 302	79 302	0	79 302	0	0	0	0	0	0	381	0	381
MŠMT	Komunitární programy (2004-2006) - EUF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Komunitární programy (2007-2013) . EUROSTARS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14 466	0	14 466
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	6 669	27 000	33 669	6 669	0	6 669	0	-2 000	-2 000	0	25 000	25 000	1 042	26 700	27 742
MK	Komunitární programy (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	1 040	5 199	6 239	719	3 592	4 311	0	0	0	321	1 607	1 928	23 282	9 338	32 620
MZd	Transition Facility (2004-2006)	3 310	0	3 310	0	0	0	0	0	0	3 310	0	3 310	7 765	0	7 765
	Komunitární programy (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	193	0	193
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28 000	180 000	208 000
MSp	Transition Facility (2004-2006)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Komunitární programy	0	0	0	192	192	0	192	192	0	0	0	0	988	2 498	3 487
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	212	1 191	1 403
ÚPV	Komunitární programy (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	43	54
ČSÚ	Transition Facility (2004-2006)	97	0	97	0	0	0	0	0	0	97	0	97	0	0	0
	Komunitární programy (2004-2006)	8 042	20 587	28 629	47	86	133	-463	-4 732	-5 195	7 532	15 769	23 301	0	0	0
	Komunitární programy (2007-2013)	2 381	18 622	21 003	558	7 845	8 403	-42	-1 401	-1 443	1 781	9 376	11 157	2 179	6 221	8 401
	Ostatní - jiné EU (2007-2013)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 850	16 222	19 072
	Ostatní - MONEE UNICEF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ostatní - Twinning out (2004-2006)	0	266	266	0	236	236	0	0	0	0	30	30	0	0	0
	Ostatní - Twinning out (2007-2013)	0	42	42	0	39	39	0	55	55	0	58	58	0	0	0
	Ostatní - NP Phare 2003 (CZ0303.05) - jen RF	1 648	0	1 648	0	0	0	0	0	0	1 648	0	1 648	0	0	0
	Ostatní - projekty před r. 2004, MB Phare - jen RF	0	11 797	11 797	0	0	0	0	-360	-360	0	11 437	11 437	0	0	0
AV	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 295	11 872	13 167
	Transition Facility celkem	5 421	0	5 421	210	0	210	0	0	0	5 211	0	5 211	10 374	0	10 374
	Komunitární programy celkem	86 562	154 623	241 185	7 600	34 946	42 546	-505	-16 735	-17 240	78 457	102 942	181 399	60 318	110 167	170 487
	FM EHP/Norsko/Program švýcarsko-české spolupráce	11 556	46 843	58 399	9 068	15 186	24 254	0	-2 000	-2 000	2 488	29 657	32 145	62 953	280 869	343 822
	Ostatní	80 950	12 105	93 055	79 302	275	79 577	0	-305	-305	1 648	11 525	13 173	496	687	1 183
	Ú h r n e m	184 489	213 571	398 060	96 180	50 407	146 587	-505	-19 040	-19 545	87 804	144 124	231 928	134 141	391 723	525 866

* podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a přílohy č. 9 k vyhlášce č. 16/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Jednotlivé údaje jsou zaokrouhleny samostatně

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA

tis. Kč

Společná zemědělská politika	Státní rozpočet 2008		Skutečnost k 31.12.2008		% plnění 5=3:2	Rezervní fond				Nároky* k 31.12.2008 11
	schválený	po změnách	celkem	z toho bez použití mimorozpoč- tových zdrojů		zůstatek k 1.1.2008	použito v roce 2008	jiná změna stavu (+-)*	zůstatek k 31.12.2008	
	1	2	3	4		6	8	9	10=6+7-8+-9	
Výdaje na společnou zemědělskou politiku - programovací období 2004-2006	0	0	818 340	0		3 453 164	818 340	0	2 634 824	0
v tom:										
přímé platby - předfinancování ze státního rozpočtu	0	0	0	0		0	0		0	0
přímé platby - dofinancování z prostředků ČR	0	0	0	0		0	0		0	0
Horizontální plán rozvoje venkova - z prostředků ČR	0	0	163 958	0		435 927	163 958		271 969	0
Horizontální plán rozvoje venkova - kryté příjmem z rozpočtu EU	0	0	654 382	0		3 017 237	654 382		2 362 855	0
Výdaje na společnou zemědělskou politiku - programovací období 2007-2013	36 839 448	36 789 448	27 638 615	17 427 317	75,1	24 134 437	10 211 298	-222 888	13 700 251	18 512 729
v tom:										
přímé platby - předfinancování ze státního rozpočtu	13 257 000	13 257 000	11 510 859	10 308 506	86,8	3 883 779	1 202 353		2 681 426	2 948 494
přímé platby - dofinancování z prostředků ČR	7 200 000	7 200 000	7 027 659	3 814 816	97,6	3 432 265	3 212 843		219 422	3 385 182
podpora venkova - z prostředků ČR	4 028 899	4 028 899	1 580 810	593 766	39,2	2 169 320	987 044		1 182 276	2 585 733
podpora venkova - kryté příjmem z rozpočtu EU	11 293 435	11 293 435	6 011 034	2 323 773	53,2	11 151 867	3 687 261		7 464 606	8 969 662
Společná organizace trhu - z prostředků ČR	77 430	27 430	40 685	28 596	148,3	1 120 870	12 089	-222 888	885 893	-1 166
Společná organizace trhu - kryté příjmem z rozpočtu EU	982 684	982 684	1 467 568	357 860	149,3	2 376 336	1 109 708		1 266 628	624 824
Výdaje na společnou zemědělskou politiku celkem	36 839 448	36 789 448	28 456 955	17 427 317	77,4	27 587 601	11 029 638	-222 888	16 335 075	18 512 729

* podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a podle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 16/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů

4. Hodnocení prostředků vynaložených v roce 2008 na společné programy České republiky a Evropské unie podle jednotlivých programů/projektů

4.1. Prostředky strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu

Programové období 2004-2006

Strukturální fondy

Operační program Infrastruktura

V roce 2008 bylo převedeno na příjmové účty státního rozpočtu 1 031,3 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2007 bylo vyplaceno výrazně méně prostředků. Tento pokles byl očekáván, neboť do státního rozpočtu jsou až do obdržení závěrečné platby z Evropské komise refundovány prostředky pouze do výše 95 % celkové alokace na daný program. Počátkem roku 2009 bude vyplacena zbývající část do 95 % alokace.

Operační program Průmysl a podnikání

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu 2 641,3 mil. Kč. Oproti roku 2007 došlo k navýšení o cca 65 %, a to zejména v souvislosti s blížícím se ukončováním programů a nutností vyčerpat zbývající alokaci. V roce 2009 lze očekávat velmi výrazný pokles vyplacených prostředků, neboť do státního rozpočtu budou do obdržení závěrečné platby z Evropské komise refundovány prostředky pouze do 95 % alokace na daný program.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu celkem 2 863,4 mil. Kč. Došlo tak k mírnému nárůstu čerpání oproti roku 2007, kdy bylo vyplaceno přibližně o 337,4 mil. Kč méně prostředků. V roce 2009 lze očekávat výraznější pokles vyplacených prostředků.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu 1 258,3 mil. Kč, a sice na opatření financovaná z EAGGF 1 234,9 mil. Kč a na opatření financovaná z FIG 23,4 mil. Kč. V roce 2008 bylo ukončeno čerpání z FIG, přičemž alokace určená na tato opatření zůstala z důvodu nedostatečného počtu projektů nedočerpána. Opatření financovaná z fondu EAGGF dosáhla koncem roku 95 % alokace na program, z tohoto důvodu se tedy do příchodu závěrečné platby nepředpokládá další refundace prostředků do státního rozpočtu.

Společný regionální operační program (SROP)

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu 2 586,7 mil. Kč, z toho na opatření financovaná z ERDF 2 024,9 mil. Kč a na opatření financovaná z ESF 561,8 mil. Kč. Opatření financovaná z fondu ERDF dosáhla v druhé polovině roku 95 % alokace na program, resp. fond, z tohoto důvodu se tedy do příchodu závěrečné platby nepředpokládá další refundace prostředků do státního rozpočtu. V roce 2009 budou refundovány prostředky pouze za fond ESF.

Jednotný programový dokument Cíl 2 (JPD 2)

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu 820,8 mil. Kč. Došlo tak k výraznému navýšení čerpání (téměř o 70 %) oproti roku 2007, a to zejména v souvislosti s blížícím se ukončováním programů a nutností vyčerpat zbývající alokaci. V roce 2009 lze očekávat pokles objemu vyplacených prostředků, neboť do státního rozpočtu budou do obdržení závěrečné platby z Evropské komise refundovány prostředky pouze do 95 % celkové alokace na daný program.

Jednotný programový dokument Cíl 3 (JPD 3)

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu celkem 463,5 mil. Kč. Oproti roku 2007 se výše vyplacených prostředků snížila přibližně o 15 %. V roce 2009 se bude objem vyplacených prostředků dále snižovat.

Program iniciativy Společenství EQUAL

V roce 2008 bylo převedeno do státního rozpočtu 306,4 mil. Kč, což je přibližně o 72 % více než v roce 2007. V roce 2009 lze očekávat, že bude vyplaceno výrazně méně prostředků než v roce 2008.

Interreg III A

V roce 2008 bylo vyplaceno celkem 383,8 mil. Kč. Vzhledem k ukončování programů došlo k očekávanému výraznému poklesu vyplacených prostředků u Interreg III A – Slovenská republika, resp. u Bavorska a Rakouska.

Fond soudržnosti

Za sektor dopravy bylo v roce 2008 převedeno do státního rozpočtu celkem 2 462,3 mil. Kč. Došlo tak k očekávanému nárůstu objemu vyplacených prostředků, který byl způsoben pozvolným náběhem čerpání u nových projektů. V roce 2009 lze očekávat mírný pokles vyplacených prostředků, neboť náběh čerpání u nových projektů bude do značné míry kompenzován poklesem čerpání u starých projektů (ex-ISPA).

Za sektor životního prostředí bylo vyplaceno celkem 2 538,1 mil. Kč. Oproti roku 2007 došlo k mírnému nárůstu objemu vyplacených prostředků, neboť náběh čerpání u nových projektů byl do značné míry kompenzován poklesem čerpání u starých projektů (ex-ISPA). V roce 2009 budou pravděpodobně vyplaceny prostředky v obdobné výši jako v roce 2008. V rámci technické asistence Fondu soudržnosti bylo v roce 2008 vyplaceno 3,9 mil. Kč.

Přehled čerpání prostředků v rámci programového období 2004-2006 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 59

Programové období 2004-2006				
Operační program/Iniciativa/ Jednotný programový dokument	Fond	Prostředky vyplacené do SR v roce 2008 v CZK	Prostředky vyplacené do SR v roce 2007 v CZK	Prostředky přijaté z EK v roce 2008
OP Infrastruktura - doprava	ERDF	406 103 289,24	816 467 340,79	
OP Infrastruktura - životní prostředí	ERDF	625 165 953,90	1 539 072 542,57	960 887 622,41
OP Průmysl a podnikání	ERDF	2 641 347 878,00	1 601 686 762,00	2 005 968 187,09
OP Rozvoj lidských zdrojů	ESF	2 863 401 284,18	2 525 974 291,76	3 341 606 603,15
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	EAGGF	1 234 900 644,00	1 530 003 302,00	828 067 548,83
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	FIFG	23 413 992,00	53 731 709,00	24 322 231,05
SROP	ERDF	2 024 851 773,26	5 193 589 292,66	2 002 215 077,32
SROP	ESF	561 849 953,14	343 643 629,43	577 086 921,36
JPD 2	ERDF	820 842 132,15	480 852 858,29	685 756 411,49
JPD 3	ESF	463 522 152,53	544 975 225,50	467 112 675,38
CIP EQUAL	ESF	306 390 261,89	274 883 972,32	271 570 772,11
Interreg III A ČR - Bavorsko	ERDF	61 222 449,91	131 452 068,00	56 724 210,00
Interreg III A ČR - Polsko	ERDF	92 227 218,47	238 272 066,52	289 590 099,74
Interreg III A ČR - Rakousko	ERDF	55 470 007,79	109 340 337,81	48 362 964,23
Interreg III A ČR - Sasko	ERDF	147 934 215,57	90 762 161,07	134 466 908,18
Interreg III A ČR - Slovensko	ERDF	26 916 081,05	151 953 425,40	16 690 871,00
Celkem strukturální fondy	x	12 355 559 287,08	15 626 660 985,12	11 710 429 103,34
Fond soudržnosti - doprava ¹⁾	CF	2 462 260 784,73	1 857 821 119,89	2 114 170 967,00
Fond soudržnosti - životní prostředí ²⁾	CF	2 538 146 026,81	2 062 853 460,02	2 157 367 997,00
Fond soudržnosti - TA	CF	3 909 570,67	3 890 695,65	3 862 818,00
Celkem Fond soudržnosti	x	5 004 316 382,21	3 924 565 275,56	4 275 401 782,00
Celkem SF + FS	x	17 359 875 669,29	19 551 226 260,68	15 985 830 885,34

¹⁾ Z důvodu zrušení platebních jednotek k 31.12.2006 byly v roce 2007 prostředky ve výši 126.786.137,35 CZK převedeny přímo konečným příjemcům

²⁾ Z důvodu zrušení platebních jednotek k 31.12.2006 byly v roce 2007 prostředky ve výši 88.930.484,15 CZK převedeny přímo konečným příjemcům

Programové období 2007-2013

Operační program Doprava

V roce 2008 bylo vyplaceno 580,1 mil. Kč. Nízká výše čerpání je dána skutečností, že nelze refundovat prostředky u velkých projektů, které nebyly dosud schváleny Evropskou komisí.

Regionální operační programy

V rámci regionálních operačních programů bylo do státního rozpočtu (kapitoly MMR) převedeno celkem 156,1 mil. Kč. Jednalo se o refundaci prostředků v rámci ROP Jihozápad, ROP Moravskoslezsko a ROP Severovýchod. V rámci ostatních regionálních operačních programů nebylo dosud čerpáno. Důvodem byl zejména posun administrace jednotlivých projektů, technické problémy s informačními systémy a chybně vyplněné údaje v informačních systémech. V roce 2009 se očekává výrazný nárůst objemu vyplacených prostředků.

Ostatní operační programy

Za ostatní operační programy v rámci programového období 2007-2013 nebyly vyplaceny žádné prostředky. Důvodem bylo schválení operačních programů v posledním čtvrtletí roku 2007, v jehož důsledku došlo i k posunutí termínů výzev k předkládání projektů. V průběhu roku 2008 byly ze strany PCO prověřována nastavení interních systémů implementace a vypořádání nálezů z auditů shody. Předkládání souhrnných žádostí, na jejichž základě lze převést prostředky poskytnuté z rozpočtu EU do státního rozpočtu, se u většiny operačních programů předpokládá až ve druhém čtvrtletí roku 2009.

Přehled čerpání prostředků v rámci programového období 2009-2013:

Tabulka č. 60

Programové období 2007-2013			
Operační program	Fond	Prostředky vyplacené do SR v roce 2008 v CZK	Prostředky přijaté z EK v roce 2008
Integrovaný OP	ERDF	0	2 032 026 326,53
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	0	1 377 514 827,33
OP Podnikání a inovace	ERDF	0	2 286 458 772,08
OP Doprava	ERDF	573 858 247,65	878 359 437,14
OP Doprava	CF	6 286 384,55	4 606 399 735,53
OP Životní prostředí	ERDF	0	895 348 703,31
OP Životní prostředí	CF	0	6 979 518 140,37
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	0	1 374 827 772,36
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	0	2 552 631 859,75
OP Technická pomoc	ERDF	0	317 373 075,86
Celkem sektorové operační programy	x	580 144 632,20	23 300 458 650,26
ROP NUTS II Jihovýchod	ERDF	0	533 089 235,04
ROP NUTS II Jihozápad	ERDF	52 142 582,74	466 969 185,01
ROP NUTS II Moravskoslezsko	ERDF	69 927 003,45	537 392 154,70
ROP NUTS II Střední Čechy	ERDF	0	419 564 466,98
ROP NUTS II Střední Morava	ERDF	0	499 648 823,35
ROP NUTS II Severovýchod	ERDF	33 997 280,08	494 706 451,88
ROP NUTS II Severozápad	ERDF	0	559 768 925,71
OP Praha - Adaptabilita	ESF	0	81 256 415,93
OP Praha - Konkurenceschopnost	ERDF	0	296 301 289,51
Celkem ROP + OP Praha	x	156 066 866,27	3 888 696 948,11
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	ERDF	0	157 319 430,75
OP Rybářství	EFF	0	49 277 224,48
Celkem operační programy	x	736 211 498,47	27 395 752 253,60

4.2. Transition Facility – „Přechodový nástroj“

V roce 2008 probíhalo kontrahování pouze u programu Transition Facility 2006. V rámci programu Transition Facility bylo v roce 2008 kontrahováno celkem 3 352 660 EUR a vyplaceno 5 442 179 EUR z celkové alokace pro všechny programy Transition Facility ve výši 33 530 350 EUR.

Kontrahování finančních prostředků z programu TF 2006 bylo ukončeno 15. prosince 2008. Proplácení bude probíhat až do vypršení lhůt stanovených v příslušném Rozhodnutí Evropské Komise, tj. do 15. června 2010. Pro rok 2009 je předpoklad čerpání ve výši 2 011 869 EUR.

Stav kontrahování programu TF 2006 a proplácení programů Transition Facility 2005 a 2006 za rok 2008 je uveden v tabulce č. 61.

Tabulka č. 61

Transition Facility						
stav kontrahování a vyplácení ze zdrojů EU v roce 2008 podle jednotlivých Rozhodnutí Komise						
Program TF	Alokace programu (€)	Implementační agentura	Kontrahováno z TF v roce 2008 (€)	Vyplaceno z TF v roce 2008 (€)	Lhůta pro ukončení kontraktace	Lhůta pro ukončení proplácení
<i>TF 2004</i>		<i>NROS</i>	0	0		
<i>TF 2004</i>		<i>CFCU</i>	0	0		
Celkem za TF 2004	14 570 350	x	0	0	15.12.2006	15.6.2008
<i>TF 2005</i>		<i>NROS</i>	0	217 323		
<i>TF 2005</i>		<i>CFCU</i>	0	3 664 239		
Celkem za TF 2005	11 800 000	x	0	3 881 562	15.12.2007	15.6.2009
<i>TF 2006</i>		<i>NROS</i>	552 517	466 318		
<i>TF 2006</i>		<i>CFCU</i>	2 800 143	1 094 299		
Celkem za TF 2006	7 160 000	x	3 352 660	1 560 617	15.12.2008	15.6.2010
Celkem za TF	33 530 350	x	3 352 660	5 442 179	x	x

Pozn.: uvedené částky jsou zaokrouhleny na 1 EUR

4.3. Phare

Čerpání finančních prostředků programu Phare bylo ukončeno k 30. listopadu 2006. V dalších letech probíhá pouze proplácení zádržného. K 1. lednu 2008 činila výše zádržného 1 153 201 EUR. Z této částky bylo během roku 2008 vyplaceno 544 836 EUR.

4.4. Finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru/Norska

V roce 2008 pokračovala realizace Finančních mechanismů EHP/Norska (FM EHP/Norska). V rámci 1. výzvy bylo vyčerpáno 10 806 059 EUR, z toho bylo ze zdrojů FM EHP/Norska zpětně uhrazeno celkem 10 776 828 EUR. V roce 2008 byly dále schváleny projekty a programy 2. výzvy, a to v celkové výši 33 568 520 EUR, z toho bylo v roce 2008 vyčerpáno 550 597 EUR, a ze zdrojů FM EHP/Norska zpětně

uhrazeno 142 199 EUR. V průběhu roku 2008 byla dále vyhlášena 3. výzva FM EHP/Norska, zahájení realizace projektů je plánováno v roce 2009. Celkem bylo v roce 2008 v rámci individuálních projektů a programů z 1. a 2. výzvy vyčerpáno 11 356 656 EUR, z toho bylo ze zdrojů FM EHP/Norska zpětně uhrazeno celkem 10 919 027 EUR.

V roce 2008 byly dále realizovány schválené blokové granty: Fond pro nestátní neziskové organizace, Fond pro podporu spolupráce škol, Fond pro podporu vědy a výzkumu, Fond pro přípravu projektů a Fond technické asistence. V rámci Fondu pro nestátní a neziskové organizace bylo v roce 2008 (v rámci vyhlášené 2. výzvy) uděleno 58 grantů konečným příjemcům v celkové výši 4 460 854 EUR, vyplaceno bylo 3 551 344 EUR včetně nákladů na správu blokového grantu. Při realizaci Fondu pro podporu spolupráce škol v roce 2008 byla vyhlášena již 4. výzva, celkem bylo vyčerpáno 674 749 EUR. V rámci Fondu na přípravu projektů bylo v roce 2008 proplaceno 176 983 EUR. Další žádosti konečných příjemců ve výši 331 030 EUR byly předfinancovány z rozpočtu MF. Při realizaci Fondu pro vědu výzkum byly v roce 2008 vyhlášeny 2 výzvy, vyčerpáno bylo celkem 1 096 521 EUR. V rámci Fondu technické asistence bylo uděleno v roce 2008 celkem 8 grantů v celkové výši 335 769 EUR, zprostředkovateli byla poskytnuta zálohová platba 425 000 EUR. Podrobnější přehled čerpání je uveden v tabulce č. 62.

Tabulka č. 62

Finanční mechanismy EHP/Norska
celkový přehled, tj. včetně projektů/programů, jejich příjemci nejsou OSS/PO OSS

	Výše udělených grantů bez nár. spolufin. (€)	Vyčerpáno bez národního spolufinancování (€)	Zpětně uhrazeno ze zdrojů FM EHP/Norska (€)*
	kumulativně	rok 2008	skutečnost
Individuální projekty/programy předložené a schválené v rámci 1. výzvy	21 182 645,00	10 806 059,00	10 776 828,00
Individuální projekty/programy předložené a schválené v rámci 2. výzvy	33 568 520,00	550 597,00	142 199,00
Individuální projekty předložené a schválené v rámci 3. výzvy	0	0	0
Fond pro nestátní neziskové organizace**	10 000 000,00	3 551 344,00	3 551 344,00
Fond pro podporu spolupráce škol	2 500 000,00	674 749,00	674 749,00
Fond pro přípravu projektů	600 000,00	509 051,00	176 983,00
Fond pro podporu vědy a výzkumu	4 399 955,00	1 096 521,00	1 096 521,00
Fond technické asistence	2 125 000,00	425 000,00	425 000,00
Technická asistence pro NKM	1 924 090,00	371 912,00	240 756,00
CELKEM	76 300 210,00	17 985 233,00	17 084 380,00

Pozn.: uvedené částky jsou zaokrouhleny na 1 EUR

* Pozn. Vzhledem k charakteru financování FM EHP/Norska zpětnou úhradou již vynaložených výdajů budou výdaje za poslední čtvrtletí roku 2008 zpětně uhrazeny v průběhu 1. čtvrtletí 2009

** Pozn. V případě Blokového grantu pro nestátní neziskové organizace se ve sloupci "Zpětně uhrazeno ze zdrojů FNM/Norska" jedná o výši zálohy, kterou má zprostředkovatel k dispozici. Záloha bude v průběhu realizace dorovnána.

Z celkové výše prostředků 110 910 100 EUR, které má Česká republika v rámci FM EHP/Norska k dispozici, byla ke konci roku 2008 vydána Rozhodnutí o poskytnutí dotace na celkem 76 300 210 EUR, vyčerpáno bylo celkem 17 985 233 EUR a zpětně proplaceno celkem 17 084 380 EUR.

V průběhu roku 2009 se očekává postupné schvalování individuálních projektů předložených v rámci 3. výzvy v indikativní výši 19 439 000 EUR. V roce 2009 se předpokládá čerpání z FM EHP/Norska zhruba ve výši 6 629 000,00 EUR.

4.5. Program švýcarsko-české spolupráce

Z celkové výše finančního příspěvku 104 290 000 CHF, který má Česká republika v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce k dispozici, nebyly v roce 2008 čerpány žádné finanční prostředky.

5. Hodnocení výdajů státního rozpočtu na odvody do rozpočtu EU v roce 2008¹

Úhrada odvodů vlastních zdrojů ES

Z celkové částky **30 193 mil. Kč** stanovené ve státním rozpočtu na rok 2008 na odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie bylo na financování odvodu vlastních zdrojů dle DPH a HND vyčleněno **29 866 mil. Kč**. Základem pro stanovení tohoto odvodu byly údaje o vlastních zdrojích ES uvedené pro Českou republiku v předběžném návrhu rozpočtu EU na rok 2008 (PDB 2008).¹

Ze státního rozpočtu bylo v roce 2008 do rozpočtu EU odvedeno na úhradu vlastních zdrojů ES **30 271 mil. Kč** (8 719 mil. Kč na zdroj dle DPH a 21 552 mil. Kč na zdroj dle HND), tj. o **405 mil. Kč** více než stanovil schválený státní rozpočet.

Tento výsledek vznikl jako kompenzace několika vlivů. ČR jednak uhradila o cca 1,4 mld. Kč více podle upraveného rozpočtu EU (AB 5/2008) oproti PDB 2008, ze kterého vycházel schválený státní rozpočet ČR. Toto navýšení bylo korigováno poklesem devizového kurzu v průběhu roku 2008². Důvodem vyšších úhrad byl především růst podílu ČR na financování rozpočtu EU vlivem rychlejšího tempa HND v ČR oproti průměru EU³. Navíc v prosinci 2008 byly doplacený úhrady odvodů přepočtených podle skutečného vývoje HND v předchozích letech ve výši

¹ Pro přepočet na Kč byl použit devizový kurs uvedený v Makroekonomické predikci MF z dubna roku 2007 ve výši 27,3 Kč/EUR

² Rozdíl mezi PDB 2008 a AB 5/2008 cca 80 mil. EUR je snížen použitím nižšího kursu při realizaci úhrad (26,628 Kč/EUR)

³ Podle PDB 2008 se ČR podílela na financování rozpočtu EU 1,08%, podle AB 5/2008 se podílí již 1,19%

588 mil. Kč, které byly vyvolány lepším vývojem HND, než činily původní odhady. Naopak pozitivní dopad na odvod ČR za rok 2008 ve výši 1,6 mld. Kč mělo promítnutí kladného výsledku hospodaření rozpočtu EU za rok 2007 do lednové splátky roku 2008. V porovnání s rokem 2007 byly skutečně vynaložené prostředky na úhradu vlastních zdrojů ES ze státního rozpočtu v roce 2008 o 3,1 mld. Kč vyšší, a to zejména v důsledku vyššího podílu úhrad České republiky do rozpočtu EU.

V rámci tzv. tradičních vlastních zdrojů (cel) vybíraných na mimorozpočtové účty bylo v roce 2008 odvedeno do rozpočtu EU 5,2 mld. Kč, což představovalo 75 % vyměřených nároků ES na tyto zdroje. Do státního rozpočtu byla v roce 2008 odvedena částka ve výši **2,2 mld. Kč** (oproti rozpočtované částce ve výši 1,3 mld. Kč), kterou si z vybraných cel rozpočet ponechal ke krytí nákladů na jejich výběr. V této částce je zahrnuto vypořádání odvodů cel z předchozích let (2004-2007) ve výši 514 mil. Kč na základě rozdílu mezi stanovenou a skutečně odvedenou výší.¹

Úhrada příspěvku do Výzkumného fondu uhlí a oceli

V roce 2008 bylo z kapitoly VPS zapláceno **320 mil. Kč** na úhradu splátky ve výši 30 % z celkové částky určené ČR ve výši 39,88 mil. EUR do Výzkumného fondu uhlí a oceli. Státní rozpočet na rok 2008 pro tento účel počítal s částkou 327 mil. Kč. Úspora 7 mil. Kč vyplynula z pohybu devizového kurzu v období mezi stanovením této povinnosti a její úhradou.

6. Hodnocení čisté pozice České republiky vůči rozpočtu EU

Čistá pozice za rok 2008²

V roce 2008 obdržela Česká republika z rozpočtu EU celkem **58,3 mld. Kč** (tj. cca 2,34 mld. €) a odvedla do něj **35,5 mld. Kč** (tj. cca 1,42 mld. €). Její čistá pozice za rok 2008 je tedy výrazně pozitivní a činí **22,8 mld. Kč** (tj. 915 mil. €). Je také podstatně vyšší, než za rok 2007, kdy dosáhla 15,2 mld. Kč (tj. cca 547 mil. €).

Za příznivou bilanci ČR vůči rozpočtu EU stojí především **příjmy ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU**, které v souhrnu za programové období 2004 - 2006 a 2007 -2013 činily celkem **41,9 mld. Kč** (tj. 1,68 mld. €). Příjmy na období 2007 - 2013 ve výši 27 mld. Kč (tj. cca 1 085 mil. €) jsou tvořeny pouze

¹ K dorovnání cel došlo v důsledku úpravy vnitřního pokynu GŘC, kterým byly odstraněny nesrovnalosti u výběru cla po vstupu ČR do EU zjištěné kontrolou NKÚ.

² Při přepočtu částek z EUR do Kč či naopak byl použit u všech přepočtů průměrný kurz pro rok 2008 stanovený ČNB.

zálohovými platbami, neboť výplata první průběžné platby je v novém období vázána na schválení řídicích a kontrolních systémů ze strany Evropské komise. To by mělo proběhnout v průběhu roku 2009.

Prostředky ze **Společné zemědělské politiky** činily celkem **14,6 mld. Kč** (584 mil. €). Klíčovými položkami jsou zde přímé platby, které dosáhly výše 8,43 mld. Kč (338 mil. €) a finanční prostředky určené na rozvoj venkova ve výši 5,3 mld. Kč (213 mil. €). Do příjmů na zemědělství jsou od roku 2007 nově započítávány také prostředky na rybařství.

Pokud jde o tzv. komunitární programy, je v čisté pozici započítán odhad odvozený ze skutečné výše příjmů na tyto programy za rok 2007, neboť informace o skutečné úrovni čerpání za rok 2008 není v tuto chvíli k dispozici¹.

Tabulka č. 63

Čistá pozice ČR vůči EU za rok 2008

	1. ledna - 31. prosince 2008	
	mil €	mil Kč
Příjmy z rozpočtu EU		
Strukturální akce	1 680,13	41 905,75
Strukturální fondy	1 084,69	27 054,44
alokace 2004-06	456,84	11 394,44
alokace 2007-2013	627,86	15 660,00
Fond soudržnosti (CF)	595,43	14 851,31
alokace 2004-06	137,29	3 424,24
alokace 2007-2013	458,15	11 427,07
Zemědělství	584,2	14 571,15
Tržní operace	28,38	707,85
Přímé platby	338,02	8430,97
Rozvoj venkova	212,62	5303,28
Veterinární opatření	3,28	81,72
Rybařství	1,9	47,33
Vnitřní politiky	47,39	1 182,06
Budování institucí	1,49	37,22
Komunitární programy	45,9	1 144,84
Předvstupní nástroje	24,48	610,58
Phare	-10,52	-262,39
ISPA (čerpáno jako CF)	35	872,97
Celkové příjmy z rozpočtu EU	2 336,20	58 269,55
Platby do rozpočtu EU		
tradiční vlastní zdroje (cla+ dávky z cukru)	207,6	5 178,00
Zdroj z DPH	224,65	5 603,30
Zdroj z HND	864,07	21 551,70
Korekce Velké Británie	124,91	3 115,60
Celkové platby do rozpočtu EU	1 421,24	35 448,60
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	914,96	22 820,95

Pozn. Pro přepočítání mezi EUR a CZK byl použit průměrný kurz za rok 2008 24,942 (údaj ČNB)

¹ Spolehlivé údaje o čerpání prostředků z komunitárních programů je možné získat až z Finanční zprávy, kterou Komise vydává vždy v září následujícího roku.

Vývoj čisté pozice od roku 2004

Celkově ČR od 1. května 2004 do 31. prosince 2008 zaplatila do rozpočtu EU **146,6 mld. Kč** (cca 5,16 mld. €) a získala **200,6 mld. Kč** (tj. cca 7,18 mld. €). Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak dosahuje celkově **54 mld. Kč** (cca 2,02 mld. €) – viz tabulka č. 64.

Tabulka č. 64

Vývoj čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU od roku 2004 do konce roku 2008

	2004		2005		2006		2007		2008		2004-2008	
	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč	mil €	mil Kč
Příjmy z rozpočtu EU												
Strukturální akce	193,4	6 190,1	212,1	6 788,5	468,3	13 300,3	992,9	27 565,4	1 680,1	41 905,8	3 546,9	95 750,0
SF	161,6	5 172,7	137,9	4 412,4	252,2	7 163,4	760,6	21 116,3	1 084,7	27 054,4	2 397,1	64 919,2
CF	31,8	1 017,4	74,3	2 376,1	216,1	6 136,9	232,3	6 449,1	595,4	14 851,3	1 149,9	30 830,8
Zemědělství	90,8	2 813,7	397,4	12 717,4	496,1	14 045,5	634,9	17 626,5	584,2	14 571,2	2 203,4	62 001,7
Třížní operace	4,7	147,3	64,0	2 048,8	64,4	1 824,5	5,5	153,2	28,4	707,9	167,1	4 881,7
Přímé platby	0,0		197,8	6 329,5	255,3	7 239,2	321,3	8 919,9	338,0	8 431,0	1 112,5	30 919,5
Rozvoj venkova	86,0	2 666,4	135,6	4 339,2	176,3	4 981,9	304,4	8 450,8	212,6	5 303,3	915,0	25 741,5
Veterinární opatření			0,7	21,8	7,4	205,4	1,8	50,0	3,3	81,7	13,1	359,0
Rybářství	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	52,7	1,9	47,3	3,8	100,0
Vnitřní politiky	26,9	860,8	48,6	1 904,3	55,9	1 480,8	56,8	1 576,9	47,4	1 182,1	235,6	7 004,8
Budování institucí	0,0	0,0	10,9	349,1	3,5	100,5	10,9	302,6	1,5	37,2	26,8	789,5
Komunitární programy	26,9	860,8	37,7	1 555,2	52,4	1 380,2	45,9	1 274,3	45,9	1 144,8	208,8	6 215,4
Předvstupní nástroje	157,1	4 960,0	72,2	2 309,8	90,4	2 568,1	19,7	546,1	24,5	610,6	363,8	10 994,5
Phare	82,6	2 579,1	62,8	2 011,1	45,7	1 299,0	0,0	-0,9	-10,5	-262,4	180,7	5 626,0
Ispa	35,8	1 146,6		0,0	44,7	1 269,0	15,1	419,2	35,0	873,0	130,6	3 707,8
Sapard	38,6	1 234,3	9,3	298,6	0,0	0,0	4,6	127,7	0,0	0,0	52,5	1 660,6
Kompensace	332,3	10 466,5	300,0	8 940,0	201,9	5 710,2	0,0	0,0	0,0	0,0	834,2	25 116,7
Celkové příjmy z rozpočtu EU	800,4	25 291,0	1 030,3	32 660,0	1 312,7	37 104,9	1 704,3	47 314,9	2 336,2	58 269,6	7 184,0	200 640,3
Platby do rozpočtu EU												
tradiční vlastní zdroje (cla)	58,9	1 910,1	136,7	4 373,7	149,0	4 233,0	178,9	4 967,6	207,6	5 178,0	731,2	20 662,4
Zdroj z DPH	78,6	2 548,8	140,9	4 507,8	173,7	4 934,2	198,1	5 500,6	224,7	5 603,3	816,0	23 094,7
Zdroj z HND	366,1	11 865,2	608,2	19 463,4	667,5	18 958,4	702,3	19 496,9	864,1	21 551,7	3 208,2	91 335,6
Korekce VB	50,6	1 639,0	73,7	2 359,0	80,2	2 276,8	77,7	2 157,0	124,9	3 115,6	407,1	11 547,4
Celkové platby do rozpočtu EU	554,2	17 963,2	959,5	30 703,9	1 070,5	30 402,3	1 157,1	32 122,1	1 421,2	35 448,6	5 162,5	146 640,1
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	246,2	7 327,9	70,8	1 956,1	242,2	6 702,6	547,3	15 192,8	915,0	22 821,0	2 021,4	54 000,3

Zůstatky na účtech Národního fondu vedených v Kč k 31.12.2008

ZŮSTATKY NA ÚČTECH NÁRODNÍHO FONDU				1.1.2008	31.12.2008
vedených v CZK		Předčísí	Č.úctu	CZK	CZK
Celkem účty Národního fondu v CZK				325 848 609,79	968 588 806,21
I. UCTY NÁRODNÍHO FONDU				252 530 986,17	887 381 762,20
SNF - spolu financování programů EU - převod z VPS		0	200027021	234 538 564,75	235 713 458,18
VNF - Národní fond - vratky prostředků		0	203121021	371 617,87	61 215,02
NF - Univerzální účet SF/CF - Platební orgán		0	6001125021	9 631 979,46	214 340 590,80
VNF - vratky prostředků Národního fondu (Phare)		0	203228021	525 731,93	429 768 507,21
SNF MZe - spolufinancování SAPARD z prostředků NF 2000		0	140028021	4 195 159,16	4 216 183,05
SNF MMR - spolufinancování SAPARD z prostředků NF 2000		0	140124021	706 514,40	710 755,23
KNF - vyrovnání kurzových zisků a ztrát 2000 (Sapard)		0	140220021	2 561 418,60	2 571 052,71
2. UCTY IMPLEMENTAČNÍCH AGENTUR				73 317 623,62	81 207 044,01
SNF IA CRR -MMR - Spolufinancování Phare z prostředků NF		0	200625021	13 851 105,99	13 920 491,48
SNF IA CRR - MPSV - spolufinancování Phare z prostředků NF		0	40828021	55 055 958,47	55 331 754,84
IA CFCU - IF - prostředky na úhradu DPH		705	6128021	4 410 559,16	11 954 797,69

Zůstatky na účtech Národního fondu vedených v EUR k 31.12.2008

ZŮSTATKY NA ÚČTECH NÁRODNÍHO FONDU				1.1.2008	26.620	31.12.2008	26.93
vedených v EUR		Předčísí	Č.úctu	EUR	CZK	EUR	Kč
Celkem účty NF v EUR i v CZK (CZK)					14 484 116 001,90		42 366 537 420,71
Celkem účty Národního fondu v EUR				544 106 536,51	14 484 116 001,90	1 537 242 800,39	41 397 948 614,50
I. ZDROJOVÉ UCTY NÁRODNÍHO FONDU				541 395 420,59	14 411 946 096,11	1 535 397 301,09	41 348 249 318,36
NF - SF/CF 2004-2006 - Platební orgán	34534	6056021	150 462 129,83	4 005 301 896,07	92 498 623,44	2 490 987 929,24	
NF - SF/CF/EFF 2007-2013 Platební a certifikační orgán	34534	6750021	374 380 496,04	9 966 008 804,58	1 438 244 759,50	3 873 931 373,34	
Celkový součet za SF/CF/EFF			524 842 625,87	13 971 310 700,66	1 530 743 382,94	41 222 919 302,58	
NF - prostředky FM EHP	34534	6355021	492 926,40	13 121 700,77	1 189 912,70	32 044 350,90	
NF - prostředky FM Norsko	34534	6451021	492 935,15	13 121 933,69	1 003 648,70	27 028 259,49	
Celkový součet za FM EHP/Norsko			985 861,55	26 243 634,46	2 193 561,47	59 072 610,39	
NF - Financování opatření v rámci Fondu solidarity EU	34534	3955021	323,82	8 620,09	325,43	8 763,83	
Celkový součet za FSEU			323,82	8 620,09	325,43	8 763,83	
NF - Přeshraniční spolupráce 1999 ČR-Polsko (ZU)	34534	65 8021	29 609,23	788 197,70	2 577,89	694 090,86	
Součet za Phare 1999			29 609,23	788 197,70	2 577,89	694 090,86	
NF - Národní program ČR 2000 (ZU)	34534	1853021	24 681,88	657 031,65	2 637,96	71 040,26	
Součet za Phare 2000			24 681,88	657 031,65	2 637,96	71 040,26	
NF - Národní program ČR 2001	34534	2952021	30 764,75	818 957,65	0,00	0,00	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2001	34534	3058021	332,02	8 838,37	0,00	0,00	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2001	34534	3154021	53 422,66	1 422 111,21	0,00	0,00	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2001	34534	3250021	875,94	23 317,52	0,00	0,00	
Součet za Phare 2001			85 395,37	2 273 224,75	0,00	0,00	
NF - Národní program ČR 2002	34534	3453021	367 315,27	9 777 932,49	384,82	10 363,20	
NF - Horizontální program podpory EU v oblasti jaderné bezpečnosti v ČR	34534	4456021	156,65	4 170,02	9 822,23	2 645 232,37	
NF - Výměna a oprava zařízení ÚJV Řež poškozeného během povodní 2002	34534	4552021	93,18	2 480,45	0,00	0,00	
NF - Program přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2002	34534	4050021	41 222,26	1 097 336,56	24,92	671,10	
NF - Program přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2002	34534	4157021	55 838,23	1 486 413,68	0,00	0,00	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2002	34534	4253021	409 799,10	10 908 852,04	236,01	6 355,73	
Součet za Phare 2002			874 424,69	23 277 185,25	9 871,98	2 662 622,42	
NF - NP 2003 část 1 (CZ2003/004-338.01-338.08)	34534	4755021	2 175 764,37	57 918 847,53	1 691,81	45 560,44	
NF - Národní program 2003 část 2 (CZ2003/005-601.08.02-08.09)	34534	5651021	5 856 562,94	155 901 705,46	9,81	264,18	
NF - Program podpory ES v oblasti jaderné bezpečnosti 2003 v ČR	34534	5758021	34 957,22	930 561,20	0,34	9,16	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2003	34534	5352021	28 951,93	770 700,38	0,00	0,00	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2003	34534	5459021	366 147,62	9 746 849,64	0,00	0,00	
NF - Přeshraniční spolupráce ČR - Německo 2003	34534	5555021	549 012,22	14 614 705,30	2,33	62,48	
Součet za Phare 2003			9 011 396,30	239 883 369,51	1 704,28	45 896,26	
Celkový součet za PHARE			10 025 507,47	266 879 008,85	12 898,11	3 473 649,80	
NF - Sapard EURO 2000	34534	1458021	77 757,23	2 069 897,46	202 472,39	5 452 581,46	
Celkový součet za SAPARD			77 757,23	2 069 897,46	202 472,39	5 452 581,46	
NF - Transition Facility 2004 (CZ2004/006-237.01-237.09)	34534	6152021	62 303,95	1 658 531,15	79 986,21	21 540 450,96	
NF - Transition Facility 2005 (CZ2005/017/5.18.01-5.18.06)	34534	6259021	2 919 215,41	77 709 514,21	59 648,02	16 063 214,21	
NF - Transition Facility 2006 (CZ2006/018-182.01-182.07)	34534	6558021	2 481 825,29	66 066 189,22	73 222,23	19 718 745,19	
Celkový součet za TRANSITION FACILITY			5 463 344,65	145 434 234,58	2 128 570,75	57 322 410,36	

2. UCITY IMPLEMENTACNICH AGENTUR			2 711 115,92	72 169 905,79	1 845 499,30	49 699 296,14
MMR - Finanční úřar pro CBC ČR-Polsko 2007-2013	34534	640057021	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkový součet za SF/CF/FFF			0,00	0,00	0,00	0,00
CFCU - postředky FM EHP/Norska	34534	630051021	90,344	24 049,57	375 088,29	10 101 127,65
CFCU - ZS - regantování BG Seal Money Fund	34534	640153021	58 180,55	1 548 766,24	43 700,77	1 176 861,74
CFCU - ZS - regantování BG FTA	34534	640356021	0,00	0,00	299 917,21	8 076 770,47
Celkový součet za FM EHP/Norska			59 083,99	1 572 815,81	718 706,27	19 354 759,86
IA MRR CRR - Přeshaniční spolupráce 1999 ČR - Polsko	34534	60052021	65 295,31	1 738 161,15	0,00	0,00
Součet za Phare 1999			65 295,31	1 738 161,15	0,00	0,00
IA MMR CRR - NP ČR 2000- Ekonomická a sociální soudržnost	34534	181356021	3 910,14	104 087,93	3 929,73	105 827,63
Součet za Phare 2000			3 910,14	104 087,93	3 929,73	105 827,63
IA MMR-CRR Přeshaniční spolupráce ČR a Polska 2001	34534	320053021	116 022,52	3 088 519,48	0,00	0,00
Součet za Phare 2001			116 022,52	3 088 519,48	0,00	0,00
IA CFCU NP2002 Životní prostředí	34534	340652021	13 883,89	369 589,15	13 135,52	353 739,55
IA CFCU NP2002 Spravedlnost a vnitřní záležitosti	34534	340759021	171 623,14	4 568 607,99	0,00	0,00
IA CFCU NP2002 Zaměstnanost a sociální záležitosti	34534	340855021	16 098,93	428 553,52	1 478,71	39 821,66
IA CFCU - Horizontální program podpory EIJ v oblasti jaderné bezpečnosti	34534	440052021	78 599,20	2 092 310,70	0,00	0,00
IA MMR CRR - Přeshaniční spolupráce ČR a Polska 2002	34534	400053021	14 435,60	384 275,67	7,12	191,74
IA MMR CRR - Přeshaniční spolupráce ČR a Německa 2002	34534	420150021	263,15	7 005,05	397,39	10 701,71
IA MPSV NP 2002 Zaměstnanost	34534	341153021	281,27	7 487,41	0,00	0,00
Součet za Phare 2002			295 185,18	7 857 829,49	15 018,74	404 454,66
IA CFCU Spravedlnost a vnitřní záležitosti (CZ2003/004-338.05)	34534	470553021	20 167,19	536 850,60	15 066,49	405 740,58
IA CFCU Vnitřní trh a ekonomická kritéria	34534	470158021	12 904,19	343 509,54	13 012,49	350 426,36
IA CFCU Zemědělství (CZ2003/004-338.03)	34534	470350021	22 955,89	611 085,79	0,00	0,00
IA CFCU - Životní prostředí (CZ2003/004-338.04)	34534	470457021	16 453,46	437 991,11	0,00	0,00
IA CFCU Zaměstnanost a sociální záležitosti (CZ2003/004-338.06)	34534	470756021	313 191,21	8 337 150,01	0,00	0,00
IA CFCU - Program podpory ES v oblasti jaderné bezpečnosti 2003 v ČR	34534	570052021	5 763,55	153 425,70	5 792,41	155 989,60
IA MPO - Rozvoj malého a středního podnikání	34534	560452021	256 570,54	6 829 907,77	257 855,79	6 944 056,42
IA MPSV - Posílení aktivní politiky zaměstnanosti	34534	560057021	3 731,39	99 329,60	3 750,08	100 989,65
IA MPSV - Integrace ohrožených skupin obyvatel	34534	560153021	107,04	2 849,40	5 441,36	146 535,82
IA MPSV - Podpora dalšího vzdělávání	34534	560356021	44 181,79	1 176 119,25	2 880,81	77 580,21
IA MMR CRR Ekonomická a sociální soudržnost (CZ2003/004-338.08)	34534	470959021	78 112,26	2 079 348,36	78 503,57	2 114 101,14
IA MMR CRR - Přeshaniční spolupráce ČR a Německa 2003	34534	550051021	4 296,60	114 375,49	354,98	9 559,61
IA MMR-CRR - Rozvoj tunstůky v obcích	34534	560655021	9 102,85	242 317,87	9 148,46	246 368,03
Součet za Phare 2003			787 537,96	20 964 260,50	39 180,44	10 551 347,42
Celkový součet za PHARE			1 267 951,11	33 752 858,55	410 754,91	11 061 629,71
IA CFCU - TF Doprava (CZ2004/006-237.02)	34534	610157021	133 615,98	3 556 857,39	0,00	0,00
IA CFCU - TF 2004 Enegie a jaderná bezpečnost (CZ2004/006-237.03)	34534	610253021	15,39	409,68	0,00	0,00
IA CFCU - TF Vnitřní trh a ekonomická kritéria (CZ2004/006-237.04)	34534	610456021	301 505,82	8 026 084,93	0,00	0,00
IA CFCU - TF Zemědělství (CZ2004/006-237.06)	34534	610659021	71 294,74	1 897 865,98	11 839,47	318 836,93
IA CFCU - TF Spravedlnost a vnitřní věci (CZ2004/006-237.07)	34534	610755021	197 540,41	5 258 525,71	198 529,96	5 346 411,82
IA CFCU - TF Zaměstnanost, soc. zál. a zdravotnictví (CZ2004/006-237.08)	34534	610851021	11 780,47	313 596,11	6 021,18	162 150,38
IA CFCU - TF Správní kapacita (CZ2004/006-237.09)	34534	610958021	178 542,33	4 752 796,82	0,00	0,00
IA NROS - TF Politická kritéria (CZ2004/006-237.01)	34534	610050021	111 875,84	2 978 134,86	0,00	0,00
Součet za TRANSITION FACILITY 2 004			1 006 170,98	26 784 271,49	216 390,61	5 827 399,13
IA CFCU - TF Vnitřní trh a ekonomická kritéria (CZ2005/017-518.02)	34534	620152021	14 818,09	394 457,56	67,62	1 821,01
IA CFCU - TF Životní prostředí (CZ2005/017-518.03)	34534	620259021	14 974,51	398 621,46	4 545,52	122 410,85
IA CFCU - TF Spravedlnost a vnitřní věci (CZ2005/017-518.04)	34534	620355021	31 473,28	837 818,71	141,53	3 811,40
IA CFCU - TF Zaměstnanost, soc. zál. a zdravotnictví (CZ2005/017-518.05)	34534	620451021	78 334,15	2 085 255,07	49 691,56	1 338 193,71
IA CFCU - TF Správní kapacita (CZ2005/017-518.06)	34534	620558021	2 122,20	56 492,96	139 729,96	3 762 927,82
IA NROS - TF Politická kritéria (CZ2005/017-518.01)	34534	620056021	177 290,77	4 719 480,30	47 845,80	1 288 487,39
Součet za TRANSITION FACILITY 2 005			319 013,00	8 492 126,06	242 021,99	6 517 652,18
IA CFCU - TF Zemědělství (CZ2006/018-182.02)	34534	650159021	21 203,48	564 436,64	57 758,87	1 555 446,37
IA CFCU - TF Vnitřní trh (CZ2006/018-182.03)	34534	650255021	2 413,91	64 258,28	27 809,48	748 909,30
IA CFCU - TF Životní prostředí (CZ2006/018-182.04)	34534	650351021	32 102,23	854 561,36	115 534,29	3 111 338,43
IA CFCU - TF Spravedlnost a vnitřní věci (CZ2006/018-182.05)	34534	650458021	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Jaderná bezpečnost (CZ2006/018-182.06)	34534	650650021	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Správní kapacita (CZ2006/018-182.07)	34534	650757021	0,00	0,00	51 280,68	1 380 988,71
IA NROS - TF Politická kritéria (CZ2006/018-182.01)	34534	650052021	3 177,22	84 577,60	5 242,20	141 172,45
Součet za TRANSITION FACILITY 2 006			58 896,84	1 567 833,88	257 625,52	6 937 855,26
Celkový součet za TRANSITION FACILITY			1 384 080,82	36 844 231,43	716 038,12	19 282 906,57
Celkový součet za TF (PA + IA)			6 847 425,47	182 278 466,01	2 844 608,87	76 605 316,87
Celkový součet za PHARE (PA + IA)			11 293 458,58	300 631 867,40	539 743,02	14 535 279,51
Celkový součet za FM EHP/NORSKA (PA + IA)			1 044 945,54	27 816 450,27	2 912 267,74	78 427 370,25

Přílohy

ke Zprávě o výsledcích hospodaření státního rozpočtu

- A) Zpráva o výsledcích cenové a daňové kontroly za rok 2008
- B) Zpráva o činnosti celních orgánů Ministerstva financí za rok 2008
- C) Zpráva o opatřeních v oblasti cen za rok 2008

A) ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH CENOVÉ A DAŇOVÉ KONTROLY

ZA ROK 2008

I. Výsledky cenové kontroly

Cenová kontrola v roce 2008 byla celkově zaměřena jednak na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, a jednak na posouzení, zda u neregulovaných cen nedošlo ke zneužití hospodářského postavení. Kromě toho bylo kontrolováno také označování zboží cenou podle zákona o cenách.

V oblasti maximálních cen byly kontroly zaměřeny zejména na pozemky nesloužících k podnikání a mléčné výrobky pro žáky. Dále byla pozornost kontroly zaměřena na ceny zařazené do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny jako např. ceny vody pitné, vody předané a odvedené kanalizací, ceny veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, na ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel a výkonů stanic měření emisí. Cenové kontroly orientované na zneužití hospodářského postavení byly prováděny na základě podnětů firem a občanů.

Hlavní pozornost cenové kontroly prováděné v tomto roce byla zaměřena na kontrolu cen dodávek vody a cen vody odpadní a dále na sběr, přepravu, třídění a odstraňování komunálního odpadu. Oproti předcházejícím létům již finanční ředitelství neprováděla cenové kontroly ve zdravotnictví, kde působnost v tomto oboru přešla na resort Ministerstva zdravotnictví.

Pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství uzavřeli v roce 2008 celkem 365 kontrolních akcí. Ve správním řízení byla za porušení cenových předpisů vydána 164 rozhodnutí o uložení pokut v celkové výši 22 mil. Kč. V 10 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 1 706 tis. Kč. Celková výše pravomocně uložených pokut činí 21 mil. Kč. Do 31.12.2008 bylo uhrazeno 6 mil. Kč z pravomocně uložených pokut.

Výsledky provedených kontrol a řešených stížností za jednotlivá finanční ředitelství v číselných údajích jsou obsaženy v následujícím přehledu:

Přehled výsledků oddělení cenové kontroly finančních ředitelství za období roku 2008 (v tis. Kč)

Finanční ředitelství	Pokuty podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách								Počet kontrolních akcí (z toho na základě stížností)	Počet stížností, šetření a podnětů	Počet kontr. akcí celkem	Zaplacené pokuty (ze sl. 4) v tis. Kč
	Vydaná rozhodnutí (příkazy)		Pokuty v odvolacím řízení		Sniženo, zrušeno a vráceno v odvolacím řízení		Pravomocně uložené pokuty					
	sl. 1		sl. 2		sl. 3		sl. 4					
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč				
pro hl. m. Prahu	2	1 001	0	0	0	0	2	1 001	21/14	24	31	1 001
v Praze	13	456	0	0	0	0	13	456	34/03	4	35	456
v Českých Budějovicích	12	1 330	0	0	0	0	12	1 330	29/00	0	29	364
v Plzni	24	1 888	0	0	3	-829	23	1 059	51/09	10	52	491
v Ústí nad Labem	24	10 179	0	0	4	-855	23	9 324	30/09	19	40	681
v Hradci Králové	27	287	0	0	1	-2	27	285	53/00	1	53	285
v Brně	46	2 443	0	0	0	0	46	2 443	70/11	16	75	685
v Ostravě	16	4 648	0	0	2	-20	16	4 628	42/03	11	50	1 874
C e l k e m	164	22 232	0	0	10	-1 706	162	20 526	330/39	85	365	5 837

Voda pitná, voda předaná a voda odvedená kanalizací

Kontrola věcně usměrňovaných cen byla provedena u 73 subjektů. Ve správním řízení bylo vydáno 47 rozhodnutí a celková výše pokut činí 7 mil. Kč. Z toho bylo uhrazeno celkem 2 mil. Kč. Prošetřováno bylo celkem 10 stížností, z toho 6 bylo neoprávněných.

Kontrolou kalkulací cen bylo např. provedenou kontrolou zjištěno, že do kalkulace věcně usměrňovaných cen byly nadhodnoceny v položce ostatní přímé náklady zákonné odvody z mezd. Dále bylo zjištěno, že kontrolovaný subjekt jako prodávající se dopustil porušení cenových předpisů tím, že při uplatnění věcně usměrňovaných cen vody pitné dodávané odběratelům a cen za odvádění a čištění odpadních vod (z toho jen voda odvedená kanalizací nečištěná a voda odpadní čištěná) zahrnul do kalkulací těchto cen neoprávněně náklady na reprezentaci, pokuty a penále a vyšší podíl režijních nákladů, než odpovídalo danému zboží. Tímto postupem tak nebyl prodávajícím dodržen závazný postup při tvorbě věcně usměrňovaných cen, ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách.

Při další kontrole bylo zjištěno, že byly zakalkulovány vyšší než ekonomicky oprávněné náklady v položce odpisy a poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v kalkulacích cen vody odpadní, uplatněných při prodeji. Při kontrole kalkulací bylo také zjištěno, že při výpočtu ceny pitné z vodovodu pro jednotlivé

odběratele bylo roční kalkulované množství pitné vody nižší, než ve skutečnosti bylo v daném roce vyúčtováno, čímž došlo k navýšení uplatněných cen a poškození kupujících.

Sběr, přeprava, třídění a odstraňování komunálního odpadu

Kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování byla provedena u 44 subjektů, v 34 případech byly uloženy pokuty v celkové výši 3 mil. Kč. Uhrazeno bylo 1 mil. Kč. Byla řešena 1 stížnost, která byla neoprávněná.

Bylo například zjištěno, že k porušení cenových předpisů došlo tím, že v kalkulacích ceny komunálního odpadu nebyl vyloučen ze zvolené základny pro propočet zisku (výnosů) příjem zákonné sazby základního poplatku za ukládání komunálního odpadu stanovené v příloze č. 6 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. Na základě uvedeného porušení cenových předpisů vycházel při zpracování kalkulace věcně usměrňovaných cen kontrolovaný subjekt z nesprávně vyšší základny pro výpočet míry zisku.

Dále bylo kontrolou zjištěno, že docházelo k zahrnutí neoprávněných nákladů - nesprávně vyšších ročních fixních nákladů celé skládky, kde je ukládán i jiný než komunální odpad, a navíc tyto roční fixní náklady obsahovaly duplicitně náklady na rekultivace (finanční rezervy) skládky již zahrnuté v ročních provozních nákladech a dále náklady na pořízení hmotného majetku.

Opakovaně bylo zjištěno, že byly neoprávněně zahrnovány do uplatněných cen náklady za pokuty, za sociální pojištění k odměnám vyplaceným jednatelům, za zdravotní pojištění k odměnám vyplaceným jednatelům a za reklamu a inzerci související výhradně s jinou činností, zahrnutí položky „odpis pohledávek“ v základní kalkulaci a odložené daně z příjmu zahrnuté v propočtu správní režie.

Veřejná vnitrostátní pravidelná autobusová doprava

Dodržování pravidel věcného usměrňování cen bylo ověřováno u 14 provozovatelů. V 8 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 129 tis. Kč, které byly uhrazeny.

Kontrolami bylo zjištěno, že kontrolovanými subjekty byly porušeny cenové předpisy při provozování veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy tím, že v kontrolovaném období nebyl dodržen postup stanovený cenovými předpisy při výpočtu koeficientu „k“, a nebyl tak respektován závazný postup při tvorbě ceny podle § 6 zákona o cenách. Toto porušení spočívalo v tom, že nebyl přiměřený zisk

snížen v souladu s příslušnými regulačními výměry Ministerstva financí o částky přiznané dotace ze státního rozpočtu nebo rozpočtu krajů a obcí na nákup nových autobusů. Dále bylo zjištěno, že kontrolované subjekty do tohoto výpočtu opakovaně zahrnovaly v rozporu s regulačním pravidlem náklady, které byly uhrazeny tržbami z prodeje, příjmy společníků, nesprávně vyšší podíl režijních nákladů a nesprávně vyšší odpisy autobusů. Rovněž kontroly zjistily, že do propočtu byly také zahrnovány nesprávně stanovené výše tržeb bez daně z přidané hodnoty za linkovou dopravu, výše dotací na úhradu nákladů vzniklých z převzetí závazků veřejné služby, náklady smluvních pokut a úroků z prodlení, vyšší než zákonem stanovené sociální náklady a vyšší než ekonomicky oprávněná spotřeba elektrické energie.

Mléčné výrobky pro žáky

Cenová kontrola prověřovala dodržování správnosti postupu kontrolovaných subjektů při uplatňování maximálních cen stanovených pro prodej dotovaných mléčných výrobků pro žáky v období roku 2008 v souladu s ustanovením článku č. 14 odst. 3 písmena a) nařízení Komise (ES) č. 2707/2000, dále § 2 odst. 3 písm. a) nařízení vlády č. 205/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a výměrů MF č. 01/2008 a 04/2008, týkajících se stanovení maximálních cen mléčných výrobků pro žáky. Bylo provedeno celkem 55 kontrol v různých školách na území České republiky. Všechny kontroly byly ukončeny protokolem bez zjištění porušení cenových předpisů. Z uvedeného výsledku je patrné, že jsou již příslušní pracovníci zajišťující prodej mléčných výrobků pro žáky dobře seznámeni s podmínkami cenové regulace.

Rozúčtování vodného a stočného jednotlivým spotřebitelům

Pokud se jedná o tuto oblast, bylo v daném období ukončeno celkem 16 kontrol, kde podnětem k jejich provedení byla podání občanů. Ve 4 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 17 tis. Kč, které byly uhrazeny. Celkem bylo v této oblasti vyřízeno 27 stížností. Z toho 21 jich bylo neoprávněných.

V položce 2 části II. výměru MF č. 01/2008 je stanoven závazný postup pro rozúčtování vodného a stočného. Provedenými kontrolami bylo zjištěno, že prodávající bez dohody nejméně s polovinou spotřebitelů rozúčtoval vodné a stočné, podle počtu osob bez použití směrných čísel roční potřeby vody. Nesprávně použitým způsobem rozúčtování zaplatila část kupujících za vodné a stočné více než měla zaplatit v souladu s cenovými předpisy. Proávající uvedeným porušením cenových předpisů získal od části kupujících neoprávněně majetkový prospěch.

V jiných případech bylo zjištěno, že dohoda o způsobu rozúčtování vodného a stočného pro kontrolované období nebyla dodržena tím, že v kontrolovaném období nebyly při výpočtu poměru (koeficientu) porovnávány roční spotřeby vody (podíl souhrnu roční spotřeby dodané vody podle údajů poměrových měřidel), k fakturované roční spotřebě vody dodané - odvedené podle údajů fakturačního vodoměru dodavatele. Nedodržením uzavřené dohody o způsobu rozúčtování vodného a stočného nebyla splněna podmínka závazného postupu tvorby věcně usměrňované ceny.

Nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce, služby hřbitovní poskytované v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa

Nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce je regulováno maximálními cenami. V tomto případě se jedná zejména o pronájem městských pozemků pod vlastními garážemi, kůlnami, případně přístřešky (dočasné stavby), příjezdové plochy ke garážím a plochy pro skladování a parkování osobních vozidel. Dále o pronájem hrobových míst a s tím spojené poskytování služeb.

Cenové kontroly byly provedeny celkem u 59 subjektů. Vydáno bylo 25 rozhodnutí o uložení pokuty. Celková výše uložených pokut činí 243 tis. Kč. Uhrazeno bylo 237 tis. Kč.

Uplatněním vyššího než maximálního nájemného z pozemků nesloužících k podnikání nájemce, které nájemci uhradili, byly porušeny cenové předpisy podle § 15 odst. 1 písm. a) zákona o cenách, podle kterého prodávající poruší cenové předpisy, jestliže prodává za cenu vyšší než maximální podle § 5 zákona o cenách.

Při kontrolách bylo zjištěno, že za kontrolované období prodávající nevedl evidenci o cenách nájemného za pronájem hřbitovních míst podle § 4 odst. 2 prováděcí vyhlášky, neboť evidence neobsahovala údaje, z nichž je zřejmý druh zboží, určené podmínky, k nimž se cena vztahuje ani výši jednotkové ceny. Tím porušil cenové předpisy podle § 15 odst. 1 písm. f) zákona o cenách, podle kterého prodávající poruší cenové předpisy, jestliže nesplní své evidenční povinnosti.

V jiném případě bylo kontrolou zjištěno, že v průběhu kontrolovaného období prodávající, na základě některých nájemních smluv (pozemky užívané pro zajištění staveniště, holubárna s voliérou a pozemky pod vlastní plechovou garáží) uplatňoval nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce vyšší než maximální. Tím porušil cenové předpisy také podle § 15 odst. 1 písm. a) zákona o cenách.

Opakovaně bylo zjištěno, že ze strany kontrolovaných subjektů došlo k porušení cenových předpisů v případě pronájmu hrobových míst a s tím spojené poskytování služeb podle § 15 odst. 1 písm. c) zákona o cenách, a to nedodržením závazného způsobu tvorby cen stanoveného v § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách tím, že předložené cenové kalkulace byly v rozporu s výše citovanými cenovými ustanoveními, týkajícími se tvorby věcně usměrňovaných cen a kalkulace neměly potřebnou vypovídací schopnost, protože k výpočtům bylo použito různých plošných výměr a rozdílných předpokládaných nákladů na likvidaci odpadů, popřípadě částky nákladů nebyly aktualizovány.

Povinné technické prohlídky, kterými se kontroluje technický stav silničních vozidel ve stanicích technické kontroly

Výše uplatňovaných věcně usměrňovaných cen za povinné technické prohlídky byla kontrolována u 17 poskytovatelů této služby. K porušení cenových předpisů došlo u 14 z nich. Pokuty za porušení cenových předpisů byly uloženy v celkové výši 410 tis. Kč. Uhrazena byla částka ve výši 310 tis. Kč.

Kontrolní orgán provedenou cenovou kontrolou zjistil, že předložené kalkulace povinných technických prohlídek na jednotlivé kalendářní roky (2005, 2006 a 2007) nekorespondují se skutečně uplatněnými cenami, které nesledují kalendářní rok, ale jiné časové období platnosti ceny, např. od 1.1.2006 do 31.4.2007. Kalkulace povinných technických prohlídek prodávajícího pro jednotlivé typy a kategorie vozidel obsahovaly určité členění nákladů tj. spotřebu materiálu, mzdové náklady, služby a ostatní provozní náklady, avšak výše těchto jednotlivých nákladových položek nebyly doloženy účetnictvím.

Při další kontrole bylo zjištěno porušení ustanovení § 15 odst. 1 písm. c) zákona o cenách, které bylo způsobeno nedodržením § 6 zákona o cenách, ke kterému došlo tím, že do cenové kalkulace byly neoprávněně v rozporu s pravidly věcného usměrňování cen započteny náklady na pronájmy salonku a na občerstvení, silniční daň soukromého vozidla, dar potápěčskému klubu, penále od finančního úřadu, vyšší než oprávněný podíl nákladů na spotřebu tepelné energie a roční podnikatelské pojištění. Dále do těchto cen byly neoprávněně zahrnuty náklady vedené na inventární kartě majetku - technické zhodnocení budovy. V daném případě, ve smlouvě o nájmu nebytových prostor, nebylo ustanovení o tom, že kontrolovaná společnost může pronajatý majetek odepisovat.

Kontrolou bylo dále zjištěno, že další kontrolovaný subjekt uplatnil do cenových kalkulací jednotlivých kategorií technických prohlídek také nákladovou položku „odpisy“ přesto, že již došlo k úplnému odepsání části hmotného majetku (konkrétně se jednalo o měření geometrie kol a zkušebnu brzd). Nezohlednění této skutečnosti v kalkulacích vyústilo ve skutkový stav, že kalkulační položka „odpisy“ obsahovala vyšší než ekonomicky oprávněné náklady.

Výkony stanic měření emisí při měření emisí silničních motorových vozidel

Kontrolní činnost ve sledovaném období byla zaměřena na kontrolu dodržování pravidel pro stanovení věcně usměrňovaných cen u subjektů, jež jsou držiteli oprávnění k měření emisí silničních motorových vozidel. Cenová kontrola byla provedena u 32 poskytovatelů této služby. Bylo vydáno 18 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové výši 1 mil. Kč. Uhrazeno bylo 297 tis. Kč.

Prověřením nákladových položek cenových kalkulací výkonů stanic měření emisí silničních motorových vozidel ve stanici měření emisí bylo zjištěno, že některé položky, konkrétně „osobní náklady“ a „odpisy“, obsahují zčásti vyšší než ekonomicky oprávněné náklady. Skutečné odpisy dlouhodobého hmotného majetku se pohybovaly v kontrolovaném období v nižší úrovni, než zahrnovala kalkulace. U osobních nákladů došlo k zásadnímu poklesu skutečně vyplacených mezd v daném období oproti kalkulovaným. Kontrolou předložených dokladů bylo zjištěno, že kontrolovaný subjekt do kalkulace regulované ceny zahrnul i náklady na činnosti, které s regulací cen nesouvisí.

V jiném případě kontrola zjistila, že v nákladech byly společně s prováděnou činností měření emisí zahrnuty také činnosti související s provozem pneuservisu a karosárny. Společné náklady, které byly zahrnuty při tvorbě cen do kalkulace za provedenou službu měření emisí, nebyly rozděleny i na další výše uvedené činnosti.

Dále cenová kontrola zjistila, že v kontrolovaném období byla do správní režie neoprávněně zahrnuta položka náklady na reprezentaci, což je ekonomicky neoprávněný náklad.

Zneužívání hospodářského postavení prodávajícím

Celkem bylo provedeno 8 kontrol, ve 2 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Pokuty byly uloženy v celkové výši 10 mil. Kč. Pokuta ve výši 1 mil. Kč byla uhrazena.

Zákon o cenách v ustanovení § 2 stanoví, že prodávající nesmí zneužívat svého hospodářského postavení k tomu, aby získal nepřiměřený hospodářský prospěch prodejem za sjednanou cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk, nebo k tomu, aby narušoval tržní prostředí uplatňováním podnákladových prodejních cen. Kupující nesmí zneužívat svého hospodářského postavení k tomu, aby získal nepřiměřený hospodářský prospěch nákupem za sjednanou cenu výrazně nedosahující oprávněných nákladů.

Kontrolou bylo zjištěno porušení cenových předpisů podle § 15 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., ke kterému došlo tím, že kontrolovaný subjekt, zneužil svého výhodnějšího hospodářského postavení vůči kupujícímu tím, že v průběhu roku 2005 a 2006 uplatnil cenu za poskytování veřejné služby zajištění dopravní obslužnosti vyšší než cenu obvyklou odvozenou z cen srovnatelných služeb na trhu. Tímto jednáním kontrolovaný subjekt, zneužil své hospodářské postavení ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb. a získal za období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2006 nepřiměřený hospodářský prospěch v celkové výši 9 mil. Kč. Pokuta byla uložena ve výši celkového prokázaného neoprávněně získaného majetkového prospěchu.

V tomto případě po určité období byla provozovatelem městské dopravy účtována městu cena vyšší než obvyklá. Jednalo se o případ, kdy se skutečně provozovatel městské dopravy nalézal po jisté období ve výhodnějším hospodářském postavení. V dané situaci na příslušný trh nemohl jako dodavatel dopravní služby vstoupit ihned jiný dopravce, protože to vylučovala jednak nemožnost okamžitého vypovězení smlouvy s městem o závazku zajištění dopravní obslužnosti, dále povinnost města zajistit nepřetržitě bezproblémové fungování MHD na jeho území i doba potřebná k zajištění náhradního dopravce.

Kromě kontrolovaného subjektu, navíc žádný jiný dopravce neměl platné licence na provozování MHD na území města. Z těchto důvodů se kontrolovaný subjekt nacházel po určité období ve výhodnějším hospodářském postavení, které zneužil k získání neoprávněného majetkového prospěchu.

Další pokuta za porušení ustanovení § 15 odst. 3 zákona o cenách, konkrétně za zneužití hospodářského postavení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona o cenách, byla uložena za stanovení a uplatňování cen za povinné placené zveřejnění účetní závěrky na internetu prostřednictvím Portálu veřejné správy v části Obchodní věstník. Uplatňované ceny obsahovaly ekonomicky neoprávněné náklady související se zveřejněním v Obchodním věstníku. Pokuta byla uložena ve výši 1 mil. Kč. Tento kontrolovaný subjekt vydává více než 20 periodických titulů, které jsou jak na internetu (příslušné weby), tak v listinné podobě. Impulzem k provedení této kontroly byly podněty účetních jednotek.

Předmětem kontroly byly kontrolovaným subjektem uplatňované ceny za povinné zveřejnění účetní závěrky na internetu prostřednictvím Portálu veřejné správy v části Obchodní věstník, platné od 27.4.2006 ve výši 7 tis. Kč bez DPH (při podání podkladů v elektronické podobě) a 8 tis. Kč bez DPH (při podání podkladů v listinné podobě). Kontrolované období bylo vymezeno dobou od 15.3.2006 do 3.4.2007, kdy zákon o účetnictví v platném znění stanovil účetním jednotkám s povinností auditu povinnost zveřejnit účetní závěrku rovněž v Obchodním věstníku.

Kontroly značení zboží a plnění evidenčních povinností

Celkem bylo provedeno 12 kontrol. Bylo vydáno 11 rozhodnutí. Kontroly se týkaly značení zboží cenami a vedení cenových evidencí. Celková výše uložených pokut byla 57 tis. Kč s tím, že uhrazeno bylo 21 tis. Kč.

K porušení ustanovení § 15 odst. 1 písm f) zákona č. 526/1990 Sb., které bylo způsobeno nedodržením § 11 zákona o cenách došlo tím, že nebyla vedena a uchovávána evidence o cenách uplatňovaných při prodeji spotřebního zboží prodávaného konečnému spotřebiteli a dále pak nedodržením § 13 odst. 2 zákona o cenách a to tím, že spotřební zboží nebylo v okamžiku nabídky označeno cenou vztahenou k jednotkovému množství a určeným podmínkám a ani jinak nebyla na viditelném místě zpřístupněna informace o této ceně.

Mimořádná šetření vyžádaná Ministerstvem financí

Šetření cen týkající se dodávek středních terénních nákladních vozů včetně učebně výcvikové základny a prostředků logistické podpory pro Armádu České republiky.

Místně příslušné finanční ředitelství provedlo na základě pověření Ministerstva financí cenové šetření týkající se dodávek středních terénních nákladních vozů včetně učebně výcvikové základny a prostředků logistické podpory pro Armádu České republiky. Šetření se zaměřilo na dodržování zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, a prováděcích vyhlášek k tomuto zákonu. Součástí šetření byly i objemově a finančně rozhodující dodávky subdodavatelů. Šetření bude pokračovat i v dalším období, po které budou vozy dodávány armádě. Jedná se proto zatím o průběžné dílčí výsledky provedeného šetření.

Finanční ředitelství se zaměřilo na ověření ceny automobilu nákladního terénního středního (ANTS) – valník, který představuje 92,3 % celkového finančního objemu zakázky.

Bylo zjištěno, že kalkulované náklady společnosti odpovídaly cenám jednotlivých komponentů a cenám provedených prací, sjednaných v dodavatelských smlouvách s jednotlivými subdodavateli. U zahraničních dodávek byly sjednané ceny v EUR přepočteny u dodávek realizovaných v roce 2007 aktuálním kurzem, pro rok 2008, kdy kurz klesl, byl proveden s ohledem na ustanovení smlouvy kontrolní propočet na fixní kurz.

Finanční ředitelství se v další fázi svého šetření zaměřilo na objemově a finančně rozhodující dodávky subdodavatelů.

Šetřením bylo zjištěno, že fakturované ceny dodávek se pohybovaly prakticky v úrovni nákladů.

V souvislosti s obecnými ustanoveními vyhlášky č. 581/1992 Sb. dále finanční ředitelství konstatovalo, že určené podmínky pro sjednání cen ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky obsahují v daném případě název zboží podle platných technických podmínek nebo zadání, kvalitativní podmínky i dodací podmínky podle specifických požadavků kupujícího vyjádřených ve smlouvě.

Cílem šetření bylo prověřit věcné správnosti a kompletnosti vybrané realizované zakázky z hlediska oprávněnosti nákladů a přiměřenosti zisku. Šetřením bylo zjištěno, že u vlastní produkce nebyly v nákladových kalkulacích nalezeny ekonomicky neoprávněné náklady, které by významnějším způsobem ovlivnily sjednané ceny. U subdodávek kalkulované ceny odpovídaly cenám vstupů jednotlivých komponentů nebo cenám prací sjednaných v dodavatelských smlouvách se subdodavateli. Propočtem dosahované průměrné míry zisku u již realizovaných dodávek bylo shledáno, že prakticky koresponduje s deklarovanou výší zisku v cenové nabídce. Výši zisku v návrhu ceny lze považovat ve srovnání s mírou zisku dosahovanou u obdobných výrobků v tuzemsku i v zahraničí za přiměřenou (i když kvantitativně se jeví jako vyšší z důvodu odlišného účetního systému aplikovaného zahraničními firmami). Kalkulovaný zisk je přiměřený a srovnatelný i s výší zisku dosahovaného u obdobných zakázek kontrolované společnosti .

Šetření ve věci uplatňování podnákladových cen jízdného

V tomto případě se finanční ředitelství zaměřilo na rozsáhlé šetření cen jízdného v linkové dopravě na lince Praha - Karlovy Vary a zpět za účelem zjištění, zda nedochází k eventuálnímu zneužití hospodářského postavení podle ustanovení § 2 odst. 3

zákona č. 526/1990 Sb., narušením tržního prostředí. Šetření případných podnákladových cen bylo vyvoláno žádostí o prověření výše cen jednoho z konkurenčních dopravců. Šetření se týkalo vymezeného období roků 2007 a 2008.

V rámci provedeného šetření byla provedena analýza příslušného trhu z hlediska věcného, prostorového (územního) i časového.

Bylo rovněž zhodnoceno postavení jednotlivých provozovatelů na daném trhu, tj. na trase Praha – Karlovy Vary. V rámci toho byly m.j. kvantifikovány tržní podíly jednotlivých subjektů působících na vymezeném trhu a jejich vývoj v období let 2007 a 2008, a to podle četnosti spojů a ujetých kilometrů.

Předmětem zkoumání byl také vývoj zisku na ujetý kilometr u jednotlivých provozovatelů se závěrem, že většina dopravců působících na lince Praha - Karlovy Vary uplatňuje na této lince podnákladové ceny.

Pozornost v rámci šetření byla věnována srovnání cen za jízdu na obdobných trasách. Bylo přitom zjištěno, že ceny jízdného na pevné datum uplatňované jinými dopravci na obdobných trasách jsou srovnatelné s cenami pěti dopravců působících na lince Praha - Karlovy Vary.

Finanční ředitelství závěrem konstatovalo, že na vymezeném trhu, kde působí pět dopravců, stále existuje účinná hospodářská soutěž, a to přesto, že jeden z pěti provozovatelů z trhu v průběhu šetřeného období z této trasy odešel. Konkurenční klima ve vymezeném období tedy zůstalo zachováno a nedošlo k vážnějšímu narušení tržního prostředí.

ZÁVĚR

Celkově lze konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly na finančních ředitelstvích zcela jednoznačně prokazují odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nutnost jejího dalšího pokračování.

Výsledky kontrolní činnosti nadále potvrzují nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany značné části kontrolovaných podnikatelských subjektů. Toto dokazují i souhrnné výsledky, kdy z celkem 365 provedených kontrolních akcí bylo v 162 případech zjištěno porušení cenových předpisů, což představuje cca 44 %.

V některých oblastech bylo zjištěno porušení cenových předpisů ve více než 50 % provedených kontrolních akcí. Jedná se o STK (82 %), komunální odpad (77 %), voda pitná dodaná a odvedená (64 %), autobusová doprava (57 %) a měření emisí (56 %).

II. Výsledky daňové kontroly

Základními právními normami, které upravují působnost a činnost územních finančních orgánů jsou zákony č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje postavení a úkoly územních finančních orgánů jako orgánů státní správy působících v oblasti správy, řízení a kontroly příjmů plynoucích do státního rozpočtu, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů České republiky.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), upravuje správu daní, poplatků, odvodů záloh na tyto příjmy a odvodů za porušení rozpočtové kázně, které jsou příjmem státního rozpočtu státních finančních aktiv nebo rezervních fondů organizačních složek státu, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů nebo Národního fondu.

Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 ZSDP. Cílem daňové kontroly je zjistit nebo prověřit daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu. Podle ustanovení § 15 ZSDP je správce daně oprávněn v souvislosti s daňovým řízením provádět také místní šetření jak u subjektu daně, tak i u jiných osob. Vyhledávací činnost dle § 36 ZSDP nabírá v posledních letech na významu právě pro kontrolní činnost.

Celkové výsledky činnosti při provádění daňových kontrol a místních šetření v roce 2008 **jsou následující:**

V roce 2008 provedly finanční úřady **86 087 daňových kontrol** a **106 778 místních šetření**. V těchto údajích se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok. Na základě provedených **daňových kontrol** činily doměřené daně **6 820 mil. Kč**. K výsledkům kontrolní činnosti je třeba uvést, že ztráta vykázaná u daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob byla v roce 2008 snížena celkem o **2 591 mil. Kč**.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol a místních šetření za rok 2008 ukazuje následující tabulka:

Druh příjmu	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol	Počet místních šetření
Daň z přidané hodnoty	18 714	1 686 312 989	46 078
Daně spotřební	0	0	46
Daň z příjmů PO	11 850	3 998 655 433	12 371
Daň z příjmů FO – podáv. přízn.	20 214	876 696 012	25 319
Daň z příjmů FO – záv. činnost	12 959	192 874 937	4 930
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	5 628	34 200 261	798
Daň z nemovitostí	6 922	9 151 054	8 203
Daň dědická darovací a z přev. nem.	74	7 831	5 510
Daň silniční	9 726	13 023 021	3 523
Celkem	86 087	6 820 921 538	106 778

Daňová kontrola se zaměřuje zejména na významné plátce a poplatníky, na daňové subjekty, u nichž nebyla dosud provedena kontrola a na daňové subjekty, u nichž je možno podle poznatků správce daně předpokládat možnost daňových úniků. K systémovému výběru daňových subjektů využívají pracovníci finančních úřadů systém ADIS, úlohu „Výběr subjektů ke kontrole“, umožňující kvalifikovaný výběr daňových subjektů na bázi hodnocení vybrané množiny ukazatelů. Významný vliv na určení daňových subjektů ke kontrole mají i výsledky analyticko-vyhledávací činnosti pracovníků.

Oproti roku 2007 došlo v souhrnu k poklesu počtu provedených daňových kontrol o 5 % a zároveň došlo k nárůstu výše doměrků, a to o 17 % hodnoty doměrku roku 2007.

Mezi hlavní skutečnosti, které mají vliv na počet a výsledek daňových kontrol patří to, že odborná a především časová náročnost prováděných kontrol neustále narůstá, a to především z důvodů náročnosti prokazování konkrétních skutečností v daňovém řízení.

Ze strany daňových subjektů přetrvává nejen snaha vyhnout se zahájení daňových kontrol, ale i neúměrně ztěžovat a protahovat daňové řízení, a to formou požadavků na provedení dalších a dalších svědeckých výpovědí, popřípadě zopakování protokolárních jednání se svědky apod. Správci daně obtížně čelí případům procesních obstrukcí, nepřebírání pošty, vyhýbání se jednání vyžadování neúměrně dlouhých dob k předložení důkazních prostředků, udělování nových plných

moci. Řízení bývají často prodlužována vznášením procesních námitek a stížností na jednání kontrolorů, které jsou ve většině případů neoprávněné. Také daňoví poradci často prodlužují dobu kontroly – omlouvají se na jednání ze zdravotních důvodů, předkládají jen částečná účetnictví, vznášejí různé námitky, odjíždějí na zahraniční služební cesty apod. Často jsou takové kroky účelové s cílem získat čas např. pro přesuny majetku. Podklady ke kontrole jsou předkládány až po písemných výzvách nebo nejsou předkládány vůbec. To často vede k nutnosti stanovovat daň podle pomůcek a tím se prodlužuje doba kontroly, protože správce daně musí vyhledávat pomůcky nezbytné k vyměření daně. Operace spojené se změnou místní příslušnosti daňového subjektu opět zpomalují dokončování daňových kontrol. Narůstají komplikace při jednání s daňovými subjekty, některé jsou zcela nekontaktní nebo mění sídlo či bydliště. Specifickým problémem je podnikání cizích státních příslušníků.

Stále méně jsou zjišťovány „klasické“ nálezy, které vyplývají z neznalosti účetní a daňové legislativy. Ve stále vyšším počtu se objevují „kvalifikované“ daňové úniky, které naopak vycházejí z dokonalé znalosti daňové problematiky a zejména z nedostatků daňové, ale i nedaňové legislativy.

Nadále dochází k upřednostňování provádění časově méně náročných místních šetření před zahájením daňové kontroly. Tento nástroj se využívá nejčastěji ke zjištění oprávněnosti nadměrného odpočtu u daně z přidané hodnoty. Místní šetření umožní správci daně zmapovat činnost daňového subjektu a odhalit snadněji potencionální doměrek. Na základě provedeného místního šetření analyzuje správce daně zjištěné skutečnosti a po jejich zhodnocení realizuje následně u daňového subjektu zahájení daňové kontroly.

Za poslední rok došlo na finančních ředitelstvích a finančních úřadech k zintenzivnění vyhledávací činnosti, a to využíváním signálních informací, zlepšením přípravy na daňovou kontrolu vč. posílení analytické činnosti, kvalitnějším využitím úlohy ADIS „Výběr daňových subjektů ke kontrole“. Za poslední rok se rozšířilo využívání programu IDEA, který slouží pro elektronickou kontrolu účetnictví a to nejen v odděleních specializované kontroly.

Při kontrolách u jednotlivých daní byly zjištěny tyto **nejzávažnější nedostatky**:

Při kontrolách **daně z příjmů právnických osob** jsou zjišťovány obdobné nedostatky jako v předchozích letech. Opakovaně jsou zjišťovány nedostatky ve vedení účetnictví, nedodržování zákona o účetnictví a porušování českých účetních standardů, a to především v oblasti nedokončené výroby, věcné a časové souvislosti

nákladů, neprůkazné provádění inventarizace majetku a neúplné vedení evidence zásob materiálu a zboží, neúčtování tržeb za prodané zboží a poskytnuté služby, ale i neúčtování nákladů, nezpracování vnitřních předpisů a směrnic tam, kde účetní předpisy tuto povinnost účetním jednotkám ukládají.

Nedostatky byly zjišťovány zejména při kontrolách správnosti vykázaného daňového základu. K jeho ovlivňování docházelo nejčastěji chybným časovým rozlišováním nákladů a výnosů, nesprávnou tvorbou a zaúčtováním zákonných rezerv a opravných položek, nesprávným odpisováním hmotného a nehmotného majetku, různými transakcemi za použití jiných než obvyklých cen, zatajováním případně neuváděním všech zdanitelných výnosů. Dále byl daňový základ neoprávněně snižován o náklady související s pořízením majetku, o náklady nesouvisející s podnikáním, o fiktivní faktury, o účtování o nedokončené výrobě, o náklady na technické zhodnocení, o nedoložené a neprokázané daňové náklady. Neziskové subjekty často chybně člení příjmy (výnosy), které jsou předmětem daně, od těch, které předmětem daně nejsou, popř. jsou od daně osvobozeny. Totéž obdobně platí pro výdaje (náklady). Množí se též obchodní či peněžní transakce směřující z nebo do „daňových rájů“ za účelem neoprávněné optimalizace daňové povinnosti.

Při kontrolách **daně z příjmů fyzických osob** je nejčastější příčinou doměrku zjištění týkající se zatajování příjmů u činností, kde jsou tržby přijímány v hotovosti např. v obchodní činnosti, maloobchodu, hostinské činnosti a u služeb. Dále bylo zjištěno, že již velmi málo zjištění správce daně má charakter jednoduchého a jednoznačného pochybení poplatníka. Častým zjištěním naopak je, že poplatník nemá v pořádku zákonné evidence a nezřídka ve snaze snížit daňový základ neuvede v daňovém přiznání všechny zdanitelné příjmy nebo zvyšuje výdaje fiktivními nebo zfalšovanými podklady často vystavenými nekontaktními osobami.

Při kontrolách **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** správci daně zjišťují nedostatky, které spočívají v tom, že ze strany plátců nejsou prováděny odvody sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti. Objevují se pochybení ve formě nedostatečně vyplněného prohlášení k dani, neuvedení změn v prohlášení, které mají vliv na výši odčitatelných položek, případy nesprávného uplatnění nezdanitelných částek, zejména u úroků z hypotečních úvěrů a životního pojištění při výpočtu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti. Trvalý problém u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti spočívá v zastírání skutečného stavu stavem formálně právním, kdy faktický pracovní právní vztah je deklarován jako podnikatelská činnost. Opakovaně jsou zjišťovány případy, že plátcí vyplácejí zaměstnancům s jejich souhlasem vyšší mzdy, než jsou ve skutečnosti uváděny v mzdových listech a v účetnictví. Nadále se objevují porušení spojená

s ekonomickým pronájmem pracovní síly. Byly zjištěny případy chybného přiznávání daňového bonusu při nesplnění podmínek stanovených § 35c a § 35d zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Při kontrolní činnosti zaměřené na **daň z přidané hodnoty** obdobně jako v minulých letech je zjišťována skutečnost, že plátcí nejsou schopni věrohodným způsobem prokázat uplatňovaný nárok na odpočet daně. Jedná se o případy uplatňování nároku na odpočet daně z přidané hodnoty z dokladů vystavených neplátcí, a o neoprávněné čerpání odpočtu daně na vstupu na základě dokladů vystavených na fiktivní zdanitelná plnění, která ve skutečnosti nejsou poskytnuta. Předmětná plnění se objevují v oblasti reklamy a zprostředkování. Z kontrolní činnosti vyplynulo, že v oblasti daně z přidané hodnoty jsou zjišťovány nedostatky především v nesplnění povinnosti registrace k dani z přidané hodnoty, uplatnění nároku na odpočet daně v případě přijatých plnění, které nejsou použity pro uskutečňování ekonomické činnosti. Uplatnění nároku na odpočet daně na základě dokladu vystaveného osobou, která není plátcem daně (většinou byla registrace zrušena z moci úřední). Plátcí provozující obchodní činnost a přijímající tržby v hotovosti často vykazují nízký koeficient podílu přijatých a uskutečněných plnění a zákonným způsobem nevidují ceny a slevy, vykazání pořízení zboží z jiného členského státu. Dělalí chyby při uplatňování daně při změně režimu. Nevykazují uskutečněná osvobozená plnění bez nároku na odpočet, čímž dochází ke zkreslování koeficientu a chybnému uplatňování nároku na odpočet. Uplatňují chybné sazby daně u stavebně montážních prací, případně u převodu staveb. Neoprávněně vykazují osvobozené plnění – dodání zboží do JČS (není prokázáno, že zboží bylo odesláno nebo přepraveno z tuzemska). Neodvádějí daně z přijaté úplaty, z bezúplatného dodání zboží. Neoprávněně vyvozují zboží do třetí země.

Oblast kontroly dodržování rozpočtové kázně

V oblasti výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně bylo v roce 2008 provedeno celkem **13 569 kontrol** či místních šetření, které zabezpečilo 534 pracovníků z 88 finančních úřadů. Předmětem těchto kontrol bylo primární prověření, zda příjemcům dotací, návratných finančních výpomocí a jiných forem účelově poskytovaných prostředků ze státního rozpočtu, státních fondů a fondů Evropské unie (dále jen „dotace“), jakož i organizačním složkám státu, nevznikla povinnost úhrady odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně, tj. zda se nedopustili porušení povinností v souvislosti s poskytnutím uvedených prostředků. Kontroly byly provedeny jak na základě vlastní vyhledávací činnosti, tak na základě obdržení podnětů od poskytovatelů a jiných kontrolních orgánů působících v oblasti dotací.

Prověřeno bylo **přes 56 mld. Kč**. Zkontrolováno bylo **25 283 dotovaných projektů**, resp. akcí. Na základě provedených kontrol bylo vyměřeno celkem **4,4 mld. Kč** odvodů za porušení rozpočtové kázně a **3,03 mld. Kč** k nim příslušného penále.

Nejvíce kontrol bylo zaměřeno na dotační tituly **podpory podnikání, aktivní politiku zaměstnanosti, vědu a výzkum a činnost organizačních složek státu**. Dohromady bylo v uvedených oblastech provedeno **2 903 kontrol**, což je **21,5 %** z celkového počtu kontrol. Jednalo se zejména o kontrolu prostředků na vytvoření nových pracovních míst, rekvalifikační kurzy, podpory odborné praxe absolventů. V nemalé míře finanční úřady reagovaly na podněty k uložení odvodů za porušení podmínek u nízko úročených půjček poskytovaných v rámci oblasti podpory podnikání. Nejvyšší podíl na těchto kontrolách mají finanční úřady působící v regionech s vysokou nezaměstnaností a v regionech postižených restrukturalizací těžkého průmyslu. Výše jednotlivě kontrolovaných prostředků odpovídá tomuto typu dotace – pohybuje se v řádech tisíců Kč u dotací poskytovaných v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, resp. v řádech statisíců v případech dotací a půjček na podporu podnikání. Pochybení u těchto dotací spočívala především v přecenění podnikatelských možností a schopností jednotlivých příjemců. Z toho plynulo nedodržování minimální lhůty udržení vytvořených pracovních míst, zejména však neschopnost splácení poskytnutých půjček.

Finanční úřady se shodně jako v předcházejícím roce při své kontrolní činnosti ve značné míře věnovaly dotacím směřujícím do oblastí **bydlení a komunální infrastruktury**. Případy pochybení příjemců dotací (zejména obcí), která měla zásadní vliv na splnění účelu poskytnutých prostředků byla zjišťována spíše výjimečně. Nejčastějšími pochybeními v této oblasti jsou nedodržení termínů stanovených pro ukončení realizace dotovaných akcí (kolaudace), nedodržení podílů vlastních zdrojů na financování akce a různá pochybení při administraci dotovaných projektů a akcí. Finanční úřady v této oblasti vykázaly **2 535 kontrol**, což je **18,7 %** z celkového počtu všech kontrol.

Třetí největší kontrolovanou oblastí tradičně zůstávají **dotace do zemědělství**, které v uplynulém roce tvořily **17,2 %** z celkového počtu kontrol. Celkem jich bylo v této oblasti provedeno **2 229**. Kontroly probíhaly v oblasti dotací poskytnutých na zlepšování zdravotního stavu osiva, neškodných odstraňování kadáverů, přímých dotací na ornou půdu, na velké dobytčí jednotky, na krávy bez tržní produkce mléka, na poradenství v zemědělství, ale též u dotací poskytovaných Ministerstvem zemědělství do oblastí vodního hospodářství. V posledně jmenované oblasti téměř systematicky dochází ze strany příjemců ke snaze nejrůznějšími způsoby obejít splnění povinnosti vložit stanovenou výši vlastních zdrojů do financování akce.

Stále probíhá splácení návratných finančních výpomocí, poskytovaných zemědělcům v letech 1991-5, které je řešeno neustálým prodlužováním jejich splatnosti, což značně snižuje šanci na jejich vrácení a pouze prodlužují agonii zbývajících dlužníků (příjemců těchto návratných finančních výpomocí, kteří je doposud nesplatili).

Od roku 2008 se finanční úřady v rámci posuzování porušení rozpočtové kázně zaměřily nově na dodržování podmínek, resp. pravidel pro **výběr dodavatelů dle zákona o veřejných zakázkách**. Za tímto účelem bylo zajištěno základní proškolení všech pracovníků oddělení dotací v oblasti zadávání veřejných zakázek. Výběr dodavatelů dotovaných projektů je totiž jednou z prioritních povinností příjemců dotací, na kterou je kladen, zejména u projektů financovaných za účasti prostředků z fondů EU, zvláště silný důraz. Přestože rozšíření posuzování porušení rozpočtové kázně i na tuto oblast vede ke zvýšení náročnosti kontrol, z prvních výsledků je patrné, že nedodržování pravidel pro výběr dodavatelů zřejmě bude jedním z nejčastějších, a to poměrně zásadních, pochybení příjemců dotací.

Nedílnou součástí kontrolní činnosti finančních úřadů při výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je kontrola **projektů hrazených s pomocí prostředků EU**. Společným znakem kontrol těchto projektů je značně komplikovaná provázanost požadavků orgánů EU na administraci, včetně způsobů financování a české národní legislativy, upravující poskytování dotací. Výsledkem toho je značně nepřehledné nastavení povinností vůči příjemcům dotací, jakož i nastavení způsobů financování, které nejsou v právních předpisech upraveny. To má za následek zvýšení komplikovanosti kontrol a ztížení pozice finančních úřadů ve vztahu k příjemcům při řešení sporných záležitostí. S těmito problémy, tak jako v minulých letech, se finanční úřady potýkaly u naprosté většiny z **310 kontrolních šetření** u příjemců dotací z EU provedených v roce 2008.

Jedním ze základních nástrojů, který pomáhá finančním úřadům v jejich kontrolní činnosti je **informační systém CEDR**, který primárně poskytuje správcům daně informace o poskytnutých dotacích, návratných finančních výpomocích a všech ostatních obdobných transferech z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, všech státních fondů, Národního fondu i státních finančních aktiv. Rok 2008 měl být prvním rokem, kdy ze strany poskytovatelů dotací bude probíhat průběžné a kompletní zadávání údajů o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích. Toto očekávání se s ohledem na přetrvávající technickou nepřipravenost mnoha poskytovatelů zcela nenaplnilo. Přesto nejvýznamnější zlepšení situace nastalo především u poskytovatelů prostředků z fondů EU, kdy byly v roce 2008 zadány informace o poskytnutých 13,2 mld. Kč oproti informacím o 3,3 mld. Kč zadaným v roce 2007. Poskytovatelé

též začali ve velké míře využívat službu tohoto informačního systému v podobě okamžité informace o výsledku provedených kontrol, výši stanoveného odvodu a důvodech vyměření, tj. kde a jakým způsobem příjemce dotace či návratné finanční výpomoci porušil rozpočtovou kázeň. Tyto informace pak mají možnost využít při administraci dotovaných projektů a zejména při hlášení nesrovnalostí.

B) ZPRÁVA O ČINNOSTI CELNÍCH ORGÁNŮ MINISTERSTVA FINANČÍ
ZA ROK 2008

1. Daňové a celní příjmy

Na účtech Celní správy ČR (dále jen „CS“) byly k 31. 12. 2008 vedeny celní a daňové příjmy v celkové výši **138 645,6 mil. Kč** (není zde započítán výběr cla odvedený do EU ve výši 5 000,8 mil. Kč). Vzhledem ke skutečnosti, že podíl CS na

/v mil.Kč/

Název účtu	P ř í j m y			
	z dovozu	vnitrost.SPĐ	vnitrost.ost.	celkem
Daň z přidané hodnoty	250,60			250,60
SPĐ z vína	2,97	332,88		335,85
SPĐ z minerál.olejů	5,82	84 200,92		84 206,74
SPĐ z lihu a lihovin	21,50	7 055,90		7 077,40
SPĐ z piva	0,70	3 559,29		3 559,99
SPĐ z tabák.výrobků	6,62	-1,40		5,23
SPĐ z tabák.nálepek		37 501,25		37 501,25
Vratky-ozbr.silám ciz.států		0,00		0,00
Vratky-zelená nafta		-1 517,29		-1 517,29
Vratky-pro výrobu tepla		-598,32		-598,32
Vratky-ostatní benzíny		-13,29		-13,29
Vrácení daně os.s imun.		-13,41		-13,41
Clo před vstupem do EU	7,54			7,54
Clo po vstupu do EU*	2 196,17			2 196,17
Správní poplatky	2,42			2,42
Příslušenství	22,04		17,12	39,16
Ostatní příjmy			0,01	0,01
Blok.pokuty na místě zaplac.			372,80	372,80
Pokuty v říz.spr.			439,34	439,34
DES ostatní			2 339,76	2 339,76
Daň z elektřiny		1 019,22		1 019,22
Daň z plynů		1 002,90		1 002,90
Daň z pevných paliv		431,60		431,60
Vrácení daně z elektřiny		-0,03		-0,03
Vrácení daně z plynů		-0,02		-0,02
Vrácení daně z pevných paliv		0,00		0,00
Pokuty z.13/1997 Sb.a 111/1994			0,03	0,03
C E L K E M	2 516,40	132 960,18	3 169,07	138 645,65

*) v této částce není započítán výběr cla do EU

příjmu ze cla, který vyplývá z uzavřené dohody o společné spolupráci s Celní správou Belgického království (projekt Toyota), není odváděn na účet CS, ale na účet MF, není zde výše tohoto podílu rovněž započtena, ačkoliv činí 37,2 mil. Kč. Nejvyšší podíl na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátní spotřební daně (95,9 %), inkaso dělené správy se na příjmech podílí 2,3 % a příjmy vyplývající z dovozu zboží 1,8 %. **V porovnání s rokem 2007 došlo k poklesu inkasa celkových příjmů CS o 5 920,9 mil. Kč, tj. o 4,1 %.**

2. Pohledávky a nedoplatky

2.1. Pohledávky a nedoplatky v celním řízení

Celková výše pohledávek činila ke dni 31.12.2008 částku **6 093,8 mil. Kč**. V této sumě pohledávek jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě následných kontrol, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Celkový stav nedoplatků ke dni 31.12.2008 činí **5 804,6 mil. Kč**. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

	v tis. Kč
CLO	516 134
DPH	1 734 464
SPD	2 858 407
Nedoplatky cla a daní z dovozu	5 109 005
Příslušenství: penále, úroky	594 610
pokuty	19 323
exekuční náklady	81 663
Nedoplatky celkem	5 804 601

Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl :

- nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou 3 727 257 tis. Kč, tj. 64,2 %,
- nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou 1 490 696 tis. Kč, tj. 25,7 %.

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

	v tis. Kč
do r. 2003 (včetně)	2 309 046
r. 2004	2 595 241
r. 2005	242 038
r. 2006	381 105
r. 2007	107 284
r. 2008	169 887
Celkem	5 804 601

Celkovou výši nedoplatků ovlivňuje zejména zvýšení počtu vydaných platebních výměrů z moci úřední, u kterých není zajištěn celní dluh, a kde se projevuje neuspokojivá platební morálka dlužníků.

Celní správa využívá všechny možnosti k vymáhání - uplatňuje celní dluh na ručiteli, zjišťuje bankovní účty dlužníků, zjišťuje majetek dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu, v evidenci motorových vozidel, ve středisku cenných papírů a spolupracuje s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka. Převážná část nedoplatků je uplatněna v rámci konkurzního řízení, insolvenčního řízení nebo je vymáhána soudní cestou. Nemalou část nedoplatků tvoří pohledávky vůči Kreditní bance Plzeň, a.s., a Union bance Ostrava, a.s., na které byl prohlášen konkurz.

Vymáhání nedoplatků se řídí zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Od 1.1.2008 do 31.12.2008 byly CÚ vydány výzvy k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě v celkové hodnotě 420 429 tis. Kč a na jejich základě bylo deklaranty uhrazeno 275 893 tis. Kč.

Celní úřady vydaly od 1.1.2008 do 31.12.2008 exekuční příkazy na přikázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank ve výši 232 832 tis. Kč. Na základě vydaných exekučních příkazů bylo v uvedeném období uhrazeno celkem 7 091 tis. Kč.

Celní úřady odepsaly od 1.1.2008 do 31.12.2008 pohledávky pro nedobytnost ve výši 246 067 tis. Kč.

2.2. Pohledávky a nedoplatky SPD a energetických daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31.12.2008 činila 2 792,1 mil. Kč, z toho 2 778,0 mil. Kč vnitrostátní SPD a 14,1 mil. Kč energetické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 1 993,5 mil. Kč a SPD z lihu ve výši 649,2 mil. Kč.

U nedoplatků SPD z minerálních olejů je největší objem evidován u ČR Praha (838,1 mil. Kč) a ČR Ústí nad Labem (500,0 mil. Kč). U nedoplatků SPD z lihu a lihovin u ČR Hradec Králové (173,4 mil. Kč) a ČR Ústí nad Labem (124,8 mil. Kč). Celkový objem nedoplatků SPD z piva činí 5,6 mil. Kč a u nedoplatků SPD z vína a meziproductů činí 1,2 mil. Kč. U SPD z tabákových výrobků byla celková výše nedoplatků 128,5 mil. Kč.

3. Odhalování případů porušování předpisů

Porušování celních předpisů a jeho vývoj jsou patrné z tabulky:

	2005	2006	2007	2008	index 2008/07
Podezření ze spáchání TČ	1 091	832	1 070	715	66,8
Zjištěné celní přestupky	1 264	1 831	1 642	1 624	98,9
Zjištěné jiné správní delikty	4 778	5 302	5 974	6 090	101,9
Zjištěné celní delikty	6 232	4 110	3 789	2 623	69,2

Tak jako v uplynulých letech bylo celními orgány zaznamenáno nejvíce případů při nesprávném uvádění celní hodnoty (podfakturace, tj. uvádění nižších údajů o převodní hodnotě zboží, nezapočítávání nákladů na dopravu nebo jejich záměrné snižování) a nesprávného původu zboží. Dále se jednalo o nesprávné uvádění sazebního zařazení zboží, včetně záměrného uvádění jiného druhu zboží.

Cigarety a tabák

V průběhu roku 2008 bylo v oblasti nelegálního obchodování s cigaretami a tabákem odhaleno celkem 333 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 396 mil. Kč a zajištěno bylo více jak 71 mil. ks cigaret a 160 tun tabáku.

	2005	2006	2007	2008	index 2008/07
Počet případů	918	504	500	333	66,6
Počet cigaret (mil. ks)	77	102	65	71	109,2
Tabák (t)	254	1 001	696	160	23,0
Únik cla a daní (mil. Kč)	209	1 800	297	396	133,3

V porovnání s rokem 2007 došlo v hodnoceném období roku 2008 v této oblasti jak k poklesu počtu zjištěných případů porušení předpisů, tak i množství zajištěného tabáku. Naproti tomu vzrostl počet zajištěných kusů cigaret a z fiskálního pohledu byl zaznamenán i mírný nárůst zachráněných hodnot z hlediska možného úniku cla a daní.

V hodnoceném období útvary Pátrání ukončily v komoditě „tabákové výrobky“ 52 trestních spisů a celkem 22 jich předaly PČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu. Odhadovaný únik na cle a daních činil cca 63 mil. Kč a zajištěno bylo více jak 22 mil. ks cigaret.

Obdobná situace byla i v komoditě „tabák“. Bylo ukončeno 19 spisů a celkem 9 jich bylo předáno PČR do vyšetřování. Únik na cle a daních činil cca 104 mil. Kč a zajištěno bylo více než 68 tun tabáku.

Klíčovou roli v nelegálním dovozu cigaret a tabáku si v hodnoceném období podržela tzv. asijská trasa, charakterizovaná námořní cestou z asijských přístavů do přístavů v západní a jihovýchodní Evropě, odkud dále pokračuje po souši do zemí EU, včetně České republiky. Novou přepravní cestu představuje přímé železniční spojení Peking – Hamburg, které zkracuje dobu přepravy oproti přepravě lodní více jak o polovinu. Do současné doby však nebyly zjištěny žádné relevantní informace o využívání této trasy k pašování zboží.

Celní orgány byly úspěšné při odhalování nelegálních výroben cigaret. Při operaci ASTOR byla zajištěna kromě pachatelů též výrobní linka, 24 mil. ks cigaret a 71 tun tabáku. Tento trend není specifický jen pro ČR, ale i pro další evropské země. Pachatelé se podobně jako nelegální producenti plagiátů cigaret v Asii zaměřují na výrobu kopií cigaret většinou světových značek, produkovaných nadnárodními tabákovými společnostmi. Výroba plagiátů cigaret je realizována manufakturní rukodělnou výrobou nebo výrobou na vysokorychlostních výrobních linkách, které jsou velmi dobře ukryté většinou ve starších hospodářských budovách a průmyslových objektech. Podle získaných poznatků je většina této produkce v ČR určena pro teritorium příhraniční oblasti se SRN a Polskem, a to jak pro domácí spotřebu a prodej na černém trhu v ČR, tak i k dalšímu vývozu do zemí EU, zejména SRN a Francie.

Nadále trvá trend spočívající ve snižujícím se počtu případů, kde podíl na daňové kriminalitě spojené s pašováním cigaret a tabáku mají jednotlivci. Naproti tomu zvyšující tendenci mají případy, na kterých se podílí dobře organizované skupiny. Je nutné konstatovat, že černý trh s cigaretami a tabákem v ČR ovládají dlouhodobě vysoce organizované skupiny, přičemž stále vyšší zastoupení v těchto skupinách mají cizinci (především Asiaté).

Minerální oleje

V průběhu roku 2008 bylo v oblasti nelegálního obchodování s minerálními oleji odhaleno celkem 81 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činil 136 mil. Kč.

V porovnání s rokem 2007 došlo v roce 2008 v této komoditě k poklesu ve sledovaných položkách (počet zjištěných případů porušení platných předpisů - index 58,7 a odhadovaný únik na cle a daních - index 23,1). Zmíněný pokles ve fiskální oblasti je dán především tím, že v hodnoceném období roku 2008 byly v rámci trestního řízení realizovány pouze dva případy s vyčísleným únikem na cle a daních cca 50 mil. Kč.

Jako v minulých letech, tak i v roce 2008, bylo základním trendem porušování celních a daňových předpisů v této komoditě provádění neregistrovaných obchodních operací s minerálními oleji, aniž by z těchto výrobků byla řádně odvedena spotřební daň. Dalším, dnes již trvalým trendem, je míchání a přimíchávání pohonných hmot s jinými minerálními oleji a ostatními chemickými látkami nezatíženými spotřební daní. Trend zjištěný v roce 2007, spočívající v uskutečňování obchodních operací v rámci tuzemského zdanitelného plnění, kdy je akumulována ztráta na nepřiznané a neodvedené DPH u jednoho z článků/účastníků předmětného řetězce zdanitelných plnění, byl registrován ve stejné intenzitě i v hodnoceném období.

Etylalkohol a alkoholické nápoje

V průběhu roku 2008 bylo v oblasti nelegálního obchodování se zbožím zatíženým spotřební daní – lihem, resp. zbožím obsahujícím líh (vybrané výrobky), odhaleno celkem 436 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 71 mil. Kč a celkově bylo zajištěno přes 1,1 mil. litrů alkoholu.

V porovnání s rokem 2007 nedošlo v roce 2008 v této komoditě k výrazným změnám. Výjimku tvoří počet zjištěných případů, kdy jejich propad byl cca dvoutřetinový.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě 36 trestních spisů, z nichž 14 bylo předáno PČR k zahájení trestního stíhání. Odhadnutý únik na cle a daních činil více jak 8 mil. Kč a zajištěno více než 23 tis. litrů alkoholu a alkoholických nápojů. V oblasti nedovolené výroby lihu byly ukončeny 3 trestní spisy, které byly předány PČR k zahájení trestního stíhání.

Pověřené celní orgány v oblasti odhalování nelegálních obchodů s výrobky obsahujícími líh (vybrané výrobky) zjistily značný pokles zajištěného alkoholu, jakož i odhadovaného úniku na cle a daních. Jedná se o důsledek nastavení účinných

legislativních a operativních nástrojů (např. povinné značení lihu), filtrace rizikových zásilek při vstupu na území ČR a legislativních změn ke způsobu denaturace v Polsku (od 15.12.2007 na popud Evropské Komise, a to denaturace nejméně dvěma na sobě nezávislými denaturačními činidly).

V roce 2008 se objevily některé nové trendy v této komoditě, kterými jsou zejména:

- tzv. „garážové pálenice“, kde dochází k nelegální výrobě lihu, která může dosahovat produkce až 6 tis. litrů 70-% lihu měsíčně. Láh je rozprodáván a následně novým majitelem zpracován na různé značky alkoholických nápojů. Tímto způsobem se může dostat do oběhu cca 11 tis. litrů alkoholických nápojů měsíčně,

- nelegální výroba alkoholických nápojů z výrobků označených pod KN ex 38140090 a ex 38200000. Jedná se o dovoz zboží z Polské republiky, respektive nově ze Slovenska, do ČR. Zboží je zpracováváno tak, že je odstraněna denaturační směs denaturačním činidlem Denatonium benzoát (BITREX). Takto nezákonně získaný luh na daňovém území ČR je primárně určen k výrobě lihovin pro český černý trh v tzv. balení jiném než spotřebitelském (nádoby o objemu 25 litrů k prodeji rozlévaného alkoholu), k nadprodukční výrobě lihovin za využití originálů nebo vysoce zdařilých padělků kontrolních pásek a dále k výrobě padělků značkových lihovin. V této souvislosti bylo zjištěno, že dovážené lihové směsi jsou nejčastěji dopravovány do různých skladů na území Moravskoslezského a Zlínského kraje.

- nelegální obchodování s kontrolními pásky ke značení lihu. Jedná se o kontrolní pásky, které byly ve skutečnosti zcizeny daňovému subjektu. Jsou signály o tom, že se objevují na trhu i originály kontrolních pásek, které zřejmě některé firmy zneužily k podloudnému obchodu. Tyto jsou pak užity k označení nezdaněného alkoholu.

- signály o vedení dvojích evidencí v rámci daňových skladů a výrobě mimo bilančního lihu.

Potraviny a zemědělské produkty

V roce 2008 bylo v oblasti zemědělských produktů zjištěno 76 případů porušení celních předpisů, a to v celkové hodnotě 230 mil. Kč. Celkový odhadovaný únik na cle a daních by dosáhl výše 3 mil. Kč.

V porovnání s minulými lety dochází v této komoditě trvale k poklesu ve všech ukazatelích, kromě odhadnuté hodnoty zadržného zboží. Uvedený trend dokumentuje i fakt, že v roce 2008 útvary Pátrání nešetřily žádný trestný čin v této komoditě.

Dlouhodobě byly nejčastějšími způsoby porušení předpisů nesprávné sazební zařazení zboží, neoprávněné nárokování tarifní kvóty s nulovou celní sazbou. Rovněž byly odhalovány klasické obchodní (fakturační) podvody, kdy nebyly CÚ deklarovány platby za různé služby (technické asistenční poplatky, exkluzivity) nebo kompenzační obchody, takže nebyly ve správné výši deklarovány ceny skutečně placené. Ve spolupráci s ČOI a ČZPI byly v několika případech zjištěny dovozy potravin, které svými užitnými vlastnostmi neodpovídaly požadovaným potravinářským normám (burské oříšky, mandle datle, atp.).

Elektronika, elektrodíly

U komodity elektronika, elektrodíly a náhradní díly k nim bylo v roce 2008 zjištěno celkem 161 případů porušení celních předpisů. Hodnota zajištěného zboží byla odhadnuta na 772 mil. Kč a únik na cle a daních byl vyčíslen částkou ve výši cca 20 mil. Kč.

Oproti předchozímu roku 2007 došlo u této komodity k nárůstu počtu odhalených případů porušení celních předpisů. Předpokládaná hodnota a únik na cle a dani zaznamenaly pokles (o 20 %, respektive 50 %). Příčinu tohoto vývoje lze spatřovat nejspíše v dlouhodobém přesunu pozornosti pachatelů na „výnosnější“ komodity a rovněž i ve značné nasycenosti trhu.

Útvary Pátrání v roce 2008 ukončily 6 trestních spisů, z nichž 3 předaly PČR k zahájení trestního stíhání. Předpokládaná hodnota zboží činila více jak 843 tis. Kč a zajištěno bylo 493 kusů elektroniky, elektrodílů a náhradních dílů.

Textil a obuv

V případě textilního zboží bylo v roce 2008 zjištěno celkem 763 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadržného zboží byla vyčíslena částkou ve výši 1,5 mld. Kč. Dlouhodobě dochází u této komodity k mírnému nárůstu ve všech sledovaných položkách. Nejčastěji se celní orgány setkávaly s padělkami značek Adidas, Nike, Puma, Dolce & Gabbana, Lacoste, Playboy atp. Ve všech případech dovozu textilního zboží původem z Asie se celní orgány setkávaly s faktorem nesprávného uvádění ceny skutečně placené za zboží (předkládání padělaných obchodních faktur s uváděnou cenou ve výši cca 20 % ve srovnání s cenou skutečně placenou) spolu s nově registrovaným stavem úmyslného nepřiznávání a neplacení DPH u takto propuštěného zboží územním finančním orgánům.

V komoditě „Obuv“ bylo v roce 2008 zjištěno celkem 446 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadržného zboží se předpokládá ve výši 1,3 mld. Kč. Zadrženo bylo 643 tis. párů. Jako u předchozí komodity, tak i u „Obuvi“ došlo

k mírnému nárůstu ve všech sledovaných položkách. „Značková“ obuv je na území naší republiky dopravována v kontejnerových zásilkách ve většině silniční dopravou z přístavu Hamburk. Většina záchytů tohoto zboží byla zjištěna v západních Čechách. Z hlediska sortimentu převažují ve většině případů padělky sportovní obuvi značky Adidas, Nike, Puma a Crocs.

Fonografická média

Fonografická média (v současné době zejména nahrané CD a DVD disky) tvoří společně s textilem a obuví komodity, kde jsou nejčastěji porušovaná ustanovení o ochraně duševního vlastnictví. V roce 2008 bylo zjištěno celkem 233 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadržného zboží se předpokládá ve výši 315 mil. Kč. Počet zadržných kusů CD a DVD disků přesahuje hodnotu 542 tis. kusů. Oproti roku 2007 došlo u této komodity k mírnému poklesu ve všech sledovaných položkách

Omamné a psychotropní látky

V roce 2008 bylo celními orgány České republiky v celkem 136 záchytech zajištěno 209,8 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“).

Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2005 – 2008

	2005	2006	2007	2008	index 2008/07
počet záchytů	319	148	199	136	68,3
hmotnost (kg)	40,2	27,4	53,5	209,8	392,1

Přehled záchytů omamných a psychotropních látek v roce 2006 - 2008

	2006	2007	2008
	Počet záchytů	Počet záchytů	Počet záchytů
Marihuana	92	104	71
Hašiš	27	19	25
Amfetamin	2	2	0
Metamfetamin	14	24	18
Heroin	9	11	9
Kokain	3	21	3
Extáze	1	13	7
Koka listy	0	3	1
LSD	0	2	2
CELKEM	148	199	136

	2006	2007	2008
	Hmotnost v gramech	Hmotnost v gramech	Hmotnost v gramech
Marihuana	5 464,7	9 325,4	173 371,3
Hašiš	291,6	356,4	567,6
Amfetamin	14,4	28,2	0,0
Metamfetamin	862,7	903,2	152,4
Heroin	12 019,9	8 852,0	25 401,5
Kokain	6 733,5	28 559,6	5 492,5
Extáze	2 000,0	4 800,0	4 679,3
Koka listy	0,0	718,7	197,6
LSD	0,0	0,0	0,0
CELKEM	27 386,8	53 543,5	209 862,2

Oproti předchozímu roku 2007, došlo sice k poklesu počtu odhalených případů porušení celních předpisů, ale k značnému nárůstu hmotnosti zachycených OPL. Vedle OPL uvedených v tabulce celní orgány zadržely ještě 15 litrů pseudoefedrinu, 3 tripy LSD a 13,9 gramů houby lysohlávký. Rovněž bylo zadrženo 3 963 ks rostlin marihuany.

Útvary Pátrání v roce 2008 ukončily 67 trestních spisů, z nichž 21 předaly PČR k zahájení trestního stíhání. Mezi nejvýznamnější případy odhalení nelegální přepravy drog v roce 2008 patří zejména zajištění cca 15,5 kg heroinu ukrytého ve 30 balíčcích za zadní evidenční značkou osobního automobilu, zajištění 50 kg marihuany při domovní prohlídce nebo zajištění více jak 5 kg kokainu v cestovním zavazadle cestujícího na lince Uruguay – Španělsko – ČR.

Marihuana – množství, respektive hmotnost zadržené marihuany zaznamenaly dynamický nárůst, a to skoro 20x!. Důvodem je skutečnost, že v ČR se v poslední době rozšířilo nelegální pěstování marihuany tzv. hydroponií, a to zejména u občanů vietnamské národnosti.

Hašiš – není rozšířen v tak velikém měřítku jako marihuana, ale vzhledem k tomu, že je řazen k tzv. „měkkým drogám“, jeho zastoupení na nelegálním trhu je veliké. Hašiš se pašuje do ČR hlavně z Holandska, především v poštovních zásilkách nebo kurýry. Oproti roku 2007 došlo o cca 50% navýšení zadržené hmotnosti této drogy.

Kokain – v roce 2008 byl zaznamenán značný propad počtu případů i množství zadržené drogy. Důvodem jsou patrně přijatá opatření na letištích, protože hlavní podíl na přepravě měla a stále má letecká přeprava. Do ČR byl kokain pašován hlavně z Jižní Ameriky.

Heroin – v posledních letech jsou získávány informace, že obchod s heroinem je na území ČR ve stále větší míře organizován osobami turecké národnosti. Větší část dovezeného heroinu je z ČR dále pašována do „starých“ zemí EU, menší část je pak umístěna na nelegální trh v ČR. V potírání pašování heroinu má CS nezastupitelnou roli, neboť droga je pašována většinou se zásilkami legálního zboží nebo v osobních automobilech.

Syntetické drogy - v této oblasti se potvrzuje trend z minulých let, kdy mezi nejoblíbenější druhy OPL na české drogové scéně patří i nadále drogy amfetaminového typu – metamfetamin (pervitin - ČR je produkční zemí) a tablety extáze (XTC). Nelegální obchod s XTC zaznamenal mírně vzestupnou tendenci.

Zbraně, výbušniny, radioaktivní a vojenské materiály

Celní správa vykonává dohled v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího užití. Jedná se především o kontrolu licencí pro obchodování s tímto materiálem. V této souvislosti spolupracují celní orgány s MPO - Licenční správou a rovněž se zpravodajskými službami. V rámci mezinárodní spolupráce se zástupci CS zúčastňují mezinárodních akcí a seminářů.

Celní orgány v hodnoceném období prováděly ve 3 případech šetření z důvodu podezření z nelegálního obchodování s vojenským materiálem. Jednalo se o vývoz vojenské techniky do zahraničí. V souvislosti s těmito případy je ve spolupráci s dalšími orgány státní správy nadále prověřováno několik právnických a fyzických osob.

V oblasti zahraničního obchodu s radioaktivním materiálem celní orgány dohlíží, zda dovoz, vývoz a průvoz tohoto materiálu je prováděn v souladu se stanovenými předpisy a nařízeními. Kontrola přepravy těchto komodit je realizována prostřednictvím skupin mobilního dohledu, které působí na celém území ČR. Tyto skupiny zároveň vykonávají kontrolní činnost v rámci radiační monitorovací sítě, provádějí jak pravidelná, tak namátková měření výše radioaktivity pomocí mobilních i stacionárních detekčních přístrojů na celém území ČR. V oblasti měření radioaktivity spolupracuje CS s dalšími orgány státní správy, především s SÚJB (Státní úřad pro jadernou bezpečnost), se kterým dochází k pravidelné výměně informací. V roce 2008 nebyl zjištěn žádný případ porušení předpisů souvisejících s jaderným materiálem.

CITES

Za období roku 2008 eviduje CS 71 případů porušení Washingtonské úmluvy CITES. V jednotlivých případech se jednalo o nelegální dovoz jak živých, tak zejména vypreparovaných zvířat, různých druhů trofejí a dalších derivátů. Mezi nejčastěji zadržené živé exempláře patřily želvy, papoušci, hadi, atp. Z trofejí to byly zejména medvědi a krokodýli (preparované hlavy a kůže). Rovněž byly zadrženy různé výrobky, jako například kabelky z krokodýlí kůže, sošky ze zubů a klů, drápy zvířat, exempláře CITES naložené v alkoholu, potravinové přípravky tradiční čínské medicíny apod. Celkem bylo zadrženo 2 389 kusů. V porovnání s minulým obdobím pokračoval trend snižování počtu záchytu živých exemplářů a naopak rostl počet záchytů různých trofejí či výrobků.

C) ZPRÁVA O OPATŘENÍCH V OBLASTI CEN ZA ROK 2008

V roce 2008 pokračovala zbytková cenová regulace vybraných výrobků a služeb podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a to buď formou úředně stanovených cen (pevné ceny, maximální a minimální ceny) nebo formou věcného usměrňování cen. Cenovou regulaci vykonávají cenové orgány, tj. Ministerstvo financí, Ministerstvo zdravotnictví, Energetický regulační úřad, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Český telekomunikační úřad, Celní úřad Kolín a dále kraje a obce v rozsahu a za podmínek stanovených Ministerstvem financí.

Seznam výrobků a služeb, u nichž byla v roce 2008 uplatněna některá z forem cenové regulace Ministerstvem financí, kraji a obcemi, vydalo Ministerstvo financí v souladu se zákonem o cenách výměrem č. 01/2008 s účinností od 1. ledna 2008. Změny a doplňky v průběhu roku obsahovaly výměry č. 02/2008 až 04/2008. Rozsah seznamu zboží s regulovanými cenami se k 1. lednu 2008 zúžil o položky týkající se zdravotnictví, neboť zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byl s účinností od 1. ledna 2008 změněn zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, a působnost při uplatňování a regulaci cen u zdravotních výkonů, léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely, stomatologických výrobků a zdravotnických prostředků byla převedena z Ministerstva financí na Ministerstvo zdravotnictví. Rozhodnutí o stanovení maximálních cen léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely podle cenových předpisů vydává Státní ústav pro kontrolu léčiv.

Další změnou s účinností od 1. ledna 2008 bylo zařazení vybraných služeb krematorií (zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi včetně uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením, pronájem obřadních místností) a služby hřbitovní poskytované v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny. Regulace formou věcně usměrňované ceny se uplatňuje v případě, že ceny těchto služeb nebyly stanoveny jako maximální, které mohly stanovit kraje a obce v rámci přenesené působnosti.

Zásadnější změnou k 1. lednu 2008 bylo zvýšení maximálních stropů u vybraných poštovních služeb v rámci věcného usměrňování cen. Dále byla provedena aktualizace maximálních cen mléčných výrobků pro žáky z důvodu zvýšení sazby DPH a aktualizace postupu pro výpočet ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku zahrnovaného do jízdného s ohledem na nákladové změny. Do výčtu pozemků, u nichž má být hrazena cena při nákupu za veřejné prostředky v garantované výši, se zahrnuly i pozemky pro ekologické účely (mokřady,

močály, bažina) vykupované orgány ochrany životního prostředí. Maximální ceny mléčných výrobků byly ještě v roce 2008 dvakrát aktualizovány. K 1. únoru byly zvýšeny ceny jogurtů, smetanových krémů a jogurtových mlék, z důvodu pokrytí očekávané, avšak neposkytnuté dotace od ES. K 8. září byly stanoveny nové maximální ceny pro školní rok 2008/2009, ve kterých bylo zohledněno i ukončení národní podpory mléčných výrobků pro školní mládež.

S účinností od 1. května 2008 byly zrušeny maximální ceny vybraných odborných úkonů Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv. Regulace cen těchto úkonů vycházela ze zákona č. 79/1997 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který byl zrušen zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), jenž zavedl náhrady výdajů, které byly následně stanoveny vyhláškou Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva zemědělství č. 427/2008 Sb., o stanovení výše náhrad výdajů za odborné úkony vykonávané v působnosti Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv s účinností od 15. prosince 2008.

Průměrná míra inflace v roce 2008 dosáhla výše 6,3 %. Jedná se o nejvyšší průměrnou roční míru inflace za posledních deset let. Tento vývoj ovlivnila řada faktorů, mezi které patřil citelný vzestup cen potravin, zvýšení sazby DPH z 5 % na 9 % u některého zboží a služeb, zvýšení spotřební daně u tabákových výrobků, zvýšení cen energií, nájemného a zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví.

Provedené změny v oblasti regulovaných cen všemi regulačními orgány (MF, MZd, SÚKL, ERÚ, ČTÚ, místní orgány) se zahrnutím daňových změn přispěly cca 2,8 procentním bodem k celkovému meziročnímu růstu spotřebitelských cen 3,6 % (prosinec 2008/prosinec 2007), včetně poplatků pak 4,3 procentního bodu. Z uvedeného vyplývá, že volně sjednávané ceny poklesly o 0,7 %.

Z rozkladu meziročního průměrného přírůstku spotřebitelských cen v roce 2008 vyplývá, že na zvýšení průměrné cenové hladiny o 6,3 % se nejvíce podílely ceny bydlení (2,6 procentního bodu), ceny potravin a nealkoholické nápoje (1,3 procentního bodu) a alkoholické nápoje a tabák (0,9 procentního bodu).

Ceny v oddíle bydlení, voda, energie, paliva vzrostly o 10,3 %. Ceny zemního plynu vzrostly o 24,3 %, elektrické energie o 9,5 %, tepla a teplé vody o 11,7 %, čisté nájemné o 16,2 % (z toho podle zákona č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájmu, o 25,5 % a tržní nájemné o 2,5 %).

Meziroční růst cen potravin, nastartovaný již koncem roku 2007 růstem světových cen surovin a zvýšením sazby DPH z 5 % na 9 % od ledna 2008, kulminoval v lednu, v dalších měsících se zmírňoval a v prosinci došlo k meziročnímu poklesu cen. Ceny pekárenských výrobků vzrostly o 18,0 %, mléko, sýry a vejce o 11,6 % a oleje a tuky o 14,2 %.

Zvýšení sazby DPH a zvýšení cen potravin se projevilo ve veřejném stravování a ubytování, kde ceny jídel v restauracích vzrostly o 6,3 %, v závodních jídelnách o 8,5 % a ve školních jídelnách o 10,3 %. Zvýšení spotřební daně u tabákových výrobků působilo na růst jejich cenové hladiny o 15,5 %.

Většina cenových pohybů ovlivňující inflaci směrem nahoru se odehrála v lednu, což vedlo k výraznému meziročnímu růstu cen o 7,5 % v tomto měsíci. Cenová hladina se v průběhu roku jen velmi mírně snižovala (ještě v říjnu meziroční zvýšení o 6,0 %). Teprve v listopadu a prosinci došlo k výraznému zpomalení meziročního růstu vlivem poklesu cen potravin a pohonných hmot.

A. ZMĚNY REGULOVANÝCH CEN

I. Úředně stanovené ceny

Plyn

Cena dodávky zemního plynu pro konečné zákazníky se skládá ze čtyř základních složek. První složkou je platba za komoditu, tj. za samotný zemní plyn, jehož cena je dána dovozní cenou plynu, marží a náklady dodavatele, dále jde o platbu za přepravu plynu z hraničního předávacího bodu do domácí zóny jednotlivých distributorů přepravní soustavou a platbu za navazující činnost distribuce plynu do odběrného místa. Čtvrtou složkou je cena za uskladňování plynu.

Od 1. ledna 2007 je trh se zemním plynem plně otevřen, což znamená, že každý konečný zákazník má právo vybrat si svého dodavatele a ceny obchodu a uskladňování jsou dány tržním prostředím. Oprávněnými zákazníky, tedy zákazníky, kteří si mohou vybrat svého dodavatele zemního plynu, všichni koneční zákazníci včetně domácností. K ukončení regulace došlo dnem 31. března 2007. Od 1. dubna 2007 je tedy český trh s plynem již plně liberalizovaný a ceny obchodu a uskladňování jsou v režii jednotlivých obchodníků na trhu.

Cena plynu od společnosti RWE Transgas, a.s., jako dominantního dovozce není již stanovována Energetickým regulačním úřadem na čtvrtletní bázi, jako tomu bylo v období regulace, ale je měsíčně určována společností RWE Transgas, a.s.,

cenovým vzorcem v závislosti na vývoji cen topných olejů a uhlí na světových trzích. Obchodníci regionálních plynárenských společností přebírají tyto měsíční ceny a vytvářejí, v závislosti na struktuře zákaznického portfolia, své ceníky pro jednotlivé segmenty odběratelů. Každý z obchodníků má jinou obchodní politiku, která se projevuje i různými termíny změny cen dodávek pro konečné zákazníky. Pro kategorie domácností jsou ve většině případů ceny měněny čtvrtletně, není to však pravidlem. Pro velké zákazníky jsou ceny stanovovány převážně v měsíční periodě.

Ceny za přepravu plynu a distribuci plynu stanovuje Energetický regulační úřad jedenkrát ročně, vždy s účinností od 1. ledna. Tyto ceny však spolu s cenou za uskladňování plynu představují pouze necelou třetinu celkových nákladů na pořízení plynu. Největší podíl těchto nákladů představuje samotná cena zemního plynu.

V roce 2008 ČSÚ vykázal v jednotlivých čtvrtletích tyto nárůsty cen zemního plynu u dodávek pro domácnosti k 1. lednu o 7,8 %, k 1. dubnu o 3 %, k 1. červenci o 9,7 % a k 1. říjnu o 10 %. Celkově narostly ceny zemního plynu za rok 2008 o 34,0 % (prosinec 2008/prosinec 2007).

Elektrická energie

Výsledná cena dodávky elektřiny pro všechny kategorie konečných zákazníků je složena z pěti základních složek. První složku ceny tvoří neregulovaná cena komodity, tj. elektrické energie označované také jako silová elektřina, jejíž cena je tvořena na tržních principech a v souladu s obchodními strategiemi jednotlivých dodavatelů elektřiny. Ostatní složky ceny zahrnují regulované činnosti monopolního charakteru, mezi něž patří doprava elektřiny od výrobního zdroje prostřednictvím přenosového a distribučního systému ke konečnému zákazníkovi, a dále činnosti spojené se zajištěním stabilního energetického systému z technického hlediska (tzv. zajišťování systémových služeb) i obchodního hlediska (především činnost operátora trhu s elektřinou v oblasti zúčtování odchylek). Poslední složkou výsledné ceny dodávky elektřiny je pak příspěvek na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů. Tímto způsobem je cena dodávky elektřiny tvořena pro všechny kategorie zákazníků s účinností od 1. ledna 2006, kdy byl český trh s elektřinou zcela liberalizován. Všichni koneční zákazníci včetně domácností jsou oprávněnými zákazníky, a mají tak možnost sjednat si dodávku elektřiny od libovolného dodavatele.

Na liberalizovaném trhu se tedy cena dodávek elektřiny pro konečné zákazníky skládá z regulovaných cen stanovovaných Energetickým regulačním úřadem (distribuce a související služby) a z neregulované ceny silové elektřiny nabízené

jednotlivými dodavateli (obchodníky s elektřinou a výrobci elektřiny), tedy ceny bez vlivu ERÚ. V případě domácností a malých odběratelů připojených na hladinu nízkého napětí tvoří podíl regulovaných položek v průměru méně než 50 procent celkové platby za elektřinu.

Celkové průměrné meziroční zvýšení cen k 1. lednu 2008 za dodávku elektřiny činilo u domácností 9,1 %. Průměrný nárůst regulovaných položek byl 1,8 %, neregulovaná cena silové elektřiny vzrostla v průměru o 17 %.

V případě maloodběru podnikatelů na hladině nízkého napětí byl celkový průměrný meziroční nárůst 8,9 %. Zvýšení ceny pro konkrétního odběratele se liší s ohledem na zvolenou sazbu, charakter a množství spotřeby. Uvedené meziroční změny cen nezohledňují od 1. ledna 2008 nově uplatňovanou ekologickou daň z elektřiny ve výši 28,30 Kč/MWh. Ve skutečnosti je tedy průměrný nárůst cen elektřiny přibližně o jedno procento vyšší, než jsou výše uvedené hodnoty.

ČSÚ vykázal celkový růst spotřebitelských cen elektřiny za rok 2008 (prosinec 2008/prosinec 2007) o 9,5 %.

Léčivé přípravky

Zákon č. 48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, nově převedl od 1. ledna 2008 pravomoc stanovit maximální cenu a výši a podmínky úhrady léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely, u nichž je podle cenového předpisu stanoven tento způsob regulace cen, na Státní ústav pro kontrolu léčiv. Zároveň vymezil pravidla pro stanovení maximálních cen a úhrad, nadefinoval povinnosti žadatelů při podání žádosti o jejich stanovení a určil pravidla pro jednotlivá řízení. SÚKL pak nařídil i konkrétní povinnosti zveřejňování informací.

Hlavní změny v oblasti cenové regulace léčiv jsou následující:

- vymezená kritéria pro postup stanovení maximální ceny specifikovaná v § 39a zákona o veřejném zdravotním pojištění,
- zavedení principu vnější cenové reference (stanovení maximální ceny léčiv v ČR na základě cen léčiv v zahraničí),
- stanovení maximálních cen je vedeno v individuálním správním řízení podle správního řádu (Ministerstvo financí rovněž uplatňovalo správní řízení před přechodem kompetence na MZ),
- informace o průběhu správních řízení jsou veřejně dostupné,
- seznam hrazených léčivých přípravků s maximálními cenami je pravidelně aktualizován.

Od 1. června 2008 nabyl účinnosti Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 1/2008/FAR o regulaci cen léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely. Tento Cenový předpis vymezuje skupiny léčiv, jejichž cena není regulována maximální cenou výrobce, a skupiny léčiv, které nejsou vůbec cenově regulovány (ani maximální cenou výrobce, ani obchodní přírůžkou). V tomto období došlo k deregulaci některých lékových forem celkem 123 ATC skupin (z celkem 1192 ATC skupin, které se v roce 2007 vyskytovaly v systému úhrad z veřejného zdravotního pojištění), u kterých byla nalezena reálná obchodovatelnost léčiv minimálně 4 držiteli registrace. Celkem se deregulace dotkla 3525 léčivých přípravků z celkového počtu 8184, které v roce 2007 byly v systému úhrad, což představuje 43 % hrazených léčiv z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

Ústav zahájil v červnu 2008 revizi maximálních cen pro výrobce u léčivých přípravků. Tato revize maximálních cen byla zahájena celkem u 3937 léčivých přípravků a byla vedena ve 1642 správních řízeních. K 31. prosinci 2008 nabylo rozhodnutí o změně maximální ceny právní moci u 2073 léčivých přípravků (tedy 52,65 % z celkového počtu revidovaných přípravků). Díky provedené revizi dojde k ročním úsporám v ceně výrobce ve výši 1,197 mld. Kč (vychází z porovnání nově stanovených maximálních cen výrobce a průměrných obchodovaných cen výrobce za období jednoho roku). O změně maximální ceny ostatních léčivých přípravků v revizi nebylo doposud rozhodnuto především z toho důvodu, že účastníci správních řízení využili své možnosti odvolat se proti rozhodnutí SÚKL.

Dále byla zahájena správní řízení ve vybraných skupinách léčiv kardiovaskulárního systému (referenční skupina 25/2 a 25/3) a ve skupině antipsychotik II. generace. Tato správní řízení se týkala změny výše a podmínek úhrady a změny maximálních cen. Ve skupině léčiv kardiovaskulárního systému bylo zahájeno celkem 27 správních řízení se 102 léčivými přípravky. Tato správní řízení stále probíhají. Ve skupině antipsychotik II. generace bylo zahájeno celkem 13 správních řízení se 48 léčivými přípravky. Rozhodnutí v těchto správních řízeních doposud nebyla vydána.

Tabulka shrnuje průběh správních řízení týkající se revize maximálních cen v roce 2008.

Přehled přípravků, jejichž maximální cena byla revidována:

	Zahájeno – počet	Ukončeno -počet
Revize maximálních cen	3 937	2 073
Revize kardiovaskulární systém (ceny i úhrady)	102	0
Antipsychotika II. Gen. (ceny i úhrady)	48	0
Celkem	4 087	2 073

Podle podkladů Ministerstva zdravotnictví došlo v období 1. ledna 2008 do 30. května 2008 v oblasti regulovaných léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely k nárůstu průměrných cen za balení ve výši 11,52 %. U léčivých přípravků, které nepodléhaly cenové regulaci stanovením maximální ceny (tedy nehrazených přípravků), došlo k nárůstu průměrné ceny za balení ve výši 5,28 %.

V období od 1. června 2008 do 31. prosince 2008 došlo v oblasti regulovaných léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely k průměrnému nárůstu spotřebitelských cen za balení ve výši 8,61 %. U léčivých přípravků, které nepodléhaly cenové regulaci stanovením maximální ceny, ale které byly hrazené z veřejného zdravotního pojištění (tedy byly deregulovány cenovým rozhodnutím MZ) došlo dokonce k poklesu průměrných spotřebitelských cen za balení ve výši 7,85 %. U nehrazených léčivých přípravků (případně přípravků, které při ústavní péči byly hrazeny z nemocničních paušálů) došlo k průměrnému nárůstu spotřebitelských cen ve výši 13,72 % za jedno balení.

Celkový meziroční pohyb u léčivých přípravků ve srovnání se stavem cen k prosinci 2008 oproti prosinci 2007 byl průměrný nárůst spotřebitelských cen za balení 27,54 % u léčivých přípravků regulovaných maximální cenou, pokles průměrných spotřebitelských cen za balení 4,99 % u neregulovaných hrazených přípravků a nárůst průměrných spotřebitelských cen za balení 19,72 % u nehrazených léčivých přípravků.

Vliv na růst cen (veškerý sortiment – hrazené, nehrazené, regulované, neregulované) mělo samozřejmě zvýšení sazby daně z přidané hodnoty z 5 % na 9 %. Hladina cen léčivých přípravků vzrostla o 5,59 mld. Kč (o 5,2 %), z toho byl vliv nárůstu DPH 3,03 mld. Kč.

Nárůst spotřebitelských cen je dále analyzován, ale předběžně je zřejmé, že u neregulovaných léčiv je způsobován rozšířením dostupnosti i vysoce nákladné farmakoterapie, naopak pokles spotřebitelských cen u deregulovaných léčiv je s nejvyšší pravděpodobností způsoben vlivem regulačních poplatků, a tím i poklesem spotřeby nadbytečně předepisovaných léčivých přípravků.

Zdravotnické prostředky

K 1. lednu 2008 nabylo účinnost cenové rozhodnutí MZ ze dne 20. prosince 2007, kterým se stanoví podrobnosti o způsobu cenové regulace zdravotnických prostředků a výkonů optických, pravidla pro stanovení maximální ceny, její změny a zrušení, pravidla pro věcně usměrňované ceny, náležitosti oznamování ceny a náležitosti návrhů na stanovení ceny, její změny a zrušení a pravidla pro stanovení maximální ceny za výkony obchodu.

Obecným rozlišovacím kritériem pro uplatňování cenové regulace je podobně jako u léčivých přípravků skutečnost, zda se jedná o zdravotnický prostředek hrazený z prostředků veřejného zdravotního pojištění, či nikoliv.

Základním režimem cenové regulace u zdravotnických prostředků je věcné usměrňování ceny, založený na podobných principech jako u léčivých přípravků – spočívá tedy v principu závazného postupu při kalkulaci ceny a principu maximálního rozsahu možného zvýšení ceny v kalendářním roce. I zde je závazným postupem kalkulace ceny z MF převzatá koncepce možnosti zohlednění ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku. Ekonomicky oprávněné náklady byly vymezeny demonstrativním negativním seznamem a co se přiměřeného zisku týče, zde byl ponechán prostor pro individuální posuzování regulovaného zboží, obdobně jako u léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely.

Ministerstvo zdravotnictví sice zavedlo institut stanovení maximální ceny, ale pouze u těch zdravotnických prostředků, kde prokazatelně dochází k ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže nebo k mimořádné tržní situaci. Do dne psaní této zprávy však MZ žádnou maximální cenu dosud pravomocně nestanovilo, protože předložené žádosti jsou stále ve stadiu rozhodování.

Podobně jako u léčivých přípravků, i u zdravotnických prostředků dochází k oddělení věcně usměrňované ceny, kterou vypočítává tuzemský výrobce či dovozce zahraničního zdravotnického prostředku, a obchodní přírážky distributora, která je regulována institutem maximální obchodní přírážky.

K 1. červnu 2008 vstoupil v účinnost Cenový předpis MZ 2/2008/FAR, který u zdravotnických prostředků ještě blíže přiblížil principy a regulační mechanismy cenové regulaci léčivých přípravků, opravil zjevné formální i technické nedostatky cenového rozhodnutí z 20. prosince 2007 a především připravil půdu pro cenovou deregulaci těch druhů zdravotnických prostředků, kde další regulace není nutná z toho důvodu, že na trhu daných druhů zdravotnických prostředků se vyskytuje dostatečné přirozená konkurence.

Podobně jako u regulačních mechanismů léčivých přípravků, i u agendy zdravotnických prostředků byl cenový předpis MZ 2/2008/FAR doplněn cenovým rozhodnutím MZ 2/09-FAR, který provádí deregulační politiku MZ stanovením seznamu regulovaných zdravotnických prostředků. Oproti stavu k 31. květnu 2008 tak z cenové regulace byly vyjmuty zdravotnické prostředky na poukaz z téměř poloviny podskupin číselníku VZP a asi 20 % podskupin číselníku implantabilního zvlášť účtovaného materiálu. Podrobné souhrnné statistiky se v současné době nevedou, proto nelze poskytnout přesný počet zdravotnických prostředků. Stejně tak chybí zákonné zmocnění pro adekvátní cenovou analýzu vývoje cen zdravotnických prostředků v čase.

Stomatologické výrobky a výkony

K 1. lednu 2008 došlo k nabytí účinnosti cenového rozhodnutí ze dne 20. prosince 2007, kterým se stanoví maximální ceny zdravotní péče zubních lékařů hrazené z veřejného zdravotního pojištění a stomatologických výrobků plně hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Cenové regulaci stanovením maximální ceny nadále podléhají pouze plně hrazené stomatologické výrobky. Částečně hrazené stomatologické výrobky a materiály pro výrobu stomatologických výrobků jsou cenově deregulovány.

Cenové regulaci stanovením maximální ceny podléhá také zdravotní péče zubních lékařů. Maximální ceny stanovilo MZ, a to na základě jednotlivých zdravotních výkonů zubních lékařů identifikovaných kódy úhradových mechanismů zdravotních pojišťoven.

Zdravotní výkony

K 1. lednu 2008 došlo k převzetí agendy cenové regulace zdravotních výkonů z MF na MZ, jejíž jádro spočívá v převzetí stanovování maximálních cen zdravotní péče a specifických zdravotních výkonů, provedených na základě individuálních pokynů vydaných v kompetenci jednotlivých resortů ústředních orgánů státní správy.

Rozsah jednotlivých regulovaných položek byl kompletně převzat z MF a došlo pouze k úpravě maximálních cen, do jejichž výši byly promítnuty inflační vlivy a zvýšení hodnoty bodu. Cenové rozhodnutí v nezměněné podobě bylo platné po celý rok 2008.

Nájemné

Ústavním soudem byly k 20. březnu 2003 zrušeny všechny cenové předpisy o regulaci nájemného z bytu kromě obecných ustanovení občanského zákoníku. Od té doby nájemné z bytu není cenově regulováno a sjednávání nájemného se řídí pouze obecnými ustanoveními občanského zákoníku a lze ho měnit pouze vzájemnou dohodou stran nájemní smlouvy. V současné době neexistuje cenový předpis, který by obsahoval regulaci nájemného z bytu.

S účinností od 31. března 2006 byl přijat zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu, který umožňuje v případě, že nedojde k dohodě mezi majitelem bytu a nájemcem o výši nájemného, majiteli jednostranně ročně zvyšovat nájemné od 1. ledna 2007 a dále po další čtyři roky, ale velmi diferencovaně podle velikosti a atraktivnosti obce. Základní ceny, cílové hodnoty, maximální přírůstky, územní rozčlenění obcí a rozřazení obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel a postup při vyhledávání maximálního přírůstku měsíčního nájemného pro konkrétní byt obsahuje sdělení Ministerstva pro místní rozvoj č. 151/2007 Sb., které bylo vydáno na základě zmocnění ve výše citovaném zákoně.

Zákon rovněž obsahoval i podstatné změny občanského zákoníku a to již s účinností od dubna roku 2006. Majitelé domů mají možnost v některých případech dát nájemníkovi výpovědi bez přivolení soudu. Nájemce pak má možnost podat do 60 dnů žalobu na určení neplatnosti výpovědi k soudu. Rovněž byly zpřísněny podmínky pro přechod nájmu (vnuci, druzi a družky apod.).

ČSÚ vykázal v roce 2008 nárůst čistého nájemného o 16,2 %, v tom nájemného jednostranně zvýšeného podle zákona č. 107/2006 Sb. o 25,5 % a tržního nájemného o 2,5 %. Nárůst nájemného podle zákona o jednostranném zvýšení nájemného se však v Praze pohyboval podle kategorií bytů a jednotlivých městských částí u I. kategorie od 21,8 % do 35 %, u II. kategorie od 30,9 % do 45,2 %, u III. kategorie od 35,8 % do 50,6 % a u IV. kategorie od 47,7 % do 63,7 %. Kategorie bytů byly sice zrušeny, ale pro postupy, které vydává MMR k propočtům jednorázového navýšení nájemného podle zákona č.107/2006 Sb., se nadále uplatňují.

Nemovitosti, jejichž cena je hrazena ze státních prostředků

Cena nemovitostí (staveb, bytů, nebytových prostorů, pozemků a trvalých porostů), která je plně nebo zčásti hrazena ze státního rozpočtu, státního fondu nebo jiných prostředků státu, může být běžně sjednána jen do výše ceny zjištěné podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku).

Podle § 12 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, může Ministerstvo financí ve veřejném zájmu poskytnout kupujícímu předchozí souhlas se sjednáním ceny vyšší. Žádosti o vyšší ceny musí být doloženy znaleckým posudkem o ceně zjištěné podle zákona o oceňování majetku a věcným zdůvodněním navrhované výše žádané vyšší kupní ceny nemovitosti.

Uvedené ustanovení je využíváno pro výkup nemovitostí (převážně pozemků) státem ve veřejném zájmu [investice zejména do dopravy (dálnice, rychlostní komunikace, silniční obchvaty měst a železniční koridory), sporadicky v resortu vnitra, obrany, zemědělství (protipovodňová opatření), životního prostředí, kultury a zdravotnictví]. Pro redukcí počtu žádostí o předchozí souhlas Ministerstva financí se sjednáním vyšších výkupních cen byla původně jediná minimální cena pozemků 40,-, resp. 50,- Kč/m² výměrem MF č. 01/2007 kategorizována podle skutečného účelu využití pozemků v praxi v rozpětí od 5,- do 80,- Kč/m². K omezení počtu zahajovaných vyvlastňovacích řízení byly minimální ceny pozemků opakovaně diferencovány výměrem MF č. 01/2009 s tím, že byly částečně zvýšeny pozemky pro železniční dráhy (75,- Kč/m²), dálnice a rychlostní komunikace (100,- Kč/m²), silnice I. třídy (70,- Kč/m²), stavby protipovodňových opatření (60,- Kč/m², resp. 30,- Kč/m² pro pozemky s nimi funkčně spojené) a ekologické účely (10,- Kč/m²), kterými se v daném případě rozumí výkup trvalých travních porostů, bažin, močálů, mokřadů, popř. pozemků přírodních vodních ploch pro zvýšenou ochranu životního prostředí.

Tabákové výrobky

U tabákových výrobků pokračovala regulace cen, která byla vynucena v r. 2001 zavedením dvousložkové sazby spotřební daně u těchto výrobků. Při výpočtu procentní části sazby daně se vychází z jednotných pevných cen pro konečného spotřebitele. Od července roku 2005 je uplatňována dvousložková spotřební daň pouze u cigaret, a proto jsou od té doby regulovány jen ceny cigaret. U ostatních tabákových výrobků důvod k regulaci cen pominul.

S účinností od 1. ledna 2008 byl vydán Celním úřadem Kolín cenovým rozhodnutím Seznam cigaret s pevnými cenami pro konečného spotřebitele a do konce roku jeho 13 dodatků, kterými byly stanoveny pevné ceny pro konečného spotřebitele nových cigaret a provedeny změny pevných cen stávajících cigaret. Tyto pevné ceny cigaret zahrnují novou (vyšší) sazbu spotřební daně platnou od 1. ledna 2008.

Maximální ceny mléka a mléčných výrobků pro žáky škol

Maximální ceny mléčných výrobků byly v průběhu roku 2008 několikrát změněny. S účinností od 1. ledna 2008 (výměr MF č. 01/2008 ze dne 29. listopadu 2007) bylo zejména nezbytné v cenách promítnout zvýšenou DPH; částečně byl také zohledněn i výrazný růst cen mléka na trhu. Koncem prosince 2007 bylo rozhodnuto o nových sazbách podpor ES, přičemž každý členský stát má povinnost zohlednit výši podpor v cenách pro žáky. Proto byl vydán další výměr MF (výměr č. 02/2008 ze dne 11. ledna 2008), který změny podpor zohledňoval. Současně s tím bylo přihlédnuto i k aktuálnímu vývoji cen na trhu mléka a provedeno dobilancování vlivů DPH.

Změn doznaly i předpisy ES (danou oblast nově usměrňuje nařízení Komise (ES) č. 657/2008 ze dne 10. července 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům ve školách). Zásadním způsobem se změnilo i nařízení vlády č. 205/2004 Sb., usměrňující danou problematiku v ČR, neboť jeho novelou č. 319/2008 Sb. ze dne 20. srpna 2008 došlo s účinností od 31. srpna 2008 k ukončení poskytování národních podpor.

Pro školní rok 2008/2009 bylo při respektování výše uvedených skutečností výměrem MF č. 04/2008 ze dne 8. září 2008 stanoveno 59 podporovaných maximálních cen mléčných výrobků, dodávaných do škol za nižší ceny, avšak již pouze se zohledněním podpor, poskytovaných z finančních zdrojů ES. Neposkytování národních podpor, které byly poměrně vysoké, mělo za následek značné zvýšení maximálních cen. Oproti červnu 2008 byly maximální ceny od září u jednotlivých výrobků v systému běžné distribuce zvýšeny o 1,80 Kč až 3,50 Kč, u automatů pak o 2,50 Kč až 3,70 Kč za kus. Zvýšení cen je adekvátní výši zrušených národních podpor.

Počet nově stanovených cen pro čerpání podpor činí pouze cca 40 % počtu cen školního roku 2007/2008. Podstatné zúžení sortimentu dotovaných mléčných výrobků ve školách způsobily zejména nové předpisy ES, které sice nově umožňují vyšší

čerpání unijních podpor než dříve, avšak pro vyšší obsah cukru, než je povoleno, nemohou mlékárny do doby, než dají receptury s požadavky ES do souladu, na řadu výrobků podpory čerpat.

II. Věcně usměrňované ceny

Tepelná energie

Cena tepelné energie je regulována formou věcného usměrňování. Do ceny může dodavatel promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, které souvisejí s výrobou a rozvodem tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty. Podmínky pro tvorbu ceny tepelné energie umožňují při kalkulaci ceny zohledňovat jednotlivým dodavatelům tepelné energie specifické podmínky v různých systémech centralizovaného zásobování teplem i jednotlivých tepelných zdrojích (např. rozsah, stáří, stav).

Výše ceny tepelné energie závisí především na vývoji cen uhlí a zemního plynu, protože náklady na palivo nad ostatními náklady v ceně tepelné energie výrazně převládají.

Pro účely cenové regulace stanovil Energetický regulační úřad úroveň cen tepelné energie pro jednotlivé úrovně předání tepelné energie pro rok 2008 takto:

Úroveň předání tepelné energie	Úroveň ceny Kč/GJ		
	Uhlí	Ostatní palivo	
	od 1.1.2008	od 1.1.2008	od 1.10.2008
- z výroby při instalovaném tepelném výkonu zdroje nad 10 MW	232,00	334,00	400,00
- z primárního rozvodu CZT	320,00	417,00	495,00
- z výroby při instalovaném tepelném výkonu zdroje do 10 MW - z centrální výměňkové stanice	389,00	482,00	569,00
- z rozvodů z blokové kotelny - z venkovních sekundárních rozvodů - z domovní předávací stanice - z domovní kotelny	412,00	505,00	592,00

V případě ostatních paliv došlo k navýšení úrovně ceny od 1. 10. 2008, a to vlivem nárůstu cen zemního plynu a topného oleje, které mezi ostatními palivy převažují.

Průměrné uplatňované ceny tepelné energie (včetně DPH) v roce 2008 určené konečným spotřebitelům:

Průměrná výše ceny tepelné energie	Uhlí Cena [Kč/GJ]	Ostatní palivo Cena [Kč/GJ]	Průměr Cena [Kč/GJ]
Předběžná k 1. 1. 2008	397,97	507,42	452,45
Očekávaná výsledná za r. 2008	397,97	537,70	467,51

Průměrná cena tepelné energie v roce 2008 oproti roku 2007 vzrostla o 13,0 %, z toho na bázi uhlí 7,9 % a na bázi ostatních paliv (zejména plyn) 16,0 %.

ČSÚ vykázal za celý rok 2008 (prosinec2008/prosinec2007) nárůst věcně usměrňovaných cen tepla a teplé vody o 14,4 %.

Voda

a) Povrchová voda

U povrchové vody odebrané z vodních toků byly uplatňovány nadále věcně usměrňované ceny. Tento způsob regulace cen přímo předpokládá zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Povrchová voda slouží např. pro výrobu pitné vody, průmyslové účely, zemědělské závlahy, průtočné chlazení parních turbín.

b) Pitná voda a odvedená voda („vodné“ a „stočné“)

Ceny pitné vody a odvedené odpadní vody byly nadále regulovány formou věcného usměrňování cen. Pravidla regulace cen zahrnovala možnost uplatňování dvousložkové formy vodného a stočného, a to v návaznosti na zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), který tento způsob platby za dodanou pitnou vodu a odvedenou odpadní vodu zavedl. Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny za 1 m³ a množství odebrané nebo odvedené (vypouštěné odpadní) vody, a pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního odebraného množství vody. Podíl jednotlivých složek nebyl v roce 2008 měněn. Český statistický úřad vykázal v roce 2008 (prosinec 2008/prosinec 2007) nárůst cen pitné a odvedené vody o 8,4 %.

Doprava osobní vnitrostátní autobusová

Jízdné v osobní vnitrostátní autobusové dopravě zůstává nadále regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci jsou povinni poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. V rámci pravidel věcného usměrňování cen pro účely propočtu přiměřeného zisku a ekonomicky oprávněných nákladů byl pro rok 2008 koeficient růstu provozních nákladů změněn z 1,10 v roce 2007 na 1,083 v roce 2008 a byla zvýšena cena autobusu z 3,5 na 4,0 mil. Kč. V souladu se změnou výše daně z přidané hodnoty z 5 % na 9 % byly s účinností od 1. ledna 2008 upraveny ceny pro propočet plného (obyčejného) věcně usměrněného jízdného.

ČSÚ vykázal za rok 2008 (prosinec 2008/prosinec 2007) nárůst cen osobní autobusové dopravy o 10,2 %.

Doprava osobní vnitrostátní železniční

Jízdné v železniční vnitrostátní osobní dopravě je s účinností od 1. ledna 2001 regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci mají i nadále povinnost poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. Tato forma regulace cen umožňuje dopravcům pružně reagovat na situaci na trhu.

K 15. červnu 2008 provedly České dráhy změny některých obchodních nabídek, byla např. upravena cena Kilometrické banky z 1 600 Kč na 1 800 Kč, zvýšily se ceny denních síťových jízdenek, byly zrušeny některé výhodné tarify (např. byla zrušena jízdenka SC Net na vlaky Pendolino).

K 14. prosinci 2008 provedly České dráhy další úpravy jízdného. Ceny obyčejného jízdného každého tarifního kilometru byly zvýšeny o 2 Kč, spolu s tímto zvýšením se zvýšilo také zákaznické jízdné, které je odvozováno z cen obyčejného jízdného, cena Kilometrické banky se zvýšila o 200 Kč, zvýšila se také cena zákaznické karty vydávané na 3 roky z 600 Kč na 990 Kč.

ČSÚ vykázal za rok 2008 (prosinec 2008/prosinec 2007) nárůst cen osobní železniční dopravy o 8,4 %.

Vnitrostátní poštovní služby

U vnitrostátních poštovních služeb je dlouhodobě uplatňována regulace cen formou věcného usměrňování. Tyto ceny tvoří, v souladu s danými pravidly, přímo poskytovatel, tj. Česká pošta, s.p., která může ceny jednotlivých produktů měnit v závislosti na vývoji ekonomicky oprávněných nákladů a potřeby přiměřeného zisku. Výše věcně usměrňovaných cen nesmí u základních služeb překročit nejvýše

přípustné částky stanovené Ministerstvem financí. S účinností od 1. ledna 2008 byly nejvýše přípustné částky zvýšeny, u významného produktu obyčejné psaní standard ze 7,50 Kč na 10,00 Kč a současně byla zvýšena hmotnost této zásilky z 20 g na 50 g. Zároveň byl počet poštovních produktů se stanovenou nejvýše přípustnou částkou snížen. Z tohoto seznamu byly vyňaty balíky, jejichž trh je plně otevřen konkurenci a většina z těchto zásilek je používána podnikatelskými subjekty a poštovní poukázka C (hotovost-hotovost), jejíž počty v důsledku rozvoje bezhotovostního platebního styku nedosahují významného počtu. Rozsah souboru poštovních služeb podléhajících obecným pravidlům věcného usměrňování cen nebyl měněn.

Služby krematorií

Do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny, byly k 1. lednu 2008 zařazeny služby krematorií, z toho jen zpopelnění zemřelého a ostatků v rakvi včetně uložení popele do pevně uzavíratelné urny s označením a pronájmem obřadních místností. Tato regulace se uplatňuje v případě, že ceny těchto služeb nebyly stanoveny jako maximální, které mohly stanovit kraje a obce v rámci přenesené působnosti.

Služby hřbitovní

Do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny, byly k 1. lednu 2008 zařazeny služby hřbitovní poskytované v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa. Tato regulace se uplatňuje v případě, že ceny těchto služeb nebyly stanoveny jako maximální, které mohly stanovit kraje nebo obce v rámci přenesené působnosti.

B. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V OBLASTI CEN

V rámci zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byly provedeny 2 novely týkající se cenových zákonů s účinností od 1. ledna 2008 a nově upravena regulace cen léčiv v zákoně č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění:

a) Zákon č. 265/1990 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen

Kompetence při uplatňování a regulaci cen u zdravotních výkonů, léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely, stomatologických výrobků a zdravotnických prostředků a provádění cenové kontroly u zdravotních výkonů přešla

k 1. lednu 2008 z Ministerstva financí na Ministerstvo zdravotnictví. Současně se Státní ústav pro kontrolu léčiv stal orgánem, který vydává rozhodnutí o stanovení maximálních cen léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely a provádí cenovou kontrolu u léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků.

b) Zákon č. 526/1991 Sb., o cenách

Zde se změna týkala pouze drobné úpravy § 10, kde se nově uvádí, že Ministerstvo zdravotnictví od 1. ledna 2008 zveřejňuje předpisy o regulaci cen ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví.

c) Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byla s účinností od 1. ledna 2008 současně provedena novelizace zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. V části šesté tohoto zákona je obsažena nově upravena regulace cen a úhrad léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely. Tímto se vlastně tento zákon stal dalším zákonem, který řeší regulaci cen a to v oblasti zdravotnictví. Maximální ceny léčiv jsou nově odvozovány od průměru výrobních cen vybraných členských států Evropské unie s paritou kupní síly blízkou České republice, popřípadě od průměru 3 nejnižších výrobních cen v ostatních členských státech Evropské unie nebo na základě výrobní ceny nejbližšího terapeuticky porovnatelného léčivého přípravku nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely, které jsou dostupné v České republice, a není-li takových, nejnižší výrobní cenu nejbližšího terapeuticky porovnatelného přípravku v členských státech Evropské unie.

d) Vyhláška č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku

Od 1. února 2008 nabyla účinnosti nová vyhláška č. 3/2008 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o oceňování majetku. Došlo k aktualizaci příloh s koeficienty změn cen staveb a s koeficienty prodejnosti. Dále byly aktualizovány základní ceny garáží, bytů, rekreačních chat a zahrádkářských chat pro oceňování těchto staveb porovnávacím způsobem. Vzhledem k tomu, že prováděcí vyhláška se každý rok aktualizuje a zákon již platí 10 let, byla vydána nová prováděcí vyhláška.